Ontpakt

Eerste bezending van Dames ¾ Baatjes in Vale en Groenachtig Vale Kleuren in Lakeu en Regendichte Stoffen. Zwarte en Vale Mantels. Hollandsche Flanneletten in alle Kleuren. Ook Cream en Zwarte Voile Skirts.

P. FICK,

Parlementstraat, KAAPSTAD.
(Nabij N. Geref Kerk).

DE ZUID-AFRIKAAN

VEREENIGD MET

ONS LAND

UNION-CASTLE LIJN

MAILSTOOMBOOTEN NAAR SOUTHAMPTON, AANLEGGEN TE MADEIRA.

TUSSCHENBOOTEN EN EXTRA BOOTEN NAAR LONDEN.

Union-Castle Mail Stoomvaart Maatschappij, Beperkt.

DONALD CURRIE & Co., Bestuurders.

DEEL 76.—No. 7,358. KAAPSTAD, DONDERDAG, 27 AUGUSTUS, 1903.

Dit Blad verschijnt driemaal per week: Dinsdags, Donderdags en Zaterdags Inteekeningsprijs per jaar 21 6s., postgeld ingesloten vooruit betaalbaar.

Scott Brothers Limited,
PLEINSTRAAT, KAAPSTAD.

Japonbenoodigdheden.

Een prachtige sorteering Zwarte Japon benoodigdheden juist ontvangen, bestaande uit Cashimirs, Voiles, Venetians, Satijnen Kleeren, Serg-'s enz., ad 1/4½, 1/6, 1/11, 2/3, 2/6, 2/9, 2/11, 3/–, 3/6, 3/11, 4/6 per yard. Zeer goedkoop.

Scott Brothers Limited,
Pleinstraat, KAAPSTAD.

Scott Brothers Limited,
PLEINSTRAAT, KAAPSTAD.

Beddelakens.

Een zeldzame waarde wordt nu tentoongesteld van best fabrikaat gewone en gekeperdee BEDDELAKENS in alle breedten 45" ad 10½ en 1/–, per yard; 72" ad 1/-, 1/2, 1/4, 1/6, 1/9, 1/11, 2/3 per yard; 80" ad 1/3, 1/6, 1/11, 2/3, 2/6, 2/9 per yard; 90" ad 1/6, 1/9, 1/11, 2/6, 2/11, 3/– per yard.

Scott Brothers Limited,
Pleinstraat, KAAPSTAD.

Scott Brothers Limited,
PLEINSTRAAT, KAAPSTAD.

Madras Neteldoek.

De mooiste keuze in deze lijn te zien in een prachtige kleuren sorteering geheel met franje ad 1/9, 1/11, 2/3, 2/6, 2/9, 2/11, 3/6, per yard.

Speciale waarde in Witte Kanten Gordijnen.

Scott Brothers Limited,
Pleinstraat, KAAPSTAD.

Scott Brothers Limited,
PLEINSTRAAT, KAAPSTAD.

Kanten Dames Kragen.

Welk een prachtige sorteering van Kanten Kragen wórd nu tentoongesteld ad 1/9, 1/11, 2/3, 2/6, 2/11, 3/6, 3/11, 4/6, 4/11, 5/6, 6/6, 7/6, 8/11 tot 42/– elk.

Probeer onze speciale lijn van Dames Kidleeren Handschoenen ad. 3/–, betere waarde onmogelijk.

Scott Brothers Limited,
Pleinstraat, KAAPSTAD.

Scott Brothers Limited,
PLEINSTRAAT, KAAPSTAD.

Dames Tweed Mantels.

Een uitmuntende sorteering van deze goederen nu in voorraad, de allerlaatste Modellen ad 15/6, 17/6, 18/11, 21/–, 28/6, 25/–. 27/6, 32/6, tot 75/–. Buitengewone waarde in Dames Lakensche Costumes. Zeer goedkoop

Scott Brothers Limited,
Pleinstraat, KAAPSTAD.

Scott Brothers Limited,
PLEINSTRAAT, KAAPSTAD.

Corsetten Afdeeling.

Er is geen maat, die wij niet maken kunnen, hoe fijn ook in smaak De grootste en meest volmaakte sorteering van Dames Corsetten t' Kaapstad. Vanaf 1/11, 2/6, 2/11, 3/6, 3/1, 4/6, 4/11, 6/6, 7/11, 8/11, tot 30/–.

Specialiteiten in Dames Onderkleeren.

Scott Brothers Limited,
Pleinstraat, KAAPSTAD.

HET LOUVRE,

PLEINSTRAAT 25.

Het beste Huis voor Assortiment en Goedkoopheid.

(Wij zijn Compleete Huismeubileerders).

ONTVANGKAMER AMEUBLEMENTEN,
EETKAMER AMEUBLEMENTEN,
SLAAPKAMER AMEUBLEMENTEN,

Volgens alle laatste teekeningen, tegen de scherpst concureerende prijzen.

We maken een Speciale Hoofd Lijn in Solied Eikenhouten Ontvangkamer Tafels. Zeer waardevolle 16/6, gewone prijs 21/6.

Als gij niet kunt komen, zend dan om een van onze geïllustreerde Catalogi.

J. Walker & Co.,

HET LOUVRE,

PLEINSTRAAT 25, KAAPSTAD,

Compleete Huis Meubileerders.

Duitsch Zuid West Afrika.

TE WINDHOEK,

Zullen verkocht worden door PUBLIEKE VERKOOPING,

Donderdag, den 17den September, 1903,

HALF ACHT UUR OCHTENDS,

12 Samenhangende Bouw Plaatsen,

Uiterst geschikt om daarop bezigheden op te richten, of voor eenig ander doel.

Deze grond is gelegen in de beste positie van WINDHOEK, tegenover de woning des Gouverneurs, en daarom een EERSTE KLASS SPEKULATIE.

De Schetsen kunnen gezien worden in het Kantoor van den Heer R. MULLER te Kaapstad, 45 en 47, Strand Straat.

J. P. SMIT'S Monster Venduties van Levende Have,

Te Dordrecht, Indwe en Jamestown, van 775 Beesten, 4,790 Schapen Paarden, Ezels, enz., enz.

Dordrecht Vendutie

zal plaats vinden bij de kralen van den Afslager, op den 26sten AGGUSTUS, om 10 uur voormiddag precies.

INSCHRIJVINGEN TOT DATUM:

55 Slacht Ossen	110 Gemengde Beesten
12 Trek Ossen	2625 Slacht Hamels
16 Jonge Ossen	15 Bokken
8 Tollies	3 Paarden
130 Vaarzen	4000 Haver Gerven
30 Koeien en Kalveren	300 Balen Lang Stroo

De volgende Erven, Nos. 171, 172, 173, 174, 211, 212, 213 en 214, alle omheind; ook een Goed Woonhuis met zeven Vertrekken.

Een aantal ERVEN van de Nederduitsche Kerk zullen op ZATERDAG, den 22sten AUGUSTUS voor het Afslagers Kantoor om 10 uur precies verkocht worden. Voor verdere bijzonderheden doe aanzoek bij den Afslager.

Indwe Vendutie

zal plaats vinden op den 27sten AUGUSTUS, 1903, om 10 uur voormiddag precies.

INSCHRIJVINGEN TOT DATUM:

60 Slacht Ossen	20 Koeien met Kalvers
29 Trek Ossen	80 Gemengde Beesten
40 Vaarzen	1500 Slacht Hamels
	300 Gemengde Schapen

Jamestown Vendutie

zal plaats vinden op den 29sten AUGUSTUS, 1903, om 10 uur v.m. precies.

INSCHRIJVINGEN TOT DATUM:

13 Trek Ossen	900 Slacht Hamels
10 Jonge Ossen	50 Gemengde Beesten
20 Vaarzen	14 Paarden
10 Koeien en Kalvers	15 Ezels
124 Gemengde Beesten	1 Kaapsche Kar
8 Jonge Koeien	1 Bok Wagen.

1 Roller Molen in goede orde, die 5 zakken meel per uur levert, en me olie machine werkt.

De volgende Erven zullen ook verkocht worden:—Erven Nos. 31, 32, 33, 133 134, 138, en 139.

Terzelfder tijd zal een Amerikaansch Orgel in goede orde verkocht worden.

Veel meer Inschrijvingen worden verwacht.

ONTHOUDT.—Dordrecht, Woensdag, 26 Augustus.
Indwe, Donderdag, 27 Augustus.
Jamestown, Zaterdag, 29 Augustus.

JAS. P. SMIT, Afslager.

Dordrecht, 6den Augustus, 1903.

LUCERNE CULTIVATORS.

Dit is het eenige werktuig gemaakt, dat Lucerne Landen zal kunnen bewerken. Het is geprobeerd en beproefd door de boeren van Zuid-Afrika.

- - Schrijf om Catalogus en Prijzen. - -

Eenige Agenten voor Zuid-Afrika:

GEO. FINDLAY & CO.,
18, Commercialstraat, KAAPSTAD.

Malmesbury Executeurskamer en Voogdij en Brand Assurantie Maatschappij.

Zeer Belangrijke Verkooping

VAN KOSTBARE

Vaste en Losse Goederen.

De heer Nicolaas A. Blankenberg, heeft den ondergeteekende gelast, om per publieke veiling te doen verkoopen ter plaatse

ROODEKLEIGAT, Malmesbury Afdeeling,

— OP —

Dinsdag, den 1sten September, 1903,

TE 10 URE S' VOORMIDDAGS, DE VOLGENDE;—

Vastgoed.

De nieuwe Plaats genaamd SPEKULATIE, groot 500 morgen, gelegen 1½ uur van Malmesbury, bijzonder geschikt voor Vee- en Graanboerderij, heeft een goed vooruitzicht voor een Wijngaard en Vruchtenboord. Er is volop water in den Zomer, en de plaats is onbebouwd.

Levende Have.

2 Span Uitgezochte Trek Ossen, zoo goed als men kan krijgen, 10 zwart en 10 rood, 1 span onkleur Trek Ossen, groot en sterk, 2 paar Kar Ossen, 6 jonge Ossen, 20 Melk Koeien, eerste klas No. 1, 1 oprechte Friesland Bul, 5 jaren oud, 100 Schapen, 60 Bokken (klein en groot), 2 eerste-klas Donkey Hengsten, 2 en 3 jaren oud, 6 Ezels (bejaard).

Losse Goederen.

1 Nieuwe Bokwagen op veeren, 1 Tweeplaats Kapkar, 1 Vierplaats Kapkar, 1 McCormick Losgooier Snijmachine, 1 paar Achtertuigen, 2 span Stinkhout Jukken, compleet, eerste-klas, 70 nieuwe 10 voet Zink Platen.

1 Hooi Mijt, bestaande uit 35 vrachten.

ZES MAANDEN CREDIET.

Ververschingen zullen verschaft worden.

G. W. KOTZE, Secretaris.

Malmesbury,
28 Juli, 1903.

J. W. MOORREES JUN. & Co., Afslagers.

Malmesbury Executeurskamer en Voogdij en Brand Assurantie Maatschappij.

TENDERS, TENDERS,

ZULLEN ontvangen worden door den ondergeteekende tot op den 9den September, e.k., voor den koop van de plaats genaamd Drievlei, gelegen in het district Malmesbury, behoorende aan den heer F. A. de Goede, groot circa 636 morgen, goed bebouwd en volop water.

Voor verdere bijzonderheden doe aanzoek bij den Eigenaar, of den ondergeteekende.

De hoogste of eenige tender niet noodzakelijk te worden aangenomen.

G. W. KOTZE, Secretaris.

Malmesbury, 18 Aug., 1903.

"De Goede Hoop."

De ondergeteekende verzoekt vriendelijk, dat de Agenten voor de "*Zuid Afrikaan* vereenigd met *Ons Land*" ook zullen ageeren als Agenten voor "DE GOEDE HOOP," een Geïllustreerd Maanblad voor Jongelieden, dat van af den 1sten Juli, 1903, door VAN DE SANDT DE VILLIERS & Co., BEPERKT, zal worden uitgegeven tegen 6s. per jaar vooruitbetaalbaar,

C. P. SCHULTZ,
Secretaris,
Van de Sandt de Villiers & Co., Beperkt.

Dr ROSS'S

LEVENSPILLEN,

Zijn uitermate goed voor alle kwalen, en een zekere genezing voor bloed-, lever-, maag- en nierkwalen.

Het is een aangenaam en zeker middel, regelt de ingewanden en en verlengt het leven.

AAN DE LIJDENDEN.

Wanneer krank, houdt men er niets van om verschillende medicijnen op proef te stellen, ten einde te zien welke de rechte soort voor uwe kwaal is, maar wil men liever een genoemd hebben die uwe toestand betert en aan het doel beantwoordt. De bovengenoemde Pillen van Dr. ROSS, zijn de rechte medicijn voor de volgende kwalen, en kunt gij zeker zijn, dat deze het verwachte werk zullen doen, en in de meerderheid, eene totale genezing geven.

Opspringen, Verstopping, Hoesten, Koude en Influenza, Zuur Maag, Hoofdpijn, Zware Spijsvertering, Rug-pijn, Koorts en Zenuwachtigheid.

Als de PILLEN niet verkrijgbaar zijn van Uwe apothekers, zullen zij aan u gezonden worden op ontvangst van 1/8 (post ingesloten) geadresseerd: — DR. ROSS, P K. Bus 725, KAAPSTAD.

AAN HEN DIE DOOF ZIJN.

Als gij aan Doofheid of Suizingen in het Hoofd lijdt, wacht dan niet, doch kom of schrijf dadelijk naar de L. R. VERNON Co., Postbus 1602, of Davey's Kamers, Rissikstraat, Johannesburg, en zij zullen U volle bijzonderheden geven of U GRATIS een boek zenden, handelende over het onderwerp Doofheid en hoe die blijvend genesen kan worden met Electriciteit, die bij U self aan huis kan toegepast worden, zonder ongemakken of tijd verlies. Deze behandeling is door de geheele wereld bekend en is geëndosseerd door de voornaamste Doktoren, Doofstommen Instituten, zoowel als door de Pers en de Geestelijkheid.

Somerset West.

Verkoop van Kostbare Bezigheids Standplaatsen.

De Ondergeteekende, geïnstrueerd door den heer J. H. Yeo, die naar Transvaal vertrokken is, zal verkoopen, ZONDER RESERVE, op de plek, Mainstraat, Somerset West, op

VRIJDAG, 28 AUGUSTUS, te 11 uur v m.:

4 KOSTBARE LOTS, alle aan elkaar grenzende, met een gecombineerd front aan de Main Street, van 100 voet.

Deze lots zijn een gedeelte van Kapitein Perry's onderverdeeld eigendom, en zijn gelegen in het beste gedeelte van Somerset West, tegenover de nieuwe drapery winkel van den heer D. Logie, en een paar yards van het nieuwe Grand Hotel, dat men bezig is op te richten, en dat, wanneer het klaar is, de waarde van eigendommen in de nabijheid zeer zal vergrooten.

Tegelijkertijd zullen worden verkocht: Lots 2 en 4 Blok A, die grenzen aan het bovengenoemde, en gelegen zijn aan de achterzijde van het eigendom, verkregen door den heer P. Hunter.

Bouwplekken in het centrum van Somerset West zijn feitelijk niet verkrijgbaar, dus mag niemand dezen verkoop missen.

VERKOOP VAN LANDEIGENDOM TE SOMERSET STRAND.

De ondergeteekende zal op denzelfden dag, VRIJDAG, den 28en, te 2.30 nam., te Somerset Strand op de plek verkoopen, voor rekening van den boedel van Kieamo Daniels, zeker een derde aandeel van Lot 40, gelegen te Somerset Strand, groot in het geheel 47 roeden en 73 voet.

NOTEER DEN DATUM, VRIJDAG DEN 28en DEZER.

PAUL D. CLUVER,
Afslager.

BELANGRIJK.

GEDWAALD van de plaats van den heer I. L. Steijn, Wildschuts Vlei, vijf jaar oude KALVERS, waaronder twee roodschilder Vaarzen en twee roode Vaarzen met witte kwasten en een licht roode Bul met gebrek aan achterbeen. Alle gemerkt rechter oor winkelhaak van achteren, linker oor stomp met halve maan van achteren.

Eenig persoon, die bovengemelde dieren ophoudt, na deze advertentie, zonder behoorlijke kennisgeving, zal volgens wet vervolgd worden. Alle redelijke kosten zullen betaald worden aan eenig persoon, die informatie omtrent gemelde dieren kan geven.

E. G. D. POGGENPOEL,
Agent.

Darling.

Paarl Afrikaansche Trust Maatschappij Beperkt.

UITSTEKENDE EN ALLER KOSTBAARSTE

BOUW ERVEN

IN DE MARKT,

Aan de PAARL.

DE LAATSTE KANS!

Men neme dezelve waar!

BEHOORLIJK daartoe gelast, zullen de ondergeteekenden publiek doen verkoopen op de plaats zelve en wel aan het huis, thans bewoond door den Heer CHRISTIAAN VAN JAARSVELD, PAARL STATION

44 Uitstekende Bebouwde en Onbebouwde Erven.

kostbaar gelegen in de onmiddellijke nabijheid van het PAARL STATION, grenzende aan de Station gronden dus uitnemend geschikt voor BEZIGHEIDS STANDEN,

Op Dinsdag, den 1sten Sept., aanst.,

OM HALF ELF UUR 'S VOORMIDDAGS.

Voordeelen van opgemelde Erven:

1. Junctie Lijn van Franschhoek.
2. Voorgestelde Dubbele Lijn Tusschen Kaapstad en Paarl.
3. Voorgestelde Tramweg hoogst waarschijnlijk te worden ondernomen door de Municipaliteit.

MEN LETTE WEL: Een groot Zinken Pakhuis dat één der Erven beslaat zal mede verkocht worden.

Litho Plannen ten kantore van den ondergeteekende en van de Vendu Afslagers.

Gemakkelijke Termen.

J. H. HOFMEYR, Secretaris.

J. S. MARAIS & Co.,
Vendu Afslagers.

Paarl, 21 Augst., 1903.

PUBLIEKE VERKOOPING

VAN ZEER KOSTBARE

Bebouwde Erven

AAN DE

PAARL.

Behoorlijk daartoe gelast door den heer HERMAN NANKIN zullen de ondergeteekenden per publieke veiling verkoopen op de plaats zelve,

OP

MAANDAG, 31 AUGUSTUS, dezer,

Om 11 uur precies 's Voormiddags,

Twee Kostbare Bebouwde Erven,

Gelegen aan de HOOFD STRAAT, PAARL, en in de onmiddellijke nabijheid van het PAARL STATION.

De gebouwen, beide onder ijzeren dak zijn ruim en stevig gebouwd en zijn wegens hunne ligging uitnemend geschikt voor bloeiende Handels Bezigheden.

Een ieder kome en make zijn fortuin.

J S. MARAIS & Co.,
Vendu Afslagers.

PAARL, 21 Augustus, 1903.

DE WAAL & Co.,

UITVERKOOP

Van den geheelen Voorraad

WAGENASSEN,
VEEREN,
STAAFIJZER.

GROOTE PRIJSVERMINDERING.

DE WAAL & Co., Burgstraat en Groenmarkt, KAAPSTAD.

Afdeelings Raad van Britstown.

VERLEGGING VAN EEN WEG.

Naar aanleiding van een applicatie, gemaakt bij den Afdeelings Raad van Britstown, door den Heer Jurie Johannes Wilhelm van Zijl Junior, van Vloekpoort, district van Britstown — wordt hiermede kennis gegeven in termen van Sectie 152 van Wet 40 van 1889, dat genoemde Raad van plan is aanzoek te doen bij Z. E. den Gouverneur om een proclamatie uit te vaardigen, waarin verlegd verklaard wordt, zooals beneden omschreven, den weg, leidende van de Put naar Twijvelberg in deze Afdeeling, nl. :—Dat gedeelte van den bestaanden weg leidende van De Put in Oostelijke richting naar Pampoen Kuilen, en vandaar in Noord Oostelijke richting naar Twijvelberg, een afstand van ongeveer zes mijlen in 't geheel, te worden gesloten en in plaats daarvan den volgende te substitueeren, nl. een weg, leidende regthstreeks van de Put naar "De Nek" te Twijvelhoek in Noord lijke richting, en vandaar in Noord Oostelijke richting, tot hij den ouden weg, voorgesteld om gesloten te worden, ontmoet, een afstand van ongeveer zeven mijlen in 't geheel.

Alle personen, die tegen bovenstaande objecteeren, worden verzocht zoodanige objectie schriftelijk in te dienen bij den ondergeteekende, binnen drie maanden van af datum dezer.

Op last,
P. S. CILLIERS,
Secretaris.

Afdeelings Raad Kantoor
Britstown, 15 Aug., 1903.

HOOGE SCHOOL, ROBERTSON.

BENOODIGD een Gecertificeerd Onderwijzer voor Hooge School Standaard A, en om bij Standaard B behulpzaam te zijn indien noodig.

Houtwerk en Tonic-Solfa vereischten.

Werkzaamheden te beginnen, indien mogelijk, in October.

Salaris £150 per jaar.

Applicaties met Getuigschriften zullen door den Ondergeteekende ontvangen worden tot 4 September.

MATTHEW NICOL,
Hon. Secretaris, Hooge School.

Robertson, 17 Aug., 1903.

ALCOHOL,

Tabak en Drankjes Gewoont

TEN LAATSTE OVERWONNEN MET BEHULPEN VAN

DE EUCRASY BEHANDELING

Deze ziekte is een vloek voor de menschheid; hare slachtoffers worden gevonden in elken hoek van de wereld. De vurige begeerte naar sterken drank, drankjes en tabak, kan weggenomen worden. Waarom doorgegaan met deze hervloekte gewoonte, als gij in uw eigen huis genezen kunt worden zonder publiciteit of verhindering van werkzaamheden? Dit medicijn kan in 't geheim gegeven worden in voedsel, zonder dat de patient het weet, en voor dat hij er zich van bewust is, is zijn geheele genezing daar. Voor bijzonderheden en getuigschriften uit Zuid-Afrika, schrijve men aan

De Eucrasy Maatschappij,
Postbus 6164.
Davy's Kamers,
Rissik Straat, Johannesburg.

De hh. SCHOEMAN en BROEDERS,

van SCHOEMANSHOEK,

Wenschen het Geëerd Publiek bekend te maken, dat zij altijd voorhanden hebben

Zuivere, Echte en Gewaarborgde in Rollen

SCHOEMAN TABAK. . .

Gekorven Kabak

OP LATERS KENNISGEVING

Verkrijgbaar bij gemelde Heeren te

SCHOEMANSHOEK,
Distrikt OUDTSHOORN

ABRAHAM LE ROUX & Co.,

FRANSCH HOEK.

LEVEREN Bevroren Vleesch, eerste klas, op order, binnen 28 uur uit de ijs kamers: Voor kwart heel, 5½d. per lb.; ½ kwart, 6d.; achter kwart, heel, 6½d en 7d. per lb. Schaap Vleesch, 6d per lb., heel, en half, 7d.; worst polonij, met Beef 1s. per lb.

Visch, zout, tegen lagen Markt prijs. Termen maand uitstel; strikt cantant.

MR. LEWIS,

DENTIST, KAAPSTAD,

— ZAL —

SWELLENDAM bezoeken

Omtrent 15 Aug., aanst.

Van dien datum zal hij te consulteeren zijn ten huize van Mevr. EKSTEEN.

REKENING COURANT

VAN DEN

Afdeelingsraad van Worcester.

Voor het Halfjaar geëindigd 30 Juni, 1903.

	Hoofd-wegen. £ s. d.	Andere Wegen enz. £ s. d.	Totaal. £ s. d.
Aan Balans—	432 9 8	1524 10 7	1957 0 3
„ Algemeene Belasting—			
Achterstallige ...	0 1 0	0 5 10	0 6 10
Loopende	72 9 1	434 14 5	507 3 6
„ Speciale Belastings, t.w. :—			
Rawsonville Belasting...		21 13 4	21 13 4
Toelaag van Gouvernement	40 2 0		40 2 0
„ Andere bronnen van Inkomsten :—			
Huur van Gebouwen ...		13 10 0	13 10 0
Schut Fooien		0 1 6	0 1 6
Honden Belasting ...		2'4 15 0	234 15 0
Uitspanningen		12 0 0	12 0 0
Schadevergoeding ...			0 1 8
Overtrokken Balansen op andere Wegen ...		202 17 9	
Totaal ...	£545 1 9	2444 8 5	2788 0 5

	Hoofd-wegen. £ s. d.	Andere Wegen enz. £ s. d.	Totaal. £ s. d.
Per Onkosten van Waarneming en Heffing van Belasting...	10 17 0	65 3 0	76 0 0
„ Salarissen van Secretaris, Auditeuren en alle andere Beambten	30 0 0	180 0 0	210 0 0
„ Betalings aan Raadsleden	0 18 10	5 13 2	6 12 0
„ Maken, Onderhoud, Reparatie van Hoofdwegen ...	79 18 7		79 18 7
„ Maken, Onderhoud, Reparatie en Verbetering van Afdeelings wegen ...		1445 13 1	1445 13 1
„ Leeningsaccount		92 2 0	92 2 0
„ Interest op leening... ...		39 8 10	39 8 10
„ Schade betaald		40 0 0	40 0 0
„ Pokken onderdrukking ...		27 9 3	27 9 3
„ Materiaal	23 5 9	139 14 3	163 0 0
„ Subsidie Hospitaal Gebouw		250 0 0	250 0 0
„ Rawsonville Raad		38 5 0	38 5 0
„ Andere Uitgaven, t.w. :			
Inning van Belastingen...	0 2 2	0 12 10	0 15 0
„ „ Hondenbelasting		52 9 4	52 9 4
Schut te Worcester ...	0 7 2	2 2 10	2 10 0
Advertenties	3 15 7	22 13 5	26 9 0
Drukwerk en Kantoorbehoeften	3 10 9	21 4 4	24 15 1
Kosten van electies ...	0 5 0	1 10 0	1 15 0
Geneeskundige kennisgever	0 11 5	3 8 7	4 0 0
Terugbetalingen		5 3 1	5 3 1
Lasten	1 19 3	11 15 5	13 14 8
Excess Cheque Betalingstaat			1 8 0
„ Balansen op Hoofd en andere Wegen	389 15 3		
„ Balans op Rekening, t.w. :—			
In de Bank £186 9 2			
In de Kast 0 8 4			
			156 17 6
Totaal ...	£545 1 9	2444 8 5	2788 0 5

F. LINDENBERG, Thesaurier.

Wij certificeeren mits dezen (*i*), dat wij bovenstaande Rekening van Ontvangsten en Uitgaven van den Afdeelingsraad van Worcester voor het half-jaar geëindigd 30 Juni, 1903, hebben nagezien; (*ii*) dat zij door geldige vouchers is gedekt; (*iii*) dat, in zoo ver als wij kunnen vernemen, de ontvangsten daarin aangeteekend de eenige sommen zijn gedurende gemeld tijdperk ontvangen; (*iv*) dat de uitgaaf wettig en overeenkomstig stemmen, Resoluties en Contracten van den Raad is; (*v*) dat het balans uit 8s. 4d. in handen van den Thesaurier bestaat (hetwelk aan ons werkelijk voorgelegd was op den 30sn Juni 1903, zooals opgegeven in den Vorm C.A. 45 A.) en uit een Crediet balans van £186 9s. 2d. in de African Corporation Bank te Worcester en (*vi*) wij certificeeren verder dat wij de opgaaf van Baten en Lasten van gemelden Raad voor het laatste half-jaar hebben onderzocht, dat dezelve met het Grootboek overeenkomt, en, voor zoo ver wij kunnen uitvinden, ten alle deele correct is.

Worcester, 10 Augustus, 1903.

D. BLAND
M. S. FALCK } Auditeuren.

BELANGRIJKE VENDUTIE

— VAN —

Groote en Kostbare Water-Erven

— EN —

HUISRAAD,

Te MIDDELBURG, Kaapkolonie.

Ten Eerste:

IN den Boedel van wijlen MARIA JACOBA BUYS (geb. VAN DER WALT), weduwe van overleden STEPHANUS CHRISTIAAN BUYS.

De Ondergeteekende, behoorlijk daartoe gelast door de Executeuren Testamentair van hovengemelden Boedel, zal verkoopen per Publieke Vendutie te Middelburg, Kaapkolonie, voor zijn kantoor op

Zaterdag, den 12den September, 1903,

OM 10 V.M.

I. Zekere drie gedeelten van WATER ERF No. 2 Blok H, gelegen in Smit Straat, Middelburg, Kaapkolonie, groot tezamen 287 Vierkante Roeden, 162 Vierkante Voet.

Dit eigendom bevat:

a. Groot woonhuis met front in Smit Straat, bevattende zitkamer, eetkamer, 4 slaapkamers, 2 dispensen en kombuis; alles met plankvloer onder ijzer dak, ook twee kelders;
b. Een woonhuis met front in Van der Walt Straat, bevattende zitkamer, eetkamer, 4 slaapkamers, dispens en kombuis; alles met plankvloer onder ijzer dak;
c. Woonhuis met front in Smit Straat, met 3 slaapkamers en kombuis onder ijzer dak;
d. Verscheidene goede Vrucht Boomen en Druiven;
e. 1½ uur Water voor besproeiing twee maal per week.

II. Een groote verscheidenheid van HUISRAAD, die verkocht zal worden bij eerstgenoemd woonhuis dadelijk na de vendutie van al de Erven.

Ten Tweede:

IN den Boedel van wijlen STEPHANUS CHRISTIAAN BUYS:

Ter zelfder tijd en plaats als bovengemeld, zal de Ondergeteekende als Executeur Datief in bovengemelden Boedel, per Publieke Vendutie verkoopen:

I. De overblijvende helft van ERF No. 2, Blok K, gelegen in Kerk Straat, Middelburg, Kaapkolonie, groot als zulk gedeelte 147 Vierkante Roeden.

Dit eigendom bevat een woonhuis in Kerk Straat met zitkamer, eetkamer, 3 slaapkamers bijna geheel met plankvloer, dispens en kombuis, alles onder ijzer dak; vruchtboomen en een uur water tweemaal per week, alsook een klein gebouw met wagenhuis.

II. Zekere helft van ERF No. 1, Blok H, gelegen in Van Renen Straat, Middelburg, Kaapkolonie, groot 150 Vierkante Roeden.

Dit eigendom bevat een groot woonhuis met zitkamer, eetkamer, 7 slaapkamers, badkamer, dispens en kombuis, alle met plankvloer onder ijzer dak, alsook stal en wagenhuis. Dit eigendom heeft drie kwart uur water tweemaal per week en tuin met lekkere vruchtboomen.

III. Een stuk grond, bestaande uit gedeelten van ERF No. 1 Blok I, en helft van ERF No. 2 Blok I, gelegen in Smit Straat, Middelburg, Kaapkolonie, groot tezamen 200 Vierkante Roeden en 91½ Vierkante Voet.

Dit eigendom bevat een groot woonhuis, gelegen in Smit Straat met zitkamer, eetkamer, 5 slaapkamers, dispens en kombuis met plankvloer en ijzer dak, ook stal en wagenhuis; de tuin is beplant met goede vruchtboomen en heeft 1 uur en 1 kwartier water tweemaal per week.

Vergeet niet Zaterdag, den 12den September, 1903, te Middelburg, Kaapkolonie.

J. L. DU PLESSIS, Vendu-Afslager.

Middelburg, Kaapkolonie.

R. WILSON, ZOON & Co.,

ST. GEORGE'S STRAAT 119,

ALGEMEENE HANDELAARS.

IMPORTEURS VAN

Engelsche, Continentale, Amerikaansche, Chineesche, Australische, Mauritius en Zuid-Amerikaansche produkten.

- - Huis- Machine- en Smidskool. - -

Eenige Agenten voor de:

Faust-sigaren; Pineland broeimachines, Thorley's veevoeder, Lactifer voor kalveren, Spratt's honden-beschuit, Quaker thee Oakdale margarine, en de "Clyde" motorkarren.

ODAMS Superphosphates.
ODAMS Complete Bevruchters.
ODAMS Wijnstok Bevruchters.

BENOODIGD

VOOR de Douglas Publieke School een Assistent (Dame) Onderwijzer.

Salaris £80 per jaar. Alles inbegrepen.

Een goede Muziek Onderwijzeres kan haar inkomen aanzienlijk vermeerderen en zal voorkeur hebben.

Applicaties met certificaten en Getuigschriften in te zenden niet later dan Zaterdag, 19 September a.s. Werkzaamheden te beginnen van af 6 October 1903.

CHAS. INGGS,
Hon. Secr.

Douglas,
20 Augustus, 1903.

Onderwijzer Gevraagd.

APPLICATIES worden gevraagd voor de betrekking van Onderwijzer aan door den staat gesteunde Kostschool te Van der Byl's Kraal. Salaris £120 per jaar en vrije woning. Plichten aan te vangen eerstvolgend kwartaal. Voor verdere bijzonderheden wende men zich aan den Secretaris, P.K., Van der Byl's Kraal, K.K.

Nog een Paar Woorden:

UW Gezondheid is het voornaamste ding in deze oude Wereld, en om die te behouden, moet gij de beste middelen gebruiken en er zijn geen betere, dan die door

Dr. C. F. JURITZ & Co.

gemaakt zijn.

EENIG AGENT:

HEYNES, MATHEW & Co.

37 Adderley Straat, Kaapstad.

JOHN H. SMORENBURG,

LADY GREY STRAAT,

PAARL,

Meubel Bekleeder.

Maakt en repareert MATRASSEN.

Oude Klapperhaar Matrassen worden in den kortst mogelijken tijd gezuiverd en vernieuwd.

TENDERS.

AFZONDERLIJKE Tenders zullen door den ondergeteekende ingewacht worden tot 31sten dezer voor het oprichten van:

1) Een houten en ijzeren VOER-PAKHUIS te Porterville Road, 120 x 64 voet, 20 voet hoog tot balk.

2) Een houten en ijzeren VOER-PAKHUIS te Hermon Station, 200 x 40 voet, 23 voet tot balk.

Tenderaars te bepalen of zij verkiezen alle bouwmateriaal te verschaffen of niet.

Werk dadelijk te beginnen.

Om plannen en bijzonderheden doe applicatie bij

J. D. KRIGE,
Hermon Boeren Handels Maatschappij, Beperkt.

Hermon,
20 Augustus, 1903.

Publieke Kennisgeving.

KENNIS geschiedt mits dezen, dat de ondergeteekende alle Uitspanning op zijn plaats Stuurmansput, in de afdeeling van Prieska, ten strengste belet; ook belet hij alle overtreding op gemelde plaats, hetzij met honden of geweren, met het doel om te jagen, of anderszins, en alle personen die na datum dezes op gemelde plaats gevonden zullen worden, zonder des eigenaars toestemming daartoe eerst verkregen te hebben, zullen zonder aansien des persoons vervolgd worden, met de uiterste strengheid der wet.

C. M. SNYMAN.

Stuurmansput,
District Prieska,
20 Augustus, 1903.

Aan Bouwmeesters.

TENDERS worden gevraagd door den ondergeteekende bij wien plannen en specificatiën ter inzage liggen, voor het optrekken van een gegalv. ijzeren gebouw, om te dienen als Zending Kerk albier. Tenders moeten ingezonden worden niet later dan 2 September, 1903. De laagste of eenige tender niet noodwendig aangenomen.

M. A. N. BASSON,

Moorreesburg,
22 Aug. 1903.

AGENT.

AANGESTELD als AGENT van "ONS LAND," "WEEKBLAD," "DE GOEDE HOOP" en "KERKBODE" de Heer ANDRIES STOCKENSTROOM, te Heidelberg, Transvaal.

C. P. SCHUL-Z,
Secretaris.

Eerste Klas School, Richmond.

BENOODIGD: Werkzaamheden te beginnen in October, TWEE GECERTIFICEERDE ONDERWIJZERESSEN, voor Standaards II en III. Salaris £75 en £80 per jaar. Alsook, een gekwalificeerde en ervaren KINDERGARTEN ONDERWIJZERES, bekwaam Naaldwerk en Drill te onderwijzen, en een gedeelte op zich te nemen van het toezicht van het werk van de leerling onderwijzers.

Doe aanzoek op of vóór 8 September, 1903, bij

P. A. C. RAATH,
Secr. Richmond School Commissie.

12 Augustus, 1903.

BENOODIGD.

ONDERWIJZERES, om vijf kinderen te onderwijzen op eene plaatsschool, Engelsch, Hollandsch en Muziek noodig.

Salaris, £36 per jaar, kost logeeren vrij.

Verzoekers moeten hunne bekwaamheden vermelden.

Alle Applicaties moeten ingezonden worden aan den heer

J. J. HATTINGH (D. J.zoon),
Hartebeestfontein,
P.K., Klaarfontein,
Tarkastad,

op of voor den 10den September, aanstaande.

Het werk aangenomen te worden na de September vacantie.

Onderdijzer of Onderwijzeres Benoodigd.

ONDERWIJZER of Onderwijzeres voor een private school, salaris £50 per jaar, met vrij logies. Onderwijs te geven in Hollandsch, Engelsch en Muziek aan drie kinderen.

Applicaties met getuigschriften zullen ingewacht worden door den ondergeteekende tot op den 16den September 1903.

W. C. VILJOEN.

Ezelsfontein,
Richmond, K.K.,
4 Augustus, 1903.

BENOODIGD.

EEN ONDERWIJZER voor de A III. Publieke School te Welbedacht, Distr. Oudtshoorn. Werkzaamheden te beginnen volgend kwartaal. Salaris £120 per jaar en een geriefelijk woonhuis vrij. Gehuwd man zal de voorkeur hebben. Doe aanzoek en zend afschriften van getuigschriften aan

C. G. F. RHEEDER.

P.K. Welbedacht,
Oudtshoorn,
17 Augustus, 1903.

BENOODIGD

TWEE ONDERWIJZERS of ONDERWIJZERESSEN voor de Gouvernements Scholen te Groot Buitfontein en te Kameelrand, Distrikt Vrijburg.

Applicanten moeten Derde Klasse Onderwijzers Certificaten hebben, bekwaam wezen in Engelsch en Hollandsch onderwijs te geven, en van goed zedelijk gedrag zijn.

Salaris in beide gevallen £60 p.a met vrij logies.

Werkzaamheden te beginnen op 6 October.

Applicaties zullen door den Ondergeteekende ontvangen worden tot op 10 September, 1903.

P. J. PEROLD, V.D.M.

Vrijburg, 17 Aug., 1903.

Eerste Assistent(e) Benoodigd.

VOOR de AII Publieke School te Darling.

Salaris £80 per jaar met £8 extra bijlage en de gelden voor onderwijs in de Muziek.

Plichten te worden aanvaard na de September Vakantie.

Kennis van Hollandsch vereischt, en kennis van Tonic-Solfa een sterke aanbeveling.

Applicaties, vergezeld van afschriften van Certificaten en Getuigschriften, zullen ontvangen worden tot Woensdag, den 16den September, door

(Dr.) G. NIEUWOUDT,
Secretaris.

Darling, 17 Aug., 1903.

BENOODIGD

VOOR de School der Nederd. Herv. of Geref. Gemeente te Jeppestown (Johannesburg), Transvaal:

Eene Assistent Onderwijzeres met Kindergarten Certificaat, en in staat om volgens het Tonicsolfa stelsel zang onderwijs te geven.

Salaris £180: per jaar.

Werkzaamheden te beginnen den 1sten October e.k.

Applicaties zullen uiterlijk vóór den 7den September a.s. in handen moeten zijn van den ondergeteekende met vermelding van certificaten, afschriften van getuigschriften en bewijs van Lidmaatschap van een Protestantsch Kerkgenootschap.

C. J. G. VAN HOOGSTRATEN,
Secretaris der School Commissie.

Postbus 1965,
Johannesburg. (Transvaal).

E. L. Stratton Collins, Co. & Zoon,

Mijnkundigen, Algemeene EN Confidentieele Agenten,

Krugersdorp, Transvaal

Telegraaf: "Strattoncollins, Krugersdorp."

Publieke Verkooping

— VAN —

EERSTE KLAS

Vaste en Losse Goederen,

TEN DORPE

VILLIERSDORP,

— OP —

DINSDAG, den 1sten SEPT., 1903.

DE Ondergeteekenden, behoorlijk gelast door den heer CHRISTIAN A. N. KNOX, zullen publiek verkoopen:—

I. VASTGOED.

Het onbebouwde half aandeel van het Erf van den Verkooper, gelegen te Villiersdorp. Dit stuk grond is zeer vruchtbaar, en is gelegen in een aangenaam deel van het Dorp —beplant met Wijngaard Stokken en Vrucht-boomen.

II. LEVENDE HAVE, ENZ.

8 Eerste Klas Ezels van 3 tot 4 jaar.
1 do. Melk Koe met Kalf.
1 do. Nieuwe Scots Kar.
1 do. Lichte Open Kar.
1 do. Nieuwe Veer Wagen.
1 do. Span Tuigen.
Half Tent met Zeil en een menigte andere goederen te veel om te melden.

Hier is eene schoone kans voor allen—Vaste en Losse Goederen zijn beide even Schaarsch.

Komt allen en koopt!

C. A. N. KNOX.

DEMPERS, MOORE & KRIGE, Afslagers.

Caledon, 10 Augustus, 1903.

ALSOOK, het fraaie Molen Erf met grond annex den Heer D. ERASMUS

Publieke Vendutie.

DE ondergeteekende zal publiek verkoopen voor rekening van den Boedel van wijlen GERT ERASMUS BURGER te RIETVALLEI,

— OP —

Dinsdag, 8 Sept., 1903,

de volgende:—

9 Beesten,
1 Merrie,
40 Bokken,
1 Open Kar,
1 Span Jukken,
1 Zadel, Toom en Kleedje,
Huisraad,

en wat verder zal worden voorgebracht.

P. A. BRAND,
Afslager.

Clanwilliam,
11 Augustus, 1903.

P. J. LOUW,

WIJNHANDELAAR.

55, Buitenkant Straat.

De Beste Koloniale en Geimporteerde Wijnen, Brandewijn, Whiskey, Bier, enz., Steeds Voorradig.

PRIJSLIJSTEN OP AANVRAAG

Sutherland Afdeelings Raad.

Heffing van Wegbelasting voor 1903.

HIERMEDE geschiedt kennisgeving, dat op eene vergadering van den Afdeelings Raad van Sutherland, gehouden op den 13den Augustus, 1903, een belasting van één halfpenny (½d.) in het pond (£) gelegd werd op alle vaste eigendommen in deze afdeeling daaraan onderhevig, voor den dienst van het loopende jaar, één-derde waarvan besteed zal worden aan hoofdwegen en twee-derden aan andere wegen en andere doeleinden. De belasting is betaalbaar aan dit kantoor vóór of op 20 November 1903.

A. J. MARAIS,
Secretaris.

Afdeelings Raad Kantoor,
Sutherland,
15 Augustus, 1903.

B. VAN GEMERT,

SCHULDER, DECORATEUR,

Main Road, Paarl.

Handel in Verfwaren, Vernissen, Plakpapier, Kwasten, Borstelwerk, Goud en Zilverbronzen, ens., enz.

Direct Importeur.

A. SPOLANDER & CO.

GEVESTIGD 68 JAREN,

Chronometer-, Horologe- en Klokmakers

Verbrokken naar 6 Solomon's Gebouwen tegenover "The White House" aan de Langestraat zijde.

Gouden en Zilveren Horloges in voorraad gehouden.

KENNISGEVING.

DE Ondergeteekenden geven hiermede kennis, dat op 24 Juni, 1903, te Rivierplaats, nabij Calvinia, van hen weggeloopen zijn, de volgende drie muilen:—één middelmatige zwarte, één groote donkerbruine, één groote vale, alle merries, met het merk M. C. op rechter of linker achter bout.

Alle informatie omtrent of terugbezorging van gezegde muilen zal behoorlijk vergoed worden door de ondergeteekenden en indien eenigeen de gezegde ezels op zijn grond houdt zonder ze behoorlijk te schutten of aan ondergeteekenden kennis te geven, zal hij volgens wet vervolgd worden.

M. COHEN & Co

Calvinia,
8 Augustus, 1903.

Getuigenis van een vrouw uit Kaapstad.

GETUIGENIS UIT KAAPSTAD IS ONBETWISTBAAR, OMDAT MENSCHEN UIT KAAPSTAD HET KUNNEN ONDERZOEKEN, EN HET VOOR ZICH ZELVE KUNNEN BEWIJZEN. HIER IS EEN GEVAL TER ZAKE.

Mej. ANNIE FICK, Annandale Villas 2, Opper Oranjestraat, Kaapstad, zegt:

"Voor meer dan 2 jaren was ik lijdende aan hevige pijnen door mijn ganschen rug. Ik wist er de oorzaak niet van, maar ik dacht, dat het een gevolg van overwerking was. Voor een tijd kon ik niet gaan zitten van pijn, en wanneer ik weer wilde opstaan, nadat ik gezeten was, was de angst die ik uitstond, folterend. Ik ging naar een dokter, die de oorzaak van mijn kwaal niet kon vinden, en hoewel hij mij eenigen tijd behandelde, faalde hij mij te genezen. Een mijner vrienden, aan wien ik mijn lijden klaagde, gaf mij den raad, om DOANS BACKACHE KIDNEY PILLS te probeeren, en omtrent een maand geleden, zond ik naar Leonnons Apotheek om een doos, en begon mij spoedig verlicht te gevoelen.

Een tweede doos nam de pijnen geheel weg, en deed mij sterker en beter gevoelen, dan ik voor jaren had gedaan. Ik ben zeker, dat DOANS BACKACHE KIDNEY PILLS mij genazen, omdat ik, terwijl ik ze innam, al beter en beter werd, en omdat ik er een eerlijke proef mede genomen heb, zonder bij de goede uitwerking er van eenig ander geneesmiddel te gebruiken. Ik heb er DOANS BACKACHE KIDNEY PILLS voor te danken, dat zij een nieuwe vrouw van mij gemaakt hebben. Dit is de eerlijke waarheid, en ik heb geen objectie, dat u mijne geschiedenis publiceert."

Vrouwen lijden herhaaldelijk aan pijnen in den rug, zenuwachtigheid, donkere kringen onder de oogen, gezwollen enkels, slapeloosheid en lusteloosheid. In de meeste gevallen moeten deze symptomen geweten worden aan verstoring der nieren en blaas, want vrouwen zijn evenzeer vatbaar voor nierziekte als mannen. Indien de symptomen niet worden nagegaan en gestuit, volgen Bright's ziekte, Watersucht, Graveel, Urine kwalen of rhumatiek, welke groot lijden veroorzaken.

De aanwezigheid van niergiften in het bloed is de oorzaak dezer kwalen, en de manier, om genezen te worden is de nieren te versterken en te helpen, zoodat zij deze onzuiverheden uit het lichaam kunnen afscheiden. DOANS BACKACHE KIDNEY PILLS zijn geheel aan dat doel gewijd; zij zijn een "speciaal" Nieren medicijn.

Door genezing en versterking der nieren, nemen zij de "oorzaak" der kwaal weg; dat is de reden, dat genezingen altijd "blijvend" zijn.

DOANS BACKACHE KIDNEY PILLS zijn verkrijgbaar in alle Apotheken en Winkels door geheel Zuid-Afrika, of direct bij de eigenaars FOSTER—McCLELLAN Co., P.K. Bus 1297, Kaapstad, tegen 17s. voor zes doozen of 3s. 3d. voor een doos —(Adv.)

McKAY & Co.,

PIANOFORTE en MUZIEK DEPOT,

Kerkstraat 6, Kaapstad.

POST ADRES BUS 275.

PIANO'S, Engelsche, Duitsch een Fransche Fabrikanten.

ORGELS, Amerikaansche en Engelsche.

De Nieuwste Muziek in voorraad.

Schrijft om Catalogus.

GEOCCULEERDE.

LIMOEN en naartje-boomen o.a. het gezochte Knoblauch naartje. Japan-pruim soorten en groot-soort Luquat-boomen; bij

JACS. J. V. D. MERWE, Jzn,
Waterval, P.O., Blauwvallei,
Wellington.

ALLES van California Vijgen stroop is prettig—smaak, voorkomen, werking, en resultaten Het snijdt niet, is niet prikkelend of op eenige manier storend, daarintegen zeer eenvoudig en het helpt de organen om hunne werkzaamheden met gezonde en natuurlijke regelmatigheid te vervullen. Het gebruik kan nagelaten worden zoodra het lichaam voldoende is verlost en gereinigd. Raadgeving. —Vraag California Vijgenstroop en let er op dat het pakket de welbekende naam en het handelsmerk van de California Vijgestroop Co., draagt, de vervaardigers van het eenige echte en origineele. Daar er vele vervalschingen bestaan wordt gij, indien gij uw gezondheid liefhebt, gewaarschuwd u voor namaak te wachten.

Bij alle Apothekers in twee verschillende grootten.

California Vijgen Syroop Co., 32, Snow Hill London.

PARLEMENT

WETGEVENDE RAAD.

DINSDAG, 25 AUGUSTUS, 1903.

De Raad kwam te half drie ure in de Raadszaal bijeen.

De PRESIDENT in den stoel.

PETITIES.

De Ed. heer GARLICK diende een petitie in van de "Grand Lodge of Western South-Africa," van de "Independent order of Good Templars", vragende, dat de regeering wetgeving zou invoeren, haar machtigende om proclamaties uit te vaardigen onder de drankwet, zonder let of hinder.

VRAGEN EN VOORSTELLEN.

Vragen en voorstellen werden gedaan door de volgende heeren: PRETORIUS (betreffende 't terugbezorgen van een grooten familiebijbel, door de militairen aan zekeren jongen, Carolus, verkocht);

DU TOIT (om de instructies, welke de regeering aan de oorlogs verliezen compensatie commissie gegeven had, re het taxeeren van eischen);

NEETHLING (voor het daarstellen van huisvesting voor civiele dienaars);

SMITH (voor een spoorweg tusschen Mafeking en Lichtenburg);

LOGAN (re salonrijtuigen);

VAN DEN HEEVER (voor een opgaaf van namen der personen op wier verzoek immigranten waren ingevoerd onder de immigratie acte);

DU TOIT (dat onbetaalde kwitanties voor beschermde paarden, of ze door de commissie behandeld waren of niet, zoo spoedig mogelijk zouden worden getaxeerd);

MULDER (vragende of de regeering eerlang den Caledonschen spoorweg tot Swellendam zou verlengen, zoo ja, wanneer de opmeting zou geschieden);

GARLICK (vragende, dat de Amerikaansche "Elkins Act" hier te lande zou worden ingevoerd)

De Ed. heer NEETHLING bracht het rapport op van het comité van financiën, betreffende de aanstelling van een klerk van den Raad. Het comité rapporteerde, dat er 26 applicaties voor die betrekking waren ingekomen. Het comité beval drie der applicanten aan, namelijk, de heeren B. Clarke, J. H. Hofmeyr, en H. J. Louw. Het comité gaf aan de hand, dat de Raad per gesloten stembriefjes tusschen gemelde personen zijn verkiezing zou doen.

De Ed. heer NEETHLING stelde voor, dat de kwestie in de volgende vergadering zou worden besproken.

Aangenomen.

OPGAVEN EN PAPIEREN.

De PROCUREUR-GENERAAL legde eenige rapporten en opgaven ter tafel, ook de briefwisseling en papieren, betrekking hebbende op de builenpest te Port Elizabeth.

De PRESIDENT maakte bekend dat een bill van de Wetgevende Vergadering ontvangen was, om voorziening te maken voor een vermeerdering van leden van Dorpsbesturen.

Het werd voorgesteld en aangenomen, dat de bill in de volgende vergadering ten tweeden male zou worden gelezen.

TENDERS DOOR DEN AGENT GENERAAL.

De Ed. heer GARLICK stelde voor, dat de vraag, die op zijn naam stond, overstaan zou tot de volgende vergadering.

VALSCHE MUNTSTUKKEN.

De Ed. heer SMITH vroeg den Procureur-Generaal, of de aandacht van het Gouvernement bepaald was geworden bij de groote hoeveelheid valsche muntstukken, circuleerende in het Schiereiland, zoo ja, welke stappen er door de politie in deze zaak werden genomen.

De PROCUREUR-GENERAAL zei, dat zijn aandacht wel tot de zaak getrokken was. Een tijd geleden was er een zekere hoeveelheid valsche muntstukken, vooral twee-shillings stukken, in omgang in het Schiereiland. Pogingen werden aangewend, om de verdachte personen in handen te krijgen, maar dezen waren niet te vinden. Er waren echter niet vele valsche muntstukken ontdekt. Derhalve geloofde hij, dat er niet vele in omloop waren.

DE ED. HEER VAN RHIJN.

De Ed. heer NEETHLING vroeg den Eersten Minister, of hij eenige stappen genomen had ter behouding van den titel van "Edelen" door den heer Van Rhijn, die ophield een lid van dezen Raad te zijn op den 19den Januari, 1903.

De PROCUREUR-GENERAAL zei, namens den Eersten Minister, dat zekere stappen in die richting genomen waren, maar hij was niet in staat, om thans eenige bekendmaking op het punt te doen.

ONAFGEHANDELDE CLAIMS.

De Ed. heer DU TOIT stelde voor: "Dat aangezien er nog claims waren, die niet door de sub-commissies overwogen werden, om een of andere reden, het Gouvernement zoodanige stappen zou nemen, hetzij door plaatselijke magistraten of anderszins, ten einde zoodanige "bona fide" eischen op een vroegen datum te behandelen." Spreker dacht de motie zeer belangrijk. Er waren veel claims, die op een of andere wijze niet voor een commissie konden gelegd worden, vooral in het district van Murraysburg. Daardoor waren veel claims niet uitbetaald geworden. Er waren claims, die in drie jaren niet waren terecht gekomen. Waarschijnlijk waren ze verloren geraakt. Het was recht en billijk, deze menschen nog een kans te geven. Door den Commissaris werd echter dikwijls gezegd, dat zij na den vastgestelden datum waren ingediend. Door de omstandigheden gedurende den oorlog konden de menschen niet altijd getuigen oproepen, om te bewijzen wat van hen genomen was. De zending van den overleden Kol. Douglass was een mislukking geweest en daarom behoorde andermaal een gelegenheid gegeven te worden. Niemand kon dan ook tegen het voorstel wezen.

De Ed. heer DE VILLIERS zei, dat hij het voorstel van harte ondersteunen zou. De eischen, die laat waren ingekomen, moesten evengoed in overweging worden genomen als degene, die binnen den beperkten tijd waren ontvangen. De eischers waren immers geen procedeerenden. Men moest de omstandigheden, welke het verzuim hadden veroorzaakt, in aanmerking nemen.

De Ed. heer BELLINGAN ondersteunde de motie en hoopte, dat het Gouvernement de ontevredenen zou te hulp komen. Nadat hun goed gevat was, waren vele menschen in tronken gestopt of weggevoerd en daardoor waren veel claims verloren gegaan. Door samenwerking behoorde het Gouvernement vrede te maken.

De KOLONIALE SECRETARIS zei, dat er nu nog eenige uitstaande claims waren. De commissie was met allen spoed te werk gegaan, en de achterstallige claims zouden ook zonder verzuim in aanmerking worden genomen. Men moest maar wat geduld beoefenen.

De Ed. heer DU TOIT zei, dat de Koloniale Secretaris altijd objecties wilde maken. Vijftien sub-commissies waren er en nog weinig menschen hadden uitbetaling gekregen. Er waren nog vele claims, die door de commissies waren afgewezen, omdat ze te laat waren ingediend. Spreker kon zulk een geval van hem persoonlijk bewijzen. Het Gouvernement moest voorzichtig wezen, dat men niet ging procedeeren. De handteekeningen stonden toch op de claims. Waar iemand door moeilijke omstandigheden aan zekere bepalingen niet had kunnen voldoen, moest men dit in het oog houden. Het zou een slechte regeering wezen, die dit niet wilde doen. (Hoor, hoor).

De Ed. heer VAN DEN HEEVER zei, dat er nog claims zoek waren. Wat moest er van zulke claims worden? Spreker had zelf receipts voor claims gekregen, ze opgestuurd en sinds bij de twee jaar er niets van gehoord. Spreker hoopte, dat de Koloniale Secretaris rechtvaardig zou wezen en aan de vraag voldoen.

De motie werd aangenomen.

SPOORWEG VENTERSTAD—OUDE DAG.

De Ed. heer VAN DEN HEEVER stelde voor: "Dat het Gouvernement de wenschelijkheid in overweging zou nemen, om gedurende het recès een opmeting te doen maken voor een spoorweglijn van Venterstad naar Oude Dag of het naaste punt op de Bethulie-lijn."

De motie werd aangenomen.

HUIZEN VOOR SPOORWEG BEAMBTEN TE MAITLAND.

De Ed. heer NEETHLING stelde voor: "Dat een opgaaf ter tafel van den Raad zou worden gelegd, aantoonende: (a) het aantal huizen gebouwd en nog in aanbouw te Maitland voor de geëmployeerden op de spoorweglijn; (b) hoeveel elk huis het Gouvernement kost; (c) wat de huur is of overeenkomst ter bewoning van hetzelve; (d) de totale inkomsten jaarlijks ontvangen." De voorsteller zei, dat de Kol. Secretaris misschien in staat was om de opgaaf dadelijk ter tafel te leggen. Hij was blij om de stappen, welke de Regeering reeds had genomen. Het was billijk om de spoorwegbeambten met huisvestingen tegemoet te komen. Hij hoopte, dat dat voorrecht tot civiele dienaars in het algemeen zou worden uitgebreid.

De KOLONIALE SECRETARIS antwoordde, dat er negentig huizen te Maitland gebouwd en in aanbouw waren voor spoorwegbeambten. De huur was £3 per maand, en de totale jaarlijksche inkomsten beliepen £3,400.

De papieren werden ter tafel gelegd.

AFGETREDEN PARLEMENTSLEDEN.

De Ed. heer WILMOT stelde voor: "Dat, naar het gevoelen van dit Huis, het wenschelijk was, dat aan leden van den Wetgevenden Raad, bij hun aftreden, na een onafgebroken diensttijd van niet minder dan tien jaren, toegestaan zou worden, de voorrechten te behouden, verbonden aan een vrije pas op de spoorwegen, zoowel als die, in verband met de ontvangst van de "Gouvernements Gazette" en de Parlementaire blauwboeken." Voortgaande zei hij, dat hij dat voorstel met blijdschap deed. Hij deed het, om zijn goed gevoel jegens de Hollandsch-sprekende leden te betoonen, want verscheidenen van hen, die lang trouw in de wetgeving gediend hadden, zouden wellicht niet terugkeeren na de algemeene verkiezing. Bovendien waren de diensten van wetgevers lang en eerbaar, en kregen ze er weinig betaling voor.

De Ed. heer NEETHLING secondeerde. Hij was echter niet van gedachte, dat het noodig was, om aan gewezen leden de blauwboeken van het Parlement te zenden. Het was billijk om hen met vrije reiskaartjes te voorzien. Men behoefde niet te vreezen, dat zij er misbruik van zouden maken. Hij zelf had den Raad bijna veertig jaren gediend, en in dien tijd was hij weinig met zijn pas gaan reizen. Zelfs op de lijn naar Eendekuil en op die naar Caledon was hij nog niet daarmee geweest.

De Ed. heer DE VILLIERS zei, dat hij met wat beschroomdheid het zijne over deze kwestie uitsprak. Hij stemde toe, dat het goed was, dat leden, die hun land lang in de wetgeving hadden gediend, daarvoor erkenning van hun diensten zouden erlangen, maar hij dacht, dat het beter ware, als het voorstel door de Regeering werd gemaakt.

De Ed. heer MAASDORP zei, dat het een goed beginsel was, dat leden hun onkosten betaald werden voor de dagen, waarop zij het Huis bijwoonden: want dan hadden ook de minder bemiddelden kans, om naar het Parlement te komen. Zoo was het ook goed, dat leden vrije spoorweg passen zouden hebben. Maar hij zag geen reden, waarom oud-leden hetzelfde voorrecht als dienende leden zouden genieten. Hij stelde voor, dat 't Huis van de zaak zou afstappen.

De Ed. heer LOGAN stemde met den laatsten spreker in. Het was toch waarlijk te verregaand, om aan gewezen leden dezelfde voorrechten te geven, die bestaande leden genoten. Was het billijk, dat zij maar vrijelijk heen en weer op 's lands onkosten op de Gouvernements spoorwegen zouden reizen? Hij ried zijn edelen vriend aan de motie terug te trekken.

De Ed. heer VAN DEN HEEVER vroeg, waarom een lid van het Parlement, die afgetreden was, niets te doen had. Reeds lang voor spreker parlementslid was, had hij voor het welzijn van het land gewerkt. Spreker was zeer voor de ontvangst der blauwboeken. Dan kon men minder ingewijden steeds inlichten. Als de waardigheid der afgetreden leden zoo was, dat men niet eens die boeken kon ontvangen, dan beteekende de waardigheid niet veel.

De Ed. heer DU TOIT was tegen het voorstel om de groote uitgave. Spreker dacht niet, dat de oud-leden misbruik zouden maken van hun vrij passen. Dan konden ze ook maar betalen.

Dr. VILJOEN zei, dat het voorstel tegen 't beginsel van recht streed. Hij kon zich dus niet met zijn edelen vriend (Wilmot) vereenigen.

De Ed. heer LOCHNER vond niet, dat het betalen zooveel uitmaakte. De leden bleven er echter de achting van het publiek door behouden. Spreker was het niet met de motie eens.

De motie werd verworpen en het voorstel Maasdorp aangenomen.

TARIEF VOOR GOUVERNEMENTS LANDMETERS.

De Ed. heer DE SMIDT stelde voor: "Dat het Gouvernement de wenschelijkheid in overweging zou nemen, van een grondig onderzoek in te stellen met betrekking tot de kwestie van het prijs-tarief aan beëedigde Gouvernements Landmeters toegestaan, voor opmetingen en reiskosten in verband er mede, volgens Gouvernements Kennisgeving No. 144 van 1866." Hij zei, dat zijn voorstel zeer redelijk was. Het tarief was te laag. Het werd zeer lang geleden (in 1866) vastgesteld. Sedert toen en vooral in de laatste jaren was alles duurder geworden; maar het tarief bleef nog maar hetzelfde.

De Ed. heer WILMOT zei, dat het 37 jaren geleden was, dat het tarief vastgesteld was. Thans was 't levensbestaan viermaal zoo duur als toen. Hij was blij het voorstel te ondersteunen.

Het voorstel werd aangenomen.

GELIJKTIJDIGE VERKIEZINGEN.

De Ed. heer WILMOT stelde de tweede lezing van het Gelijktijdige Parlementaire Verkiezings Wetsontwerp voor. Hij zei, dat hij deze bill voor het Huis bracht, ten einde de algemeene elektie des Wetgevenden Raads zooveel mogelijk met die van de Wetgevende Vergadering te laten plaats hebben. De constitutie ordonnantie was vijftig jaar oud. Gedurende die vijftig jaren was het land heelemaal veranderd. Het verkeer was nu veel gemakkelijker dan eerst. Er was nu een menigte telegrafen en spoorwegen over het land. Volgens de ordonnantie kon de Raadsverkiezing langer dan zes maanden duren. In 1898 namen de verkiezingen meer dan vijf maanden. Dat was niet recht tegenover het volk; want gedurende dien langen tijd was het volk onvertegenwoordigd. Een crisis mocht gebeuren, terwijl de elekties nog aan den gang waren, en in wat een ongelegenheid zou 't land dan gesteld worden. Hij zag niet hoe eenig lid zijn voorstel kon tegenstaan en verwachtte algemeene ondersteuning.

De Ed. heer NEETHLING zei, dat hij niet tegen het voorstel was; maar dit—het einde der sessie—was geen geschikte tijd, om zulk een radikale verandering aan de constitutie te maken. Hij stelde voor, dat het wetsontwerp over zes maanden zou worden gelezen. De constitutie ordonnantie was vijftig jaren in zwang geweest en had op dat punt altijd goed gewerkt. Geen enkele keer was 't volk in ongelegenheid gebracht van wege de bestaande bepalingen in zake het houden van verkiezingen. De Wetgevende Raad werd—en terecht ook—om de zeven jaren gekozen, terwijl de Wetgevende Vergadering om de vijf jaren werd gekozen. Hoe konden de twee algemeene verkiezingen dan tegelijk plaats vinden? Of verlangde zijn edele vriend, dat de Raad ook alle vijf jaren een versche verkiezing zou hebben? Had de Raad, die grootendeels uit bejaarde mannen bestond, voor die woeling lust? Voorts was er een bepaling in de bill, dat men zich niet voor beide Huizen mocht laten benoemen. In dat geval zou een kandidaat, die als zulks voor het eene Huis verslagen werd, ook voor het andere Huis geen kans hebben. Dat achtte hij onbillijk. Ook op andere punten was het wetsontwerp ongerijmd.

De Ed. heer DE VILLIERS zei, dat hij ook sterk er tegen was, dat men nu, tegen het einde des Parlements, aan de constitutie zou peuteren. De rechters, welke de ordonnantie hadden opgetrokken, hadden dat gedaan na de zaak van alle kanten te hebben overwogen. Gewichtige redenen en rijp beraad waren noodig, om die wetgeving te veranderen. Het was bepaald onraadzaam, dat de verkiezingen der beide Huizen tegelijk zouden plaats hebben. Zijns inziens, was het ook een verkeerd besluit van de Regeering, om deze twee lichamen tegelijk te gaan ontbinden.

De KOLONIALE SECRETARIS zei, dat, als de constitutie ordonnantie eenige wijziging vergde, deze alleen op voorstel der Regeering geschieden moest, tenzij de resolutie van beide Huizen kwam: want de voorgestelde amendatie der constitutie affecteerde beide lichamen. De Regeering zou niet op een besluit, in één Huis genomen, handelen. De mannen in het vorig geslacht, die de ordonnantie hadden opgetrokken, waren geen dooren: zij waren wellicht heelwat wijzer dan degenen, die hun handeling veroordeelden. Het zou zeer onpraktisch wezen, om de twee algemeene verkiezingen gelijk te doen plaats vinden. Men zou een zeer grooten staf daartoe noodig hebben; het werk zou overhoop loopen en een warboel afgeven. De Ed. heer Wilmot had gezegd, dat de Hoogerhuis verkiezing meer dan zes maanden mocht nemen. De Regeering had berekend, dat de op handen zijnde elektie 134 dagen zou duren.

De Ed. heer WILMOT:—"O! dat is niet zoolang als ik gedacht heb."

De Ed. heer GARLICK:—"Bijna vijf maanden."

De Ed. heer WILMOT zei, dat hij inzien kon, dat het bezwaarlijk zou gaan, om de twee verkiezingen precies tegelijk te doen geschieden, maar het was ook niet zijn bedoeling, dat dat gebeuren zou. Hij verlangde alleen, dat de twee elekties binnen korten tijd na elkaar zouden plaats hebben.

Tot stemming gebracht zijnde, verklaarde de PRESIDENT het amendement Neethling aangenomen.

De Ed. heer WILMOT verzocht om een verdeeling.

Het amendement werd met 12 tegen 8 stemmen aangenomen.

Vóór het amendement stemden de Ed. h.h. Lochner, Bellingan, De Villiers, Pretorius, Du Toit, Neethling, Van den Heever, Mulder, Dr. Viljoen, Graham, Maasdorp en Smith.

Tegen de Ed. heeren Ross, Logan, Wilmot, Dolley, Bradfield, Kolonel Bayly, Garlick en Stockenström.

Het voorstel Wilmot was dus verworpen.

PUBLIEKE BIBLIOTHEEK BEPALINGEN.

De KOLONIALE SECRETARIS stelde voor, dat de Raad de boodschap van de Wetgevende Vergadering, betreffende zekere gewijzigde publieke bibliotheek bepalingen, overwegen zou. Hij legde uit, dat de wijziging hierop neerkwam, dat elke bibliotheek, welke £100 opbracht, een gelijke som van de Regeering zou verkrijgen.

De Ed. heer DE VILLIERS drukte de hoop uit, dat de Regeering zorgen zou, dat alleen die bibliotheken, welke het verdienden, de additioneele Gouvernements ondersteuning zouden erlangen. Anders kon men van het voorrecht misbruik maken.

De KOLONIALE SECRETARIS zei, dat daarvoor geen vrees behoefde te bestaan.

Het rapport werd aangenomen.

OORLOGS VERLIEZEN COMPENSATIE COMMISSIE.

Het verdaagde debat op voorstel, dat een select comité zou worden aangesteld, ten einde onderzoek te doen naar en te rapporteeren over de wijze waarop de eischen door de oorlogs verliezen compensatie commissie gewaardeerd zijn (het comité macht te hebben getuigen te examineeren en om papieren te vragen, en te bestaan uit de heeren Maasdorp, Wilmot, Neethling, Garlick, De Villiers, en den voorsteller), werd door den Ed. heer PRETORIUS hervat. Spreker zei, dat de motie zoo wel onlangs besproken was, dat hij er niets meer op wilde zeggen.

De Ed. heer LOCHNER wilde niet veel spreken over de motie, daar het laat in den tijd was, doch hoopte, dat ze zou worden aangenomen.

In stemming gebracht zijnde, werd de motie verworpen.

Daarna verdaagde de Raad tot den volgenden dag.

WETGEVENDE VERGADERING.

MAANDAG, 24 AUGUSTUS.

AVONDZITTING.

VERVOLG BEHANDELING POST £6619 VOOR KAAPSCHE KOLONIALE TROEPEN.

De heer WALTON was tegen uitbetaling van het bedrag ad £500 aan den heer Schoeman. Spreker had niets tegen den heer Schoeman, doch was in beginsel tegen het terugkomen op besluiten, die eenmaal vastgesteld waren onder de krijgswet. Verder vond spreker het onrechtvaardig, om daar, waar de imperiale regeering een boete had geheven en deze boete was gestort in de imperiale schatkist, dat daar de koloniale belastingbetaler dit bedrag zou terug betalen. Spreker stelde ten slotte voor het bedrag ad £500 te schrappen.

De heer SAMPSON was een der leden van het comité dat de zaak van den heer Schoenman had onderzocht, en alle leden van het comité waren eenparig van gevoelen, dat de heer Schoenman onschuldig was. Spreker wees er echter op, dat het duidelijk door den heer Merriman was uiteengezet, dat dit comité niet zat als comité tot onderzoek naar een grief der krijgswet, doch alleen als comite voor onderzoek naar de beschuldiging van een parlementalid. Spreker maakte duidelijk dat het geval van den heer Schoenman verschilde van vele gevallen, waar geen onderzoek had plaats gehad. Dit geval stond op zich zelf en was dus een individueel geval. Spreker was er daarom voor dit geld terug te betalen aan den heer Schoenman, ook in belang van de eer der imperiale regeering.

De heer J. T. MOLTENO zeide, dat de eenige reden waarom de zaak van den heer Schoeman was onderzocht alleen was, omdat hij een lid van dit Huis was. Spreker was een lid van het comité geweest, en algemeen was het gevoelen, dat de heer Schoeman onschuldig geleden had. Spreker maakte tegenover den heer Walton duidelijk, dat deze zaak op zich zelf stond. Spreker hoopte, op grond van een en ander, dat de heer Walton zijn motie zou intrekken.

De heer OATS was ook een lid van het comité geweest. Spreker wees er op, dat het onmogelijk was de verschillende gevallen, gelijk aan dat van den heer Schoeman te onderzoeken. De heer Schoeman was een lid van het parlement, en als zoodanig was het een zaak van eer, de klacht te onderzoeken. Spreker lichtte zijn houding verder toe en zeide, dat het slechts billijk was de boete aan den heer Schoeman te restitueeren, en meende spreker, zoude zulks telelijker tijd andere dergelijke zaken opwekken, waar ook restitutie moest plaats hebben.

De heer Sir H. JUTA was er tegen dit bedrag te betalen, wijl dan in alle zaken van der gelijken aard door den belastingbetaler dezer Kolonie restitutie zou moeten worden verleend. Men zou anders een geschenk geven aan een persoon die het voorrecht had lid van het parlement te zijn. De eer van den heer Schoeman was gezuiverd, doch door schadevergoeding te verleenen aan den heer Schoeman, ging men, volgens spreker, op een gevaarlijk beginsel in.

De heer J. T. MOLTENO drong nogmaals op terugtrekking van het voorstel aan.

De PROC. GENERAAL refereerde naar het select comité, bestaande uit de heeren Sampson, Sauer, Laurence, Oats, J. T. Molteno, Merriman en spreker. Spreker las de meening van het comité, dat een onpartijdig comité was, voor. Thans vroeg men dat het gouvernement gevolg zou geven aan eene uitspraak van het comité. De Imperiale regeering was daartoe niet bereid.

De heer SAMPSON: Waarom niet?

De PROC. GENERAAL meende, dat de Imperiale regeering zeker niet met de bijzonderheden zoo bekend was als dit Huis was. Spreker verdedigde dan ook den post, om de restitutie aan den heer Schoeman te verleenen.

De heer SAMPSON zeide, dat hij in dit geval doen wilde wat rechtvaardig was, en met het oog op de eer van de Imperiale regeering de restitutie verleenen.

Dr. JAMESON vroeg of het comité, dat de zaak onderzocht had, alle getuigenis voor zich had gehad, welke de imperiale regeering had gehad toen deze de zaak had onderzocht en de boete opgelegd.

De heer MERRIMAN zeide, dat het niet hun fout was als zij die niet hadden gehad.

De PROC. GEN. meende dat de militaire autoriteiten uitgenoodigd waren, om voor het comité te verschijnen.

Kol. CREWE meende, dat men het rapport van het select comité aan de imperiale regeering had moeten voorleggen en terugbetaling vragen.

De PROC. GEN.: Dat is geschied.

Kol. CREWE: Wat was het antwoord?

De EERSTE MINISTER: Het antwoord was weigerend.

Dr SMARTT zeide, dat de militaire getuigen niet door het comité waren gehoord. Men had getuigen van eene richting en zouals de proc. generaal had verklaard was het onmogelijk geweest ook andere getuigen te krijgen voor een kruisverhoor. Spreker vroeg wat het land zou zeggen als men een lid van het parlement, die zekere privileges genoot, wel zou betalen en anderen niet. Verder vroeg spreker, waarom dit bedrag niet op de hoofdbegrooting doch op de supplementaire begrooting werd aangevraagd.

De EERSTE MINISTER zeide, reeds in het begin der sessie gezegd te hebben, dat hij dit bedrag op de supplementaire begrooting zou aanvragen.

Dr. SMARTT zeide de houding van den Eersten Minister niet te begrijpen, waar hij wel voor onderzoek in deze zaak was geweest en tegen een commissie van onderzoek naar de grieven geleden onder krijgswet.

De heer SAMPSON lichtte nogmaals het door hem ingenomen standpunt toe en zeide, dat de fout niet lag bij den heer Schoeman, dat zijn onschuld voor de imperiale regeering niet was gebleken, doch eerder de fout van zijn raadsman.

Verder zou de aanneming van dezen post geen krijgswetcommissie ten gevolge hebben. Ook zou spreker voor stemmen, omdat het een eerezaak was voor de imperiale regeering, die de feiten niet volledig had bekend. Spreker refereerde naar een getuigenis vooral, die hem als waar had getroffen.

Kol. CREWE meende, dat het comité wel den hr. Schoeman onschuldig had bevonden, doch niet aanbeval het bedrag te restitueeren uit koloniale fondsen, doch de restitutie te vragen aan de imperiale regeering.

Spreker was er verder tegen een som toe te staan aan een lid van het parlement, die aan een gewoon persoon niet werd toegestaan. Zoover als het Huis erin betrokken was, was een rechtvaardigheid hersteld, en kon het Huis niet de geleden schade daarvoor verleenen.

De heer CROSBIE vroeg inlichtingen omtrent den post £924, compensatie voor veeverlies, veroorzaakt door runderpest door vervoer van K.K. troepen.

De EERSTE MINISTER lichtte deze compensatie toe, en zeide, dat het verlies het gevolg was van de achteloosheid van een officier.

De heer CROSBIE zeide, dat het onmogelijk was het aantal daardoor verloren te kunnen vaststellen.

De EERSTE MINISTER zeide het aantal zoo nauwkeurig mogelijk getracht te hebben te krijgen.

De heer CLOETE was voor aanneming van den post ad £500 voor schadeloosstelling aan den heer Schoeman. Spreker meende, dat als de Britsche regeering na het rapport van het select comité weigerde het bedrag terug te betalen, deze regeering verplicht was zulks te doen. Spreker bepleitte zulks verder uit een oogpunt van conciliatie.

De heer ABE BAILEY vroeg nadere inlichtingen omtrent het bedrag ad £924. Wie het hadden ontvangen?

De EERSTE MINISTER antwoordde, dat representaties werden gemaakt bij de regeering, en dat een rapport werd ingeleverd door een comite, dat over de zaak had gezeten, waarop het bedrag was vastgesteld.

De heer CROSBIE wilde de papieren ter tafel hebben, om te zien aan wie dit geld betaald was.

De heer WALTON zeide het te betreuren, dat hij zijn voorstel tot schrapping van den post ad. £500, niet kon intrekken. Spreker herhaalde, ter toelichting, wat hij reeds vroeger daaromtrent had gezegd.

Verder vond spreker, dat als deze regeering het bedrag restitueerde, zulks een slag in het aangezicht zou zijn der imperiale regeering.

De heer SAMPSON verdedigde nogmaals zijne houding.

In stemming gebracht werd het voorstel van den heer Walton verworpen en daarna de geheele post ongewijzigd aangenomen.

CAPE MOUNTED RIFLEMEN, £13,857.

De EERSTE MINISTER lichtte toe, dat het bedrag niet was voor uitbreiding der macht, doch alleen om de manschappen in gelijke positie met die der Kaapsche Politie te brengen.

Aangenomen.

KAAPSCHE GENEESKUNDIGEN CORPS £109.

Aangenomen.

VRIJWILLIGERS £3,540.

Aangenomen.

KOLONIALE SECRETARIS £643.

Aangenomen.

VALKENBERG ASYL, MOWBRAY £125.

Aangenomen.

ROBBEN EILAND £100.

Aangenomen.

PORT ALFRED ASYL £187.

Aangenomen.

EMJANYANA LEPRA ASYL £246.

Aangenomen.

DISTRIKTS DOKTERS £50.

Aangenomen.

OPENBARE GEZONDHEID, ENZ., £13,073.

Aangenomen.

PARLEMENT £100.

Aangenomen.

DIVERSE DIENSTEN £9,252.

De heer SAUER vroeg inlichtingen omtrent een post van £200 voor conferentie te Kaapstad van geneeskundigen van Zuid-Afrikaansche gouvernementen.

De KOLONIALE SECRETARIS antwoordde, dat het in hoofdzaak een conferentie zou zijn in verband met de plaag.

Dr. BECK was voor dien post, doch hoopte, dat de conferentie niet in het geheim zou worden gehouden.

De heer N. F. DE WAAL maakte eenige opmerkingen betreffende den post £1,500 compensatie voor wapenen overgegeven onder de krijgswet en niet teruggegeven. Spreker wenschte te weten wat de Koloniale Secretaris voornemens was te doen met hen wier geweren beschadigd waren of niet teruggegeven konden worden, en die reeds voor de afkondiging der krijgswet waren ingeleverd.

De KOLONIALE SECRETARIS zei, dat reeds compensatie betaald was aan lieden die hunne wapenen geweigerd hadden, omdat ze meenden, dat die defect waren geworden.

De heer N. F. DE WAAL zeide alsdan te hopen, dat de personen, die niet zoo gelukkig waren geweest ten spoedigste de consideratie van den Kolonialen Secretaris zouden ontvangen.

De heer SCHREINER zeide, dat de belofte aan personen in distrikt Hanover gegeven, dat de geweren na den oorlog zouden worden gerestitueerd niet gehouden was. Evenmin was compensatie verleend. Spreker wilde daarop de aandacht van den Kolonialen Secretaris vestigen.

De heer RADEMEYER wenschte te weten op welken basis het bedrag van £1,500 zoude worden verdeeld. Spreker had gehoord, dat alleen in Port Elizabeth nog 500 geweren lagen.

De KOLONIALE SECRETARIS antwoordde, dat volgens den prijs door de regeering vastgesteld werd betaald.

De heer ZIETSMAN vroeg inlichtingen omtrent den post £1,000 voor Port Elizabeth "Young Womens Christian Association."

De EERSTE MINISTER lichtte den post toe, en zeide, dat het bedrag in hoofdzaak diende om jonge vrouwen, die pas in het land kwamen, een tehuis te verschaffen.

De post werd daarop aangenomen.

BANDIETEN STATIONS EN GEVANGENISSEN—£34.

Aangenomen.

INDUSTRIEEN—£65.

Aangenomen.

BUREAUBEHOEFTEN, DRUKWERK, ENZ.—£1,000.

Aangenomen.

ONDERWIJS (UITGESLOTEN NATURELLEN GEBIED)—£1,745.

Aangenomen.

ONDERWIJS (NATURELLEN GEBIED)—£600.

Aangenomen.

THESAURIER—£25.

Aangenomen.

AGENT-GENERAAL—£200.

Aangenomen.

CONTROLUER EN AUDITUER-GENERAAL—£365.

Aangenomen.

DIVERSEN—£168.

Aangenomen.

INVOERRECHTEN—£100.

De heer CURREY vroeg opgave van de ontvangsten voor invoerrechten gedurende de eerste helft der maand Augustus.

De EERSTE MINISTER zeide de cijfers niet te kunnen geven, doch er was een groote vermeerdering in vergelijking met Juli.

De post werd aangenomen.

HAVEN EN HAVENWERKEN—£3,369.

Aangenomen.

POST EN TELEGRAAF—£2,076.

De heer VAN HEERDEN vroeg inlichtingen omtrent den bouw van een postkantoor te Klipkraal en Brinkfontein.

De EERSTE MINISTER zeide, dat er vele nieuwe gebouwen op de aanvullingslijst waren opgenomen. Spreker kon echter niets bevestigends zeggen.

VERVOER VAN MAILS—£5,500.

Aangenomen.

PROCUREUR-GENERAAL—£50.

De heer MALAN vroeg inlichtingen omtrent de zaak van den heer Jan van Reenen, die een boete van £50 onschuldig had betaald, en daarvoor restitutie zou ontvangen. Dit was nog niet niet geschied, en vroeg spreker daaromtrent nadere toelichting.

De PROCUREUR-GENERAAL gaf geen antwoord.

De heer MALAN drong op antwoord aan.

De PROCUREUR-GENERAAL bleef stilzwijgen.

De post werd aangenomen.

HOOGGERECHTSHOVEN.—£678.

De heer MALAN stelde voor een post van £478 te schrappen van salaris aan rechter Buchanan boven dat gewoonlijk door rechters op verlof getrokken, wegens de onhoffelijke houding van den Procureur-Generaal om antwoord te geven.

Het voorstel van den heer MALAN werd verworpen.

De PROCUREUR-GENERAAL gaf thans eenige onverstaanbare inlichtingen aan den vrager.

De heer MALAN las thans een schrijven in de zaak van den heer Van Reenen, om te doen uitkomen, dat in die zaak geen actieve stappen waren genomen. Dit schrijven gedateerd 25 Maart, 1903, luidde:—"Het appèl zal van de hand gewezen worden na 3 maanden, gerekend van af 2 Maart, tenzij werkelijke stappen binnen den tijd door appellant genomen worden voor verdere prosecutie."

De PROCUREUR-GENERAAL zeide, zich de zaak niet goed te herinneren. Spreker meende, dat de zaak nog onder behandeling was, en zou hij informatie geven, zoo spoedig hij die had verkregen.

De heer Sauer wilde spreken, doch de heer SAMPSON vroeg aan den voorzitter of de kwestie onder behandeling al dan niet buiten de orde was.

De heer SAUER wees er den Procureur-Generaal op, dat het niet aanging steeds te refereeren naar het Hooggerechtshof voor de beslissing eener zaak. Spreker sprak een afkeurende critiek uit over de vele onsuccesvolle zaken, die de regeering leidde.

De heer N. F. DE WAAL zeide dat het duidelijk was dat een civielen ambtenaar was aangesteld voor militaire doeleinden en vond spreker het dus onbillijk dat de koloniale belastingbetaler moest betalen voor burgerlijke ambtenaren voor foutieve militaire doeleinden gebruikt.

De PROCUREUR-GENERAAL zich beroepende op den heer Burton, zei, dat hij geappelleerd had in deze zaak van de beslissing van het Hoogerhof, omdat hij die beslissing verkeerd achtte, en zulks ook thans nog deed. Spreker lichtte den toestand der zaak toe. Hij had gehoord dat het beroep in November zou worden behandeld, en zou het alsdan blijken of hij juist of verkeerd was geweest.

De heer BURTON wees op het geval in kwestie als een voorbeeld der slechte administratie der krijgswet. Spreker wees er verder op, dat de persoon in kwestie onder de krijgswet was veroordeeld, doch niet door een militairen rechter, maar door den Resident Magistraat.

De heer SAMPSON zeide, dat als men niet, tevreden was met de prosecutie eener zaak, zooals die geschied was door den Procureur-Generaal, men zich moest wenden tot het Hooggerechtshof.

De heer J. T. MOLTENO behandelde nogmaals de wettige zijde der kwestie.

De voorzitter riep den spreker tot de orde.

De heer J. T. MOLTENO zeide, dat aan de orde was de hoogere hoven, en hij dus deze kwestie kon bespreken. Spreker wees er op dat de kroon hier een onwettigen toestand van zaken steunde.

De heer MALAN zeide slechts te willen weten, of het de intentie der regeering was die £50 terug te betalen. Spreker zou echter na het antwoord van den Procureur-Generaal dat de zaak nog hangende was zijn tijd afwachten.

De post werd daarop aangenomen.

REGISTRATIEN VAN AKTEN.—£125.

Aangenomen.

AFDEELINGSHOVEN EN KANTOREN.—£1,217.

Aangenomen.

DETECTIEF DEPARTEMENT, KIMBERLEY.—£1.

Aangenomen.

POLITIE.—£2,860.

Aangenomen.

COMMISSARIS VAN OPENBARE WERKEN £480.

Aangenomen.

DIVERSE DIENSTEN.—£75.

Aangenomen.

HOOFDINSPEKTEUR VAN PUBLIEKE WERKEN.—£1,504.

Aangenomen.

VELDINRICHTING.—£1,173.

Aangenomen.

WERKEN EN GEBOUWEN.—£12,405.

Aangenomen.

WEGEN EN BRUGGEN.—£19,909.

Aangenomen.

HIJDRAULISCHE WERKEN.—£2,000.

Aangenomen.

DIVERSE DIENSTEN.—£100.

SPOORWEGEN EN ONDERHOUD.—£3,707.

Aangenomen.

SECRETARIS VAN LANDBOUW.—£720.

Aangenomen.

LANDBOUW DIENSTEN.—£14,550.

De heer J. T. MOLTENO vroeg inlichtingen omtrent den post £11,000 van quarantaine voor vee en schapen aan de dokken.

De SECRETARIS VAN LANDBOUW antwoordde dat dit bedrag was voor een quarantaine station aan den Zuidarm.

Sir LEWIS MICHELL vroeg bij den post wijnbouw, wanneer er gelegenheid zou gegeven worden tot behandeling van het rapport van het comité op wijnbouw.

De EERSTE MINISTER antwoordde, dat de kans tot behandeling had bestaan, doch dat toen de leden van het comité niet aanwezig waren geweest.

De heeren CLOETE, MERRIMAN en SMARTT wezen op het belangrijke van dit rapport. De laatste vroeg een dag te bepalen voor de discussie.

De heer J. C. MOLTENO wees op het belang der wijnindustrie van dit land. Spreker verdedigde het punt dit rapport voor het Huis behandeld te krijgen.

De EERSTE MINISTER vroeg Sir Lewis Michell als Speaker weder in den stoel was, voor te stellen het punt in kwestie de voorkeur te geven op Woensdag a.s.

Dr. SMARTT vroeg den Eersten Minister herroeping zijner bewering, dat de leden van het comite op Vrijdag j.l. niet aanwezig waren geweest.

De EERSTE MINISTER lichtte toe, dat zijne verklaring correct was.

De heer SAUER hoopte, dat de Eerste Minister alsnog een dag zou geven ter behandeling.

De post werd daarop aangenomen.

KROONBOSSCHEN.—£1,291.

LANDMETER-GENERAAL.—£680.

Aangenomen.

DIVERSE DIENSTEN.—£6,500.

De SECRETARIS VAN LANDBOUW lichtte een post van £6,000 vor uitvoering van veldwerken en topografische opmeting toe.

De heer J. C. MOLTENO meende, dat de regeering beter had gedaan die zaak voor deze sessie te laten overstaan, om te zien hoe naburige koloniën daarmede aangingen.

De heer CURREY wilde weten wat eigenlijk topografische opmeting was.

De heer FROST antwoordde een volledige opmeting van het geheele land.

De heer CURREY: Dus een volledige opmeting en geen topografische.

De heer J. C. MOLTEO vroeg nadere toelichting aan den Secretaris van Landbouw.

De heer MERRIMAN lichtte toe welke opmetingen bedoeld werden, n.l. om te doen uitkomen de verschillende verheffingen, vlakten en dalingen. Spreker stelde voor den post te laten overstaan om de zaak uitvoeriger te kunnen bespreken.

De heer J. C. MOLTENO wist ook na de uitlegging van vorigen spreker niet, waarvoor de gelden eigenlijk werden gevraagd.

De heer WALTON meende, dat deze Kolonie zou samenwerken met de nieuwe koloniën en dat kolonel Morris thans met de opmeting der nieuwe koloniën belast voor de eerste 2 of 3 jaren niet gereed zou zijn.

De heer J. T. MOLTENO stelde voor den post £6,000 voor topografische opmeting met £6,000 te verminderen, in afwachting van meerdere inlichtingen.

De heer ABE BAILEY wilde weten of men zonder die opmeting geschikte kaarten van het land zou kunnen krijgen.

In stemming gebracht werd het voorstel van den heer J. T. MOLTENO aangenomen, en het eindbedrag ad £6,500 verminderd met £6,000 aangenomen.

Hiermede was de geheele behandeling der begrooting in comité afgeloopen.

De comité zitting sloot daarna.

De SPEAKER hernam den stoel.

RAPPORT VAN GEKOZEN COMITE OP WIJNBOUW.

Sir LEWIS MICHEL, voorzitter van het select comité op wijnbouw, bracht rapport van dit comité uit. Het comité was van oordeel dat de wijnexpert, de heer Dubois een centraal station zou openen te Constantia voor het nemen van proeven en het houden van lezingen daar alsook op andere plaatsen. Het comité dacht dat onder de bekwame leiding van den expert, den heer Dubois, meer voor den wijnbouw zou kunnen worden gedaan. Verder meende het comité te moeten aanbevelen te Stellenbosch een leerstoel te openen in wijnbouw. Spreker meende dat men den wijnbouw verder moest aanmoedigen, en de reputatie der Kaapsche wijnen ophouden. Spreker eindigde met de hoop uit te spreken, dat het Huis het rapport in ernstige overweging zoude nemen.

Kol. SCHERMBRUCKER vroeg: Wat het nut zou zijn de wijnindustrie te bevorderen, en aan den anderen kant bepalingen te maken, waardoor het gebruik van wijn werd verboden. Spreker critiseerde de areakwestie weder veroordeelend.

De heer CLOETE wenschte op te geven waarom hij het rapport wilde steunen. Spreker meende, dat men in dit land wijn zou kunnen krijgen zoo goed als in eenig land. Spreker eulogiseerde de kennis van den heer Dubois en refereerde hij naar diens oordeel in dezen. Spreker hoopte dat de regeering na aanneming van het rapport ook de wenken en voorschriften in dit rapport zou doen uitvoeren.

De heer SAUER zeide, dat hij betreurde dat er geen ruime gelegenheid was deze zaak te bespreken. Spreker wilde echter den Secretaris van Landbouw refereeren naar een getuigenis, waaruit bleek dat men bijna een uitstekend ambtenaar, den heer Dubois, had verloren, door de onhandige wijze, waarop deze, vooral door één ambtenaar was behandeld. Spreker wenschte over die zaak verder niet te spreken. Spreker was beslist voor een leerstoel in wijnbouw te Stellenbosch, welk punt hij breedvoerig verdedigde. Spreker zou het rapport zijn vollen steun geven.

De SECRETARIS VAN LANDBOUW zeide het rapport gaarne te accepteeren, en twijfelde hij niet, of men zou met den heer Dubois tot een overeenstemming geraken.

Dr. BECK wees op de historische waarde van het oude woonhuis Constantia en hoopte hij dat de regeering dit huis niet voor allerlei doeleinden zou gebruiken.

De SECRETARIS VAN LANDBOUW antwoordde hierop in gunstigen zin.

Het rapport werd daarna aangenomen.

Het Huis verdaagde daarop te 11 uur.

KIMBERLEY.

INWIJDING VAN HET NIEUWE GEBOUW VAN HET WEESHUIS IN VERBAND MET DE NED. GEREF. GEMEENTE.

L.l. Dinsdag, den 18den Augustus, was voor het bestuur dezer liefdadige inrichting, de gemeente van Kimberley en de vrienden van het Newton Te Huis een blijde dag. Op dien dag vond de plechtige inwijding plaats van het gebouw voor deze inrichting.

Het is allerwege een net en sierlijk gebouw—dubbele verdieping met balcon en verandahs aan twee zijden, vanwaar men een wijd en schoon uitzicht heeft over de stad en de heuvelen die de grenslijn vormen tusschen den gewezen O.V.S. en de Kaapkolonie.

Binnen het gebouw is het zeer geriefelijk ingericht—ruime eetzaal van ruim 150 zitplaatsen, luchtige slaapvertrekken, badkamers, lavatories, enz.

Er is nu plaats in het gebouw voor 190 kinderen.

Het weeshuis werd door den voormaligen leeraar der gemeente, ds. Kestell, in 1891, gesticht, en met twee kinderen geopend in een klein beknopt gebouwtje. Sedert de komst van den tegenwoordigen leeraar heeft de inrichting zich gestadig uitgebreid, en werd de behoefte aan een beter en doelmatig gebouw zeer gevoeld.

In 1898 zag het bestuur zich genoodzaakt met een nieuw gebouw een aanvang te maken en in 1898 werd de hoeksteen gelegd van het gebouw dat wegens gebrek aan fondsen toen slechts gedeeltelijk kon worden opgetrokken.

Vijf jaren nadat de hoeksteen gelegd werd mocht men zich verheugen het gebouw volgens het origineele plan voltooid te zien. In de afwezigheid van den Burgemeester van Kimberley verrichtte zijn plaatsvervanger de heer H. A. Oliver de openingsplechtigheid. Er was eene aanzienlijke opkomst uit alle sekten en standen der maatschappij. Onder de aanwezigen waren leeraren van andere Kerkgenootschappen, de overste der Synagoge met zijne echtgenoote, Ds. Marais, Eerw. Kromberg Theron e.a.

Ds. de Vaal, voorzitter van het bestuur stelde den Burgemeester voor dien hij prees als iemand die veel belang stelde in alle pogingen die de liefdadigheid betroffen.

De heer Oliver het woord nemende, wenschte het bestuur geluk met de voltooiing van zulk een degelijk gebouw, gaf zijn bijdschap te kennen over het edelmoedig werk dat hier gedaan werd en wenschte de inrichting allen voorspoed toe.

Hierop gaf de heer Arend Brink, thesaurier der inrichting en een van de steunpilaren er van een kort overzicht van de geschiedenis der inrichting. In 1891 met twee kinderen begonnen was het getal aangegroeid totdat het 54 had bereikt. Gedurende het bestaan van het Weeshuis zijn 179 kinderen opgenomen en gehuisvest geworden; slechts twee zijn er gestorven. Het nieuwe gebouw heeft £3,100 (drie duizend een honderd) gekost en er rust nog eene schuld van £1000 op. De loopende uitgaven voor het afgeloopen jaar bedroegen £767 Het Weeshuis is geheel afhankelijk van vrijwillige bijdragen.

Nadat de kinderen een lied gezongen hadden werden de verrichtingen ten einde gebracht met het uitspreken van den zegen.

Zij het hier gezegd dat deze inrichting ook voor land en kerk van beteekenis is. Zij is niet slechts een reddingsoord voor weezen en verwaarloosden die hier tot nuttige leden der maatschappij worden gevormd maar zij verhoedt dat de kinderen naar de Roomsche inrichting gedreven worden die hier op groote schaal aangelegd is.—(Medegedeeld.)

KUILS RIVIER.

(Van een Correspondent.)

Den 13den dezer zullen wij niet licht vergeten. Op dien dag werd onze eerste Leeraar bevestigd. Bij de statie werd hij door circa 50 karren afgehaald en naar de tijdelijke pastorie begeleid. Daar aangekomen, zongen de kinderen der Gemeente het lied: "Breng mij de oude tijding." Toen las Ouderling Brink Zijneerw. een adres voor namens de Gemeente, en liet zingen Gez. 91: 3. Daarna werd een adres namens de Zondag- en Dagschool Onderwijzers en Onderwijzeressen en kinderen voorgelezen.

Ds. van Broekhuizen antwoordde zeer gepast en hartelijk. Een weinig over 10 namen de verrichtingen een aanvang in de Kerk. De volgende Leeraren waren tegenwoordig: Di. Neethling (die de bevestigingsrede uitsprak), B. Marchand (die het formulier las), Steytler, Van Heerden, D. Marchand, Roome, Roos, De Beer, Lückhoff (onze vroegere geachte oude Leeraar), McGregor, Malherbe, Dr. Haarhoff en Eerws. Weber (Sarepta), De Villiers en Prop. Smuts. Het koor zong bij de verrichtingen. Het gebouw was zoo vol, dat sommigen geen plaats konden krijgen. In den middag hield Ds. v. B. zijn intreepreek. Velen mannen en vrouwen zaten onder het gehoor met tranen in de oogen.

Wij danken den Heere van harte voor den Leeraar, dien Hij ons gegeven heeft. Den volgenden Zondag, hoewel regenachtig, was het gebouw andermaal goed gevuld bij beide diensten. Maar wij hebben niet alleen nu een plaatselijken Leeraar, maar ook een Dokter, en wel den broeder van den Dominé, die alle voldoening geeft, en aan wien wij ons ook reeds verbonden gevoelen. Hij krijgt zoo veel werk dat hij niet eens tijd kan vinden zijn apotheek in orde te brengen. Of de menschen nu moedwillig ziek worden of ongelukken krijgen om den Dokter bij zich in huis te hebben, weet ik niet.

Ook is het ons zeer aangenaam hunne geachte oude moeder van over de 70 jaren en de twee zusters in ons midden te hebben. Wij hopen dat hun verblijf onder ons zoo aangenaam mogelijk zal zijn.

Moge de Heere ons nu op geestelijk gebied zeer rijkelijk zegenen.

SWAZIELAND.

(Reuter Telegram).

Embabaan, 24 Aug.

Z.Ex. Sir A. Lawley heeft heden morgen het hoofdkwartier der Z. A. diendermacht geïnspecteerd, en daarna een deputatie van Swazielanders ontvangen, zijnde er lieden uit alle streken des lands toegestroomd om sir Arthur en Lady Lawley te begroeten. Namens de blanke bevolking werd een adres aangeboden door den heer Allister Miller, Z.E. hartelijk verwelkomend en de toewijding des volks aan Koning en regeering verkondigend. Ook las hij een reeks resoluties voor eenstemmig aangenomen op een openbare vergadering van blanken.

De eerste hield een verzoek in om het bestuur des lands aan een ander departement der Transvaalsche regeering toe te vertrouwen dan aan dat van naturellenzaken, en om aan het hoofd der zaken een zorgvuldig en met tact begaafd ambtenaar te plaatsen, bekwaam om de rechtmatige wenschen der bevolking te verstaan en te deelen.

De tweede betrof de wenschelijkheid om terstond een plek te kiezen voor een stad, ten einde s adsleven in het land te bekomen; de vierde om de huurrechten van 6 p.c. te verlagen tot het bedrag dat in de Transvaal voor vast goed werd gegeven; en de vierde vroeg om weldra hulp te erlangen wat de aanspraken op schadevergoeding betrof.

In zijn antwoord zeide Z.E. dat het bevel in rade duidelijk toonde dat het toekomstig bestuur des lands niet onder het departement van naturellen zaken zou komen maar onder een Transvaalsch landskantoor.

Hij kon verzekeren dat hij met de bevolking ten diepste sympathiseerde wat den strijd betrof die men had moeten doorworstelen; maar in het beraadslagen over de regeling der zaken werd aan de regeering steeds de hinderpaal der aan blanken in Swazieland geschonken monopolies voor oogen gesteld. In de oogen der regeering moet altijd het openbare welzijn bovenaan staan, en het zou noodig kunnen zijn om strenge maatregelen in de zaak te nemen; maar de regeering zou al wat zij deed met betrekking tot gevestigde belangen, op ten volle billijke manier verrichten. (Toejuiching). Wat de stad betrof hoopte Z.E. uit zijn gesprekken met verantwoordelijke ingezetenen inlichting te bekomen omtrent de beste plek voor een hoofdkwartier; en men kon zeker zijn dat de regeering haar best zou doen om de regeling des lands gemakkelijk te maken. De kwestie der huurrechten zou in verband met het toekomstig bestuur des lands beschouwd worden, na een overleg met den pr. c. generaal, tot wiens departement het kantoor van overdracht behoorde; maar hier kon men zeker van zijn dat geen beperkende belasting zou geheven worden die wasdom en ontwikkeling des lands zou belemmeren. Over de schadevergoeding zou hij zich in verband stellen met de centrale rechtscommissie. In warme bewoordingen sprak Z.E. over de schoonheid des lands, en hij verklaarde ingenomen te zijn en medegevoel te koesteren met wat hij gehoord en gezien had.

In zijn dankbetuiging aan sir A. Lawley namens de Swazielanders zeide de heer Miller dat de resoluties het werk waren van lieden die hun leven in het land dachten door te brengen, en dat niet alleen zij die er kleine belangen hadden maar ook van de groote maatschappijen die in Swazieland werkzaam waren, en zeer verlangden met de regeering samen te werken tot een billijke regeling der zaken, zoodat het groote bedrag aan kapitaal in Swazieland belegd vrij spel zou hebben in het ontwikkelen der bijzonder groote delfstoffelijke en landbouwhulpbronnen des lands.

Daarna ontmoette sir A. Lawley een deputatie op een openbare vergadering gekozen, en bestaande uit de heeren Allister Miller (voorzitter), D. Forbes, Cross en Baylis (als vertegenwoordigers der mijn-, land- en andere maatschappijen), J. H. Johnson en J. Howe (voor handelsbelangen) en W. B. Lovemore, F. Adcock en eerw. Crater (voor algemeene belangen.) 't Had alles in het geheim plaats, maar het heet dat de resultaten zeer voldoende waren.

In den namiddag werden Z.E. en lady Lawley onthaald op een openbaar luncheon, waar weder de heer A. Miller den voorzittersstoel bekleedde en zoowat 50 van de voornaamste ingezetenen aanzaten, en de heildronk op Z.E., door den voorzitter ingesteld, met groote feestdrift werd ontvangen. Ook lady Lawley kreeg een kompliment over hare waagstuk om zoo zwaar een reis te paard te ondernemen. Z.E. maakte er een aan de Swazielanders over het mooije en rijke land door hen bewoond, en gaf zijn hoop te kennen dat men de bezwaren die men had spoedig te boven zijn en de resultaten der veelbelovende pogingen zien zou die men gewaagd had. Namens de Swazieland mijnwerkers- en handelskamer bood de heer D. Forbes aan Lady Lawley een zilver kistje aan met monsters van alluviaal en rif goud, andere delfstoffen uit de Forbes concessie, en kolen uit de Swazie mijnen.

's Namiddags ontmoette Z. E. Swaziland's Koningin regentes, van de Zombodi Kraal met talrijk gevolg gekomen om hem te verwelkomen. Het bevel in rade werd gelezen, en de Koningin zeide dat sedert de dagen van Zopessa, diens kinderen en kleinkinderen, men zich beschouwd had als onder bescherming der groote blanke Koningin; maar de Swazies waren geen veroverd volk, uit eigen beweging waren zij onder de groote blanke Koningin gekomen, en zij hoopten betere behandeling dan veroverde stammen. Zij zonden, antwoordde Z. E., waarschijnlijk dezelfde behandeling ontvangen als alle loyale leden des rijks. De Koningin betuigde haar dank, en de vergadering werd tot den volgenden morgen verdaagd, daar de Koningin zekere zaken met Z. E. wilde bepraten. Men was zeer vriendschappelijk bijeen, en Lady Lawley gaf de Koningin een prachtig geborduurden pluche tabbert ten geschenke, waarin de oude dame haar gevolg vooruit trad tot algemeene bewondering van iedereen.

Morgen vertrekt Sir A. Lawley uit Embabaan om naar Forbes Rif en daarna naar Pig's Peak en Barberton te gaan. De algemeene toon tusschen blanken en naturellen was zeer voldoende.

Gewezen President Steyn.

6 Augustus, 1903.

Verleden Woensdag is het volgende bulletin geteekend door professor dr. Winkler van Amsterdam en Hofrath dr. Schmid, de arts van President Steyn te Reichenhall, uitgegeven.

President Steyn is sedert het verblijf te Reichenhall in belangrijke mate vooruitgegaan. Het hoofd en de romp hebben hun beweeglijkheid herkregen, de spraak is goed, slikbezwaren bestaan sedert lang niet meer. Het loopen is zeer bevredigend; zonder steun worden honderd schreden gemakkelijk gedaan. Dan echter is weder rust noodig. Ook de bewegingen in de handen zijn verbeterd. Het heffen der arme en de fijne vingerbewegingen hebben nog het meest geleden, maar ook in de organen wordt niets gevonden, wat recht zou geven tot de onderstelling dat ook zij niet langzamerhand geheel zouden herstellen.

De oogbewegingen, hoewel ook verbeterd, zijn evenens nog zeer versterkt.

Alles tezamen genomen is de meening der hem behandelende geneeskundigen een gunstige en verwachten zij een wel is waar langzaam, maar geheel herstel.

EEN ONFEILBAAR GENEESMIDDEL VOOR AAMBEIEN.

AAMBEIEN. Oogenblikkelijke verlichting. Eenmaal gebruikt is de verdienste bewezen van Zeeemo Keene's "Een Nacht" Aambeienmiddel. Het wordt gebruikt als het standaard aambeienmiddel in 42 der voornaamste Amerikaansche Hospitalen en wordt aanbevolen door aambei specialiteiten in alle deelen de wereld. Zeeemo is beslist een middel tegen aambeien en een genezer van zeeren, brandplekken, kneuzingen, en huiduitslag. Sta er op Zeeemo Keene's "Een Nacht" aambeienmiddel te krijgen. Verkrijgbaar bij alle Apothekers tegen 1s. per doos. Agenten voor wederverkoopers, Lennon, Bpkt. Men wachte zich voor "Een Nacht" namaaksel.—(Adv.)

BELANGRIJKE KENNISGEVING.

Aan het thee-drinkend Publiek.

HET is mij aangenaam te kunnen mededeelen, dat tengevolge de vermindering van invoerrechten op thee, ten bedrage van 2d. per lb, welke nu van kracht is geworden, de retail verkoopprijs van NECTAR THEE dienovereenkomstig zal worden verminderd nadat de aanwezige voorraad, waar voor rechten betaald zijn, zal zijn uitverkocht, en voor informatie van het publiek in het algemeen, wensch ik te verklaren, dat groote hoeveelheden NECTAR zeer na bij zijn, waarvan de labels den veranderden prijs dragen.

Ten einde den aanwezigen voorraad spoedig op te ruimen, is het raadzaam, dat elk lid van een gezin meer NECTAR THEE gaat gebruiken, dan tot nog toe is geschied, daar de drank die ervan verkregen wordt streelend is voor den geest en verfrisschend voor het lichaam.

Uw toegenegene,

HENRY ATKINS,

Eenig Zuid Afrikaansch Vertegenwoordiger der Nectar Thee Maatschappij.

NECTAR

DE EERSTE, om aan het Publiek het volle voordeel te geven van de vermindering in invoerrechten.

NECTAR

DE EERSTE in kwaliteit.

NECTAR

DE EERSTE in waarde.

NECTAR

DE EERSTE in elke huishouding.

NECTAR

DE EERSTE in de schatting van het Publiek.

NECTAR,

DE EERSTE in alles.

NECTAR THEE

Is een Delicieuse Drank voor alle Menschen in alle tijden.

Wordt verkocht door alle Kruideniers (grocers) en Algemeene Winkels over geheel Zuid Afrika in ¼'s, ½'s, en 1-lb. looden pakketten, en in 1-lb. en 3-lb. prachtig gedecoreerde tins.

VERKOOPINGEN.

I & J HERMANN, AFSLAGERS.
Arcade Verkoopkamers, Pleinstraat, ameublementen.

DUFFUS & CO., AFSLAGERS.
3 Sept.—Kaapstad, vast eigendom.

J. W. MOORREES JR. & CO., AFSL.
1 Sept.—Roodekleigat, afd. Malmesbury, losse en vaste goederen, levende have.
2 Sept.—Malmesbury, vast goed.
4 Sept.—Wildehonderug, afd. Malmesbury, losse goederen.
15 Sept.—Malmesbury, vaste goederen.
16 Sept.—Malmesbury, vaste en losse goederen.

DEMPERS, MOORE & KRIGE, AFSL.
27 Aug.—Gloria, Caledon, levende have en losse goederen.
1 Sept.—Villiersdorp, vaste en losse goederen.
5 Sept.—Caledon, vast goed.

IMMELMAN & CO., AFSLAGERS.
27 Aug.—Botrivier, Paardenberg, afd. Malmesbury, levende have en losse goederen.
16 Sept.—Vleeschbank nabij Herman Statie, levende have.

PAUL D. CLUVER, AFSLAGER.
28 Aug.—Somerset West, vaste goederen.

DU TOIT & DE WAAL, AFSLAGERS.
27 Aug.—Middelburg, huur van plaats.
27 Aug.—"Ezelsvlei," 15 mijlen van Middelburg, vast goed.

C. W. LOGIE, AFSLAGER.
4 Sept.—Verkoop kralen, Aberdeen, vee.

J. G. L. STRAUSS & CO., AFSLAGERS.
3 Sept.—Willems Rivier, Losse goederen en levende have.
9 Sept.—Lokenburg, vaste en losse goederen en levende have.
26 Sept.—Nieuwoudtville, distr. Calvinia, erven.

A. BESTER, AFSLAGER.
23 Sept.—Vredenburg, afd. Malmesbury, 56 erven.

C. F. P. RABIE, AFSLAGER.
9 Sept.—Fauresmith, 3 plaatsen.

BALJUW te CARNARVON.
15 Sept.—Carnarvon, vast goed.

KRIGE & MARKOTTER, AFSL.
26 Aug.—Stellenbosch, losse goederen.
5 Sept.—Evergreen Estate, Stellenbosch, 12 bouwplekken.

J. FRED. PENTZ & CO., AFSL.
26 Aug.—Oude Wellingtonbrug, vaste en losse goederen.

GUTHRIE & THERON, AFSLAGERS.
29 Aug.—Caledon, rammen.

J S MARAIS en CO., AFSLAGERS.
1 Sept.—Paarl, 44 erven.
2 Sept. Paarl, vaste goederen.

A. B. DE VILLIERS & CO., AFSL.
28 Aug.—Paarl, winkel goederen.
29 Aug.—Paarl, losse goederen.

P. J. P. MARAIS, AFSLAGER.
29 Sept.—Porterville weg statie, levende have en losse goederen.

J. D. STIGLING, AFSLAGER.
11 Sept.—Klipbank, afd. Malmesbury, losse goederen.

MARKTPRIJZEN.

KAAPSTAD.

NIEUWE MARKT.
26 Augustus, 1903.

	£ s d		£ s d
Aardappelen ...	0 10 6	—	0 11 8
Appels ...	0 4 0	—	0 4 4
Citroenen ...	0 7 2	—	0 12 8
Eenden ...	0 4 7	—	0 5 0
Eieren ...	0 13 0	—	0 15 6
Ganzen ...	0 6 1	—	0 7 0
[illegible] ...	0 2 6	—	0 4 3
Kalkoenen ...	0 6 9	—	0 14 0
Kool ...	0 0 1½	—	0 0 6½
Limoenen ...	0 3 8	—	0 9 2
Nartjes ...	0 2 3	—	0 8 9
[illegible] ...	0 12 9	—	0 15 0
Boter ...	0 1 0	—	0 1 1
Pompoenen ...	0 2 0	—	0 2 0
Zuurlimoenen ...	0 8 4	—	0 8 9

LET TOCH WEL!

Alle brieven gericht aan den Secretaris, Van de Sandt de Villiers & Co, Beperkt, of aan den Editeur, *Ons Land*, moeten toch alsjeblieft, om oponthoud te voorkomen, op het opschrift POST BUS 44 hebben.

DE ZUID-AFRIKAAN
VEREENIGD MET
ONS LAND.

DONDERDAG, 27 AUGUSTUS, 1903.

De ministerieele crisis.

De reeds lang hangende, doch telkens afgeweerde en daarom bijna niet meer verwachte ministerieele crisis is gekomen. Het tegenwoordige SPRIGG-ministerie, dat nooit een eigen meerderheid in de wetgevende vergadering heeft gehad, en dat in den laatsten tijd geen enkelen volgeling meer telde, heeft zich genoodzaakt gezien om zijn "positie in overweging te nemen." Hoe is dit dan gebeurd?

Wel, het ministerie werd in de sessie van 1900 op de kussens gehouden door de zoogenaamde progressieve partij plus een zestal Afrikaander kruisbankers. In 1901 was er geen sessie. Gedurende de sessie van 1902 was het de Zuid Afrikaansche partij die het ministerie gaande hield, hoofdzakelijk omdat het een buitengewone sessie was, en men meende dat sir GORDON veel had gedaan om de constitutie der Kaapkolonie te verdedigen.

De sessie van 1903 vond de partijen nog in dezelfde positie tegenover elkaar. Zij die verwacht hadden, dat er grootere toenadering zou komen tusschen het ministerie en de "Progressieven" waren even verkeerd, als zij die meenden dat de betrekking tusschen het ministerie en de Zuid-Afrikaansche partij zou verbeteren. De waarheid is, dat het ministerie zelf geen vaste politiek volgde, maar in de woorden van sir PIETER FAURE op het beginsel handelde: "dat men den kwaden dag nooit te ver kan afschuiven." De ministers individueel schenen ook afzonderlijke richtingen toegedaan te zijn, zoodat de een naar de Zuid-Afrikaansche partij overleunde, terwijl een ander al meer en meer vrede en rust en troost en een zetel zocht bij de "Progressieven."

De Zuid Afrikaansche partij heeft gedurende de geheele sessie van 1903 getoond, dat het geenszins haar begeerte was om het SPRIGG-ministerie in moeilijkheden te brengen. Het was haar niet te doen om een ministerieelen crisis te veroorzaken, maar wel om het beste voor het land te zoeken en gedaan te krijgen. Ongelukkig vond ze weinig steun, maar integendeel tegenstand van de zijde der regeering, met het gevolg, dat het al duidelijker werd, dat er geen kans bestond voor toekomstige samenwerking.

Dinsdagmiddag kwam de motie die in den naam stond van den heer BURTON voor de wetgevende vergadering. In deze motie vroeg de Zuid Afrikaansche partij twee dingen:—(*a*) een appèl van de uitspraken der krijgsraden in gevallen waar een boete betaald werd; en (*b*) een appèl van de uitspraak van de centrale compensatie commissie. Beide voorstellen hadden de goedkeuring van beide zijden van het huis. Het eerste was feitelijk een voorstel van den heer SAMPSON in de sessie van 1902, en het tweede werd opgenomen in een amendement, dat Dinsdagmiddag voorgesteld werd door kolonel CREWE. Wel is waar, ging de "Progressieve" partij terug op haar besluit van 1902, maar dit verandert het feit niet, dat beide voorstellen de ondersteuning hadden van het geheele huis.

Het ministerie weigerde echter deze voorstellen aan te nemen. Dit was erg genoeg, maar dit was lang niet al. Sir GORDON SPRIGG verklaarde, dat de aanspraken die bij de commissies waren ingezonden *opzettelijk te hoog waren gesteld*. Met andere woorden, dat allen of de meesten, die compensatie eischen, valsche verklaringen hebben gemaakt. Nadat de regeering deze uiterst onbillijke en onrechtvaardige houding had aangenomen, bleef er voor de Zuid-Afrikaansche partij niets anders over, dan om de motie door te drijven.

Toen sir GORDON zag dat het der Afrikaander partij ernst was, trachtte hij op haar te werken door een dreigement. Hij zou de aanname van de resolutie beschouwen als een motie van wantrouwen, en zijn "positie gaan overwegen." Daartoe kreeg hij de gelegenheid, en gistermiddag kondigde hij aan, dat hij niet zou bedanken, maar een beroep zou doen op het land. Bij welke partij in het land hij ondersteuning wil gaan zoeken is ons niet duidelijk. De "Progressieven" ondersteunen hem schijnbaar niet, want zij hebben een kandidaat tegen hem in het veld te Oost Londen. Ook werd het amendement CREWE mede door de regeering verworpen.

Het voorstel van sir GORDON is dan: het parlement moet de toeëigeningsbill stemmen, zoodat het ministerie het geld kan hebben om het land verder te administreeren; maar met de volgende vier bills zal geen voortgang gemaakt worden, namelijk, de spoorwegverlengings-bill, de additioneele spoorwegwerken-bill, de publieke werken leeningen-bill en de wapenen en ammunitie-bill. Hij noemde geen reden waarom men niet met deze vier bills zou aangaan. Ze zijn van geen politieken of betwisten aard, en beide zijden van het huis hebben er belang bij. Sir GORDON wil echter ter elfder ure zijn tegenstanders een lesje leeren.

Het is echter niet zoo gemakkelijk om te bluffen als men geen gevolg heeft. De heer MERRIMAN gaf aan de hand, dat men de toeëigeningsbill zou nemen samen met de spoorwegverlengings-bill. Sir GORDON gaf geen antwoord, en het huis verdaagde tot heden om twee uur.

Wat kan nu gebeuren? Er zijn slechts vier mogelijke uitwegen: (1) Het ministerie kan het voorstel van den heer Mer[illegible] aannemen, en dan zal de sessie bijna haar gewonen loop nemen. (2) De Zuid-Afrikaansche partij kan het voorstel van sir GORDON aannemen, en slechts het geld stemmen. (3) Sir GORDON kan naar den gouverneur gaan om hem te vragen het parlement te ontbinden, zonder dat het geld gestemd is, en om schatkist noten uit te geven om het land te administreeren totdat het nieuwe parlement is gekozen. In dit laatste geval zal het parlement later gevraagd moeten worden om een akte van indemniteit te passeeren om de onwettige uitvaardiging der noten te bekrachtigen. Een stap van dezen aard is natuurlijk slechts geoorloofd onder heel buitengewone omstandigheden, die onzes inziens thans geenszins bestaan. Of (4) het ministerie kan bedanken of zich geforceerd zien om te bedanken.

Dit laatste zal slechts gebeuren, indien de wegen nos. 2 en 3 gesloten zijn, en het ministerie weigert den 1sten in te slaan. Er is echter geen redenen waarom het dezen eersten weg niet zal volgen.

ALLERLEI.

De Zuidwestelijke cirkel.

Zooals vroeger werd aangekondigd, zou een conferentie van afgevaardigden uit de kiesafdeelingen sorteerende onder den zuidwestelijken cirkel, op Donderdag, den 3den September, te Mosselbaai zijn gehouden om drie kandidaten te kiezen voor den genoemden cirkel. De datum van deze conferentie is echter uitgesteld voor 14 dagen, d.w.z. tot Donderdag, den 17den September. De plaats der vergadering blijft onveranderd.

Ons is gevraagd in welk verband deze conferentie staat met de cirkel-comité-vergadering van den Afrikaander Bond, die door de Commissie van Toezicht op Elekties is belegd te Swellendam, op Woensdag, den 16den December. Het antwoord is dat ze twee afzonderlijke vergaderingen zijn, doch dat het verwacht wordt dat ze samen zullen werken. De Afrikaander Bond heeft niet in al de kiesafdeelingen van den zuidwestelijken cirkel takken, en daarom werd het wenschelijk geacht een conferentie te beleggen, bestaande uit afgevaardigden uit elke kiesafdeeling (evenveel afgevaardigden als vertegenwoordigers in de wetgevende vergadering) afgezien of ze Bondsmannen zijn of niet. De afgevaardigden moeten worden gekozen door de ondersteuners der Zuid-Afrikaansche partij.

De Commissie van Toezicht heeft de Bondsmannen in den zuidwestelijken cirkel opgeroepen tot een cirkel-comité-vergadering, even als in al de andere cirkels. Op deze vergadering te Swellendam, op den 16den September, zullen alleen de vertegenwoordigers der distriktsbesturen van den Afrikaander Bond zitting hebben. De vertegenwoordigers moeten gekozen worden volgens art. XVII der Constitutie (oud boekje art. XI.)

De conferentie en het cirkelcomité behooren natuurlijk samen te werken, en wij vertrouwen dat zij dezelfde drie kandidaten zullen nomineeren.

Stedelijke locaties.

Men zal zich herinneren dat de regeering in de vorige sessie van het parlement een wet passeerde om de naturellen, die binnen de municipaliteiten van groote steden wonen, in locaties te vergaderen buiten deze municipaliteiten. Dit was om o.a. de Maitland-locatie te wettigen, en over 't geheel genomen heeft deze wet goed gewerkt. De akte is sedert van toepassing gemaakt te Port Elizabeth, waar er zekere grieven zijn ontstaan in verband met de werking van deze akte. Op voorstel van den heer Walton werd een select-comité aangesteld om de werking van deze akte te onderzoeken. Het comité bestond uit den premier en de heeren Sauer, Fuller, Crewe, Slater, Walton, A. S. du Plessis, Rademeyer en James Searle. Het rapport van dit comité is thans voor het parlement en beveelt o.a. aan:—dat de huur der woningen in de locaties verminderd zal worden tot 20s. per maand, insluitende spoorweg-vervoerprijs, voor hoofden van families en 12s. 6d. per maand voor ongetrouwde mannen; verder dat standplaatsen zullen worden toegekend aan occupeerders tegen een betaling van 3s. per jaar. Op deze standplaatsen zullen de naturellen toegelaten worden hun eigen huisje of hut te bouwen, onder toezicht en met goedkeuring van het gouvernement. Dan drukt het comité de wenschelijkheid uit van een stuk of wat model-hutten te laten oprichten door de regeering. Een andere belangrijke aanbeveling is, dat naturellen die vastgoed ter belastbare waarde van £100 bezitten, outheven zullen zijn van de werking van deze akte, even als de geregistreerde kiezers. Het blijkt dat een groot aantal koelies en Chineezen zich neerplakt in de areas door deze wet bepaalt als locaties, en daarom meent het comité, dat deze lieden geplaatst zullen worden in bazaars van hun eigen, en dat zij niet het recht zullen hebben winkels te openen of zaken te drijven in eenige municipaliteit.

Daar men bevonden heeft dat vele naturellen Port Elizabeth verlaten om dat zij ontevreden zijn met de tegenwoordige werking van de akte, beveelt het comité aan, dat het gouvernement dadelijk stappen zal nemen om de in het rapport voorkomende wenken uit te voeren.

Koelie arbeid in Natal.

De *South African News* publiceert een onderhoud met den ed. heer J. H. Hofmeyr over zijn ondervindingen en indrukken van Natal. Sprekende over Koelie arbeid, zegt de heer Hofmeyr:—"Koelies worden veel gebruikt in de Natal plantages en ze zijn goede werklieden. Ze staan onder streng opzicht, en ze zijn tevreden, gehoorzaam, hardwerkend en oppassend. Ze werken goed en geregeld. Het loon is 10s. per maand voor het eerste jaar en na een tijd zijn ze met 15s. tevreden. Hun voedsel is zeer eenvoudig en goedkoop—een beetje rijst, enz. De uitslag is goede arbeid zeer goedkoop voor den landbouwer." Ook in de kolen-mijnen worden ze aangetroffen. Gevraagd omtrent het invoeren van Koelies voor de Koloniale boeren, zeide de heer Hofmeyr: "Dit is een vraag die overweging noodig heeft, en ik wensch geen definitieve verklaring daaromtrent te maken. Er is een duidelijke rassen-lijn in Natal. De Koelie is geen burger, daar hij niet kan stemmen, en hij is altijd ondergeschikt. Maar het is een vraag waarover ik geen opinie wensch uit te spreken."

Over het geheel genomen schijnt het of de heer Hofmeyr van gevoelen is, dat de koelies noodzakelijk zijn geworden voor Natal. Nu dat men ze eerst heeft, kan men niet zonder hen klaar komen. En bovendien gebruikt men in Natal nog duizenden naturellen uit de Kaapkolonie, terwijl Natal zelf naar evenredigheid een veel grootere naturellen bevolking heeft dan de Kaapkolonie.

De heer Hofmeyr is zeer ingenomen met de vriendelijkheid en voorkomendheid waarmede hij ontvangen werd, vooral door de spoorwegbeambten. O.a. werden de slagvelden in de nabijheid van Ladysmith bezocht.

Parlementse Praatjes.

Kaapstad, 26ste Aug., 190[illegible]

'n Mens kan nooit te seker wees van eenige saak. Wie het verwag dat daar nog voor die einde van die sessie 'n ministerieele krisis sou kom? Dat die ministerie feitelik nie één enkele ondersteuner in die huis het, was algemeen bekend, maar dat dit nog tot 'n uitbarsting sou kom voor die algemeene eleksie het glo niemand meer verwag.

En tog is dit wat Dinsdagaand gebeurd is. Die Afrikaander Partij het in die begin van Augustus 'n mosie op die papier gesit met betrekking tot die terugbetaal van boeten en die vermeerdering van compensasie. Die mosie werd toevertrou aan neef Burton, en eers Dinsdag het hij kans gekrij om dit voor te stel. Bij 'n vorige gelegenheid het die Das partij dit o'er vis dood gepraat.

Die diskussie het die hele middag aangehou, en dit het baing gelijk of die Das partij dit weer wou uitpraat. Maar die Afrikaanders was die slag gedetermineerd om die ding deur te druk. Toen dit 6 uur was het ou kolonel Skermbreker voorgestel om die debat te verdaag. As dit aangeneem werd, dan was die mosie natuurlik dood, want daar sou geen kans gewees het om weer daarbij te kom.

Meneer Sauer het toen gesê dat hij sou vir die verdaging stem, as ou seur Sprik voorrang aan die mosie sou ge. Dit wou hij nie doen, en daar die regeering nog niks o'er die mosie gesê had, wou hij ook verdaag. Die huis verdeel toen, en die verdaging werd verworpe met 'n meerderheid van 10 stemme.

Daarna werd die verdaging van die huis voorgestel, nadat Grahem en Sprik gesê het dat hul nog die mosie, nog die amendement van kolonel Kraai (Crewe) wou aanneem. As dit aangeneem werd dan was die mosie ook dood, want dan het dit geen plek meer gehad op die notule, daar die huis sou verdaag het sonder die mosie uit te stel.

Die voorstel werd toen oek verworpe. Daarna kwam die amendement van kolonel Kraai ter stemming. Bij die tijd was dit al 7 uur, maar die Afrikaanders sit. Ek het begin jammer krij ver die ou Speaker. Hij was toen al ouafgebroke in die stoel van af die middag om twee uur. Hoe sou hij gemaak het as hij nie meer kon hou nie? Wel, die huis sou hem dan op sijn versoek ver 'n tijdje verskoon hè.

Die lug was nou net warm. Ou seur Sprik staan toen op, en sê dat as die mosie teen die regeering aangeneem word dan sou hij sijn posisie in konsideratie moet neem — met andere woorde hij sal of moet bedank of 'n ander plan maak. Die dreigement het egter geen indruk gemaak nie, en die mosie werd aangeneem teen die regeering, met 'n meerderheid van 10. En daarom verdaag die huis om half acht.

Wat sal nou gebeur? Ons sal van middag hoor. Kompensasie is beter dan die spoorwegbil, in elk geval, want die spoorwegbil kan ander jaar nog weer ingebring word, die regeering het reeds meer spoorwegen om te bou as wat hul hande voor het, en daar moet nog miljoene van ponde geleen word voordat ons bij die nieuwe spoorwege kom. Maar bovendien is dit beter om reg te doen, kom wat wil.

Die begroting is deur die lagerhuis, maar die toeeigeningsbil wat naar die hogerhuis moet gaan is nog nie deur die lagerhuis gepasseer nie. Die sessie is op 'n end en die verkiesing is in elk geval op hande.

Van middag het ou seur Sprik gesè dat hij nie wil bedank nie, maar dat hij 'n beroep wil doen "op die land." Dit kliek heel mooi, maar ek kan nie sien op wie hij nou eigenlik die beroep wil maak, want hij het geen partij nie. Meneer Merriman het hem nou die ander dag gesê, dat wat oek die uitslag van die eleksie mag wees, hij, seur Sprik, sal nie op die kussings blij nie, en dit lijk mij of die profesie maar al te waar is.

Ou seur Sprik wil hem wreek deur te sê dat hij nie met die spoorwegbil sal aangaan. Maar daardeur straf hij die Progressieve net so veul as die Afrikaanders. Bowendien is daar nu nie geld om die lijne te bou nie, en die regering moet meer leen as wat hul kan. Die geld mark ver die Kolonie is buitendien nou baing laag, so dat die distrikte niks sal verloor indien die bil ver 'n 6 maand moet o'er staan.

Maar meneer Merriman het daarop aangedring dat ou seur Sprik met die spoorwegbil sal aangaan, anders krij hij nie geld om naar die land mé te gaan. Die huis het toen verdaag teen die regering.

Van middag sal ons sien wat die verder ontwikkeling van die saak is.

JAN KIESER.

Transvaalsche en Vrijstaatsche Fondsen.

Fonds voor Transvaalsche en Vrijstaatsche Weduwen en Weezen.

	£	s.	d.
Reeds erkend	35034	16	7
Kaapstad, van den heer J. K. Stephenson om te worden besteed naar goeddunken des Voorzitters	250	0	0
	£35284	16	7
Opvoedings Fonds	2278	5	7
Krijgsgevangenen Fonds	17788	14	1
Tabaks Fonds	3[illegible]5	7	8
Vrouwen en kinderen Fonds ...	15528	15	8
	£71245	19	7

C. P. SCHULTZ,
Waarn. Thesaurier.

26 Augustus, 1903.

Miss Hobhouse Fonds.

	£	s.	d.
Reeds erkend	416	16	0
Goudini Road, Mej. Krynauw, Waaihoek	1	0	0
Philipstown, gecollecteerd door Mevr Dr. Hugo en Mevr. Venter	24	8	6
Papendorp, Chr Str. Verz., No. 1, per den heer E. Stephan	2	10	0
Kaapstad, een Vriend ...	0	5	0
	£444	19	6

C. P. SCHULTZ.

26 Aug., 1903.

EEN PRAKTISCH PLAN.

Draaihoogte,
Paarl Statie,
24 Aug., 1903.

Aan den Editeur.

Mijnheer,—Ik zie in uw geëerd blad van Donderdag, den 20sten dezer, een brief van den heer Treurnicht, vragende: "Wat gaat Fransch Hoek doen?" Het was niet de vraag bij mij: "Wat gaan anderen doen?" Van dat ik het beroep op onze Kolonisten van Miss Hobhouse gelezen heb, was die vraag gedurig bij mij: "Wat kan, wat moet ik doen?" En ik ben tot het besluit gekomen, om een van mijn twee goede melk koeien te verruilen voor twee boerenkoeien, die geleerd kunnen worden om den ploeg te trekken, en heb reeds twee meer gekollecteerd. Mijn plan is, om een span van 16, "of als er meer gevonden kunnen worden, al was het ook een heele trein vol" koeien en ossen aan Miss Hobhouse te zenden. Nu, lieve vrienden en vriendinnen van de Paarl, Achter Paarl, Groot Drakenstein, Fransch Hoek, Wimmerhoek, Klein Drakenstein, Daljosaphat en Wellington, zendt mij wat gij kunt: koeien, ossen of geld. Voor elke acht trekdieren (want dit is genoeg om een ploeg te trekken) heb ik ook noodig een ploeg, een egge, een trekketting, jukken, riemen, stroppen, zweep en stok; ook voeder voor de koeien op den trein. Alles is noodig, want alles is vernield.

Die lieve vrienden, die mij beesten willen geven, moeten s.v.p. eerst kennis geven. Want ik kan de beesten niet zenden, voor er jong gras in Transvaal is. Ik moet ook nog eerst van Miss Hobhouse tijding hebben, naar welke districten ze moeten gezonden worden.

Als er ook vrienden zijn, die voor een bestaanbaren prijs beesten, voor dit edele doel, willen verkoopen, kunnen zij mij kennis geven.

Mijnheer editeur, u bij voorbaat hartelijk dankende voor opname dezes, ook die lieve vrienden die gaan helpen, om Miss Hobhouse haar handen te sterken, hoop ik, dat de lieve Heer u allen als vergoeding een ruime, neergedrukte maat van zegeningen geve. Dit is de wensch van een oprechte vriendin van ons volk.

LENIE HAUMAN.

Kleeren voor Onze Verarmden in de O.R.K. en Transvaal.

De Uitvoerende Commissie geeft verder verslag als volgt:—

Bij de reeds erkende 30 Commissies komt de volgende:

31. Kaapstad—Sec. Mevr J. Roos.

GELDELIJKE BIJDRAGEN.

Van Mev. Leipoldt en de Zusters Bergh, Clanwilliam toegezonden aan Mev. Winter, Hartebeestfontein, £5.

Ook zijn verzonden: van Philadelphia, 7 kisten; van Mev. Leipoldt, Clanwilliam 1 kist.

Een volledig verslag van alle ontvangen en verzonden kisten met goederen zal later gepubliceerd worden.

De Secretaris van elke plaatselijke commissie gelieve door middel van het door ons toegezonden certificaat zoo spoedig mogelijk bij den *plaatselijken* stationchef aanzoek te doen ter terugbetaling van alle gelden betaald op goederen reeds verzonden. Het certificaat worde behoorlijk ingevuld en aangehecht bij de Spoorweg-kwitantie. Desverkiezende zende men het teruggekregen geld naar ons.

Ds. Snijman van Ventersburg schrijft aan ons o.a. "De drie kisten ontvangen. Hartelijk dank. De behoefte is zeer groot. Men heeft geen idee van de ellende hier bij sommigen. Miss Hobhouse heeft niets te veel gezegd."

Plaatselijke Commissies worden verzocht als zij goederen of geld op handen hebben dadelijk aan ons kennis te geven.

M. SMUTS,
J. C. LE ROUX,
J. P. v. D. SPUIJ,
Leden der Uitv. Commissie.

Industria,
25 Aug., 1903.

STADSNIEUWS.

De Procureur-Generaal heeft Maandag de deputatie van drankverkoopers ontvangen tot welker bezoek op de vergadering van hun congres besloten was. Zij werd ingeleid door het parlementslid Wynne met de verklaring dat zij den Procureur-Generaal zekere grieven wilde voorleggen, en dat de drankverkoopers door ZEd. steeds op billijke manier waren behandeld. De grieven werden daarop voorgedragen door den heer Magor wat die over drankverkoop van naturellen betrof, n.l. dat de verkooper gehouden was te weten aan welk soort persoon hij zijn drank verkocht, en door den heer Scowen over de Zondagswet, als al te streng; waarna de heeren McNab (P. Elizabeth) nog iets zeide over hetgeen door den heer Magor was in het midden gebracht, en de heer Reis (Oost Londen) verzocht dat de Procureur-Generaal aan al de grieven de meest mogelijke aandacht zou schenken. Daarop nam de heer Magor nog eenmaal het woord om over het sluiten der drinkplekken op stemdagen en over de onbillijkheid der wetten op de clubs te wijzen, waar men op Zondag zooveel drank kon krijgen als men maar wilde. Ten slotte zeide de heer McNelly (Kimberley) dat aan dronkenschap een eind zou komen als men aan naturellen slechts bij het glas mocht schenken. Het antwoord van den Procureur-Generaal was dat hij thans slechts eenige algemeene opmerkingen kon maken, maar al de genomen besluiten nauwkeurig zou nagaan. Wat de kwestie der luidjes betrof die drankverkoopers tot valstrik waren, en omtrent wie zijn gevoelen in een der besluiten gemeld was, zeide hij, dat als de politie goed georganiseerd werd, het gebruik van zulk volk slechts in enkele gevallen noodig zou zijn, en wel in die waarin een ordentelijk drankverkooper zelf er niet tegen zou hebben, n.l. in die van gemeene smokkelaars. Een fatsoenlijk drankverkooper zou zich met recht ergeren als men hem een valstrik legde, maar zulk een drankverkooper behoorde in de politie geen vijand te zien, maar veeleer een bondgenoot. Dit kon hij zeggen dat de politie nooit een drankverkooper in het verdriet bracht zonder hem vooraf te hebben gewaarschuwd, en wellicht zou het niet kwaad zijn om een afschrift van elke waarschuwing van dien aard aan den secretaris der plaatselijke drankverkoopersvereeniging te zenden. Wat de Zondagswet op het punt van drank betrof, die was zijns inziens malligheid en leidde tot oneerlijkheid, en hij achtte het geven van Zondagsvoorrechten aan sommige huizen het beste middel er tegen. Van de wet op de sluiting op stemdagen kon hij alleen dit zeggen, dat zij niet vóór de aanstaande verkiezingen kon worden opgeheven; en wat de clubs betrof zou hij onderzoek doen naar de misbruiken die er plaats hadden, en ze zoo noodig onder nader opzicht laten stellen. Na nog een paar woorden hierover en over een appèl van uitspraken van licentiehoven, nam de deputatie met een dankbetuiging haar afscheid.

Dezelfde deputatie vervoegde zich later ook bij den heer Merriman om van dezen het gevoelen der Z. A. Partij over de wenschen der drankverkoopers te vernemen, een soort lieden, zei de heer Magor, die bij verkiezingen als de aanstaande parlementaire altijd zekeren invloed konden uitoefenen. Het antwoord van den heer Merriman was dat hij geen tijd had gehad de genomen besluiten na te gaan, maar dat hij per brief aan den secretaris er later het zijne over zou zeggen.

Gisteren kwam dr. Jameson aan de beurt, bij wien ook sir L. Michell en Kol. Crewe zich bevonden. Nadat de heer Magor gezegd had dat men 's doctor's gevoelens over de resoluties der conferentie wilde vernemen, ontwaarde de doctor dat de drankverkoopers zich voordeden als bezadigde lieden, en dus waar het de politiek gold niet te veel zonden verwachten van hen wier hulp zij wilden. Over den drankverkoop aan naturellen had hij een lang gesprek met den ed. heer Wilmot gehad, en wilde men een wetsbepaling die niet den drankverkooper maar den man dien hij drank weigerde het leveren van het bewijs oplegde dat hij geen recht op drank had, dan was het zeer mogelijk die te verordenen; maar verder kon men niet gaan. Sir L. Michell bleek het meer eens te zijn met den wensch der deputatie, en ook de doctor zeide met hen te sympathiseeren; maar zoowel deze als Kol Crewe bleken voor algeheel verbod van drankverkoop aan naturellen te zijn, daar dezen zelve, altbans in de Transkei, dit verlangden en per slot van rekening liefst als kinderen moesten behandeld worden; en de doctor verklaarde dat ook het plan om den naturel slechts bij het glas drank te verschaffen er niet was door te krijgen. Met het plan tot wijziging der Zondagswet was de doctor het eens; de wet van dr. Beck waar het sluiten der drankplekken op stemdagen bij verboden was, vond hij malligheid, maar hij had er niets tegen om op één dag alle verkiezingen in de Kolonie te doen plaats hebben, en dan clubs zoowel als andere drinkplekken te laten sluiten. Het verkoopen van kistjes met allerlei soorten drank onder een groothandelspatent achtte hij een schandaal, en hij was ook tegen het geven van bottelstore patenten aan kruideniers; maar wat het regeeren bij proclamatie aanging meende hij niet dat hiertegen in deze parlementszitting iets te doen zou zijn, daar het tegenwoordige ministerie van plan bleek te zijn om te schipperen. Met een dankbetuiging aan de drie hoofden van het progressievendom nam de deputatie haar afscheid.

Gisteren verzond de Nationale Bank van Zuid Afrika, Beperkt, per mailboot naar Engeland 30 kisten inlandsch goud, wegende 35,426 ozs., tegen een waarde van £119,508.

De netto opbrengst van het concert, onlangs gehouden ten behoeve van de melaatschen te Robbeneiland en de patienten van het Nieuw Somerset hospitaal, bedraagt £36 2s. 6d., welke som om het even verdeeld zal worden tusschen deze twee inrichtingen.

De stadsraads verkiezing vindt plaats op 14 September aanst. Requisities ten gunste van kandidaten moeten niet later dan 4 uur 's middags, 31 dezer, ingezonden worden aan den stadsklerk.

Morgen (Vrijdag) avond zullen de uitvoeringen van het muziekcorps, die gedurende de wintermaanden gestaakt werden, weder in de laan (avenue) hervat worden. Het muziekcorps van de Duke of Cornwall's Lichte Infanterie zal de eerste uitvoering geven. Als het weder ongunstig is, zal de uitvoering worden uitgesteld.

Dinsdag diende de zaak van Louis Hart, die in verband met de Armstrong zaak gearresteerd is, voor het politie hof te Wijnberg. Het hof was stampend vol en de nieuwsgierige toeschouwers werden zeer teleurgesteld toen de publieke aanklager vroeg om uitstel van de zaak tot Vrijdag, wat dadelijk toegestaan werd.

Dinsdag middag brak er brand uit in Earl straat, Woodstock, en dadelijk werd daarvan kennis gegeven bij het municipaal kantoor. Toen de provisioneele brandweer op de plek van 't onheil kwam, stonden de twee eind huizen van een rij van twaalf aan brand, en begon het vuur zich naar de aangrenzende te verspreiden. Water kon slechts verkregen worden van de hoofdstraat, en de slang was ietwat klein, zoodat 't half zes werd, voordat 't vuur bedwongen kon worden. Het grootste deel der meubelen werd gered. Alweer is de noodzakelijkheid van een flinke brandweer voor Woodstock gebleken.

Zaterdagmiddag a.s. zal ter eere van den verjaardag van H.M. Wilhelmina, koningin der Nederlanden, een kinderfeest plaats hebben in de "Good Hope Gardens". Het feest wordt gegeven door de Hollandsche Vereeniging „Hollandia" alhier, en zal beginnen om 2 uur en eindigen om 6 uur. Verschillende wedstrijden voor kinderen zullen gehouden worden, waarvoor prijzen zullen uitgedeeld worden o.a. heeft de heer Claeys een gouden bracelet uitgeloofd als eersten prijs voor de meisjes. Toegangsprijs een sixpence. Tevens zal op Maandag 31 Augustus, den dag van den verjaardag van H.M. Koningin Wilhelmina, door de vereeniging „Hollandia" een soiree gegeven worden met bal en souper in de zaal der loge "De Goede Trouw", aanvangende om 8.15, waarvoor de toegangsprijs voor niet-leden van „Hollandia" twee shillings en een sixpence bedraagt. Het kinderfeest is toegankelijk voor kinderen en volwassenen van alle nationaliteiten. Wij wenschen "Hollandia" van harte toe, dat een ruim gebruik van deze gelegenheid gemaakt wordt.

GEMENGD NIEUWS.

EEN tooneelstuk, getiteld "Our Regiment" zal op Vrijdag en Zaterdag avond, 28 en 29 dezer, door plaatselijke artisten worden opgevoerd in de stadszaal te Paarl. De opbrengst zal dienen voor het fonds, dat opgericht wordt voor den aanleg van nieuwe openbare tennisbanen op de recreatie gronden aldaar.

DE ONWILLIGEN.—De "Volksstem" deelt mede, dat de voormannen van de Boeren in de Transvaal verleden week van de regeering kennis hebben gekregen, dat alle krijgsgevangenen, die zich in ballingschap bevinden, losgelaten werden doch verboden zijn naar Zuid Afrika terug te keeren. Uit de "Bermuda Colonist" blijkt, dat zij bijna een maand geleden losgelaten zijn. Deze lieden zijn dus uit hun gevangenis, doch zij verkeeren in den vreemde in een alles behalve benijdenswaardigen toestand.

IN de "Gouvernements Gazette" verschijnt een proclamatie samen met een kennisgeving waarin de datums bepaald worden, waarop het rondgaande hof zal zitting houden in den noorder cirkel, als volgt:—Mafeking, 29 September; Vrijburg, 1 October; Richmond, 7 October; Victoria West, 9 October; Colesberg, 12 October; Middelburg, 15 October; Cradock, 20 October; Molteno, 23 October; Burgersdorp, 26 October; Aliwal Noord, 29 October.

TE New York heeft een geruchtmakend proces gediend ter zake van verbreking van trouwbelofte. De vordering werd ingesteld door een jonge en mooie weduwe, Mevr. Poillon, tegen Gould Brockaw, een millionair. De beleedigde dame legde 240 liefdebrieven aan de rechtbank over, die even zoovele trouwbeloften bevatten. Zij vordert 1000 dollar per stuk. Beleefdheid is bezigheid. (*Stem.*)

DR. MANSVELT, de vroegere superintendent van onderwijs onder de regeering der voormalige Z.A.R., is benoemd tot lid van de commissie van lager onderwijs te Utrecht (Holland)

GEHEELE FAMILIE VERMOORD.—Eenige mijlen van Manchester, in Engeland, is een dorpje, Rhodes geheeten. In dat dorpje woonde een arbeider Smerthurst met zijn vrouw en twee kinderen. De mail van verleden week bracht een bericht over den schrikkelijken moord van de geheele familie op een dag. Vroeg in den morgen hadden de buren een gegil en geschreeuw gehoord in het huisje, doch zij sloegen er geen acht op. Tegen 9 uur begon men echter achterdocht te krijgen, aangezien de blindings van het huis steeds gesloten bleven, en dit zeer ongewoon was voor een huis van een handwerksman. Met behulp van een ladder klom een zekere mev. Henshell op en maakte het raam open, doch zoo afgrijslijk was het schouwspel, waar zij op staarde, dat zij in zwijm nederviel. Een heer kwam toen kijken en zag vader, moeder en beide kinderen op den vloer van de kamer liggen in hun bloed. De politie werd dadelijk van de zaak verwittigd. Het blijkt, dat de man schrikkelijk jaloersch was en dat er telkenmale bittere oneenigheid ontstond ter oorzake van zijn ongegronde verdenkingen van zijn vrouw. Hij had zijn vrouw en beiden kinderen de keel afgesneden met een scheermes en daarna dezelfde operatie op zich gemaakt. Alles toonde aan, dat de worsteling tusschen den moordenaar en zijn slachtoffers schrikbarend moest zijn geweest. De man was slechts 32 en de vrouw 27 jaar oud.

ZUID-AFRIKA'S KLEURLING BEVOLKING.—In verband met de thans zoo druk besproken arbeidskwestie en de beweerde noodzakelijkheid van Aziaten in te voeren om in de Johannesburgsche mijnen te arbeiden, is het van belang de opgaven van de naturellen bevolking van Zuid- en Centraal Afrika na te gaan zooals aangegeven in het "Official Handbook of the Cape and South Afrika" voor 1896. Deze cijfers zijn gebaseerd op de officieele opgaven van 1891, en men kan met recht aannemen dat zij veel te laag zijn voor 't jaar 1903, aangezien het een algemeen erkend feit is, dat de naturellen in de afgeloopen jaren zeer zijn vermenigvuldigd, voornamelijk in de oostelijke gedeelten van de Kaapkolonie, Pondoland en Basutoland. Hoe het ook zij, deze cijfers zijn niet ontbloot van belang met het oog op de onderzoekingen van de arbeids commissie van onderzoek in de Transvaal. De cijfers in genoemd boek aangegeven zijn als volgt:—Kaapkolonie—1,1[illegible]0,237, Natal—512,817, Pondoland—200,000, Zululand—145,336, Amatongaland—80,000, Basutoland—218,324, Britsch Bechuanaland—55,122, Bechuanaland Protectoraat—110,000, Britsch Mashonaland (Zuid van den Zambesi)—250,000, Gewezen Oranje Vrijstaat—129,787, Transvaal—642,560, Swazieland—63,000, Duitsch Protectoraat—116,000, Portugeesche bezittingen—1,500,000, Britsch Centraal Afrika en Nyassaland—2,000,00—groot totaal 7,180,182.

DE HEER M. P. C. VALTER, gewezen editeur van de "Rand Post," aan wien een permit geweigerd is om naar de Transvaal terug te keeren, en die eenige weken in Kaapstad heeft doorgebracht, is gisteren met de mailboot naar Holland terug vertrokken.

VERSTOOTEN.—Onlangs verscheen in het "Handelsblad" van Holland een stuk over den heer R. Martin, een burger van de voormalige Z. A. Republiek. Het geval van den heer Martin is slechts één uit vele, doch daar het den werkelijken toestand voorstelt van hen, die, schoon geen geboren Transvalers, hun lot hebben ingeworpen met dien staat, alzoo hun oorspronkelijke burgerrechten hebben verloren en thans toch niet erkend worden door de Britsche regeering als burgers der gewezen Z. A. Republiek te zijn geweest, en dientengevolge ook niet toegelaten worden Britsche onderdanen te worden, geven wij de bijzonderheden zooals in voornoemd blad medegedeeld, waaruit blijkt, dat zulke personen feitelijk door allen *burgerlijk* worden verstooten. R. Martin is een jonge man van 21 jaar. Hij werd te St. Louis, Mauritius, geboren en trad in staatsdienst te Pretoria als telegrafist, welken post hij tot het verklaren van den oorlog bekleedde, en dus als iedere staats ambtenaar was hij tevens burger. 16 Jaren had hij met zijn ouders in de Republiek gewoond; zijn vader, een ingenieur, was overleden, doch zijn moeder, broertje en zusters woonden er nog. Opgekommandeerd trok hij mede ten strijde. Hij raakte gevangen en werd naar Voor-Indie gevoerd. Van Fransche afkomst zijnde en 't Fransch even goed sprekende als het Afrikaansch Hollandsch, werd zijn burgerschap in twijfel getrokken. Hij werd met een paar Hollandsche onderwijzers te Amritsar opgesloten, en toen ten langen leste de Boeren gevangenen naar Afrika teruggingen, moest hij evenals vele anderen achterblijven, om naar Europa te worden gebracht. Te Londen werd hij maanden lang opgehouden, en door de regeering in Whitechapel in een matrozenhuis of zoo iets van inwoning en kost voorzien. De Engelsche pro-Boers Stead, Keir, Hardie e.a., sprongen voor hem in de bres, verlosten hem uit het vuile Whitechapel, doch konden geen permit voor hem verkrijgen ofschoon hij reeds passage naar Afrika had. En zoo zond de Engelsche regeering hem met een pond op zak maar naar Holland. Door het Christ. Nat. Boeren-comité werd hem tijdelijk logies in De Hoop toegestaan. Thans vertoeft hij in Friesland, waar hij nog een aangetrouwd familielid heeft wonen, die ook geen permit kan krijgen. Zulke personen hebben het ongetwijfeld zwaar: zij worden niet toegelaten Britsche onderdanen te worden door, zooals de andere Transvalers, den eed van getrouwheid af te leggen; zij hebben hun oorspronkelijk burgerrecht verbeurd door hun lot met de Republikeinen in te werpen; en derhalve hebben zij nergens burgerrecht of recht tot verblijf, doch zijn vreemdelingen in alle landen der wereld.

HET rapport van veeziekte van 25 Augustus 1903, meldt de volgende gevallen van droes: 2 paarden van H. van Niekerk, Slot van de Paarl, Paarl, die beide stierven, 1 paard van H. J. van Rensburg, Sterkfontein, Middelburg, dat stierf, en 2 paarden van R. P. en H. W. van der Merwe, Merwe's Pont, Swellendam. Alle dieren werden met mallein behandeld.

STRUISEN MAAG. In een buitengewone zitting van de Academie van Geneeskunde te Parijs heeft dokter Monnier mededeelingen gedaan over een jongeman, die aan vallende ziekte lijdende, in Mei was opgenomen in een der Parijsche ziekenhuizen. De patient genoot overigens een vrij goede gezondheid en deed werk, als gewoonlijk. In het begin van Juni ontdekte dokter Leroux sporen van harde voorwerpen in de maag van den jongeman. Er werd een operatie gedaan, waarbij te voorschijn kwamen vijfentwintig harde voorwerpen, onder welke: acht theelepeltjes: een stuk van een vork, met drie tanden, een helft van een vork; twee lange spijkers; een naald; het lemmet van een mes en een poot van een kam, tot een gewicht van 230 gram. Het jongemensch had in een periode van ongeveer zes maanden dit vrachtje naar binnen gewerkt.

Dr. ALBERT ABERTSON, een geboren Deen, die zich als Amerikaan heeft laten inburgeren, is een elektrisch ingenieur van de hoogeschool van Kopenhagen. Hij beweert een elektrische lokomotief uitgevonden te hebben die 300 Engelsche mijlen per uur kan afleggen. Men weet dat een afstand van 60 mijlen per uur reeds buitengewoon is, en slechts kan verkregen worden door een stoomtuig van 3000 paardenkracht. Grooter spoed is moeielijk te verkrijgen ter oorzaak van het doodgewicht van den trein en de atmosfeer. Dr. Albertson beweert die moeilijkheden thans overwonnen te hebben.

KENNISGEVINGEN.

VOOR bijzonderheden omtrent het verpachting van gronden door de municipaliteit van Stellenbosch, zie desbetreffende adv.

VOOR dames onderkleeren, enz., tegen bankroetprijzen, zie de adv. van Morrison & Co., Pleinstraat, Kaapstad, in ons nummer van heden.

ER wordt een gecertificeerde Kindergarten onderwijzeres gevraagd voor de meisjes hoogere school te Paarl. Voor bijzonderheden, zie adv.

EEN opzichter voor tuin en boerderij wordt gevraagd voor de zending inrichting te Worcester. Zie adv. voor bijzonderheden.

DOOR den heer P. J. Louw wordt bekend gemaakt, dat een Basuto pony hengst op zijn plaats loopt, die binnen een maand moet worden teruggehaald.

VOOR bijzonderheden omtrent de publieke verkooping der Hoofdbarakken, de onderverdeeling daarvan in 88 uitstekende bouwerven, enz., zie achterstaande advertentie van de firma Duffus & Co.

VOOR uitgezochte tafel en pootaardappels, zie achterstaande advertentie van de firma A. J. Coleman & Co., beperkt, Kaapstad.

TE Philadelphia, Koeberg, K.K., is plaats voor een dokter. Voor bijzonderheden daaromtrent. Zie desbetreffende adv.

TELEGRAMMEN

OVERZEESCH.

Turkije.

Londen, 24 Aug—(Reuter)—Uit Sofia wordt vermeld dat een omwenteling is afgekondigd in het geheele gouvernement van Adrianopel, het grootste van Europeesch Turkije. Alle telegraafdraden zijn door de opstandelingen doorgesneden; en in een bericht, dat echter niet bevestigd is, heet het dat een slachting aan den gang is in de stad Adrianopel.

Londen, 25 Aug—(Reuter)—Omstreeks 880 vluchtelingen uit Vasilika in Roemelie, dat onlangs door de opstandelingen genomen en verbrand is, en uit het thans geheel verlaten Iniade, zijn aan de mond van den Bosporus aangekomen. 't Zijn meest Turken, en onder hen zijn te gouverneur en beambten van Iniada. Zij verklaren dat de plunderende benden uit Bulgaren bestonden in uniformen en met behoorlijke geweren gewapend.

Londen, 26 Aug—(Reuter)—De Turksche militaire autoriteiten hebben opgeroepen al de Europeesche Khediven van het tweede en derde legerkorps; zestien bataljons Khediven van de Palerma Aziatische afdeeling en zes en dertig bataljons Clavch's van het tweede legerkorps. De totale macht op voet van oorlog opgeroepen in Macedonie is 350 bataljons, hetgeen het dubbele is van de macht, in den Griekschen Turkschen oorlog gebruikt.

Londen, 26 Aug—(Reuter)—De correspondent der "Daily Chronicle" te Konstantinopel telegrafeert, dat, ofschoon het Russische smaldeel der Zwarte Zee is teruggeroepen uit de Turksche wateren, de vloot nochtans blijft kruisen nabij de Bosporus.

Abyssinie.

Londen, 24 Aug—(Reuter)—Wegens een geschil tusschen Franschen en Abyssiniërs hebben dezen troepen gezonden tot het bezetten van land dat aan Frankrijk was afgestaan als eindplek voor den Jibutil spoorweg. Dit heeft de naturellen in den buurt van Jibutil, die geen militaire macht hebben, in beweging gebracht, en een aantal Fransch-Senegalsche scherpschutters zijn er dan ook heengezonden.

Een aartsbisschop.

Londen, 24 Aug—(Reuter)—De hoogeerw. Francis Bowen, R. C. bisschop van Southwark, is tot opvolger van wijlen kardinaal Vaughan als aartsbisschop van Westminster aangesteld.

Whitaker Wright.

Londen, 24 Aug—(Reuter)—Heden is het proces van den heer Whitaker Wright in het stadhuis alhier begonnen met het voorloopig verhoor, en morgen wordt het voortgezet.

Stoomvaartberichten.

Londen, 24 Aug—(Reuter)—De "Guelph" is Zaterdag in den middag te Londen aangekomen.

Londen, 25 Aug—(Reuter)—De "Saxon" is heden morgen te 6 uur te Madeira aangekomen.

Oorlogscommissie.

Londen, 25 Aug—(Reuter)—Het rapport der commissie belast met een onderzoek naar het voeren van den oorlog is heden in het licht verschenen. Het veroordeelt het gebrek aan een veldtochtsplan voor de krijgsbewegingen in Z. Afrika, aan welk gebrek heel wat misverstand was te wijten. Men had een afgepaste en zorgvuldige bepaling moeten hebben van het oogmerk dat men had, ten einde de generaals die aan den oorlog deelnamen een leiddraad te verschaffen; en dat men geen zulken leiddraad had, dat heeft tot ernstige misrekeningen geleid. De commissie veroordeelt in sterke bewoordingen het gebrek aan voorbereiding in het begin van den oorlog, en is het eens met lord Lansdowne, dat zulk een stand van zaken uiterst gevaarlijk was voor het rijk. Het erkent dat de vaardige en afdoende behandeling van den toestand te midden van een grooten oorlog tot eer strekt van hen die er in gewaagd waren; maar voegt er bij, dat het jammer is dat geen afdoend middel is gevonden om de herhaling van zoo erg een schandaal te beletten. De ware les echter door den oorlog gegeven is dat geen stelsel zal beantwoorden, dat geen macht tot uitbreiding inhoudt buiten de grenzen der regelmatige rijksmacht, wat ook die grenzen zijn mogen. Groot Brittanje en de kolonies bezitten een reserve van strijdmachten, die wij niet willen zien herscheppen in een groot staand leger, maar gaarne bezigen in de ure des gevaars. In 1899 was er in het geheel niets voorbereid voor het gebruik dier groote hulpbron. De commissie is jammer dat er niet genoeg wordt gedaan om de zaken op beteren voet te brengen voor het geval van een nieuw gevaar, en wijst er op, dat de vrijwilligers en "yeomanry" in den vorigen oorlog veel waard zijn gebleken onder een organisatie in het gezicht van den vijand tot stand gebracht. „Waar", vraagt de commissie, „is die organisatie thans?" Niets wordt gedaan om de schatbare ondervinding op te zamelen van officieren die voor die organisatie gezorgd hebben, of om een plan voor afdoend werk voor de toekomst tot stand te brengen. Bepaalde aanbevelingen doet de commissie niet, maar zij beperkt zich tot een korte opgaaf der getuigenissen en tot aanmerkingen er op. Zij verklaart alles publiek te hebben gemaakt, dat gepubliceerd kon worden in het belang van 's lands dienst.

Amerikaansche beker.

Londen, 25 Aug—(Reuter)—Het weder te Sandy Hook is heden wat bewolkt, en er waait een zuiderkoelte van zeven knoopen. De koers van den wedstrijd is heden driehoekig en van 30 mijlen, en de Reliance heeft de lijn boven Shamrock III gepasseerd, zonder dat een uur van het begin de betrekkelijke positie der beide jachten veranderd was.

Later, 6,55 n.m.—Bij het eerste merk was de positie der jachten onveranderd. Shamrock III verloor met twee min. en boven hetgeen haar was voorgegeven.

Later, 7,35 n.m.—Reliance heeft het opnieuw gewonnen.

De [illegible] van Lord Salisbury.

MEER DAN 60 MENSCHEN VERBRAND OF VERONGELUKT.

Londen, 25 Aug—(Reuter)—De overblijfselen van Lord Salisbury zullen op 31 dezer in het familiegraf worden bijgezet.

Een hevige brand, waarbij ernstige verliezen aan menschenlevens te betreuren zijn, brak gisteravond uit in een winkel van luxe artikelen in Buda Pest. Boven den winkel waren op verschillende verdiepingen woonhuizen, en om aan de vlammen te ontsnappen sprong een aantal der bewoners uit de vensters, waarbij 13 werden gedood en 16 gekwetst, terwijl men veronderstelt dat omtrent 50 anderen hun dood in de vlammen vonden.

Zeilwedstrijden.

Londen, 26 Aug—(Reuter)—In den gisteren gehouden wedstrijd tusschen de Reliance en Shamrock III was de Britsche boot 2 minuten en 36 seconden te laat bij de [illegible]. De Reliance won met 79 seconden.

Ontslagname van E. Root.

Londen, 26 Aug—(Reuter)—De heer E. Root, de Amerikaansche Secretaris van Oorlog, heeft zijn ontslag als [illegible] genomen met ingang van 1 Januari, 190[illegible].

Nieuws uit Macedonie.

Londen, 26 Aug—(Reuter)—Eumer Rushdi Pasha, die de Turksche troepen in Macedonie commandeert, is naar Konstantinopel teruggeroepen. Hij is vervangen door Ibrahim Pasha, die bevel voert over de [illegible] te Serres.

Natu[illegible]

Londen, 26 Aug—(Reuter)—De correspondent der "Standard" [illegible] Lissabon telegrafeert, dat regelingen zijn [illegible] voor de emigratie van naturellen uit [illegible] Portugeesche gebied aan den Boven-Zam[illegible] voor werk in de mijnen van Transvaal.

Een Syndicaat.

Londen, 26 Aug—(Reuter)—Een huurcontract van 20 jaren is toegestaan aan een Britsch Syndicaat voor een groote oppervlakte niet ontgonnen grond te Lourenço Marquez voor de oprichting van uitgestrekte depots, ten einde kool uit Swaziland en Transvaal te bergen voor export doeleinden.

De Commissie van Onderzoek.

Londen, 26 Aug—(Reuter)—De couranten karakteriseeren over het algemeen het rapport der Commissie, aangesteld om onderzoek te doen in de wijze, waarop de oorlog geleid is, als mild met het oog op de verbazende onthullingen van onachtzaamheid en knoeierij, vooral aan de zijde van het Gouvernement. Teleurstelling wordt uitgedrukt, dat het rapport geen omvangrijk en bepaald schema bevat voor de reorganisatie van het leger.

KAAPKOLONIE

I. D. Bisme.

Kimberley, 26 Aug—(Reuter)—George Mc. Connell, een Europeesch geregistreerd delver op de Niekerkmijn, werd heden te Barkley West beschuldigd van overtreding der Diamant handelswet. Het is een bijzonder geval, daar de beschuldigde een gelicentieerd delver is, die nog niet begonnen is zijn claim te bearbeiden. Hij wist een diamant machtig te worden, wegende 64½ karaat en die verkocht werd voor £420. Hoe de steen verkregen werd, is tot nu toe alleen aan het detectief departement bekend. De zaak werd verdaagd en borgstelling geweigerd.

NATAL.

Lagerhuis.

Pietermaritzburg, 24 Aug—(Reuter)—Heden avond stelde de eerste minister in het lagerhuis verdaging voor als blijk van achting voor wijlen lord Salisbury, tevens aankondigende, dat hij den volgenden dag een besluit zou voorstellen tot uitdrukking van het gevoel van het huis ten opzichte van het door zijn dood geleden verlies. Het voorstel werd met stilzwijgen aangenomen, en het huis verdaagde.

Laster in geschrifte.

Durban, 24 Aug—(Reuter)—In het rondgaande hof heeft heden namiddag een Grieksche firma, die een restauratie er op nahoudt, £50 schadevergoeding gekregen voor laster in geschrifte door een weekblad alhier, de S. A. Sport, verschenen.

Spoorweg-ongevallen.

Pietermaritzburg, 24 Aug—(Reuter)—De naar onder gaande mailtrein, die hier op 2 n.m moest aankomen, is bij Fornhill van de lijn geloopen, doch de passagiers kwamen met een schudpartij er af. Een hulptrein werd hem van hier gezonden, en zij kwamen hier kort vóór 5 v.m. aan. Een andere trein moest hier te 8,20 v.m. aankomen, maar kwam eerst te 9,50 aan, omdat er bij Mooirivier iets met de locomotief was gebeurd.

Gehangen.

Pietermaritzburg, 25 Aug—(Reuter)—Twee naturellen en een koelie zijn heden morgen hier gehangen, genen wegens het doodschieten van den heer Carhill te Polali, onder omstandigheden die van diep voorbedachten rade getuigden, en de koelie had een Indische vrouw, waar hij jaloersch op was, op wreede wijze vermoord.

Wetgevende Vergadering.

Pietermaritzburg, 25 Aug—(Reuter)—Een lang debat heeft heden namiddag in de wetgevende vergadering plaats gehad bij het voorstel om in comité generaal te gaan over de begrooting. Sir A. Hime vroeg om opheldering over de politiek der regeering, en ging in bijzonderheden de hoofdpunten der plaatselijke politiek door, de regeering vragende wat zij er op dacht te doen. De eerste minister antwoordde, dat de regeering in deze zitting niet voort kon gaan met de wet op het kiesrecht, dat de verbeteringen aan den hoofdspoorweg zouden worden voortgezet door het verzachten van hellingen en het verwijden van krommingen; dat men voort zou gaan met opmetingen in verband met de alternatieve lijn; dat voor taklijnen £200,000 bestemd was; en dat men voort zou gaan met verbeteringen der havens. Hij had geen tijd gehad inzage te nemen van de landbouwkundige ontwikkelings bill, doch ze had zijn sympathie. De sessie werd toen verdaagd.

Een motie van hulde en sympathie.

Pietermaritzburg, 25 Aug—(Reuter)—In het lagerhuis stelde de eerste minister heden voor, dat het huis zijn diep gevoel zou uitspreken over het verlies door den koning en het rijk geleden door den dood van lord Salisbury, waarbij over de groote verdiensten van den overledene werd uitgeweid, en de oprechte sympathie werd uitgesproken met de betrekkingen van lord Salisbury. Sir Albert Hime secondeerde de motie, die in diep stilzwijgen werd aangenomen.

Oranjerivier Kolonie.

Loopen en kerkgaan.

Bloemfontein, 24 Aug—(Reuter)—De wandelwedstrijd tusschen 13 bankklerken alhier naar Glen en terug, zoo wat 20 mijlen, is gewonnen door Bisset in 4 uur 25 minuten, zijnde Hammond de naaste. De hoeksteen der nieuwe Ned. Geref. Kerk aan den hoek van Hill- en Zastraw straten is Zaterdag gelegd in tegenwoordigheid van den waarn. lt. gouverneur en een aantal regeeringsbeambten.

Een Rechtzaak.

Bloemfontein, 26 Aug—(Reuter)—In het Hoogerhof dagvaardde gisteren Cornelius Visser zekeren I. C. Nieuwoudt voor het terugkrijgen van £60, gedurende den oorlog door eischer met ander geld begraven. In Nov. 1901 werd hij gevangen en later het Generaal Hertzog, die om geld verlegen zat, respondent de som opgraven, die voor kommando doeleinden werd gebruikt. Eischer werd in het ongelijk gesteld, daar de hoofdrechter zeide, dat de zaak niet voor het Hof behoorde gekomen te zijn; want in oorlog was alleen noodzakelijkheid de wet.

TRANSVAAL.

Arbeidskwestie.

Johannesburg, 24 Aug—(Reuter)—Sir A. Lawley's antwoord aan de deputatie, die hem vroeg naar het bedrag van den arbeid voor spoorwegen benoodigd, is heden in het licht verschenen. Het getal thans gebezigde naturellen wordt gesteld op 3,848, dat van naturellen noodig voor aannemers enz. op 2,200, en dat voor aanbouw die men levert op 3,950. Omtrent de groote noodzakelijkheid van spoorweguitbreiding kan, volgens z.e., geen twijfel bestaan, want elke maand uitstel beteekent uitstel in handels- en nijverheidsontwikkeling van elke soort, en ook in die verlaging der kosten in het levensonderhoud, waar thans alle klassen zoo vurig naar verlangen. Men hoopt echter met hulp van machinerie het aantal gebezigde arbeiders te kunnen verminderen. Z.e. neemt op zich om van wegaanbouw 1,000 burgers en 1,500 naturellen te ontheffen, en dezen dan bij den spoor te gebruiken, maar acht het niet gerechtvaardigd om nieuwe spoorwegbouw te staken, en dringt er op aan dat de toestanden in de twee laatste maanden niet zoo zeer zijn veranderd dat men hierdoor het intrekken der belofte zou kunnen billijken van de Mijnkamer, dat de spoorweg op 10,000 naturellen arbeiders zou kunnen rekenen voor nieuwen aanbouw naast die voor onderhoud benoodigd.

De Kaap moet buitenblijven.

Pretoria, 25 Aug—(Reuter)—Het heet dat het niet waarschijnlijk is dat de Transvaalsche regeering de voorgenomen commissie van onderzoek der Kaapsche regeering naar de beweerde ellende onder de boeren in het noorden der Transvaal zal toelaten. In een artikel over de zaak zegt het "Pretoria News", dat het plan niets anders is dan een groote onbeschoftheid, die de uitvoerende raad dezer Kolonie waarschijnlijk geen oogenblik zal dulden. "Zorg eerst voor je zelf" (charity begins at home) zegt het blad.

Arbeidscommissie.

Johannesburg, 25 Aug—(Reuter)—Heden legden de heeren De la Rey en Cronjé getuigenis af voor de arbeidscommissie. Eerstgenoemde gaf zijn verlangen te kennen om de regeering van dienst te zijn, maar zeide dat hij geen gevoelen kon geven hoe het best tot oplossing van het bezwaar te komen. De heer Cronjé, vroeger superintendent van naturellen, zeide zeker te zijn dat uit het land benoorden een lijn van Natal naar Portugeesch gebied getrokken, en langs Krokodilrivier, meer arbeiders konden bekomen worden dan men ooit in Transvaal zou behoeven. Hij was voor een wet tot arbeidsdwang voor naturellen, en kon men zulk een wet niet hebben, dan moest men de proef nemen met den invloed der regeering op de opperhoofden. Twee getuigen deden een samenkomst met alle opperhoofden aan de hand. Officieele statistieke opgaven van den hoofdingenieur van het mijnwezen toonen dat op 31 Juli l.l. het geheele aantal naturellen in dienst van maatschappijen en door deze gebezigde aannemers 78,664 bedroeg.

Inbraak.

Johannesburg, 24 Aug—(Reuter)—Zaterdag l.l. heeft een reeks van stoutmoedige gevallen van inbraak plaats gehad, waaronder een in den namiddag de kroon spande, toen vier man een juwelierswinkel binnenkwamen, twee er van aan de deur bleven, en de anderen vroegen om eenige ringen te mogen zien. Toen de winkelbediende deze liet kijken, pakte men hem en beroofde hem van zijn zinnen door een bedwelmingsmiddel, daarna weg loopende met ringen van £800 waarde. Een bottelstore op Von Brandisplein trad men binnen na het spiegelglas van een venster te hebben gebroken, en heel wat drank werd gestolen.

RHODESIA.

Douane zaken.

Bulawayo, 25 Aug—(Reuter)—In de tweede zaak met de douane werd mrs. Bertha Bookvale heden beschuldigd van een vergrijp tegen de ordonnantie van 1897; en nadat er meer getuigenissen waren gehoord, werd zij ter strafzitting verwezen, met verlooging van haar borgtocht van £750 tot £1,500. J. D. Hair, een der beschuldigden in de eerste zaak, is op nieuw in hechtenis genomen, en wel wegens verduistering van gelden van A. G. Gladwijn, zijn principaal. Zaak uitgesteld tot Donderdag; geen borgtocht veroorloofd.

Mijnen en Naturellen.

Buluwayo, 26 Aug—(Reuter)—Er is bekend gemaakt, dat een rif is gevonden op de Surprise mijn, in het Senekwe district, op een verticale diepte van 600 voet. Dit bericht bevestigt de geruchten, die sinds eenigen tijd de ronde doen, en waaraan kleur was gegeven door de vermeerderde opbrengst gedurende de laatste maand uit deze mijn. Een nieuw Naturellen Arbeidsbureau is opgericht.

PAARL.

NIEUWS UIT DE PAARL.

UITGEZEILD.

Met het S.S. "Suevic" is ll Maandag, den 17den Aug., de heer Isaac A. van Niekerk, Jan M.zn., uitgezeild om aan de Universiteit te Edinburgh, Scotland, zijn studiën in het medische vak verder voort te zetten. Onze vriend was sedert eenige jaren verbonden aan het etablissement van den heer R. S. Smiles, Mowbray Hall, Mowbray, en heeft dan ook met gevolg zijn examina als chemist en druggist afgelegd.

Onze beste wenschen vergezellen hem en wij koesteren de hoop dat hij vele beurze mag wegdragen opdat wij ook op hem met trots zullen kunnen wijzen als een van Afrika's edele landszonen.

TERUGGEKEERD.

Onze stadgenooten, de heeren H. Zuidmeer en Joh. P. Cilliers J. D.zn., zijn van hun uitstapje naar Europa, gisteren met de "Walmer Castle" teruggekeerd. Zij zien er beiden gezond en flink uit.

Wij roepen hun mits dezen een hartelijk welkom toe.

BRIEVENBUS.

We kregen een brief ter inzage van den heer M. J. Kuhn, van Saratoga, beschrijvende, hoe treurig de toestand daar is tengevolge van de droogte. De geheele wereld is zwart geblaand en er is geen blaadje aan struik of boom. Den geheelen dag waait de noordewind en bedekt alles met los zand. Het wild loopt maanden lang te weiden, zonder een droppel water te vinden. Het wonderlijkste is, dat het wild toch vet is. De toestand is zeer ernstig.

Het schrijven "Een Waarschuwing" van Robertson kunnen wij wegens plaatsgebrek niet opnemen.

De heer N. J. van der Merwe is er zeer verwonderd over, dat de regeering, die hem zoo lief is, de compensatie wil onthouden, vooral, daar hij er op wijzen kan, dat zij zich stelselmatig onthouden hebben, om eenige hulp aan de boeren te verschaffen of met hen te correspondeeren. Bovendien hebben zij honderden stuks vee en mudden koren naar het dorp gevoerd, ten dienste van de militairen, waarvoor zij wettige compensatie claims houden.

De heer C. N. J. du Plessis van Transvaal heeft bij zijn rondreizen door de Kolonie gemerkt, dat er zooveel gronden onbewerkt liggen door gebrek aan arbeiders en daar vele boeren hem gevraagd hebben, of het niet mogelijk is, jonge mannen uit Transvaal te krijgen, neemt de heer du Plessis op zich, een honderdtal jonge mannen te leveren. Wie hiervoor willen ing an, verzoekt hij, hem te zenden, voor of tegen het einde van September, een brief met opgaaf van naam, plaats, district, hoeveel jonge mannen hij wil hebben en op welke condities. Deze brieven zal genoemde heer dan meenemen naar Transvaal en zal daar zijn adres aan de jongelieden bekend maken. Het adres van den heer Plessis in de Kolonie is C. N. J. du Plessis, P/a J. D. D. During, J.zn., Robertson.

"Bond" zendt ons een aanbeveling voor de kandidatuur van den heer H. D. Stighlingh voor Piquetberg. Schrijver zegt, dat genoemde heer niet alleen een aanwinst voor Piquetberg, maar voor het geheele land zal zijn. Hij heeft in lief en leed getoond een oprechte Afrikaander te zijn en heeft er ook voor geleden. Daarbij is hij een man van groote ondervinding en bekend met alle deelen van het land. Reeds in 1894 bevocht hij voor Barkly West een parlementszetel tegen wijlen den Ed. heer Rhodes, alsook in 1898, toen hij door laatstgenoemden beschuldigd werd, voor electie doeleinden geld van de toenmalige Transvaalsche regeering ontvangen te hebben. Het kon hem echter niet bewezen worden; de beschuldiger verloor, werd beboet en had de onkosten te dragen. Zoo werd de Bond en hare voormannen van blaam gezuiverd en dit werd ook erkend op het Congres van 1899 te Victoria West, waar een motie van dank werd aangenomen.

"Afrikaander" zendt een dergelijke aanbeveling. De kiesafdeeling, die den heer Stighlingh als vertegenwoordiger krijgt, mag zich gelukkig rekenen. Schrijver zegt verder, dat er niet veel Afrikaanders gevonden zullen worden, die meer het vertrouwen der Afrikaander Partij verdienen, dan genoemde heer. Hij is praktisch bekend met de behoeften der boeren en op elk gebied van het politieke leven goed op de hoogte. Als oprecht en standvastig Afrikaander is hij bijna ongeëvenaard. Had men naar zijn raadgevingen geluisterd, voordat de heer Rhodes door den Bond werd aanbevolen aan de Afrikaanders als een eerlijk staatsman, dan zou men veel onheil hebben kunnen voorkomen, waarvan de heer Rhodes de oorzaak was. Sinds de inname van Johannesburg in Mei 1900 heeft de heer Stighlingh gevangen gezeten tot Augustus 1902, alleen omdat hij een tegenstander was van den heer Rhodes.

OMTRENT zeven schapen, geschut in het schut te Clanwilliam, zie desbetreffende adv.

DE heer P. J. P. Marais, afslager, te Tulbagh, zal op 29 September eerstk. een groote publieke verkooping houden te Porterville Station van levende have en losse goederen. Zie adv.

ELEKTIES.

BEAUFORT WEST.

Op een algemeene vergadering, door tak Gouph, No. 3, den 18den Augustus laatstleden, op Meyerspoort, gehouden, werden voor den Wetgevenden Raad gekozen de Ed. heeren Maasdorp en J. du Toit, van Graaff-Reinet, en de heer Hermanus Claassens, van Victoria West.

PAARLSCHE KANDIDATEN VOOR HET PARLEMNET.

Aan den Editeur.

Mijnheer,—Ik zie in uw geëerd blad, dat de namen genoemd worden van de heeren Japie de Villiers, Durr en Van Zijl. Daar die heeren zoo onbekend zijn aan de Paarl wegens hun goede hoedanigheden, is hunne verdere aanbeveling gansch onnoodig. Alleen wil ik er nog bijvoegen, dat die heeren, om er het minste van te zeggen, politieke wolven in schaapskleederen zijn. Verder kommentaar voor het tegenwoordige onnoodig.

De uwe,
STEMGERECHTIGDE.

DE VICTORIA WEST ELEKTIE.

Aan den Editeur.

Mijnheer,—In uwe uitgave van 18 Augustus komt een schrijven voor onder de "nom de plume" van "Pro Bono Publico." Jammer, dat hij niet in staat was, om 't publiek iets nieuws te vertellen van de hoedanigheid van zijn kandidaat; hij kon ons toch ten minste zoo wat van zijne onafhankelijkheid vertelt hebben; dan eerst noem ik het "Pro Bono Publico." Het heiligste, dat hij te vertellen heeft is, dat de heer C. J. van der Merwe "juist die man is die altoos waakt en pal staat als een man voor de belangen van onze kerk." Ja, het kan zijn; maar dan moet er toch niet een onderling voorgaan, die niet zoo bekwaam is, als hij zelf meent te zijn; want het is gebeurd, dat hij onder zulke omstandigheden soms lang weg gebleven is.

Dan vraagt hij: "wat en wie." Als ik die echo beantwoorden moet, zou ik te veel van uwe ruimte opnemen, en zou de zaak erg persoonlijk worden.

Wij zullen maar van den heer Van der Merwe afscheid nemen, want ik zie, dat de heer A. J. Visser zich verkiesbaar gesteld heeft. Bravo, Neef Andries, gij hebt uw land eenen grooten dienst bewezen, door u verkiesbaar te stellen. Kom nu Bondsmannen, en laat geen steen onaangeroerd, en wees niet tevreden voor dat gij verzekerd zijt, dat de heer Visser veilig op zijn plaats in 't Parlement is. Daar hebt gij nu een kans, om voor eenen waardigen opvolger van den heer Immelman te werken. Een man van ongeveinsden godsdienst, eerlijk in handel, oprecht in wandel, en een Afrikaander van den rechten stempel; en bij dit alles een man van opvoeding.

De heer Visser zal een aanwinst wezen voor het Kaapsche Parlement; zijn liefde en nederigheid is onbeperkt, en op hem zal het versje van De Genestet geheel van onpas wezen:—

Doe ik mijn oogen toe
Dan wil ik het gelooven;
Doch als ik ze open doe,
Komt weer de twijfel boven.

Ik ben, enz.,
KIEZER.

POLITIEKE VERGADERING.

(Medegedeeld).

Riversda, 22 Aug., 1903.

Als voorzitter gekozen de heer J. H. Hofmeyr, die in een zeer korte doch duidelijke toespraak het doel der vergadering uitlegt, en zegt, dat door de leden van het Lagerhuis van den Zuid Westelijken Cirkel de volgende h.h. aan de hand zijn gegeven; doch het blijft voor de vergadering over, zelf aan den afgevaardigde op te dragen, wie zij verlangen. Dit zijn de heeren H. Mulder, L.W.R., H. Dempers, L.W.V., en H. van Zijl, Robertson.

Toen werd gelegenheid gegeven aan de vergadering.

De heer C. Lourens zeide toen, dat hij nu voor een kwartier geleden, toen hij het bord zag rondgaan, voor de eerste maal van de vergadering hoorde, en zeide, dat die niet genoeg is bekend gesteld. Hij was er niet voor, dat menschen in de Kaap voor ons leden moeten voorstellen en aan ons geven; want die het naast aan het vuur zit warmt zich het meest, en waarom kan Riversdal dan niet zijn eigen lid hebben voor het Hoogerhuis? Hij vroeg toen, waar de vergadering uit voortsproot?

Dr. De Vos:—Deze vergadering is belegd door de Z. A. Partij.

De heer C. Lourens stelde toen voor:—"Dat wij een plaatselijken man moesten nomineeren, om aan de afgevaardigden op te dragen."

Na lang gewacht te hebben, en door den voorzitter verscheidene malen was uitgeroepen: "Wie secondeert dit voorstel?" zonder dat er secondant was, verviel het voorstel, en werden genoemde drie heeren algemeen door de vergadering goedgekeurd en aan de afgevaardigden aan de hand gegeven waar Riversdal voor zal ingaan.

Door Dr. De Vos:—Heeren, deze vergadering behoort aan de Z. A. Partij, en eenigeen, die, wat wij vandaag hier doen, tegenwerkt, of een tegen-kandidaat stelt, zullen wij merken voor een vijand. Laatste verkiezing waren wij verdeeld en wij verloren twee leden, waarvan er nog laatst een tegen ons gestemd heeft voor de Tol-Conventie; had hij bij onzen kant gestemd, dan was zij uitgeworpen: daar plukken wij al bittere vruchten van. Op den brandewijn is alreeds een belasting gelegd van 15s. Duitschland zal het zelfde doen met onze wol, en wie weet wat Amerika nog zal doen met onze struisvederen. Ik raad toch de menschen aan tot eensgezindheid. Wij moeten samenwerken met de andere dorpen, en niet, door een plaatselijk lid te willen hebben, verdeeldheid willen zaaien; het zou voor ons een gekheid wezen, een lid te willen inbrengen.

Door A. Joubert:—Neen, onze plaatselijke honden hebben ons het ergste gebeten onder de krijgswet. Daar hij wist, wie bedoeld was door een plaatselijk lid, werd voorgesteld door A. Joubert, om als afgevaardigde te sturen naar Mosselbaai de heeren H. M. Rensburg, Boontjeskloof, en H. J. Odendaal, Riversdal. Dit werd gesecondeerd door den F. Gerber en algemeen goedgekeurd; en als secundus M. A. M. Oosthuizen, voorgesteld door Dr. De Vos, gesecondeerd door P. C. Cronjé, en ook algemeen goedgekeurd.

De vergadering ging toen uiteen, zeer voldaan met den uitslag.

Een ding was zichtbaar, en dat was, die eensgezindheid onder ons menschen. Het schijnt waarlijk of de Riversdalsche Afrikaanders nu bij elkaar gaan staan, en het zal nutteloos wezen voor eenigen man, die niet hier door onze partij gezet wordt, van een kans te wagen.

PAARL.

Op een vergadering der Afrikaansche politieke vereeniging is besloten zich te houden aan de verkiezing der heeren Durr en Abrahamson, mits al de takken in het Paarlsche district het eens zijn; maar de nominatie van den heer De Villiers voor den wetgevenden raad was niet in orde, daar de samenwerking van alle takken in den cirkel er voor noodig is.

DARLING.

Leden van den Bondstak van Darling worden mits dezen opgeroepen ter vergadering op Woensdag, den 2den September, op het dorp Darling, ten einde kandidaten te nomineeren.

N. L. BESTBIER,
Secretaris.

PORTERVILLE.

Alhier zal op Donderdag, den 10den September, een Bondsvergadering gehouden worden, om kandidaten te nomineeren voor het Hoogerhuis voor dezen (den Noord Westelijken) Cirkel.

[illegible]ENGE,
Secretaris A. B.

BELANGRIJKE KENNISGEVING.

De afgevaardigden naar de Conferentie der Z. A. Partij te Mosselbaai, op Donderdag, 3den September, gelieven kennis te nemen dat deze Conferentie uitgesteld is tot DONDERDAG, 17DEN SEPTEMBER. Deze Conferentie is om kandidaten voor den Zuid Westelijken Cirkel in den wetgevenden raad te nomineeren.

DALJOSAPHAT.

Publieke vergadering van den Daljosaphat Bondstak zal gehouden worden op Vrijdag namiddag, den 4den September, 1903, ten einde een lid voor het Hoogerhuis te nomineeren en ander werk te verrichten.

VREDENBURG.

Een publieke vergadering werd alhier gehouden op den 22sten dezer, in de hofzaal. Ongeveer 100 van de invloedrijkste ingezetenen waren tegenwoordig, bestaande meerendeels uit Bondsmannen en Bondsvrienden.

De heeren J. H. de Smidt en W. P. J. Baard fungeerden als voorzitter en secretaris respektievelijk.

De voorzitter maakte het doel der vergadering bekend en zeide, dat op een onlangs gehouden Bondsvergadering, gehouden te Hopefield, door den Bondstak aldaar, een resolutie was gepasseerd, om den heer Jacob Retief, als kandidaat te stellen voor de wetgevende vergadering voor deze afdeeling.

De resolutie werd toen voorgelezen aan de vergadering, zoals verschenen in "Ons Land" van den 25sten dezer.

De heer Hendrik Loubser stelde voor: Dat deze vergadering van gevoelens is, dat de resolutie, zoo als voorgelezen, ook hier zal worden bekrachtigd.

De heer Nicolaas Baard secondeerde en eenparig aangenomen.

De heer Retief sprak de vergadering toe op zeer bekwame wijze, en beloofde verder, dat hij hier tegenwoordig zou zijn op den 15den September aanst., als wanneer er een Bondsvergadering zou worden gehouden, ten einde kandidaten te stellen voor deze afdeeling.

ZUID WESTELIJKE CIRKEL.

De "Oudtshoorn Courant" zegt dat de ed. heer A. de Smidt, L.W.R., andermaal zal staan in belang der Progressieven.

MIDDELBURG.

Kennisgeving van een Distriktsbestuurs vergadering, die zal gehouden worden in het stadshuis, op Vrijdag avond 4 September, te half acht uur, om kandidaten te nomineeren voor den Wetgevenden Raad en ook om andere werkzaamheden te verrichten.

H. J. v. d. WALT,
Ass. Voorzitter.

Op een speciale Bondsvergadering, gehouden op Zaterdag avond, 22 Aug., 1903, werd de Ed. heer J. N. P. de Villiers met algemeene stemmen genomineerd als kandidaat voor den Wetgevenden Raad, met den heer Frits Lindenberg als secundus. Wordende het voorstellen van verdere kandidaten onwenschelijk geacht, omdat de N. O. Cirkel groot is, en wij gaarne de gevoelens van andere distrikten wilden respecteeren. Wij beloven allen steun aan de kandidaten, die door den Bond genomineerd zullen worden, en verwachten ook den steun en medewerking van alle andere plaatsen.

J. C. DE WAAL,
Sec. A. Bond

OVER HEX RIVIER.

Over Hex Rivier,
Worcester,
25 Aug., '03.

Aan de wijnboeren-kiezers in den Noordwestelijken Cirkel.

Mijne Heeren,—De electie voor het Hoogerhuis nadert, en sedert het overlijden van den heer Heatlie, waren wij, wijnboeren, nog maar altijd onvertegenwoordigd in dezen cirkel. Ik wil geen verdeeldheid wekken; maar ik meen, de tijd is nu daar, dat wij geen steen onaangeroerd moeten laten, om een onzer verkozen te krijgen.

De kandidaat, die ik meen dat ons zal voldoen, is de heer J. S. du Toit, P. R.zn., (broeder van wijlen den heer Andries du Toit, gewezen lid voor Swellendam).

Hij is zeer velen van u bekend, en om hem te prijzen is mijns inziens onnoodig. Hij is een onzer voornaamste wijnboeren, ook directeur der Koloniale Brandewijn Maatschappij, en daarbij ook een oprechte Afrikaander.

Op den Edelen heer J. N. P. de Villiers, L.W.R., heb ik niets tegen; hij is een waardige man; maar hij is geen wijnboer, doch wel een veeboer; dus hoe goed hij het ook meent, hij gevoelt niet met den wijnboer en kan derhalve niet voor ons zorgen.

Hoewel hij al verscheidene kansen gehad heeft, om ons zijne gevoelens re accijns en prohibitie te kennen te geven, heeft hij het nog niet gedaan.

Ik meen de veeboeren in het Noordwesten en de koornboeren in Zwartland zullen ieder een hunner aanbevelen, en zoo ook wij wijnboeren. Dan kunnen wij gelijk op stemmen met de electie.

Daarom, mijne mede-wijnboeren, laten wij onze krachten inspannen, om een man uit ons te nemen, die met ons voelen kan, wanneer zulke kwesties als accijns en prohibitie voorkomen.

U nogmaals vragende deze zaak uwe ernstige aandacht te geven,

Blijf ik,
Met achting,
DNL. HAMMAN.

DISTRIKTS BESTUUR, PRINCE ALBERT.

Overeenkomstig de oproeping van de Commissie van Toezicht van 19 Augustus j.l., worden de leden van bovengemeld Distriktsbestuur, vriendelijk uitgenoodigd, eene Speciale Vergadering bij te wonen op Vrijdag, 11 September, 1903, te 6 uur in den namiddag, aan het kantoor van den Voorzitter, ten einde kandidaten te benoemen voor den Wetgevenden Raad voor den Middellandschen Cirkel.

De distriktsbestuursleden worden vriendelijk verzocht hunne leden te raadplegen.

S. DE KOCK,
Voorzitter,
Dist. Bestuur.

Prince Albert,
24 Aug., 1903.

N.B.—"Het Zuidwesten" en "Beaufort Courier" gelieven vriendelijk over te nemen.

ACHTER HEXRIVIER, BONDSTAK.

Leden van bovengemelden Tak gelieven kennis te nemen, dat een Bondsvergadering gehouden zal worden op Woensdag, den 2den September, ten huize van den heer Schalk Burger, De Doorns om half tien ure 's voormiddags, ten einde drie kandidaten voor het Hoogerhuis te benoemen, alsmede andere zaken te bespreken.

Alle leden worden verwacht tegenwoordig te zijn.

D. DE VOS,
Secretaris.

BEAUFORT WEST.

Op 19 Augustus werd er te Beaufort West een zeer invloedrijke Bondsvergadering gehouden, bij welke gelegenheid de heeren J. F. du Toit, L.W.R., en H. J. H. Claassens, van Victoria West, benoemd werden tot kandidaten voor den Wetgevenden Raad, en de heeren P. Weeber, L.W.V., en P. le Roux, van Uitkijk tot kandidaten voor de Wetgevende Vergadering bij de aanstaande algemeene verkiezing.

De volgende motie werd ook staande aangenomen: Deze vergadering spreekt hare innige dankbaarheid uit aan den heer O. Oosthuizen voor zijne trouwe diensten bewezen in 't parlement voor deze afdeeling en aan de Z. A. partij in 't algemeen gedurende zijn dienstijd in 't parlement.

BONDSVERGADERING VREDENBURG MALMESBURY.

Uittreksel van notulen van Bonds vergadering, gehouden te Vredenburg op den 21sten Augustus, 1903, ter benoeming van een kandidaat voor het Hoogerhuis voor den N. W. Cirkel bij de aanstaande electie. Hoewel zeer kort was kennis gegeven was de opkomst bevredigend.

De secretaris zeide, voordat men de bedoelde verrichtingen begon, wou hij eerst den heer R. R. Keytel voorstellen als lid van [illegible] waarop secondeerde de heer W. P. Baard en eenparig werd hij aangenomen, en daarna teekende de heer Keytel het gewone formulier van lidmaatschap.

Het doel der vergadering werd toen door den secretaris bekend gemaakt, nl. om een kandidaat voor het Hoogerhuis te nomineeren.

De brief van den heer Lochner werd voorgelezen, waaruit bleek dat, volgens verstandhouding, alleenlijk een kandidaat behoorde genomineerd te worden uit Piquetberg en Malmesbury voor den N. W. Cirkel.

De heer Keytel stelde toen voor den heer Jac. Graaff als kandidaat voor dezen Cirkel en de heer A. E. Anderson secondeerde.

Als amendement stelde de heer W. P. Baard den heer J. A. Lochner, L.W.R., voor en de heer Jacob Sadie secondeerde.

Na een lange redevoering gaf de secretaris aan de hand en de heer Jac. H. Laubser stelde voor en de heer P. H. Laubser secondeerde, dat deze vergadering de heeren Lochner, L.W.R., De Villiers, L.W.R., en Jac. Graaf als kandidaten voor dezen Cirkel stelden, en nadat dit ter stemming geplaatst werd, werd dit amendement aangenomen met eene meerderheid van twee stemmen en vervolgens werd opdracht gedaan aan den afgevaardigde.

A. E. ANDERSON,
Secretaris,
Afr. Bond,
Vredenburg.

VREDENBURG (DIST. MALMESBURY).

BONDSVERGADERING.

NOMINATIE VAN KANDIDATEN.

Een vergadering van den Bondstak te Vredenburg, zal aldaar gehouden worden op Donderdag, den derden September, ter benoeming van twee kandidaten voor het Lagerhuis.

Zeer belangrijk! Geen lid behoort afwezig te zijn.

J. H. DE SMIDT,
Voorz.
A. E. ANDERSON,
Secr.

Hoedjesbaai, 23 Augustus, 1903.

HOOGGERECHTSHOF.

CIVIELE ZITTING.

MAANDAG, 24 AUGUSTUS, 1903.

(Voor den hoofdrechter en rechters Maasdorp en Kotzé.)

MILMAN vs. MOLENMAATSCHAPPIJ.

In deze zaak werd door den hoofdrechter een uitvoerige uitspraak gedaan, waarin al het gebeurde tusschen de beide partijen en de haven autoriteiten in de zaak van het oplossen van het met koren geladen schip "Crown of Denmark" werd uiteengezet, en er op gewezen werd dat de klachten tegen verweerders tweeërlei waren, dat zij het koorn niet behoorlijk door het zenden van wagens hadden helpen lossen die het naar hun pakhuizen konden brengen, en dat zij, als het die pakhuizen bereikt had, het niet terstond daarin borgen, omdat zij uit een aantal schepen tegelijk koorn moesten krijgen, en de wagens die het brachten niet te gelijk konden ontladen worden. Wat het eerste punt betrof schoven verweerders de schuld op de havencommissie, die het beheer van het lossen had, maar zeide hierin gehinderd te worden doordat zij de vervoermiddelen niet naar eisch van het spoorweg departement bekwamen. Dat er nu gevallen waren waarin zij die goederen uit schepen moesten ontvangen door bezwaren van wege het havenbestuur hierin gehinderd werden, en dat in dit geval, als er klachten waren over oponthoud van den kant van hen die goederen ontvangen moesten, die bezwaren ten hunne behoeve moesten in aanmerking genomen, dat bleek uit beslissingen van Britsche hoven als feit te kunnen gelden; maar anders was het met de ontvangst aan de pakhuizen, die geen deuren genoeg bleken te hebben voor de aflevering der goederen; anders ook met een geval waar aan het spoorweg-departement werd geweten, maar waar verweerders het hadden kunnen verhelpen door van hun pakhuizen in de stad gebruik te maken. Het verzuim op elf dingen gesteld zijnde moest de eisch voor de som die vergoeding er voor bieden zou, n.l. £273, worden toegewezen. Ook rechter Kotzé gaf een oordeel in de zaak, waaruit het bleek dat hij het met die uitspraak eens was.

MOODIE'S BOEDEL vs. MOODIE (MINDERJARIG.)

Ook in deze zaak, vroeger hier vermeld, moest alleen nog uitspraak worden gedaan. Het punt in kwestie was of het legaat van £20,000 door nu wijlen G. P. Moodie en zijn dochter Edith gemaakt tijdens haar dood als haar eigendom kon gelden, of dit eerst worden zou als zij hetzij meerderjarig geworden of gehuwd was, zijnde eischers, de executeurs in den boedel, van oordeel dat door Edith's dood na dien van haar vader het haar gelatene aan haar natuurlijke erfgenamen kwam, daar zij geen testament had gemaakt, terwijl de curator voor verweerders van oordeel was dat het voor haar bestemde geld in den boedel van Moodie was teruggevallen. Dat dan het testament de legaten het eigendom der legatarissen werden, daar was, volgens de uitspraak, geen twijfel aan; wel was het de vraag of de interest van het legaat bij het kapitaal moest gevoegd worden nu het niet terstond zou worden uitbetaald; doch volgens uitspraken van gezag kon men het als een rechtspunt beschouwen dat die interest ten behoeve van een minderjarigen legataris kan en moest gebezigd worden. De uitspraak was dus ten gunste van eischers bewering, moetende de kosten uit den boedel van den testateur komen. Ook hier gaf rechter Kotzé zijn eigen, maar in resultaat met de reeds vermelde overeenkomende, uitspraak.

In de zaak van boedel Crefford vs. Watson (adv. Burton voor eischer, advocaat Benjamin voor verweerder) bleek men tot een overeenkomst gekomen te zijn om ze door een scheidsrechterlijke uitspraak te laten afdoen, zoodat zij werd uitgesteld tot men met deze gereed zou zijn. In die van Shaw vs. Fock vroeg advocaat Upington om uitstel wegens ziekte van verweerder, en had advocaat Burton namens eischer hier niet tegen, doch wel wilde hij dat verweerder dan de kosten van den dag zou dragen. Dit was echter volgens den hoofdrechter, geen vast gebruik, en de kwestie der kosten werd dus tot later uitgesteld.

FISHER vs. ATKINS.

Advocaat Searle en Melius de Villiers voor eischer; advocaten Schreiner en Benjamin voor verweerder. De zaak betrof het makelaarsloon, ten bedrage van £97,101, voor een eigendom dat door eischer voor verweerder zou zijn verkocht. In Maart 1902 was volgens eischer het eigendom tot verkoop in zijn handen gesteld; hij had het door kranten en circulaires geadverteerd; de huizen waren door Dr. Budd, die eerst slechts £3,500 wilde betalen, voor £3,900 gekocht. Van verweerders kant werd ontkend dat eischer ooit met den verkoop was belast.

Eischer zeide als getuige vooreerst wat reeds in zijn verklaring voorkwam, en daarna dat verweerder eenige maanden na hem de zaak te hebben toevertrouwd naar Engeland was vertrokken. Bij zijn terugkomst was hem door eischer het aanbod van Dr. Budd meegedeeld, en toen was zijn antwoord dat hij £4,500 voor het eigendom wilde. Toen had Dr. Budd eischer later verklaard dat hij het voor £3,900 gekocht had. Dr. Budd legde getuigenis af in denzelfden zin. Voor verweerder trad alleen deze zelf op, die verklaarde slechts een gesprek met eischer te hebben gehad over de huizen, maar nooit eenigen last aan hem had gegeven, en ook later niets van hem gehoord had over Dr. Budd's aanbod, hebbende hij in persoon de zaak met dezen beklonken.

Advocaat Searle wees aan dat verweerder in een brief verklaard had met Budd nooit over Fisher gesproken te hebben, iets wat naar Budd's verklaring te oordeelen onjuist was, en ook twijfelen deed aan zijn verklaring dat hij van Fisher niets over Budd had vernomen. Advocaat Schreiner betoogde dat een makelaar geen recht had op loon als zoodanig, als de koop waar hij loon voor wilde niet was tot stand gebracht. Buitendien, een makelaar noemde nooit den naam van den kooplustige en de koop was tot stand gekomen, en hoe kon dan eischer Budd's [illegible] aan verweerder genoemd hebben? De hoofdrechter zeide dat verweerder [illegible]

[illegible] kwam, en dat verweerder hem niet het [illegible] trouwbaarste scheen; en dat dus eischer wel degelijk kon beschouwd worden als de persoon die den verkoop had tot stand gebracht. Uitspraak werd dus gedaan voor eischer, met kosten.

DORAN vs. DORAN.

Een eisch tot scheiding van tafel en bed. Advocaat Upington voor eischeres; advocaat Close voor verweerder. De eisch werd ingesteld wegens wreede behandeling, en ging gepaard met een om voogdij over het kind uit het huwelijk geboren en om onderhoud voor eischeres. Verweerder ontkende de mishandeling en verklaarde dat zijn vrouw hem zonder reden had verlaten. Als getuige zeide eischeres dat het huwelijk niet gelukkig was, en haar man herhaaldelijk (en dat wel in nuchteren toestand), gedreigd had haar dood te schieten. J. Stewant, vader van eischeres, getuigde omtrent haar klachten, en terwijl hij ontkende ooit gezien te hebben dat zijn dochter werd mishandeld, had hij opgemerkt hoe weinig achting haar man haar betoonde. Verweerder ontkende wat tegen hem werd ingebracht, b.v. over het dreigement, en erkende slechts een enkel [illegible] genit dat hij zeer kwa[illegible] was dat zijn vrouw [illegible] het hem daardoor o[illegible] nen zijn inkomen te[illegible] zeide dat er geen b[illegible] aangevoerd dat het[illegible] zoo het een scheidin[illegible] sprak, en zeide dat [illegible] huwelijksrechten teg[illegible] zou uitgevaardigd w[illegible] October gelegenheid hebben om [illegible] te komen, en het kind in dien tijd onder [illegible] zorg blijven.

Hof verdaagd tot Dinsdag.

DINSDAG, 25 AUGUSTUS, 1903.

EERSTE AFDEELING.

(Voor den Hoofdrechter.)

TWEE AANVRAGEN.

In de zaak van Laffer vs. Phillips (advocaat Schreiner voor applicant, advocaat Sir H. Juta voor respondent), werd namens applicant, den verweerder in de zaak, aanvraag gedaan om mevr. Phillips en haar zoon, volgens dokter's getuigenis te ongesteld om ten hove te verschijnen, door een Commissaris in het verhoor te doen nemen. Sir H. Juta had hier niet tegen wat de vrouw, wel wat de zoon betrof, en advocaat Russell werd dan ook aangesteld om alleen mevr. Phillips te ondervragen.

In de zaak van het gemeentebestuur van Worcester vs. Kol. regeering (advocaat Schreiner en Sir H. Juta voor eischers, advocaat Searle voor verweerders) werd namens eischers om uitstel tot den volgenden rechtstermijn en het vaststellen van een dag voor de behandeling aangevraagd. Het eerste werd toegestaan; de dag kon niet bepaald worden, daar het nieuwe reglement door en voor het hof opgemaakt, door de regeering nog niet was bekrachtigd.

BRAUN vs. POWRIE.

Advocaten Sir H. Juta en Buchanan voor eischer; advocaten Close en J. E. R. de Villiers voor verweerders. De zaak betrof een kwestie van een recht op een weg aan Bredastraat, waar beide partijen eigendommen hebben, makende eischer tevens aanspraak op £100 vergoeding voor schade hem door het sluiten van den weg berokkend. De eisch grondde zich op een servituut dat Bredastraat voor den bewoner van eischers plek opende; de verdediging op het niet bezigen van het servituut gedurende 30 jaren, en 't beplanten van den grond waar het pad naar de straat door leidde, wat toonde dat men het servituut als vervallen beschouwde. Na eischers bewijs van eigendom te hebben voorgelegd, zeide advocaat Juta dat thans op verweerderes de verplichting rustte om te bewijzen dat het servituut niet meer gold.

Als getuige voor verweerderes trad eerst landmeter T. G. Murray op, die haar plaats had opgemeten, en de eikenboomen toen op de plek der eigenares had aangetroffen. Daarna kwam verweerderes, die in April, 1902, de plaats had gekocht van den secretaris der algemeene boedel en weeskamer, en zeide wel van een servituut vernomen maar de eikenboomen op de plek gevonden te hebben, zamen met een schutting die op haar verzoek was weggenomen. Niemand kon toen die plek passeeren, want zelfs tusschen de eiken liep een doorndraad door de bast bedekt en dus van ouden datum; maar zoodra eischer eigenaar van het belendend eigendom was geworden had hij eigenmachtig den weg door het kappen der boomen geopend. In contra-verhoor zeide zij gemeend te hebben dat het servituut beteekende dat de stadsraad recht had door haar plaats een weg te openen. Haar getuigenis werd eenigermate gestaafd door dat van een neef van haar, maar toen deze in het verhoor kwam zeide de hoofdrechter dat de kooper van een eigendom zijn recht niet verloor omdat een vroeger eigenaar zondigen tegen een servituut had toegelaten. Andere getuigen die op of nabij de plek gewoond hadden, onder hen proc. M. L. Wessels, bleken den staat van zaken eveneens opgevat te hebben als verweerderes; en een grijze kleurling, die 99 jaren heette te zijn, herinnerde zich dat reeds in ouden tijd de weg was gesloten; hij had er nooit karren zien doorgaan. Op een vraag van den hoofdrechter zeide Sir H. Juta dat het servituut geregistreerd was in 1839.

Daarmede was het verhoor voor de verdediging ten einde. Voor eischer traden op de heeren W. Currey, secretaris der algemeene boedel en weeskamer en H. A. Bidewell—Edwards; gene om te verklaren dat hij de plaats had verkocht als belast met een servituut, deze om te getuigen uit eigen ondervinding te weten dat de vroegere eigenaars van eischer's plaats, de Mijburghs, wel hadden toegelaten dat men den grond bebouwde waar het servituut op rustte, maar van hun eigendomsrecht er op nooit hadden afgezien. Het verdere verhoor werd tot den volgenden dag uitgesteld, tot welken het hof ook verdaagde.

TWEEDE AFDEELING.

(Voor rechters Maasdorp en Kotzé.)

CHAMBERLAIN vs. CHAMBERLAIN.

Adv. Upington vroeg namens eischer herstel van huwelijksrechten. De twee, in Engeland gehuwd, waren naar de Kaap gekomen en hadden den een logieshuis opgericht aan de Paarl. Eischer achtte de betrekking van verweerderes met iemand die bij hem inwoonde van dien aard dat hij gemelden iemand beval het huis te verlaten, en verweerders had dezen vergezeld toen hij in een hotel zijn intrek nam. Verweerderes trad als getuige op om te verklaren dat haar man haar mishandelde en zij niet terug wilde. Het gewone bevel werd gegeven.

MOOLMAN vs. DE WET.

Advocaat J. E. R. de Villiers voor eischer; advocaten Burton en C. W. de Villiers voor verweerder. De zaak betrof een rekening tusschen de twee partijen over koop en verkoop van schapen en ezels, die £524 6s. bedroeg, doch waarvan het heette dat slechts £466 16s. door verweerder was betaald, terwijl deze beweerde dat de geheele som betaald doch de kwitantie waaruit dit bleek vernield was. Dat slechts £466 16s. betaald was werd onder andere verklaard door eischers schoonzoon Louw, die het geld ontvangen en voor die som een kwitantie had afgegeven. Eischer hield boek, maar zijn boeken werden niet voorgelegd als niets over de zaak bevattende. Verweerder, speculant te Carnarvon, gaf zijn lezing van het gebeurde; hij had gemeend met de zaak klaar te zijn, tot hij vernam dat men nog een som van hem wilde. Een ander getuige verklaarde dat men hem de aanspraak op die verdere som had willen overdoen in betaling voor wat men hem schuldig was. Toen het getuigenverhoor was geëindigd zeide de advocaat voor eischer dat er blijkbaar een vergissing had plaats gehad, maar dat die liggen moest bij verweerder, die zelf in handel werkzaam was, en van wien het zich moeilijk liet begrijpen hoe hij geld had betaald zonder een behoorlijke kwitantie te bekomen. Die kwitantie, zeide verweerders advocaat, had [illegible] bekomen, maar zij was verr[illegible] voor eischer, daar verwe[illegible] toonen dat hij het outb[illegible] betaald; maar de h[illegible] vraagd werd niet [illegible]

BRIEF UIT NEDERLAND.

Amsterdam, 7 Aug. 1903.

PIUS X.

De keuze van het Heilige College kan hen, die in de aan het Conclave voorafgaande dagen de berichten uit Rome met eenige opmerkzaamheid hebben gevolgd, niet zoo zeer verrast, nog minder verwonderd hebben. Het spreekt van zelf, dat wij het geenszins willen doen voorkomen alsof er nadrukkelijke gegevens waren van een kansberekening overwegende ten gunste van den thans met de tiara gekroonden Kardinaal, del Sarto te doen uitvallen, integendeel, wij zijn overtuigd, dat aan den binnen het gebied van zijn werkkring voorzeker populairen, doch overigens vrij onbekenden patriarch van Venetie door weinigen is gedacht. Doch waar de ernstige candidaten, Rampolla en Vanutelli, in politieke gevoelens te scherp tegenover elkander stonden en de eene niet op een beduidend sterker aanhang onder de kardinalen had te rekenen dan de andere, was het te voorzien dat, men, daar toegeven van een van beide … worden verwacht, de … moeten laten varen en ten … der politieke neigingen … slechts in zou slagen … nemen op zich te ver- … afdingen op de hoe… tot paus gekozene, … ndigheden de geschikt… tot den Heiligen Stoel … mogen wij dus aannemen … het juist de omstandigheden zijn welke hij zijn verheffing tot het opperpriesterschap dankt. Wat aan te zeggen van de toekomstige politiek van Pius X, die gekozen werd omdat hij geen partijman was? Weliswaar houdt men zich onledig met het … allerlei dikwijls zeer uiteenloopende voorspellingen, gegrond op gebeurtenissen, aan welke, ons inziens, niet zulk een groote beteekenis mag worden gehecht; wij echter achten het beter ons voorloopig van elke waarschijnlijkheidsberekening te onthouden tot de ervaring ons betrouwbaarder gegevens heeft verschaft om de politieke gezindheid van Pius X vast te stellen.

Laten wij nu volstaan met een korte levensbeschrijving:

Geboren te Riese, diocese Treviso, den 2en Juni, 1835, ontving Guiseppe del Sarto zijn eerste opleiding in zijn geboorteplaats, kwam daarna op het seminarie van Padua en werd na de voltooiing van zijn studiën in de Kathedraal van Castelfranco tot priester gewijd. Achtereenvolgens was hij op verschillende plaatsen als parochie-geestelijke werkzaam en — naar men beweert, had het weinig gescheeld of dit was de hoogste Kerkelijke waardigheid geweest, die hij ooit had bereikt. Op zijn veertigste jaar was hij nog pastoor te Salzano, toen echter werd hij opgemerkt door den bisschop van Treviso, die hem tot zijn Coadjutor benoemde. In 1884 werd hij aangesteld tot bisschop van Mantua. Leo XIII onderscheidde hem den 12en Juni 1893 met het Kardinaalspurper en drie dagen later werd hij verheven tot de waardigheid van patriarch van Venetie. Bij deze benoeming geraakte men in moeilijkheid met de Italiaansche Regeering, die weigerde del Sarto in zijn nieuwen rang te erkennen, beweerende dat Italië, als erfgenaam van het door de pausen aan de vroegere republiek geschonken privilege, voor de candidaatstelling het prerogatief had. Van Vatikaansche zijde werd uiteengezet, dat het privilege was opgeheven(?) aan de republiek, als zoodanig dus ophield met het ophouden van het bestaan der republiek. Na vele onderhandelingen slaagde men er in de officieele erkenning der regeering te erlangen.

Eenparig wordt del Sarto geprezen om zijn eenvoud, goed hart en innemend, zacht karakter. Hij heet te zijn van uitmuntende geleerdheid, een uitgebreide kennis van canoniek- en volkenrecht te bezitten en te beschikken over bijzondere administratieve bekwaamheden.

UIT ALLE OORDEN

In Duitschland hebben zich sommige bekende staatkundigen en geleerden opgemaakt om te trachten als tegenwicht tegen de steeds toenemende macht van Engeland een Duitsch-Fransch bondgenootschap tot stand te brengen. Men verwijst er in een rondschrijven dat aan de voornaamste staatslieden in beide landen verzonden is, op, dat al een dergelijk bondgenootschap vroeger had bestaan de Z. A. oorlog nooit zou zijn uitgebroken, doch nog bijtijds zou zijn voorkomen. Op deze wijze zou door de regeeringen, zoowel van Duitschland als van Frankrijk, bevrediging zijn gegeven aan den uitdrukkelijken wil van beide volken, die de Boeren hadden willen helpen. Thans echter hield Engeland Duitschland met Frankrijk en Frankrijk met Duitschland in bedwang.

Met aanhalingen uit de Engelsche pers heeft de afdeeling van het Generale Boerenhulpfonds te Wiesbaden een beroep gedaan op alle Boerenvrienden om gelden bijeen te brengen ten einde te kunnen voorzien in den grooten nood die nog in Z. A. heerscht ten gevolge van den oorlog en die niet of ten minste zeer weinig verminderd is door de hulp van Engeland.

Het is te verwachten dat andere afdeelingen in Duitschland na den brief van Gen. Botha weder wakker geschrikt, evenzeer krachtdadig weder zullen gaan werken.

De volgende circulaire is door het Bestuur van het Herman Coster Fonds aan hen, die den dokter persoonlijk hebben gekend, of die belang stellen in de Afrikaanders verzonden.

"Op den 4den Juni l.l. werd te Leiden de eerste ledenvergadering gehouden van het Herman-Coster-Fonds.

Het plan door de oprichters beoogd om de nagedachtenis van den te Elandslaagte gesneuvelden vriend te eeren door het vormen van een studiefonds, waaraan diens naam blijvend verbonden zal worden, is dus aanvankelijk verwezenlijkt.

Het doel bleek het best te bereiken te zijn door het oprichten eener vereeniging, welker bestuur het fonds beheert, onder toezicht van den rector magnificus en der seniores der faculteiten van de Leidsche Akademie, voor zoover deze zich tot medewerking bereid verklaren.

Reeds kan het fonds wijzen op een alumnus — te Groningen studeert thans een jeugdig Transvaler in de medicijnen, mede door een bijdrage uit het Herman-Coster-Fonds daartoe in staat gesteld.

Het stamkapitaal is echter nog betrekkelijk gering en van de rente, die het afwerpt, kunnen op dit oogenblik geen verdere beurzen worden verleend en dit is te betreuren, want reeds werden officieele aanvragen tot het bestuur gericht om steun voor studiedoeleinden en het is te verwachten, dat in de toekomst dergelijke verzoeken nog talrijker zullen worden. Niet alleen Nederlanders, die zich voor een werkkring in Zuid-Afrika wenschen voor te bereiden, vooral ook Afrikaanders, die een Hollandsche opleiding wenschen, zullen zich aanmelden.

Men vergete niet, dat vele welgestelde families in de vroegere republieken onder de gevolgen van den oorlog gebukt gaan en een … die voor hun kinderen … in Holland mogelijk zou maken, … zullen aanvaarden … op … wijze wordt aangeboden.

Wat een schoon begin van de werkzaamheid onzer Vereeniging zou het zijn, indien wij in staat waren dergelijken steun te verleenen aan sommige kloeke en veelbelovende zonen van voormannen die hunne studiën hebben moeten onderbreken om de wapenen te dragen voor hun land, en die thans niets liever zouden verlangen dan hun opleiding in Holland te voltooien.

Bescheidenheid verbiedt hier de namen te noemen waarvan de klank reeds voldoende zou zijn om de beurzen van alle vrienden van Zuid-Afrika wijd te openen.

Het bestuur van het Studiefonds voor Zuid-Afrikaansche studenten richtte in de onlangs verschenen brochure een welsprekend woord tot allen, die nog wat over hebben voor Zuid-Afrika, maar al wordt aan dien roep in ruime mate gehoor gegeven, het is buiten eenigen twijfel, dat nog veel te doen zal overblijven en dat het daarom niet is af te keuren … meer dan ééne zijde … om de groote belangen … staan, te behartigen.

… het Herman-Coster… …heid aan het be…

a. het beschikbaar stellen van een of meer beurzen voor de studie aan een Nederlandsche universiteit of de Polytechnische school;

b. het verschaffen van boeken, op Zuid-Afrika betrekking hebbende, aan de universiteit-bibliotheek te Leiden of aan eenige andere bibliotheek in Nederland.

c. door wettige middelen, welke aan het doel bevorderlijk kunnen zijn.

Het zal aan het bestuur dus niet moeilijk vallen zijn arbeidsveld zoo af te palen, dat het op passende wijze aansluit aan het gebied dat door andere Vereenigingen wordt ontgonnen; ook meent het om allen schijn van konkurrentie met de Zuid-Afrikaansche Vereeniging te ontgaan, zich voorloopig te moeten onthouden van een algemeenen oproep om geldelijken steun.

De droogte in de K.K.

Reitz, 22 Aug. 1903.

Aan den Editeur.

Mijnheer,—Gedurig lazen wij in de nieuwsbladen van de verschrikkelijke droogte in de K.K. en van het groot aantal vee dat wegens gebrek omkomt. Als wij die berichten lezen dan wordt onwillekeurig een zucht geslaakt: O had ik toch dat vee hier gehad! Het veld is hier prachtig en er is geen vee om het jeugdig gras te vreten. De gedachte is algemeen, en wij hebben ook zoo gedacht, dat dieren die aan het boschjes veld gewoon zijn hier slecht zullen aarden, maar de ondervinding heeft ons geleerd dat zij goed aarden. De schapen, die wij hier hebben, komen alleen uit de Kolonie en zij zijn soms oneetbaar vet.

Een tijdje geleden hebben wij een voorstel van hier aan onze mede Afrikaners in de Kolonie gedaan, om schapen van onze boeren hier tegen billijke prijzen te verkoopen of om de helft van het aantal te geven. Hadden de Afrikaners met mij in correspondentie getreden, veel van het vee dat gestorven is was gered.

Ik wensch door middel van dit schrijven het voorstel te herhalen. Ik wensch de Afrikaners in de K.K. te zeggen, dat onze menschen hier gewillig zijn, vee te koopen of om de helft van het aantal te nemen. Men maakt misschien bezwaar hoe om het vee hier te krijgen. Daarover kan worden besloten. Wij kunnen alles regelen. Men schrijve net aan mij. Ik ben geen boer en ik zelf zal geene schapen nemen, maar ik zal het middel zijn om menschen in communicatie met elkander te brengen.

Vele boeren trekken nu met hun vee naar het zuidelijk deel van de O.R.K., maar dat deel is eens uitgevreten, omdat er meer vee is dan het dragen kan.

Hopende spoedig brieven te ontvangen, en ik beloof alle brieven te beantwoorden,

Heb ik de eer te zijn,
De uwe enz.,
D. J. VILJOEN.

Mijn adres is:
Ds. D. J. Viljoen—Reitz—O.R.K.

N.B. Ik wil hopen dat andere nieuwsbladen dezen brief zullen overnemen.

ROBERTSON.

(Van een correspondent).

Op de laatste vergadering van den Afdeelingsraad, bood de Raad den ex Secretaris en Penningmeester, den heer G. W. Borcherds, een cheque en het volgende adres aan, waarop de heer Borcherds in zeer gevoelvolle bewoordingen antwoordde:

Robertson, 11 Aug., 1903.

Aan Gerhardus Willem Borcherds,
Secr. van den Afdeelingsraad van Robertson.

Waarde heer,—Wij ondergeteekenden, Voorzitter en leden van den Afdeelingsraad van Robertson, wenschen van U afscheid te nemen als Secretaris en Penningmeester van den Raad met de meest oprechte gevoelens van vriendschap en hoogachting.

Gedurende Uw lang verblijf in dit distrikt, heeft zich Uw gedrag steeds gekenmerkt als dat van een rustig en getrouw burger.

Als Secretaris en Penningmeester hebt gij dezen Raad trouw en eerlijk gediend gedurende 36 jaar, en wij betreuren ten zeerste het droeve en pijnlijke verlies dat gij geleden hebt, en dat lidde tot het vrijwillig neerleggen van Uw ambt als Secretaris en Penningmeester van dezen Raad.

Met zeer veel genoegen zagen wij dat bij Uw ontslag tevens als Stadsklerk, de diensten door U aan de stad bewezen, behoorlijk erkend werden door den Stadsraad.

Als een bewijs van achting en waardeering voor Uwe bewezen diensten, bieden wij U hiernevens een cheque aan van een honderd Ponden Sterling.

Hopende dat nog vele jaren gezondheid en geluk Uw deel mogen worden.

Onderteekenen wij ons als Uwe Vrienden, die U het beste toewenschen:

J. C. GIE, C.C., Voorzitter.
H. C. VAN ZIJL.
C. P. KLOPPER.
F. J. BRUWER.
W. J. WESSELS.
F. VAN ZIJL.
F. D. DU TOIT.
B. P. GILDENHUIJS.
F. J. VAN ZIJL.
BASIL JONES, Secretaris.

WORCESTER.

NIEUWS UIT WORCESTER.

ZENDING VERSLAG.

De zendeling onder de Joden te Johannesburg zal eerstkomenden Vrijdagavond, 28 Aug., een verslag in het Ned. Geref. kerkgebouw, van zijn werkzaamheden doen.

VERKOOPING.

L.l. Zaterdag kwam het eigendom van mej Nigrini, Fairbairnstraat, onder den hamer. Het gedeelte, waarop een winkel en buitengebouw staan, werd aan een mejuffrouw de Wet voor £1225 verkocht; terwijl het woonhuis, met gronden, £1400 behaalde, doch ingehouden werd.

STADSRAAD.

Met de laatstgehouden vergadering werd de heer J. P. Malan tot burgemeester verkozen, in de plaats van den heer J. J. Theron, die op een reis van huis is.

De heeren Ph. Voigt, G. Keyter en de burgemeester werden als een comite aangesteld om plannen voor een markt gebouw of shed te verkrijgen.

De opsichter rapporteerde, dat 735 voet pijpen ontboden waren om de waterleiding in Le Sueurstraat te verlengen.

Met betrekking tot het geschil tusschen de munisipaliteit en gezondheids contrakteur, werd bekend gesteld, dat de heer C. Howe de aanstelling tot arbiter voor den raad had aangenomen.

'n Aanzoek van den heer J. P. Jooste, klippen, door middel van dynamiet, nabij het boveneinde van Fairbairnstraat te breken, werd niet toegestaan.

Betreffende het spoorweg kamp te Sandhills, alwaar het drinkwater van het dorp gezegd is bezoedeld te worden, werd besloten, den bestierder der spoorwegen te vragen, welke schikkingen er gemaakt zijn om de bezoedeling van het water te verhinderen.

EEN dame wordt door dr. Sanden Pleinstraat 4, alhier gevraagd voor Hollandsche correspondentie. Voor verdere bijzonderheden, zie desbetreffende adv.

DE afdeelingsraad van Fraserburg vraagt tenders voor de reparatie van wegen in de afdeeling Fraserburg. Voor bijzonderheden, zie adv.

EEN gecertificeerde onderwijzeres wordt gevraagd voor een private boeren school op de …plaats, Ploeysburg, 5 uur van Douglas. Voor verdere bijzonderheden, zie desbetreffende adv.

DE heeren A. B. de Villiers en Co., afslagers, de Paarl, zullen op Vrijdag, 28 Augustus eerstk. een publieke verkooping houden van alle soorten artikelen, als manskleeren, speelgoed, schrijfbehoeften, enz. Zie adv.

EEN jong Kolonist wenscht te correspondeeren met een Hollandsche Koloniale dame … middelen, met het oog op een eventueel … Zie adv.

… distrikt … bijzonderheden, zie adv.

ODENDAALSRUST.

Dit dorpje, dat reeds door de vorige regeering als zoodanig verklaard werd, ligt tusschen Ventersburg en Hoopstad. Aan de noodzakelijkheid, dat hier spoedig eene afzonderlijke gemeente moet gesticht worden, valt niet te twijfelen. Het ligt ver van alle andere dorpen. De menschen zijn verarmd en kunnen niet gelijk vroegere jaren gemakkelijk over den weg komen. Op het oogenblik zijn hier reeds drie winkels en men gaat een groot hotel bouwen, zeker met het oog op de goud- en diamantmijnen in de nabijheid. Hier is nog geen school en geen kerk. Laatst hielden wij kerk tusschen de ruinen van het oude woonhuis. Als er spoedig een schoolgebouw wordt opgericht, zal men het zeker krijgen voor godsdienstige doeleinden. Een treurig feit is, waar men zulke prachtige kerken bouwt van £8,000, £15,000 en £20,000, dat vele zielen er nooit inkomen, en verloren gaan. Voorwaar, de oogst is groot en de arbeiders weinige. Er zijn duizenden Afrikaners, die nu in de Relief kampen, op de spoorwegen, in de mijnen moeten werken, om een levensbestaan te krijgen. Doch wat wordt gedaan aan den geestelijken toestand van die velen? Onlangs sprak een "Station Master" (de heer Du Plessis) met ons, over hunnen (der spoorwegbeambten) droevigen toestand, hun lot beklagende, dat er niemand is, die zich het lot der vele Afrikaners op de spoorwegen aantrekt. Men neme in aanmerking, dat, waar er vroeger honderden Afrikaners spoorwegbeambten waren, er nu dubbel dat getal is, wegens gebrek aan levensbestaan. Wij willen vragen: op wiens rekening blijven die vele zielen in ons midden onbearbeid? Is het niet op rekening der kerk?

Op tijdelijk gebied gaat het bij velen nog moeilijk. Gods hand is nog uitgestrekt. De droogten zijn zwaar. De mieren consumeeren honderden morgen grond, wat het gras betreft. Kost is bij velen schaarsch. Men komt soms op eene plaats, waar man en vrouw 's morgens vroeg naar het veld gaan, om springhazen te graven voor voedsel! Men moet menigen dag zonder vleesch blijven, en dat toch is immers het voedsel der meeste Afrikaners! Toch zijn er ook nog schatrijke menschen hier, die hun £6,000 goud na den vrede opgroeven, duizenden van wild loopen op hun veld, doch hunne harten zijn gesloten voor de armen. De politie is in vele gevallen, in sympathie met de menschen. Onlangs schoot iemand met een geweer, door hen aan hem gegeven voor dat doel, 9 blesbokken. Wat de behoefte aan een algemeene herleving aangaat, die is groot. Er is een doodschheid en flauwheid, die ongeëvenaard is, in de gemeenten dezer Kolonie. Nooit verscheen een gepaster woord voor den tijd, dan dat in de "Koningsbode" van Augustus, 1903, getiteld: Om over na te denken; waarin de schrijver o.a. zegt:—"Wij hebben wel om een herleving gedurende den oorlogstijd gebeden, maar die is nog niet gekomen"...... Dit is waar, als men let op den toestand der kerk. Er zijn zoo vele vreemde geesten in de Christelijke(?) gemeenten, o.a. noemen wij een, die schijnt onuitwischbaar te zijn—het toenemen in het land van den dansgeest—die een onreine geest is. Er is bijkans geen huwelijksfeest, dat niet 's avonds met eene danspartij wordt gevierd; het komt er niet op aan, of de bruid en bruidegom kinderen zijn van kerkeraadsleden, of leden der kerk—de voordansers zijn soms de ouderlingen! Naar de kerk te gaan daar heeft men geen rijtuig voor; doch naar zulke wereldsche partijen loopt men uren te voet en dat soms ongenoodigd.

Er is geen onderscheid tusschen hen die God dienen en die Hem niet dienen. Eene vrouw, de huismoeder zeide aan den jongen in de kombuis: "Gij kunt van avond hier blijven, want er is nog veel voedsel overgebleven; dan kunt ge nog vroolijkheid hebben;"—meenende dat zij dien avond na de kerk, eene danspartij konden hebben. Is zoo iets niet schreiend? O, die maaltijden en het maken van veel kost voor de gasten! Komt menigeen niet slechts om het tijdelijke voedsel en niet om het geestelijke?

R. H. DANEEL.

AFDEELINGSRAAD.

SUTHERLAND.

Notulen van gewone vergadering, gehouden 13 Augustus, 1903.

Tegenwoordig: De heeren F. de Villiers, wd. C.C. (voorzitter), J. Meiring, N. J. A. Esterhuise, C. J. Esterhuise, J. A. du Plessis en P. J. Conradie.

Lid J. Meiring heet namens den Raad de nieuwe leden welkom.

De notulen der vorige vergadering worden voorgelezen en goedgekeurd.

Nieuwe leden.—De secretaris leest een kennisgeving van den Civielen Commissaris, dat de volgende heeren als leden van den Raad gekozen zijn: J. de Vos Meiring, voor wijk no. 1; J. A. du Plessis, voor wijk no. 2; C. J. Esterhuyse, voor wijk no. 3; N. J. A. Esterhuyse, voor wijk no. 4; P. J. I. Conradie, voor wijk no. 5.

Wegen.—Volgens raporten der leden zijn de wegen ofschoon nog niet klaar, in tamelijke reparatie, en op voorstel Meiring—N. J. A. Esterhuyse wordt besloten, den contracteur zijn salaris uit te betalen tot 15 Augustus en de leden alle wegen te inspekteeren na 1 September a.s. en volgende vergadering te rapporteeren, n.l. lid N. Esterhuyse het Vischrivier pad, lid C. J. Esterhuyse het Fraserburg pad, lid Meiring het Karroo pad, lid Conradie het Klein Roggeveld pad, en lid J. du Plessis het Calvinia pad.

Trekpad Jordaan.—De secretaris zegt, dat de heer Jordaan geen verdere informatie heeft verschaft re trekpad over Klaverfontein en algemeen wordt besloten van de zaak af te stappen.

Achterstallige belasting.—De secretaris legt ter tafel een lijst van achterstallige belastingen, ten bedrage van £64 3s. 4d.

Op voorstel J. du Plessis wordt de lijst verwezen naar een commissie, bestaande uit lid Conradie en den secretaris, met macht om alle slechte belastingen af te schrijven en andere gedeeltelijk te ontheffen.

Appelfontein pad.—Op voorstel Meiring—Du Plessis wordt den secretaris gelast, het Gouvernement te schrijven, dat de Raad het Appelfontein pad zal overnemen, indien zulks eerst behoorlijk gemaakt en gerepareerd wordt.

Pad bij Brandwacht.—Een brief van procureur Louw namens A. J. Burger wordt gelezen, klagende over het pad bij Brandwacht.

Besloten te antwoorden, dat het pad in kwestie niet onder beheer van den Raad is.

Halfjaarlijksch verslag.—De secretaris legt ter tafel het geldelijk verslag voor het halfjaar, geëindigd 30 Juni, 1903 dat goedgekeurd en door den voorzitter geteekend wordt.

Heffing belasting.—Op voorstel J. du Plessis—Conradie wordt een belasting voor het jaar 1903 gelegd: op alle vaste eigendommen van ½d. in het pond (£), betaalbaar op 20 December a.s., een-derde waarvan voor hoofdwegen en twee-derde voor andere wegen en andere doeleinden zal worden aangewend.

Laingsburg afdeeling.—De secretaris leest een copie van het rapport van den Commissaris in zake de verklaring van Laingsburg als een afzonderlijk distrikt met het verzoek van den Kolonialen Secretaris aan den Raad, om zijn gevoelen daarover uit te spreken.

Algemeen wordt besloten, het rapport wat dit distrikt betreft goed te keuren.

Bedanking schutmeester.—Een brief van den heer S. J. Botma wordt gelezen, als schutmeester bedankende en den heer Jacs. Viktor voor die betrekking aanbevelende.

Op voorstel Meiring wordt de bedanking aangenomen en de heer Jacobus Viktor van "De Fontein" als schutmeester benoemd.

Rekeningen.—Twee rekeningen van de "Cape Times" en Van de Sandt de Villiers & Co. worden voorgelegd en uitbetaling gemachtigd.

Licentie Hof.—De voorzitter maakt bekend, dat de Raad twee leden benoemen moet voor het Drank Licentie Hof, in plaats van de afgetreden leden P. Theron en J. Goosen.

Op voorstel Meiring worden de leden C. J. en N. J. A. Esterhuyse benoemd als leden van het Drank Licentie Hof.

Pauwen.—Op voorstel N. J. A. Esterhuyse besluit de Raad, het Gouvernement te verzoeken, om pauwen onder de operatie der jachtwet uit te halen voor één jaar, daar die toch als trekvogels beschouwd worden.

DE afdeelingsraad van Malmesbury vraagt tenders voor het leggen van een nieuw … op zekere gedeelten van den Vredenburg weg. Zie voor bijzonderheden, desbetreffende adv.

PARLEMENT.

WETGEVENDE RAAD.

(Vervolg van Pagina ?.)

WOENSDAG, 26 AUGUSTUS, 1903.

De Wetgevende Raad kwam te half drie ure in de Raadszaal bijeen.

De PRESIDENT in den stoel.

PETITIES.

Geen petities werden ingediend.

VRAGEN EN VOORSTELLEN.

De volgende heeren gaven kennis van vragen of voorstellen:

DE VILLIERS (vragende, of eenige onwenschelijke immigranten belet zijn, de Kaapkolonie in te komen of er uit verwijderd zijn);

VAN DEN HEEVER (om de administratie van de brandziekte te schorsen, totdat de regen gevallen is en vee weer gras te eten heeft);

VAN DEN HEEVER:—Dat, daar Natal, een kolonie met een Engelsche bevolking, een algemeene amnestie aan die van hare onderdanen heeft geschonken, die als rebellen bekend waren, deze Raad van gevoelen is, dat Z.Ex. den Gouverneur verzocht worde, een gelijke amnestie te schenken aan die onderdanen in de Kaapkolonie, die als rebellen bekend waren en dit om de volgende redenen:—(a) omdat zij onbeschermd waren door het Gouvernement, van 30 tot 50 mijlen op de grenzen van den Oranje Vrijstaat; (b) omdat zij voor maanden onbeschermd waren, door het Vrijstaatsche Gouvernement en door de Republikeinen werden geregeerd, waar ook de Vrijstaatsche vlag woei; (c) omdat zij gekommandeerd waren door de strenge maatregelen van de Vrijstaatsche krijgswet, om wapens op te nemen tegen de kroon en ten slotte (d) omdat een algemeene amnestie alhier toegepast, zooals geproclameerd in Natal, den waren vrede en de verzoening zou bevorderen.

KROONLANDEN.

De KOLONIALE SECRETARIS legde de papieren en de briefwisseling betreffende kroonlanden ter tafel.

De Ed. heer WILMOT stelde voor, dat die papieren naar het Kroon Landen Comité zouden worden verwezen.

De PRESIDENT zei, dat dit alleen geschieden kon door een boodschap van het andere Huis.

EEN BUITGEMAAKTE BIJBEL.

De Ed. heer PRETORIUS vroeg den Procureur-Generaal, of hij onderzoek zou laten instellen naar een grooten Familie Bijbel in den vroegeren Oranje Vrijstaat, door de Imperiale troepen verkocht aan een zekeren jongen, Karolus genaamd, van de Keerom Straat, Middelburg in de Kaapkolonie; zoo ja, of hij dien terug nemen en aan den oorspronkelijken eigenaar terug geven zou, volgens de namen daarin te vinden.

In den oorlog was een kolonne in Middelburg geweest, had een Bijbel weggenomen, en aan een jong in den Vrijstaat, Carolus, verkocht. Spreker had getracht, den Bijbel in handen te krijgen, doch dit was hem niet gelukt en daar Lord Roberts zelf gezegd had, dat de Bijbels, die in Engeland waren, teruggegeven moesten worden, stelde spreker deze vraag.

De PROCUREUR-GENERAAL zei, dat, als zijn ed. vriend hem de bijzonderheden van deze zaak verschafte, hij (spreker) onderzoek zou instellen en de grief zou herstellen indien mogelijk. Hij achtte het laakbaar, dat deze familiebijbel op die manier uit de handen van den eigenaar moest worden gehouden.

SPOORWEG CALEDON—SWELLENDAM.

De Ed. heer MULDER vroeg den Commissaris van Publieke Werken, of het Gouvernement van voornemen was op een vroegen datum de Caledonsche spoorweglijn naar Swellendam te verlengen, om aldaar verbonden te worden met den Kaapschen Centralen Spoorweg, en zoo ja, of een opmeting gemaakt was: zoo niet, of het Gouvernement te dien effecte een opmeting zou laten plaats vinden.

De COMMISSARIS VAN OPENBARE WERKEN zei, dat een opmeting in 1897 gemaakt werd. De wenschelijkheid van deze spoorwegverlenging zou worden overwogen tezamen met andere proposities.

TENDERS DOOR DEN AGENT-GENERAAL.

De Ed. heer GARLICK vraagt den Eersten Minister: (a) Of de regulaties met betrekking tot tenders, gevraagd in de Kolonie, door den Agent-Generaal in Londen nagekomen werden; zoo niet, welk ander stelsel toegepast of welke voorzorgsmaatregel genomen werd, ten einde een opene en vrije of geëvenredigde competitie te verzekeren, ter verschaffing van de groote quantiteit artikelen en derzelver verscheidenheid, in Engeland en elders gekocht ten dienste van het Koloniale Gouvernement? (b) Wat de uiterste tijdsbeperking was, van de gangbaarheid van eenig individueel contract?

De PROCUREUR-GENERAAL zei, dat de Premier een kabel van den Agent-Generaal had ontvangen verklarende, dat de regulaties nagekomen waren. De uiterste tijdsbeperking van de gangbaarheid van kontrakten verschilde naar de omstandigheden en de artikelen. Voor het afleveren van locomotieven, bijvoorbeeld, was de tijdsbeperking zes maanden.

De Ed. heer GARLICK zei, dat zijn vraag klaarblijkelijk misverstaan was. De vraag was, wat de uiterste beperking van gangbaarheid van overeenkomsten was. Was het één, twee, of drie jaren?

De PROCUREUR-GENERAAL zei, dat geen kontrakt, volgens het kabelgram, voor langer dan één jaar gangbaar was—ofschoon het kabelgram ook anders kon worden uitgelegd.

BASIS DER UITBETALING VAN COMPENSATIE.

De Ed. heer DU TOIT stelde voor:—"Dat er ter tafel van het Huis zou worden gelegd een copie, behelzende de instructies, indien eenige, door het Gouvernement aan de oorlogs verliezen compensatie commissie gegeven, met betrekking tot den basis, waarop eischen moesten worden gewaardeerd." Spr. zei, dat het door het slimme antwoord van het Gouvernement op een vraag was, in dit Huis den 29sten Juli gedaan, dat hij deze motie gesteld had. Spreker had gedacht, dat er zekere tarieven zouden worden gegeven, waarop de uitbetalingen der commissies plaats hadden. Op een slimme wijze waren papieren ter tafel gelegd, doch geen instructies voor uitbetaling stonden er in. Daar het zoo'n slimme manier was, wilde spreker nu op een andere manier te weten komen, of die commissies werkelijk zekere instructies gekregen hadden. Daar de uitbetaling zoo willekeurig geschiedde, wilde spreker weten of dit instructies waren, door het Gouvernement gegeven. De ordonnantie drukte duidelijk uit, op welke wijze producten, huishoudgoed, heiningen enz. moesten worden uitbetaald. Waar een persoon met beëedigde verklaringen voor een commissie had verklaard, dat er voor meer dan £14 schade aan een heining gedaan was, daar werd slechts £10 toegekend. Alleen de arbeid had hem £14 gekost. Spreker wilde gaarne weten, of het Gouvernement nu andere tarieven had neergelegd. Dit scheen zoo, anders kon spreker niet verstaan hoe de uitbetaling zoo willekeurig geschiedde. Het scheen of de Kolonie slechter behandeld werd door het Koloniale, dan door het Imperiale Gouvernement. Als de helft betaald werd, kon men nog tevreden zijn, nu echter niet en daarom stelde spreker de motie.

De PROCUREUR-GENERAAL zei, dat, zoover hij zich herinneren kon, deze vraag meer dan eens gedurende de sessie voor den Raad was geweest. Al de instructies waren reeds ter tafel gelegd en ook in de 'Gouvernements Gazette'' gedrukt. Zijn ed. vriend had een heftigen aanval op de compensatie commissies gemaakt. Hij (spreker) kon zijn ed. vriend verzekeren, dat de regeering alleen bekwame en vertrouwbare mannen had aangesteld, en ze geen geheime instructies had gegeven, noch op eenige andere wijze geïnfluenceerd. In vele gevallen waren de claims voor lager getaxeerd dan de eischen, omdat er voor indirecte verliezen geld geëischt werd. Hij zou zijn ed. vriend de regulaties ter hand stellen. Zijn ed. vriend had hem (spreker) een afgewezen claim getoond, waar het den eischer zeer hard viel; maar zulke gevallen waren betrekkelijk weinig. Als eenig één over bijzonder harde gevallen te klagen had, laat hem die voor de rechte personen brengen en ze zouden worden overwogen. De compensatie commissie … natuurlijk ook fouten maken, maar … uit zijn weg gaan, om een onrecht te doen.

De Ed. heer DU TOIT wilde niet zoo gemakkelijk de verklaringen van den Procureur-Generaal aannemen. Spreker werd iederen dag bestormd met brieven over deze zaak. Hij had nu een duidelijk bewijs neergelegd. Volgens verklaringen van den Procureur-Generaal werden alle eischen dadelijk uitbetaald, doch dat was de kwestie niet; er werd te weinig uitbetaald. Spreker geloofde, dat de meeste gelden aan betaling der commissie opgingen. Als bewijs las hij twee sommen voor van £13,709 en £20,377, die reeds voor de commissie besteed waren. Dat was bijna £34,000. Spreker wilde gaarne een explanatie van die cijfers hebben.

De motie werd aangenomen.

SALONWAGONS VOOR PRIVAAT GEBRUIK.

De Ed. heer LOGAN stelde voor: "Dat er ter tafel van dit Huis zou worden gelegd een opgaaf, aantoonende het aantal private salonwagens aan de Kaapsche Gouvernements Spoorwegen behoorende of anderszins, die door zekere private personen werden gebruikt, de namen van de personen die er in reisden, en alsmede de som in de koloniale schatkist gestort ter vergoeding van zoodanige diensten gedurende de laatste zes maanden, zoodanige opgaaf niet in te sluiten de Kaapsche koloniale spoorweg beambten, die 's Zaterdags reizen." Spreker zei, dat hij goede redenen had, waarom hij het voorstel deed, maar, daar het Huis niet in een luim scheen om naar toespraken te luisteren, zou hij net zijn vraag stellen.

De COMMISSARIS legde de opgaaf ter tafel.

HUIZEN VOOR CIVIELE DIENAARS.

De Ed. heer NEETHLING stelde voor: "Dat, naar het gevoelen van den Raad, het van het grootste gewicht was, inzonderheid voor civiele beambten in de buitendorpen, waar ordentelijke huizen, in vele gevallen, onverkrijgbaar zijn, behalve tegen buitengewone hooge huur, dat 't Gouvernement 't beginsel volgen zou, van of geschikte huizen te bouwen, of ze te koopen, zooals gedaan wordt te Maitland, De Aar, Naauwpoort en andere plaatsen langs de spoorweglijn, voor de geëmployeerden op den spoorweg, waarvoor dan een redelijke huur door het Gouvernement zou worden gevraagd of die beschikbaar zouden worden gesteld op zoodanige andere termen als 't Gouvernement goed vinden mocht." Spreker zei, dat allen in het Huis instemmen zouden, dat het hoogst noodig was, dat civiele dienaars behoorlijke huisvesting zouden hebben. Vroeger waren ze in dat opzicht goed voorzien, maar in den laatsten tijd was het hun zeer moeilijk, om behoorlijk logement te bekomen. De Regeering moest hen te hulp komen. Met de gebouwen te Maitland had het Gouvernement reeds het beginsel erkend van de rechtvaardigheid, om in die richting civiele beamten te gemoet te komen. Deze lieden hadden een zekere positie in de maatschappij op te houden, en ze zouden dat onder de tegenwoordige omstandigheden moeilijk kunnen doen. Ook geldelijk zou het Gouvernement bij de uitvoering van 't voorstel winnen.

De Ed. heer WILMOT ondersteunde het voorstel van harte, beaamde wat de Ed. heer Neethling had gezegd, en drukte de hoop uit, dat het Huis eenparig voor de motie zou stemmen.

De Ed. heer BELLINGAN noemde een plaats Zandfontein, waar de menschen veel moesten betalen voor hun woningen. Dit waren geëmployeerden in de spoorwegwerkplaatsen, menschen met groote huisgezinnen. Spreker was zeer voor de motie.

De Ed. heer DE VILLIERS had twijfel over de wenschelijkheid van het voorstel aan te nemen. Het zou te veel geld kosten, om het uit te voeren. De Regeering had reeds genoeg hooi op haar vork, althans voor 't tegenwoordige. Voor de hoogere civiele ambtenaars had de Regeering reeds betere voorziening gemaakt. Hij was er altijd voor geweest, dat civiele ambtenaars goed betaald zouden worden voor hun diensten. Maar om nu aan alle civiele ambtenaars huisvesting te gaan bezorgen, was een geheel andere zaak. Nu was het niet de tijd voor voorstellen van dien aard.

De PROCUREUR-GENERAAL zei, dat de Regeering niet het voorstel ten uitvoer kon brengen zonder groote uitgaven te doen. De Regeering zou voor de huisvesting van magistraten in de onmiddellijke toekomst gezorgd hebben: maar wegens wat er den vorigen dag in het ander Huis had plaats gevonden, was dat, gelijk verscheiden andere nuttige voorgenomen maatregelen uit de kwestie. Hij was echter sterk voor het beginsel. In Transvaal en Oranje Rivier Kolonie werd het toegepast en daar beantwoordde het stelsel goed.

De motie werd verworpen.

IMMIGRANTEN.

De Ed. heer VAN DEN HEEVER stelde voor: "Dat ter tafel zou worden gelegd een opgaaf, aantoonende de namen der personen, op wiens verzoek immigranten ingevoerd werden onder de Immigratie Wet." Spreker zei, dat het een gedeelte van de opgaaf van den 16den Augustus betrof dat achterwege was gebleven.

De motie werd aangenomen.

PROTECTIE PAARDEN.

De Ed. heer DU TOIT stelde voor: "Dit Huis is van gevoelen en beveelt ten sterkste aan, dat alle onbetaalde receipts voor protectie paarden, hetzij door de commissie behandeld of niet, ten spoedigste volgens wet no. 17 van 1902, aan de eischers zullen worden uitbetaald door het Gouvernement." Spreker zei, dat er een wet gepasseerd werd, dat voor alle paarden, naar protectie kampen gezonden, compensatie zou worden betaald. Als bewijs las spreker de desbetreffende bepalingen uit de wet van 1902 voor. Spreker had een receipt van den heer J. H. du Toit, geteekend door een officier van het Koloniale Gouvernement. Hij las het receipt voor, dat sprak van tien paarden, getaxeerd op £24 tezamen. Op een andere plek werden negentien paarden voor £29 getaxeerd. Het was belachelijk. Het was billijk, dat deze claims volgens wet no. 17 van 1902 werden uitbetaald. Spreker was tegen het aanstellen van commissies, daar die met het geld van het land weggingen. Een boer in Murraysburg, die op de proklamatie zijn paarden had ingezonden en een receipt had ontvangen, en ingestuurd, had nog niets ontvangen. Zoodanige receipts behoorden uitbetaald te worden.

De PROCUREUR-GENERAAL zei, dat hij geen twijfel had, dat de compensatie commissie getuigenis over de waarde van de paarden had ingewonnen. Als iemand geen stappen nam om zijn bewijzen voor de commissie te brengen, dan was het zijn eigen schuld.

De Ed. heer DU TOIT zei, dat de eisch, dien de heer J. H. du Toit voor zijn paarden had ingezonden, door den kommandant werd verloren. De eischer had een kwitantie voor de paarden in handen, maar had geen betaling gekregen.

De PROCUREUR-GENERAAL zei, dat, als de omstandigheden waren zoo als zijn edele vriend ze had voorgesteld, aan den eisch zonder twijfel zou worden voldaan. Wat de kosten van de commissies betrof, die beliepen £34,000, welke geen te groote som was in vergelijking met het werk, dat ze deden. Alleen knappe en eerbare mannen waren aangesteld.

KLERK VAN DEN RAAD.

Volgens voorstel van den Ed. heer NEETHLING, werd het rapport van het gekozen comité op financiën in overweging genomen. Het rapport was namelijk, dat de Raad uit de heeren J. H. Hofmeyr (assistent klerk van 't Lagerhuis), Barnet Clarke (assistent klerk van het Hoogerhuis), en H. J. Louw (thans makelaar), een klerk van den Raad, in de plaats van den heer Le Sueur zou kiezen, die bedankt had.

De Ed. heer NEETHLING stelde voor, dat men met gesloten briefjes zou stemmen.

Aangenomen.

De PRESIDENT zei, dat hij verstond, dat de gekozen kandidaat de volstrekte meerderheid moest hebben.

De Ed. heer NEETHLING zei, dat de Ed. heer De Smidt met een ander ed. lid op alle kwesties gedurende de sessie gepaard had. Had de Ed. heer De Smidt nu het recht om te stemmen over deze verkiezing van klerk?

De PRESIDENT zei, dat 't aan de eer van het ed. lid moest worden overgelaten.

De Ed. heer DE SMIDT wilde een uitleg van zijn positie geven, maar

De PRESIDENT zei, dat alleen de kiesing nu voor den Raad was, en herhaalde, dat het stemmen van het bedoelde lid een kwestie van eer was.

De PRESIDENT stelde de Ed. heeren Neethling en Garlick als scrutenieers aan.

Daarop vond de stemming plaats, met het gevolg, dat de heer B. Clarke met 11 tegen 10 stemmen (op den heer J. H. Hofmeyr uitgebracht) gekozen werd.

DORPSBESTUREN VERMEERDERINGS WETSONTWERP.

De KOLONIALE SECRETARIS stelde de tweede lezing voor.

Aangenomen.

De KOLONIALE SECRETARIS stelde vervolgens voor, dat het Huis in comité zou gaan.

Aangenomen.

Het Huis ging in comité.

De Ed. heer NEETHLING in den stoel.

Het ontwerp werd gerapporteerd en de derde lezing gepasseerd.

Te 18 minuten voor 4 verdaagde het Huis tot Donderdag, den 27sten Augustus.

WETGEVENDE VERGADERING.

DINSDAG, 25 AUGUSTUS, 1903.

De SPEAKER opende met gebed.

Geen petities werden ingeleverd.

Geen kennisgeving van voorstellen werd gegeven.

De voorzitter van comités (de heer THERON) rapporteerde de begrooting en supplementaire begrooting met amendatie als in comité aangenomen.

Op voorstel van den EERSTEN MINISTER werden de amendementen thans door 't Huis behandeld.

Bij behandeling van den post £600 van topografische opmetingen, zeide

Dr. BECK, dat hij bij de behandeling in comité niet goed begrepen had, waarvoor dit geld bestemd was. Na onderzoek en na een schrijven van den Landm.-Generaal in dezen te hebben ontvangen, welk schrijven door spreker werd voorgelezen, stelde hij voor het besluit door het comité genomen, om den post te schrappen, terug te trekken. Spreker lichtte verder de bedoeling en het voorstel van topografische opmeting toe, en zeide, dat de groote kosten daarvoor over 20 à 30 jaar waren verdeeld, zoodat jaarlijks slechts een betrekkelijk klein bedrag werd vereischt.

De heer J. T. MOLTENO zei, dat hij de vermindering had voorgesteld. Hij had den brief ook gezien, doch meende, dat het land niet in de gelegenheid was om thans zoo groot een uitgave te beloopen.

De heer MERRIMAN wilde niet graag tegen den post stemmen, maar hij was ook niet in een positie om voor den post te stemmen. Spreker meende, dat het geheele schema voor het Huis behoorde te wezen, voordat men begon met een uitgave, die wel een kwart millioen zou bedragen. Hij hoopte, dat de regeering niet zou trachten om den post weer op de begrooting te plaatsen. Het schema was te groot om overhaastig aan te pakken. Over eenige maanden zou het nieuwe Parlement bijeenkomen, en dan was het tijd genoeg om de zaak voor te brengen.

De heer FROST was ook overtuigd, dat het bedrag nuttig besteed zou zijn, en lichtte zijne meening toe. Spreker wilde echter niet verheelen dat de uitvoering een totale kosten van £400,000 zou medebrengen en misschien meer. Hij was er daarom voor gedurende het recès een grondig onderzoek te doen plaats hebben, en zoude hij daarom thans het voorstel van Dr. Beck niet steunen.

Sir HENRY JUTA meende ook, dat het bedrag goed zou besteed zijn, doch voorzag, dat wanneer men met het schema zou aangaan zonder verder onderzoek, een aantal processen en verwikkelingen daaruit zouden volgen. Daarom achtte spreker het beter de zaak thans te laten zooals ze was.

Dr. BECK lichtte toe, dat hij niet bedoelde den post onmiddellijk te reconsidereeren. Als de regeering bereid was de zaak te onderzoeken en later opnieuw voor te brengen, wilde spreker van zijne suggestie geen definitief voorstel maken.

De begrooting als in comité gewijzigd werd daarop aangenomen.

Rapporten werden daarna ter tafel gelegd door den Kolonialen Secretaris.

BRANDGEVAAR OP TREINEN.

De heer ZIETSMAN vroeg den Commissaris van Openbare Werken, of het gouvernement thans stappen neemt om alle passagierstreinen te voorzien van brandblusschende toestellen, ten einde eenigen brand te blusschen, die per ongeluk op een trein moge uitbreken.

De COMMISSARIS zei, dat deze zaak thans de aandacht van het spoorweg departement bezig hield. Hij gaf aan de hand, dat de zaak zou besproken worden op de conferentie van algemeene bestierders van spoorwegen.

INVOER VAN ROESTVRIJ ZAAIKOREN.

De heer J. A. SMUTS vroeg den Secretaris van Landbouw, of, aangezien de nieuwe Tol-Unie Conventie het invoerrecht op koorn verminderd heeft met 50 percent, hij trachten zal vóór den volgenden ploegtijd zaadkoren in te voeren, gewaarborgd vrij van roest, om die aan de boeren te verkoopen tegen kostprijs.

De SECRETARIS VAN LANDBOUW antwoordde, dat koren voor zaaddoeleinden vrij kon worden ingevoerd. De regeering was thans nog niet bereid op het laatste gedeelte der motie in te gaan, doch monsters van zaadkoren waren reeds door sprekers departement voor dat doel gevraagd.

SPOORWEG VRIJBURG—KURUMAN.

De heer SONNENBERG vroeg den Commissaris van Openbare Werken, of hij van plan is gedurende het recès een vliegende opmeting voor een spoorweg te laten maken van tusschen Vrijburg en Kuruman en of onderhandelingen weder geopend zullen worden met het Londensche Zending Genootschap, ten einde het vastgoed van dat genootschap in Kuruman te bekomen.

De COMMISSARIS zei, dat alles afhing hiervan, of er een ingenieur te bekomen zou zijn. Aangaande het tweede deel van de vraag, zei hij, dat onderhandelingen thans aan den gang waren.

FISKALE AFDEELING TE LAINGSBURG.

De heer WEEBER vroeg den Procureur-Generaal, of hij zonder verzuim een wetsontwerp zou indienen, om Laingsburg tot een fiskale afdeeling te verklaren zoo spoedig mogelijk, ten einde het gemakkelijker te maken voor de inwoners van dat distrikt om hunne belastingen te betalen en om hen in staat te stellen hunne wegen te onderhouden.

De KOLONIALE SECRETARIS zeide, dat de Procureur-Generaal op deze kwestie reeds had geantwoord bij de behandeling der begrooting. De Procureur-Generaal had de zaak onderzocht bij den resident magistraat. Daar echter de Procureur-Generaal op het oogenblik ook andere distrikten in gelijk opzicht had te behandelen, achtte spreker het beter de zaak te laten overstaan tot na den census, om alsdan algemeene wetgeving van alle plaatsen, ingesloten Laingsburg, voor te stellen.

Dr. BECK wilde weten of het noodig was te wachten tot na den census. De zaak was dringend, en begreep spreker niet waarom de wetgeving niet in deze sessie kon worden ingediend.

VERSPREIDING VAN BRANDZIEKTE.

De heer ZIETSMAN vroeg den Secretaris voor Landbouw, of hij eenige communicatie ontvangen heeft van de menschen in Oost Grikwaland, protesteerende er tegen, dat het toegelaten wordt met schapen te trekken van Barkly Oost naar Grikwaland Oost zonder te voldoen aan de brandziekte wet, van kracht in laatstgenoemd gewest, en indien ja, welke stappen worden genomen ter verhindering, dat brandziekte verspreid zal worden onder de schapen van Grikwaland Oost door de schapen die van Barkly Oost komen.

De SECRETARIS VAN LANDBOUW zei, dat de boeren vereeniging van Grikwaland Oost er tegen geprotesteerd had. Hij las voor de regulaties volgens welke de schapen van het eene naar het andere distrikt gebracht konden worden. Hij noemde ook het aantal inspekteurs die de schapen moeten onderzoeken voordat zij van de eene plaats naar de andere genomen kunnen worden.

AANSTELLING VAN BRANDZIEKTE INSPEKTEURS.

De heer VAN ZIJL vroeg den Secretaris voor Landbouw, wanneer hij van plan is, overeenkomstig Artikel 10 van Wet No. 28 van 1899 applikaties te vragen voor de aanstelling van brandziekte inspekteurs voor die deelen van de distrikten van Calvinia en Clanwilliam, waar gedurende den oorlog inspekteurs door het gouvernement aangesteld werden zonder referte naar de afdeelings brandziekte besturen.

De SECRETARIS VAN LANDBOUW antwoordde, dat de zaak van permanente benoeming thans onder consideratie was.

COMPENSATIE AAN NATURELLEN.

De heer VAN HEERDEN vroeg den Eersten Minister, of een sub-commissie te Kamastone en Oxkraal zal zitten om te onderzoeken naar de eischen van de naturellen voor verliezen geleden gedurende den oorlog.

De EERSTE MINISTER zei, dat de subcommissie laatstleden Vrijdag zitting had begonnen te houden. Indien noodig, zou de commissie ook te Oxkraal zitten.

PAARDEN GENOMEN VAN DE PLAATS GARSTLANDS KLOOF.

De heer M. J. DU PLESSIS vroeg den Eersten Minister, wat geworden is van de 17 paarden die genomen werden van de plaats Garstlands Kloof, zes weken nadat vrede verklaard werd; indien verkocht, wat van het geld geworden is, en of de eigenaren compensatie zullen ontvangen.

De EERSTE MINISTER antwoordde, dat de regeering daaromtrent hoegenaamd geene communicatie had ontvangen.

De heer J. T. MOLTENO vroeg of de Eerste Minister speciale kennisgeving zou geven in Somerset Oost, dat de eischen aan hem (den Eersten Minister) konden worden ingezonden.

De EERSTE MINISTER antwoordde, last daartoe te hebben gegeven, en zoude hij verder een onderzoek instellen.

ERFPACHT.

De heer VAN HEERDEN vroeg den Secretaris van Landbouw, of hij in overweging zou nemen de wenschelijkheid van de erfpacht in de Kamastone en Oxkraal Locaties te verminderen.

De SECRETARIS VAN LANDBOUW zei, dat een commissie aangesteld was om de zaak te onderzoeken. Deze commissie had bevonden, dat verlichting niet noodig was.

VERDEELING DER KAAPSCHE POLITIE.

De heer WIENAND stelde voor: "Dat de verdeeling van de Kaapsche politie in verschillende distrikten van de Kolonie beter geregeld worde volgens een tamelijke kennis van de taal en levenswijze van het volk, en ook door inachtneming van de wenschelijkheid van eenige naturellen politie en detectives te gebruiken in distrikten waar er naturellen locaties zijn." Spreker achtte het onnoodig over zijn motie veel te zeggen, wijl reeds veel daarover gezegd was, bij de behandeling der begrooting. Sprekers doel was alleen het Gouvernement er mede bekend te maken, dat volgens het tegenwoordige stelsel de politie niet beantwoordde aan het doel, waaraan zij zou moeten beantwoorden. Spreker meende, dat men thans niet de mannen had, die het land eischte. Spreker wilde zijne opmerkingen alleen bepalen tot de oostelijke afdeeling, (afdeeling I), waar de toestanden zeer verschilden met die der andere afdeelingen. Genoemde afdeeling was boschachtig en bood gemakkelijke schuilplaatsen aan hen, die daarvan gebruik wenschten te maken. Spreker lichtte toe, dat vooral goede politie in dat distrikt noodig was. Thans had men daar onervaren politie, waarmede de naturellen den spot dreven. Wat men daar en in dit land in het algemeen noodig had waren politiemannen geboren en getogen in dit land, menschen, die verstonden een spoor uit te vinden. Spreker refereerde naar het laatste politie rapport, waaruit hij een extract, geteekend door den Commandant der Kaapsche Politie, voorlas, om te doen uitkomen, dat die commandant speurders met koloniale ervaring prefereerde. Nog andere aanhalingen werden gedaan om te bewijzen dat politiemannen zonder Koloniale ervaring hier ongeschikt waren. Zij konden goede soldaten zijn, maar daarom nog geen goede politiemannen. De laatste aanhaling was geteekend door Henry Davison, commissaris in bevel van no. 1 distrikt der Kaapsche politie. Die man was wel niet geboren, doch opgevoed in dat land, en kon dus met oordeel spreken, meende spreker. Spreker wilde weten of Maitland een geschikter plaats was om politiemannen te vormen, dan b.v. King Williams Town. Spreker maakte verder duidelijk hoe noodig het was, dat een politieman de taal van het volk zou verstaan. Iemand, die de drie talen verstond, was volgens spreker, zeker 2s 6d. per dag meer waard. En als er een taal was, die in sprekers distrikt niet noodig was, was het de Engelsche taal, doch zooveel meer de Hollandsche en kaffertalen. Spreker herlas de resolutie staande in zijn naam. Spreker wilde er nog bijvoegen, dat hij niet de naturellen wilde uitsluiten als geschikte politie, en meende hij, dat naturellen goed werk konden doen als speurders.

De heer BLAINE hoopte, dat de Procureur-Generaal in gunstige overweging zou nemen de wenschelijkheid van de politie in de oostelijke en grensdistrikten te versterken en zoo degelijk mogelijk te maken. Hij zei, dat de Kaapsche politie een flinke troep manschappen was. De westelijke en noordelijke distrikten hadden misschien niet zooveel politie noodig, en als de lieden aldaar tegen de politie objecteerden, dan konden zij maar gerust naar de oostelijke provincie gezonden worden, daar zouden zij welkom zijn.

De PROCUREUR-GENERAAL zei, dat zoowel hij als zijn voorgangers altijd getracht hadden om Koloniale mannen te krijgen als politiemannen. De regeering gaf 1s. per dag meer aan mannen die Hollandsch of Kaffersch verstaan. Hij was het met den voorsteller eens, dat naturellen goede politiemannen uitmaken. Spreker noemde een geval op waar een Kaffer prachtig werk had gedaan als een politieman. Hij had er geen objectie tegen om de motie aan te nemen, en beloofde de politie zoodanig over het land te verspreiden, dat de rechte mannen op de rechte plaats zouden zijn.

De motie werd toen aangenomen.

De SPEAKER gaf kennis van eenige amendementen door het Hoogerhuis aangebracht in de Somerset West Tramway Bill.

Op voorstel van den heer OATS werden deze amendementen behandeld en aangenomen.

GEWEREN AAN VRIJWILLIGERS.

De heer CLOETE stelde voor: "Dat een kopij van de regulaties, betreffende het uitreiken van geweren aan vrijwilligers van het Kaapsche Schiereiland voor oefenings doeleinden, en hun terugkomst voor veilige bewaring in de Dril-Zaal, op de tafel gelegd worden." Spreker lichtte zijn voorstel toe en zeide, dat een groote grief der volontiers was, dat alle wapenen na gebruik in de drilzaal moesten worden opgehangen, terwijl zij die niet naar hun huis mochten medenemen. Spreker meende dat een volontier het recht moest hebben zijn geweer te bewaren. Het doel moest zijn om volontiers aan te moedigen, doch als ze moesten oefenen, dienden ze eerst des Vrijdags namiddags van alle richtingen te komen om hun geweren in de drilzaal te halen, om op Zaterdag te oefenen en daarna hun geweer weder in te leveren. Dat stelsel critiseerde spreker … Als rede werd opgegeven … de geweren in de Drilzaal … moesten schoongemaakt worden. Doch … goede vrijwilliger, meende spreker, zou daar voor zelf zorg dragen. Bovendien was het geweer zelden 's Vrijdags schoon gemaakt, wanneer het gehaald werd. Verder kreeg … 's Vrijdags niet zijn eigen geweer, … hij kende terug, doch eenig geweer werd aan hem afgegeven. Spreker wilde dat de volontiers hunne geweren zouden houden, en dat … inspecties zouden gehouden worden, … te gaan … geweren niet in orde hield… zulke volontiers te straffen. Spreker … naar het rapport van den Kommandant-Generaal, om te doen uitkomen, dat volontiers slechts aanmoediging behoefden. Spreker hoopte dat de Eerste Minister daar … deze zaak ernstig zou onderzoeken en de gewenschte verbeteringen zou aanbrengen.

De heer O… meende, dat het beter was de zaak te laten in handen der bevelvoerende officieren. Verder begreep spreker niet waarom volgens het tegenwoordige stelsel steeds andere geweren … volontiers moesten gegeven worden, en … betrof het niet schoonmaken van geweren … was dit, volgens spreker, eene onregelmatigheid die de bevelvoerende officieren moesten regelen.

Sir GORDON … zei, dat hij alles in zijn vermogen deed om vrijwilligers aan te moedigen. Dezelfde regulaties waren in zwang overal waar er drilzalen waren. Spreker maakte duidelijk dat een Lee Metford rifle spoedig defect raakte indien niet goed en spoedig schoon gemaakt. Daarom werden de rifles schoon gemaakt in de drillzalen. Als men niet genoeg aandacht wijdde aan het schoonmaken der rifle dan was het een zaak die nauwkeurig onderzocht behoorde te worden. Spreker beloofde met de Koloniale militaire autoriteiten te onderhandelen, ten einde te zien of regulaties … konden opgetrokken worden om alle betrokken partijen te bevredigen.

De motie werd aangenomen en de gevraagde stukken door den Eersten Minister ter tafel gelegd.

ZIE VERDER PAG. 7.

MINISTERIEELE CRISIS.

HOF VAN APPEL VOOR COMPENSATIE EISCHEN, ENZ.

De heer BURTON stelde voor: Dat, aangezien vele personen in deze Kolonie boeten betaald hebben onder vonnissen opgelegd onder Krijgswet en klagen dat zoodanige vonnissen onrechtvaardig zijn; en, aangezien aanmerkelijke ontevredenheid bestaat over zekere van de aanbevelingen en de uitwijzing van claims door de Oorlogsverliezen Compensatie Commissie, ten opzichte van de onvoldoende betaling en niet-betaling van compensatie voor verliezen beweerd werkelijk geleden te zijn—is het de opinie van dit Huis, dat het Gouvernement gedurende de tegenwoordige sessie wetgeving behoort in te dienen voor het aanstellen en machtigen van een der Rechters van het Hooggerechtshof:

(a) Om onderzoek te doen naar, en te rapporteeren omtrent de billijkheid van de vonnissen opgelegd onder Krijgswet in eenige gevallen waarin personen werkelijk boeten hebben betaald onder zoodanige vonnissen en naar de rechtvaardigheid waarvan zoodanige personen wenschen dat een onderzoek zal ingesteld worden.

(b) Om een Hof van Appèl of Herziening uit te maken, voor welk Hof eenig persoon wiens claims om vergoeding afgewezen werden, of die ontevreden mogen zijn met de som hem toegekend, toegelaten zal worden zijn zaak te brengen voor overweging en rapport.

De heer BURTON zeide, dat hij betreurde, dat in dezen tijd der sessie de tijd zeer beperkt was om de motie volledig te bespreken. Spreker zou daarom de motie zoo kort mogelijk behandelen. Spreker lichtte toe wat de motie bedoelde om eene gelegenheid te geven aan menschen die onrechtvaardig beboet waren, en aan hen wier claims onvoldoende waren uitbetaald of afgewezen. Spreker verklaarde, dat feitelijk veel van het werk dat spreker bedoelde had moeten geschieden door eene commissie van onderzoek. Deze commissie echter was geweigerd. Sprekers bedoeling was de menschen te rechtvaardigen. Hij wist dat men door geen wet aan menschen de dagen, dat zij onrechtvaardig hadden geleden kon teruggeven, doch betreurde hij dat de commissie van onderzoek niet gegeven was omdat de regeering den tijd voor rechtvaardiging had laten voorbijgaan. Thans wilde spreker noemen de gevallen van menschen die geld hadden betaald vermoedelijk na onrechtvaardige vonnissen tegen hen geveld onder krijgswet. Spreker zeide vermoedelijk, omdat hij zulks veronderstelde. Om zekerheid te krijgen had men eene commissie gewenscht. Spreker zeide verder, dat er geen twijfel was of er waren vele zoodanige gevallen. Spreker wees op 3 zaken waaronder krijgswet vonnissen waren uitgesproken en waar een onderzoek was gehouden door een onpartijdige commissie uit dit Huis en waar in alle drie de gevallen, die alle leden van het parlement betroffen, gebleken was dat de vonnissen verkeerd waren. Met het oog op die drie gevallen moest men wel veronderstellen dat er honderden andere gevallen waren waar personen onrechtvaardig tot meer of minder boete waren veroordeeld. Spreker wees erop, dat het laatste jaar er een sterk gevoelen in het Huis was om deze zaken te onderzoeken. Spreker wees erop, dat de imperiale regeering zelf een commissie had gezonden om de vonnissen te onderzoeken waar de boeten nog niet betaald waren. Spreker refereerde verder naar hetgeen in deze zaak het vorig jaar door den heer Sampson was gezegd, die om. gewezen had op het noodige eener commissie in belang van conciliatie en van het opwekken van goede gevoelens. Spreker las de rede, destijds door dien afgevaardigde gehouden, gedeeltelijk voor, en zeide dat de zaak niet beter had kunnen verdedigd worden, dan door dien afgevaardigde. Dezelfde redenen die vorig jaar bestonden, bestonden ook thans nog, zeide spreker. Spreker wees erop, dat steeds gewezen was op conciliatie, doch dat hij er werkelijk ziek van werd het woord verder te hooren misbruiken, zooals zulks tot nog toe was geschied. Spreker zou een enkel geval noemen—dat van Dr Jones van Steynsburg. Nooit kon zijn loyaliteit in twijfel getrokken worden. Hij werd beschuldigd van onbehoorlijke woorden tegen den kommandant gebruikt te hebben. Het hof bestond uit den kommandant en zijn broeder officieren. Dr. Jones werd schuldig bevonden en met £250 beboet, waarop hij een cheque van £250 uit den zak haalde en aan het hof overhandigde terzelfder tijd aanmerkende dat hij vooruit geboord had wat het vonnis van het hof zou zijn, zoodat hij zich had voorbereid. Dr. Jones had informatie gezonden aan de autoriteiten aan 't Kasteel. Hij kreeg een antwoord, waarin gezegd werd, dat verlichting in zijn geval niet zou misplaatst zijn, en hem aangeraden werd een aktie voor de Zuid Afrikaansche hoven te brengen. Dit zei spreker was geheel onmogelijk, daar men de militairen niet voor een koloniaal hof kon de daagvaarden. De militairen stemden in dit geval toe, dat vernietiging wenschelijk was en derhalve had spreker recht om op hun goedkeuring te rekenen. Hij verklaarde dat het doel van zijn motie was dat zulke zaken konden gebracht worden voor een rechter van ons Hof. De aanstelling van zulk een rechter zou niet veel kosten en zonder groote moeite gedaan kunnen worden. Daarom meende hij dat hij op den steun van de leden van den anderen kant behoorde te kunnen rekenen. Aangaande het tweede deel van zijn motie, zeide hij, dat veel personen daarbij betrokken waren. Het speet hem, dat de andere zijde altijd alle voorstellen aangaande 't uitbetalen van compensatie of tegenstemde of uit het Huis bleef. Aan de leden van deze Kolonie werd in 't begin van den oorlog beloofd, dat volle compensatie uitbetaald zoude worden, indien de menschen stil op hun plaats zouden blijven. Spreker refereerde daarna naar de eerste commissie van onderzoek aangaande compensatie—de Fleischer commissie. Deze commissie werd thans in den omtrek van Kimberley, Vryburg en Mafeking gehaat door de meeste Engelsch sprekende kolonisten. Ook vele naturellen kapiteins in Bechuanaland waren boos op deze commissie. Hun werd compensatie geweigerd, op grond dat generaal Baden Powell andere naturellen toegelaten had gedurende den oorlog het rundvee der boeren te rooven. Dit was werkelijk een grief die deze lieden hadden. Voortgaande zei spreker dat er geen appel was van de bestaande compensatie commissie. Er behoorde een hooger hof te worden opgericht waar dieveren, die meenden verongelijkt te zijn, recht konden gaan zoeken. Hij wees er op dat het niet zou noodig zijn om getuigen voor dit hof te brengen. In ieder geval was er een verslag van alle verschillende zaken. De documenten konden voor dit hof gelegd worden en dan kon het hof oordeelen of door den krijgsraad of de compensatie commissie recht was gehandeld. Geen kosten zouden vereischt zijn aan zulk een hof. Spreker meende, dat hij niet kon begrijpen, dat iemand in het Huis tegen zijn motie kon zijn. Het was toch dringend noodig om een hof van appèl te hebben. [illegible] spreker zou het woord conciliatie niet noemen doch [illegible] er op, dat een hof zooals door hem bedoeld, heel noodig was voor de regeling [illegible] van zaken in dit land. Spreker stelde daarop de motie voor die onder zijn naam op de agenda stond.

De heer SAMPSON wilde antwoorden, wijl naar hem gerefereerd was, ten opzichte van de speech door [illegible] gehouden in het laatste jaar. Zijn doel was toen geweest de koninklijke commissie uit te breiden voor onderzoek naar de niet betaalde boeten. Spreker had zulks gedaan, omdat hij vele voordeelen had gezien in de koninklijke commissie, [illegible] andere commissies niet hadden. Verder was een der redenen daar voor geweest, dat de boeten, die betaald waren, gevloeid waren in de imperiale schatkist, terwijl wanneer de commissie door de Koloniale regeering was aangesteld geworden, [illegible] de boeten had moeten terugbetalen, of [illegible] van de imperiale regeering teruggevraagd. Spreker was beslist voor een onderzoek. Doch [illegible] motie thans voor het Huis zou spreker niet steunen, omdat ze geen [illegible] zou brengen. De motie liep niet over kwesties van gevangenneming of verbanning, doch alleen over boeten. Het resultaat zou zijn dissatisfactie bij personen die gevangen waren geweest of verbannen waren. En als de motie werd aangenomen [illegible] men een volgende sessie een commissie [illegible] onderzoek vragen voor laatstgenoemde [illegible]gorien. Spreker geloofde, dat er onrechtvaardige vonnissen waren geveld, doch zulks was niet opzettelijk geschied. Bovendien was de toestand thans niet dezelfde als die was toen men algemeen een commissie van onderzoek wenschte naar de grieven onder de krijgswet. Dit was na de eerste rebellie. Doch thans was de toestand geheel anders. En kon men niet een onderzoek instellen naar die vonnissen, zonder ook die, waar verbanning gevolgd was, te onderzoeken. En zulks, meende spreker, was onmogelijk. Doch diende de regeering personen, waarvan het duidelijk was, dat zij zonder aanklacht tegen hen waren gedeporteerd, als onschuldig te beschouwen.

Spreker meende dat een onderzoek onmogelijk was. Als men twee personen had waarvan de eene b.v. beboet was en de andere zes maanden gevangenis had ondergaan, zou de laatste niet stilzitten als de zaak van den eersten werd onderzocht, en hem restitutie zijner boete zou worden verleend. Verder zou men door oprakeling van oude feiten, de goede gevoelens, die thans ingang vonden, schaden. Spreker herhaalde nog eens, dat de omstandigheden thans anders waren als vorig jaar. Wat betrof de compensatie sympathiseerde spreker meer met de motie, dan wat betrof het eerste gedeelte, en zou hij dat gedeelte steunen. Spreker onderschreef elk woord door den voorsteller daaromtrent gesteld. Spreker meende echter dat slechts twee wegen konden worden gevolgd, of een geheel nieuw hof of het recht om meerdere getuigenis in te winnen. Spreker zou den voorsteller in overweging willen geven, de zaak in handen der regeering te laten, opdat deze de raadzaamheid van een hof van appèl in dezen verder zou kunnen uitwerken. Wat betrof het eerste gedeelte, herhaalde spreker, dat hij er meer kwaad dan goeds van kon zien, waarom hij er zijn stem tegen zou uitspreken.

Sir HENRY JUTA zei, dat de motie uit twee deelen bestond waarvan het eene niets met het andere te doen had. Het eerste deel was waarlijk niets anders dan een verbloeming van een krijgswet commissie van onderzoek. Spreker achtte het niets anders dan het begin van een commissie van onderzoek naar de werking van de krijgswet. Het tweede deel had betrekking op onze eigen zaken. Voor het tweede deel konden zij wel stemmen, doch niet voor het eerste. Spreker meende, dat men stukje voor stukje wilde voor brengen van de commissie van onderzoek. Hij was steeds geheel tegen zulk een commissie, en dacht het land thans zoodanig was teruggekeerd tot een staat van rust, dat een commissie van onderzoek veel meer kwaad dan goed zou doen. Hij stemde niet in dat conciliatie beschouwd kon worden volgens den maatstaf van £ s. d. Spreker achtte het practisch onmogelijk om zulk een hof aan te stellen. De stukken zouden toch door de militaire autoriteiten niet voor zulk een hof gelegd worden. Het onderzoek zou eenzijdig moeten wezen, al zou men ook getuigen roepen. De getuigen waren overal over de wereld verspreid en konden onmogelijk voor het hof gedagvaard worden. Spreker meende, dat deze motie slechts het begin was van een algemeene commissie van onderzoek waar hij sterk op tegen was. De belasting betaler van de Kolonie kon toch niet gevraagd worden om de boete terug te betalen. Wat het tweede deel betrof, zei hij, dat hij het eens was met den heer Burton, dat een behoorlijke regeling getroffen behoorde te worden in zake het uitbetalen van compensatie. Hij vroeg den voorsteller om het eerste deel weg te laten en het tweede te wijzigen, zoodat het Huis het algemeen konde aannemen.

De heer A. S. DU PLESSIS zeide, dat de beide laatste sprekers erkenden, dat er grieven te herstellen waren. Zij erkenden tevens, dat er menschen onrechtvaardig waren gevangen gezet en waren gedeporteerd. Toch objecteerden zij tegen de motie, omdat de motie alleen voorziening maakte in de gevallen van boete en niet in die van gevangenisstraf en deportatie. Spreker ging daarin met hen accoord, en zeide, dat het reeds veel gewonnen was, dat de leden der tegenpartij het bestaan van grieven erkenden. Spreker geloofde dat de voorsteller gaarne zijn motie zou uitbreiden, om alle grieven te hebben onderzocht. De laatste spreker had beweerd dat de aanneming der motie verdeeldheid zou zaaien, doordat persnoen, die getuigenis zouden geven aan den kaak zouden worden gesteld. Spreker deelde dit bezwaar niet zoolang de persoon in kwestie slechts ware getuigenis had afgelegd. Spreker was door beide laatste sprekers nog gesterkt in zijne overtuiging, dat grieven moesten hersteld worden. En wat betrof de geldkwestie, twijfelde spreker niet of het Huis zou gewillig zijn die gelden toe te staan. Spreker kon niet begrijpen hoe iemand met rechtsgevoel daartegen bezwaar kon hebben. Spreker was echter overtuigd, als de imperiale regeering door een bevoegd hof overtuigd werd, dat de boete onrechtvaardig was opgelegd, zij deze ook zou restitueeren. Wat betrof het tweede gedeelte wilde spreker alleen dit weten, welke orders, welke instructies de compensatie commissie had ontvangen, of zij instructies had ontvangen de claims onpartijdig na te gaan en vol te doen uitbetalen, of hadden zij een bevel gekregen de claims te beknijpen, om, zooals men zegt, de worst naar den man te brengen. Spreker kon tot geen andere conclusie komen, dan dat zekere speciale instructies moesten gegeven zijn. En daarom wilde spreker daaromtrent gaarne opheldering, en zou spreker willen, dat men de commissie opdroeg de claims onpartijdig toe te kennen, volgens de waarde, die de goederen hadden in den tijd dat ze genomen werden. Een andere zaak was dat schade voor paarden voor een groot deel niet werd uitbetaald, omdat de paarden genomen waren, omdat de menschen niet konden voldoen aan de krijgswet regulaties. Spreker hoopte dat de motie zou aangenomen worden. Wat betrof het tweede punt wilde spreker gaarne een wijziging. De meeste klachten waren tegen eischen toegestaan onder krijgswet. Als men dus niet toe liet nieuwe bewijzen bij te brengen voor de waarde dier claims in die tijden zou er een leemte zijn. Daarom wenschte spreker het tweede lid der motie dienovereenkomstig uitgebreid hebben.

De heer ZIETSMAN was tot op zekere hoogte voor de motie, doch hij betwijfelde het, of de uitvoering er van praktisch mogelijk kon zijn. Hij had gedacht, dat het beter zou zijn om een commissie van onderzoek in het geheel niet aan te stellen. Het Huis, zei hij, had een commissie van onderzoek niet geweigerd.

De heer BURTON: Maar wel de regeering.

Voortgaande, zei de heer ZIETSMAN, dat het eerste deel van de motie de imperiale regeering aanging. Hij meende, dat deze Kolonie zich met haar eigen zaken moest bemoeien en niet met die van andere regeeringen. De imperiale regeering had gedaan wat zij kon; zij had een commissie gezonden bestaande uit de voornaamste rechtsgeleerden van het Britsche rijk. Spreker meende, dat het parlement de daden van de militairen had goedgekeurd, en thans was het geheel onmogelijk om op de zaak terug te gaan. De regeering kon onmogelijk ten uitvoer brengen, wat in de motie voorgesteld werd, en daarom viel er niet aan te denken de motie aan te nemen. Wat men moest doen, was om sympathie met de motie uit te spreken en ze dan terug te trekken of af te stemmen. Spreker weidde verder uit over de onmogelijkheid van een hof zooals voorgesteld door den heer Burton. Na ook een heele speech gehouden te hebben over de Fleicher commissie, gaf hij aan de hand dat de heer Burton zijn motie zoo zou veranderen, dat hij er voor konde stemmen.

Kol. CREWE meende, dat de kwestie op het laatste oogenblik voor het Huis was gebracht, alleen met electie doeleinden. Spreker zeide dat de voorsteller toch reeds op 18 April te Vensterstad had toegezegd deze zaak voor te brengen en daarbij te staan. Spreker voelde echter veel voor hetgeen in de motie was nedergelegd, doch kon met de motie, zooals gesteld niet samengaan. Spreker kon niet verwachten, dat eenig lid die gestemd had tegen de Schoeman compensatie zijn stem voor deze motie zou geven. Spreker zou daarom een amendement voorstellen. Alvorens dit te doen, ging hij de verschillende soorten van claims na. Spreker refereerde naar de woorden door hem gesproken toen de kwestie van compensatie laatste jaar aan de orde was. Spreker was ook thans nog voor herstel van hen die onrechtvaardig of onvoldoende waren behandeld. Spreker sprak daarna weder veel over conciliatie, die ook hij niet bij ponden, shillings en pence wilde uitgemeten hebben. Spreker stelde thans zijn amendement voor, om nl. uit de originieele motie weg te laten alle woorden na het woord "dat" in den eersten regel, tot en met het woord "en" in den derden regel, en alle woorden na het woord "gouvernement" in den zevenden regel, om daarvoor in plaats te stellen de volgende woorden: "wetgeving zal indienen om eenig persoon, die zich bezwaard gevoelt over de beslissing eener compensatie commissie, in staat te stellen te appelleeren naar het hooggerechtshof der Kolonie, en zoodanig hof macht te verleenen het bedrag van compensatie vast te stellen."

De heer SLATER vond het onbillijk een resolutie van dezen aard zoo laat in de sessie voor te stellen, waar nog zooveel werk te doen was. Spreker had gewenscht dat de motie in het begin der sessie was voorgelegd. Spreker wees er op dat zijn partij veel resoluties had voorgesteld voor amnestie, compensatie, etc. Stap voor stap wilde hij vooruitgaan. Spreker voelde veel voor de resolutie, doch meende dat de tijd thans noodiger besteed moest worden aan belangrijker zaken als educatie, irrigatie en spoorwegen. Spreker wenschte dat de tegenpartij het voorbeeld zou volgen van de loyalen, die ook geleden hadden, en toch hunne eischen niet lieten hooren, in plaats van die voor te brengen en daardoor kwaad gevoel te stoken. Spreker zeide dat iederen had geleden onder de krijgswet, loyalen zoowel als geen loyalen, dit kon niet anders, meende spreker. De toestanden maakten zulks noodzakelijk. Spreker wees er op hoe lankmoedig èn de imperiale regeering èn de koloniale regeering de misdaden, onder krijgswet gepleegd, hadden behandeld. De houding der imperiale regeering was slechts eene houding, alleen gericht op herstel van vrede. Alleen daarom wenschte men geen verdere onderzoekingen naar de grieven onder de krijgswet geleden. Spreker geloofde, dat onder krijgswet wel iets verkeerds was gebeurd, doch meende, dat de krijgsraden onder de omstandigheden zoo goed mogelijk hadden gehandeld. Wat betreft 't tweede punt der resolutie kon spreker daarmede accoord gaan. Spreker hoopte, dat als dat gedeelte zou aangenomen worden, men niet tezeer de rechters uit het Hooggerechtshof uit hun gewonen werkkring zou nemen om deze zaken te behandelen. Spreker eindigde met te zeggen, dat hij het amendement zou steunen.

Kolonel SCHERMBRUCKER kwam aan het woord om vijf minuten voor zes, en begon door de bewoording en den omvang van de resolutie te verklaren. De twee punten waren geheel tegenstrijdig. Hij was tegen de motie en het amendement viel hem ook niet in den smaak. Daar hij zijn opinie over de zaak wilde uitspreken, en het thans zoo laat was, stelde hij de verdaging van het debat voor.

De heer SAUER zei, dat hij niet voor de verdaging kon stemmen. Hij was verbaasd, dat de regeering niet een opinie over de motie had uitgesproken, terwijl ieder ander zijn belangstelling getoond had. Hij meende, dat als het debat thans verdaagd werd, het niet weer deze sessie kon voorkomen. Daarom wilde hij heden deze belangrijke zaak tot stemming hebben gebracht.

De EERSTE MINISTER objecteerde tegen de woorden van vorigen spreker als zou de regeering geen belang stellen in de zaak.

De heer SAUER zeide zulks niet gezegd te hebben. Hij had gezegd, dat ieder ander in het Huis belang stelde in de zaak. Spreker meende, dat de Eerste Minister vrij was in zijn conclusie.

De EERSTE MINISTER antwoordde, dat hij gekomen was tot eene conclusie, waartoe ieder man met gezond verstand zou komen. Spreker had zijne meening nog niet uitgesproken, omdat daartoe nog niet de tijd gekomen was. Overigens was spreker voor de motie tot verdaging.

In stemming gebracht werd volgens den Speaker de motie tot verdaging van 't Huis aangenomen.

De heer SAUER vroeg de verdeeling.

Bij verdeeling waren voor verdaging (29): Abé en Amos Bailey, Blaine, Cartwright, Cloete, Crosbie, Crewe, D. C. de Waal, Douglass, Faure, Frost, Jameson, King, Oats, Michell, Runciman, Sampson, Schermbrucker, J. Searle, Slater, Dr. Smuts, Sprigg, Stead, Vanes, Walton, Warren, Wood, Wynne en Zietsman.

Tegen (39): Badenhorst, Beck, Beyers, Burton, Cillié, N. F. de Waal, De Wet, A. S., D. J. en M. J. du Plessis, Graaff, Hoffman, Joubert, Krige, Kuhn, Malan, D. J. en J. H. Marais, J. T. en J. C. Molteno, Rabie, Rademeyer, Sauer, Schoeman, Schreiner, Charles Searle, J. A. Smuts, Sonnenberg, Te Water, Merriman, Silberbauer, Theron, Van Heerden, Van der Merwe, Van Zijl, Weeber, Wessels, Wienand en Wolfaardt.

De volgende leden hadden gepaard:—

Tegen: Botha, Smith, Lötter, Van der Vijver, Van Huyssteen, Du Toit, Oosthuizen, Dempers, Currey, Immelman.

Voor: Weil, Lawrence, Harris, Hill, Laing, Jagger, Lee, Olivier, Juta, Smartt.

De motie tot verdaging werd dus verworpen en het debat vervolgd.

De heer Wienand stemde buiten zijn wil tegen de motie, daar hij zich bij de andere zijde wilde voegen en blijkbaar met zijn houding verlegen was.

Na herhaalde luide uitroepen van orde, werd hij er door den Speaker op gewezen, dat hij zijn plaats moest innemen, waarbij de heer Wienand, blijkbaar onbewust van wat hij deed, zich nederzette naast den heer J. T. Molteno.

De PROCUREUR-GENERAAL zeide, dat de regeering evenveel belang stelde in de zaak als eenig lid van het Huis. Het was, zei hij, niets anders dan natuurlijk dat er zekere mate van ontevredenheid moest bestaan over de toekenning van compensatie. Van begin af aan had de regeering gedaan wat zij kon om alles wat mogelijk was in deze zaak te doen. De heer Fleischer was door de regeering de geschikte persoon geacht om aan het hoofd van de compensatie commissie te staan. Spreker herhaalde de geheele geschiedenis van de compensatie commissie, en weidde uit over de goede hoedanigheden van den hr. Fleischer en zijn collegas. Spreker ging voort om op de onmogelijkheid van de uitvoering der motie te wijzen. De meeste gevallen van ontevredenheid bestonden daarin, dat claims voor indirekte schade bij de compensatie commissie werden ingediend. Spreker zei, dat het meer dan een week zou nemen om de kolossale claim van het lid voor Vrijburg (de heer Sonnenberg) te onderzoeken in een hof zoo als voorgesteld. Hij wees op de onmogelijkheid van de zaken zonder getuigenverhoor te behandelen. Als getuigenis toegelaten werd, dan zoude al de rechters bezig moeten zijn voor een langen tijd. Over zes maanden, zei hij, zouden alle zaken door de sub-commissie afgehandeld zijn. Hij meende, dat het veel beter zou wezen om te wachten tot dien tijd. Dan zou er ook een ander Parlement zijn en kon dan besluiten of verdere wetgeving wenschelijk was. Geen goed kon er van komen om thans haastige wetgeving over deze zaak door te drijven. Spreker wilde het Huis niet langer ophouden, doch slechts er op wijzen, dat deze niet de tijd was om wetgeving over deze zaak in te brengen. De zaak moest overgelaten worden aan de beslissing van het te worden gekozen Parlement. Hij verzocht derhalve den voorsteller van de motie om ze terug te trekken.

De heer SONNENBERG nam het woord onder uitroepen van: "stemmen, stemmen." Spreker wees er den Procureur-Generaal op, dat hij verkeerd was geweest, door op hem (spreker) te wijzen. Spreker had persoonlijk geen eisch, doch wel de firma, waarin hij was betrokken. Buitendien verschilde hij met vorigen spreker, die van een bedrag van £40,000 had gesproken, terwijl het juiste cijfer £10,000 was. Hij vroeg verder hem twee menschen bij te brengen, die voldaan waren geworden door de Fleischer commissie. Spreker beriep zich op de proklamatie van Lord Milner, en vervolgde, refereerende naar den Procureur-Generaal, dat men een mensch eenmaal kon te pakken nemen, doch dat de heele wereld dit niet steeds kon doen. Spreker vertrouwde, dat de opmerkingen van den Procureur-Generaal niets aan de zaak zouden afdoen, doch dat wetgeving tot ressie zou worden gegeven. Hij ondersteunde daarom de motie van den heer Burton.

De EERSTE MINISTER zeide, dat het de grootste fout zou zijn thans nog een commissie van onderzoek naar grieven, geleden onder krijgswet, aan te stellen. De regeering had haar besluit in deze kenbaar gemaakt, en zou bij dat besluit staan. Die tijd was voorbij. Drie jaren geleden was spreker ook daarvoor geweest. Toen volgde de tweede inval. Thans dacht de regeering, dat zoodanige commissie niet zou zijn in de belangen des lands, doch zeide spreker, met groote stemverheffing, beslist het tegengestelde. De motie en ook het amendement voor het Huis noemde spreker beslist onpraktisch; 60,000 claims waren reeds afgehandeld, 25,000 claims moesten nog behandeld worden. En nu wilde men een rechter om 85,000 claims te onderzoeken, want iedereen zou voor dien rechter komen, en zou het zeker 85 jaren duren voor alles onderzocht was. Als een man een claim indiende, dan eischte hij een hooger bedrag dan de waarde.

Vele stemmen der Afrikaander Partij:—Neen.

De EERSTE MINISTER hield deze bewering echter vol, en zeide, dat het daarom zeer verklaarbaar was, dat onder die zestig duizend ontevredenen waren. Spreker meende, dat als iemand slechts de helft zijner eisch had uitbetaald gekregen, hij dan toch ongeveer het geheel der werkelijke waarde had ontvangen.

De heer J. T. MOLTENO:—Oh!

De EERSTE MINISTER:—De afgevaardigde van Somerset Oost roept "oh," doch ik kan bewijzen, zeide spreker, dat eischen werden ingediend voor een paard of een koe, die minder dan marktwaarde bezat. Die man beschouwde de waarde, die het dier voor hem had, en niet de marktwaarde. In elk geval zou ieder eischer appelleeren als er een hof werd aangesteld en zouden minstens twintig rechters moeten worden aangesteld, waarna het nog jaren zou nemen, om door het werk te komen. Het was de menschelijke natuur, dat als er kans was om meer te krijgen, ieder daarvan gebruik maakte. Tot nog toe was reeds £1,500,000 uitbetaald. Er was verder thans een bill voor het Huis voor nog £300,000 voor uitbetaling, en na aanneming der resolutie zou men zeker nog een paar millioen noodig hebben, doch het zou natuurlijk jaren duren voor dat alles geregeld en uitbetaald was. Doch in plaats dat de menschen erkenden dat zij edelmoedig waren behandeld, eischten zij thans hunne compensatie als een absoluut recht.

De heer J. T. MOLTENO: Zij hebben de proclamatie daarvoor.

De EERSTE MINISTER: De proclamatie behandelde niet het beginsel. Spreker herhaalde, dat een eischer meer eischte, dan hetgeen, waarop hij recht had. Niet verliezen, doch een verlies was geleden, en dat verlies was door een commissie getaxeerd. Spreker refereerde naar den heer Fletscher als hoofd van het compensatie departement als een eerste klas man, dien hij steeds zou verdedigen. Spreker herhaalde dat het onpractisch was eene resolutie als thans voor het Huis was uit te voeren, en zoude hij in overweging willen geven dezelve terug te trekken, en de commissie vrij te laten met hare werkzaamheden door te gaan. De commissie deed haar best en betaalde nog dagelijks kapitalen aan compensatie uit.

Sir PIETER FAURE stelde hier de verdaging van het debat voor, welk voorstel volgens den Speaker werd verworpen.

Kol. SCHERMBRUCKER vroeg de verdeeling, doch trok zijn voorstel daaromtrent in.

De COMMISSARIS VAN OPENBARE WERKEN vroeg de leden aan den overkant om toch in te geven en te stemmen voor de verdaging. Spreker stelde andermaal de verdaging van het debat voor.

In stemming gebracht verklaarde de SPEAKER de verdaging aangenomen.

De heer BURTON vroeg de verdeeling.

De stemming was als volgt:

Voor (23): Abé Bailey, Amos Bailey, Crosbie, Crewe, Douglass, Sir Pieter Faure, Jameson, Michell, Oats, Runciman, Sampson, Schermbrucker, James Searle, Slater, Dr. Smuts, Sir Gordon Sprigg, Stead, Dr. Vanes, Walton, Warren, Wienand, Wood, Wynne.

Tegen (33): Badenhorst, Beyers, Burton, Cillié, Currey, N. F. de Waal, De Wet, A. S. du Plessis, D. J. du Plessis, M. J. du Plessis, Graaff Joubert, King, Krige, Malan, D. J. Marais, Merriman, J. T. Molteno, J. C. Molteno, Rabie, Rademeyer, Sauer, Schoeman, Schreiner, Silberbauer, J. A. Smuts, Sonnenberg, Theron, Van der Merwe, Van Heerden, Van Zijl, Weeber, Wolfaardt.

Het Huis verdaagde dus niet en het debat werd hervat door

Den heer SCHREINER, die wenschte te zeggen dat 147 claims door zijn handen waren gegaan, en haalde spreker verschillende cijfers aan om te doen uitkomen welke bedragen waren geëischt en welke onbeduidende bedragen waren uitbetaald. Spreker zou de verdeeling van het Huis telkens vragen, al zou hij ook hier moeten zitten tot den volgenden ochtend, zoo ten volle was spreker overtuigd van de billijkheid der voorgestelde motie. In stemming kwam thans het amendement voorgesteld door Kol. Crewe, dat verworpen werd verklaard.

Kol. CREWE vroeg de verdeeling.

Bij verdeeling waren voor het amendement (22): Abé Bailey, Amos Bailey, Crosbie, Crewe, Douglass, Sir Pieter Faure, Jameson, Michell, Runciman, Sampson, Schermbrucker, James Searle, Slater, Dr. Smuts, Sir Gordon Sprigg, Stead, Dr. Vanes, Walton, Warren, Wienand, Wood, Wynne.

Tegen het amendement (33): Badenhorst, Beyers, Burton, Cilié, Currey, N. F. de Waal, De Wet, A. S. du Plessis, D. J. du Plessis, M. J. du Plessis, Graaff, Joubert, Krige, Malan, D. J. Marais, Merriman, J. T. Molteno, J. C. Molteno, Oats, Rabie, Rademeyer, Sauer, Schoeman, Schreiner, Silberbauer, J. A. Smuts, Sonnenberg, Theron, Van der Merwe, Van Heerden, Van Zijl, Weeber, Wolfaardt.

Het amendement was dus verworpen.

Sir GORDON stond toen op en stelde de verdaging van het Huis voor. Hij zei, dat hij de positie duidelijk wilde voorstellen. Als men tegen de verdagng van het Huis en voor de motie stemde, zou hij zijn positie in consideratie nemen en den volgenden dag een mededeeling daaromtrent doen.

De SPEAKER bracht dit voorstel in stemming en verklaarde het aangenomen waarop de heer BURTON de verdeeling vroeg.

Uit de stemming bleek, dat 23 voor de verdaging waren en 32 er tegen. De stemming was precies dezelfde als de vorige, behalve dat de heer Oats ditmaal met de minderheid stemde.

De SPEAKER bracht toen het tweede deel van het amendement van Kol. Crewe in stemming en verklaarde het verworpen.

Kol. CREWE vroeg de verdeeling.

Ditmaal was de stemming 32 tegen en 22 voor.

De heer OATS stemde met de meerderheid tegen het amendement.

DE NEDERLAAG.

De SPEAKER bracht eindelijk de oorspronkelijke motie-Burton in stemming en verklaarde ze aangenomen.

Sir GORDON vroeg de verdeeling.

De uitslag der stemming was:

Voor de motie (32): De heeren: Badenhorst, Beyers, Burton, Cillié, Currey, N. F. de Waal, De Wet, A. S. du Plessis, D. J. du Plessis, M. J. du Plessis, Graaff, Joubert, Krige, Malan, D. J. Marais, Merriman, J. T. Molteno, J. C. Molteno, Rabie, Rademeyer, Sauer, Schreiner, Silberbauer, J. A. Smuts, Sonnenberg, Theron, Van der Merwe, Van der Vijver, Van Heerden, Van Zijl, Weeber, Wolfaardt.

Tegen (22): De heeren: Abé Bailey, Amos Bailey, Crosbie, Crewe, Douglass, Sir Pieter Faure, Jameson, Michell, Runciman, Sampson, Schermbrucker, James Searle, Slater, Dr. Smuts, Sir Gordon Sprigg, Stead, Dr. Vanes, Walton, Warren, Wienand, Wood, Wynne.

De volgende leden paarden af:—

Voor: Botha, Smith, Lotter, Van der Vijver, Van Huyssteen, Du Toit, Oosthuizen, Dempers, Te Water, Immelman, C. Searle, Wessels, Beck, J. H. Marais, Kuhn, Hoffman.

Tegen: Weil, Lawrence, Harris, Hill, Laing, Jagger, Lee, Olivier, Juta, Smartt, Frost, Hockly, Blaine, Cartwright, Cloete, King.

De motie werd dus met een meerderheid van 10 stemmen aangenomen.

Sir GORDON stelde toen de verdaging van het Huis voor, waarop het Huis precies om half acht uiteenging tot den volgenden dag.

WOENSDAG, 26 AUGUSTUS, 1903.

De publieke tribune alsook de verschillende private logés waren dicht bezet. Het was dus blijkbaar dat de zitting van heden een bijzondere zoude zijn.

De SPEAKER opende met gebed.

Petities werden niet ingeverd.

Kennisgeving van voorstellen werd niet gegeven.

De heer MERRIMAN leverde het rapport in van het select comité over Rooiberg Dam.

Op voorstel van genoemde werd besloten het rapport Maandag a.s. te behandelen.

De EERSTE MINISTER deelde mede, dat het Wetsgenootschap Amendement Wetsontwerp finaal door Zijne Excellentie den Gouverneur was bekrachtigd.

De KOLONIALE SECRETARIS las een bericht voor van den Resident Magistraat te Fraserburg, waarin deze mededeelde, dat de tijd tot verleening van hulp aldaar nog niet was aangebroken. Applikaties daarvoor waren nog niet ingekomen.

MINISTERIEELE CRISIS.

OPLOSSING UITGESTELD.

De Eerste Minister, Sir GORDON SPRIGG, stond onder diepe stilte op en zei, dat, indien deze sessie de eerste van het Parlement was, indien de toestanden normaal waren en niet abnormaal, zooals zij werkelijk waren, en als het Parlement niet binnen weinige dagen zou ophouden te bestaan door verloop van tijd, zou hij zich na de stemming van den vorigen avond gedrongen gevoeld hebben zijn ontslag in te zenden; doch daar het land in lang geen gelegenheid had gehad zijn opinie uit te spreken over de zaken des lands, achtte hij het geheel onwenschelijk en, wilde hij bijna zeggen, on-constitutioneel, om dien weg te volgen. Spreker meende, dat hij beter zou doen door aan te blijven met zijn Ministerie en een beroep te doen op het land. Laat de stem des lands over de zaak vernomen worden, vervolgde hij, over de groote kwesties, die de aandacht gedurende deze sessie hadden bezig gehouden. De Additioneele Toeëigenings Bill moest, zei hij, gepasseerd worden, voordat het Huis uiteen ging, ten einde een herhaling van de toestanden tijdens den oorlog te voorkomen. De Gedeeltelijke Toeëigenings Wet, voorziening makende voor de uitgave van 1½ millioen pond sterling, was reeds gepasseerd, doch het geld zou aan het einde der maand uitgegeven zijn, daarom kon de aanneming van de Additioneele Toeëigenings Bill geen uitstel leiden. Echter, vervolgde spreker, was hij niet van plan om voort te gaan met de gewichtige wetsontwerpen, zooals de Spoorweg Verlengings Bill, de Nieuwe Additioneele Spoorwegwerken Bill, de Publieke Leenings Bill, en de Wapenen, Ammunitie en Ontplofingsstoffen Bill, ten einde te voorkomen, dat er gezegd zou worden, dat een regeering, die de minderheid vertegenwoordigde, zulke belangrijke wetgeving ter hand had genomen. Ook meende hij aan te gaan met de bill vragende £300,000 meer voor compensatie, daar hij van oordeel was, dat de opinie van het Huis niet verdeeld was over deze kwestie. Thans zou hij voorstellen om met het werk van den dag voort te gaan, en eerst de Additioneele Toeëigenings Bill te behandelen.

De heer MERRIMAN rees daarna op en vroeg verlof om de verdaging van het Huis voor te stellen na de mededeeling gemaakt door den Eersten Minister. Spreker betuigde zijn spijt met de houding door den Eersten Minister aangenomen, wijl de plaats gehad hebbende stemming van den vorigen avond een "catch vote" was. Spreker had zoomin als de Proc.-Genl. het debat oor het grootste gedeelte niet gevolgd, doch het scheen hem, dat partijzaken buiten de resolutie waren gebleven. Zelfs tegen het voorgestelde amendement was niet geprotesteerd.

Kolonel CREWE:—Daar was niets omtrent krijgswet in.

De heer MERRIMAN antwoordde, dat zulks mogelijk was. Spreker stemde toe, dat de politiek der regeering, betreffende compensatie, eene gezonde politiek was. De rede door den Eersten Minister gehouden noemde spreker echter een onsympathetische rede. Bovendien was spreker verbaasd, den Eersten Minister eerst thans te hebben hooren spreken van eene meerderheid. Deze had de Eerste Minister gedurende de gansche zitting niet gehad, en toch had hij nimmer opgemerkt, dat zijne positie eene inconstitutioneele positie was. Spreker ontkende beslist, dat er nevenbedoelingen voor een krijgswet commissie waren geweest.

De SPEAKER wees er den spreker op, dat dit punt niet onder behandeling was.

De heer MERRIMAN vervolgde en zeide, dat hij alles wat hij daaromtrent had willen zeggen, gezegd had. In elk geval, vervolgde spreker, waren er algemeene grieven in het land over de compensatie, en had spreker op de handelingen van den vorigen dag kennisgeving no. 16 gezien eener motie van den afgevaardigde van Barkly West (den heer Abé Bailey), van bijna gelijke strekking als die van den heer Burton. Spreker vroeg of, met het oog op 't naderend einde der sessie, een crisis noodzakelijk was geweest. Indien niet, dan zou hij de geheele zaak op onparlementaire wijze beschouwen als een soort van bluf. De Eerste Minister wilde het Toeëigenings Ontwerp bekrachtigd hebben en het Spoorweg Ontwerp schorsen. Spreker eindigde met te verklaren, dat beide partijen het Spoorweg Ontwerp wilde bekrachtigd zien, en als de Eerste Minister rekening zou houden met de belangen des lands zou hij dit ontwerp voortgang laten hebben. Spreker hoopte daarom, dat de Eerste Minister zijn besluit tot schorsing van dat ontwerp alsnog zoude considereeren, want daarvan zoude aanneming van het Toeëigenings Ontwerp afhangen.

Alsnu werd het voorstel tot verdaging van het Huis in stemming gebracht, en door den SPEAKER als aangenomen verklaard.

De EERSTE MINISTER vroeg de verdeeling.

Bij verdeeling waren voor het voorstel (39), namelijk de heeren Badenhorst, Beck, Burton, Cillié, Currey, N. F. de Waal, A. S., D. J. en M. J. du Plessis, De Wet, Graaff, Hoffman, Immelman, Joubert, Krige, Malan, D. J. en J. H. Marais, J. T. en J. C. Molteno, Rabie, Rademeyer, Sauer, Schoeman, Schreiner, C. Searle, Silberbauer, J. A. Smuts, Sonnenberg, Te Water, Theron, Van der Merwe, Van Heerden, Van Zijl, Weeber, Wessels, Merriman, Beyers en Wolfaardt.

Tegen het voorstel (33), en wel de heeren Abé en Amos Bailey, Cartwright, Cloete, Crosbie, Crewe, D. C. de Waal, Douglass, Faure, Frost, Hockly, Jameson, Juta, King, Michell, Oats, Runciman, Sampson, Schermbrucker, J. Searle, Slater, Smartt, Dr. Smuts, Sprigg, Stead, Thompson, Vanes, Walton, Warren, Wienand, Wood, Wynne en Zietsman.

De volgende leden paarden af:—

Vóór: Botha, Lötter, Van der Vijver, Van Huyssteen, Oosthuizen, Dempers, Kuhn, Du Toit.

Tegen: Weil, Harris, Hill, Laing, Lee, Olivier, Blaine, Fuller.

Het voorstel tot verdaging was dus aangenomen.

Het Huis verdaagde te 2.30 n.m.

DE ZENDING ONZER KERK.
ERNSTIG BEROEP OP ALLE ZENDING-VRIENDEN.

Geliefde BB. en ZZ.—

Het is reeds meer dan hoog tijd geworden, dat dit Beroep tot U uitga. De ondergeteekende heeft jaren lang de kas der Buitenlandsche Zending in bestier gehad en nooit in al dien tijd heeft hij noodig gehad zich op deze wijze tot U te wenden. Gij voorzaagt hem altoos van de middelen om het werk te onderhouden en de Commissie om het werk uit te breiden, naardat de Heer het haar aanduidde. De Kas der Buitenlandsche Zending bleef nooit in gebreke. Maar nu is er een Te Kort! En dit Te Kort is een van Twaalf Honderd Ponden St. (£1200).

(Op 30 Juni was het bijna £800; sedert tot £1200 aangegroeid. Red.)

Het werk dat Gij door uwe Commissie doet, gaat zijn geregelden, gezegenden gang. In zes onderscheidene gewesten arbeiden 12 geordende Zendelingen, met eenige ongeordenden en een groot aantal Evangelisten, aan duizenden zielen van onderscheidene stammen. En de Commissie zag zich herhaald een weg geopend om het werk uit te breiden; maar hoe vurig zij ook verlangde zulks te doen, zij moest zich zelve en die er om vroegen teleur stellen en zeggen—onze middelen laten zulks niet toe.

Daar benevens waren er, zooals te verwachten was, behoeften ontstaan op onderscheidenen dier werkplaatsen, die niet konden vervuld worden. En een ieder, die nadenkt, kan begrijpen hoe droevig zulk een toestand van zaken moet zijn.

Vraagt de geliefde, die dit leest—Wat is de oorzaak van dezen toestand? Wij moeten dit een ieder zelf ter beantwoording overlaten. Wij moeten ernstig vragen dat Gij daarop ernstig let.

De Zending-liefde is, God dank! in onze Kerk, ook niet in den tijd des oorlogs, verminderd. Wij hebben treffende bewijzen ontvangen van deze waarheid. Er zijn ons giften gezonden, die ons hebben getroffen, daar zij ons hiervan overtuigden. Ook aan offervaardigheid of gewilligheid om te geven heeft het niet ontbroken. Velen Uwer hebben u streng aan vroegere afspraken en de overeenkomsten tusschen uwe ouders en de Zending Commissie gehouden. Toch is er dit groot Te Kort!

Hierom beroept zich de Zending Commissie op U. Laat dit Te Kort uitgewischt worden! Wacht niet tot den tijd der Collecte in October. Maar als die tijd daar zal zijn, dan geve iedere Gemeente dubbel het bedrag dat zij anders gaf. Laat een ieder, die dit leest, het beschouwen als Zijne en Hare taak om een ieder met de behoefte bekend te maken. Laat Uwe Commissie een bewijs opnieuw ontvangen dat de Kerk onzer vaderen, geen teruggang kent,—vooral niet bij zoo dierbaar eene zaak als de Zending,—slechts vooruitgang!

En BB. Evangeliedienaren en Kerkeraden, U bij name leggen wij de zaak op het hart. Laat er meer dan ooit voor het werk der Synodale Buitenlandsche Z. Commissie worden gebeden, meer dan ooit ook worden gegeven!

En verblijdt 't hart van de Zending Commissie.

Namens de Commissie,
Uw Broeder,
J. H. NEETHLING,
Secretaris.

BELANGRIJKE VERKOOPING
— VAN —
Zeer Kostbare Huismeubelen,
AAN DE
Marktstraat, PAARL.

De Ondergeteekende die op vertrek staat, heeft besloten, publiek te doen verkoopen

Op Zaterdag, den 29sten Augustus
om Half Elf uur precies:

Het gewone assortiment huisraad, bestaande uit groote Ettafel, andere Tafels, Kasten, Stoelen, Ledikanten, Matrassen, Laden, Spiegels, Toilet Sets, Lampen, Glas- en Aardewerk, Keukengereedschap, Stoves, enz., en een menigte andere goederen te veel om te melden.

F. WELLS.

A. B. DE VILLIERS & Co., Afslagers.

PUBLIEKE VERKOOPING
VAN ZEER KOSTBARE
Bebouwde en Onbebouwde Erven,
Aan de PAAL.

De ondergeteekenden met instructies begunstigd van den Heer G. A. RETIEF, "VREDENHOF," NOORDER PAARL, zullen publiek verkoopen op de plaats zelve,

Op Woensdag, den 2den Sept., aanst.,
om 11 uur precies 's voormiddags:

1. Zekere Vier-en-Twintig (24) Uitstekende BOUW ERVEN, gelegen aan de Hoofdstraat, Noorder Paarl, zijnde aldaar gedeelte van de alombekende Plaats "Vredenhof." Deze Erven, op een waarvan een bloeiende Handelsbezigheid gedreven wordt, voorzien van ruim winkelgebouw en woonhuis, zijn zeer kostbaar gelegen en uitnemend geschikt voor Handels standen.

2. Verder zullen worden aangeboden TIEN PRACHTIGE BOUW STANDEN in de onmiddellijke nabijheid van opgemelde Erven en mede gelegen aan de Hoofdstraat.

Niemand late deze schoone gelegenheid ongebruikt voorbijgaan.

Litho Plannen ten kantore van de ondergeteekenden:

J. S. MARAIS & Co.,
Vendu Afslagers

R. M. ROSS & Co.,
KAAPSTAD,
LANDEN NU:

Standaards, Steekdraad, Telegraafdraden, Hekken, Zwavel, Bolinder Stoves.

ALS OOK:

Separators "THE PRINCESS," de beste in Zuid-Africa.

Karntonnen van 10s. tot 130s.

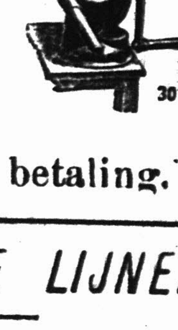

EN EEN GROOTE VOORRAAD

Gegrifd IJzer en Pijpen.

3074

Laagste prijzen voor Kontante betaling.

Hoe moet men het aanleggen een Huis met Zes Kamers te Meubileeren VOOR
£117/13 10
£182 0 4
OF
£258 13 0.

Wij zijn steeds bereid informaties te verstrekken, omtrent de wijze van Meubileeren. Daarvoor zijn wij hier. En als wij zelf niet kunnen komen, kunnen wij onzen vertegenwoordiger naar u toezenden, of u per post onzen laatsten Meubel Catalogus toezenden. Wij zijn een specialiteit in het ontwerpen van Meubelen, dus, indien gij op dit gebied iets speciaals wenscht, zal het onzen artisten steeds aangenaam zijn u te helpen. Wij meubileeren geheele huizen, en kunnen u van alles voorzien. Onze uitstalkamers zijn een bezoek waard. Speciale afdeelingen in Amerikaansche Meubelen.

SPECIALE LIJNEN
Slechts voor April en Mei.

Massief Gesatineerde Notehoute Latafel met Without afgezet, 70s

Groot Eikehouten Eettafels 6 vt., £5. 8 vt., £6. 10 vt., £7.

In Hardhout Gevlekt Notehout 6 vt., £3. 8 vt., £3. 12s. 6d. 10 vt., £4

Slaapkamer Meubileeringen
In Gesatineerd Notehout met Kaptafel Waschtafel, Kleerenkast, 2 Stoelen, £15.

Kleerenkast
in gesatineerd Notehout 90s.

Gerookt Eikehouten Buffetten, £12 12s. Exceptioneele waarde.

LINOLEUMS,
KARPETTEN en
GORDIJNEN.

WOODHEAD, PLANT & CO., Komplete Huis Meubileerder
ST. GEORGES EN STRANDSTRATEN.

VERBANDLIJSTEN.

14 AUGUSTUS, 1903.

HYPOTHEKEN.

S. D. Kok—F. S. Berning—Kokstad.
D. S. Theron—M. van der Spuy—Paarl.
J. J. C. du Toit—S. J. Roos—Paarl.
R. Gruneberg—L. J. O. Engels—Kaapstad.
M. Gronitzski—A. Hoffa—Kaapstad.
M. Gronitzski—I. Hanau—Kaapstad.
A. G. Oberholster—J. Whitehead—Hopetown
L. M. Uys—H. R. du Preez—Bredasdorp.
T. Brennan—J. F. Wicht—Kaapsche Afd.
A. J. de Bruyn—J. Baard—Carnarvon.
G. Renning—H. Cousins—Umtata.
J. W. A. Nel—J. P. Hugo—Carnarvon.
J. J. Wiehahn—C. Home—Worcester.
H. J. Britz—P. G. J. Gildenhuys—Swellendam.
W. Schmidt—J. F. J. Wrensch—Kaapsche Afdeeling.
M. Hansen—Huwelijksvoorw. van M. A. Forge—Port Elizabeth.
A. Arnoldus—C. G. Ablett—Port Elizabeth.
E. Hart—Boedel J. Ayliff—Albany.
C. H. Coskey—B. Bernstein—Port Elizabeth.
A. H. Wilshere—W. H. F. Pocock—Kaapsche Afdeeling.
G. S. Cloete—J. L. S. Smit—Aliwal Noord.
C. H. E. Teichert—Eerw. N. J. Brummer—Kaapsche Afdeeling.
J. C. Fletcher—R. W. Hutton—Bathurst.
M. Koplar en Co.—Robinson Zuid-Afrikaansche Bank Maatschappij Beperkt — Port Elizabeth.
W. J. Swarts—G.R. Executeurskamer—Murraysburg.
L. Adams—G. Christie—Kaapsche Afdeeling.

KUSTINGS.

J. D. Jordaan—G. P. van Zijl—Montagu.
P. Lombard—C. H. Wolfe—Kaapsche Afd.
D. Field—C. H. Wolfe—Kaapsche Afdeeling.
A. Jonker—A. E. Lee—Jansenville.
J. Kadish, J. H. Kadish—Oranjezicht Boedel, Beperkt—Kaapstad.

GENERAAL.

E. T. Ball—S. Medway—Oost Pondoland.

DONATIE.

E. Goddard—E. R. en E. P. Goddard—Tarka.

15 AUGUSTUS, 1903.

HYPOTHEKEN.

S. Kaplan—J. W. Welken—Somerset Oost.
B. Carolissen—E. Derksen—Paarl.
F. A. Moon, D. Sedbury, Moon en Sedbury—M. Versfeld—Kaapsche Afd.
A. L. Pym—Grahamstad Bouw Vereeniging—Grahamsstad.
J. W. Vienings, J. Seemhuis, Vienings en Leemhuis—W. en P. Scott, Bpkt.—Kaapsche Afd
H. W. Fourie—Z. A. Mutual—Colesberg.
M. J. Rawood—A. G. Landsberg—Kaapsche Afdeeling.
M. C. Martin—Boedel E. B. Garland—Kaapstad.
M. G. le Roux—M. D. C. Ras—Victoria West.
H. R. Pritchett—A. Finn—Port Elizabeth.
F. J. Robe—Ned. Geref. Kerk, Robertson—Robertson.
T. Jafta—M. Jafta—Matatiele.
R. S. Hayes—G. W. Muggleston—Willowmore
A. G. Holmes — A. R. Adendorff — Stockenstroom.
H. Mtombeni — N. L. Goldschmidt — Queenstown.
T. McQueen—M. J. Flint—Kaapsche Afd.
J. C. Williams—J. Saul—Uitenhage.
E. A. Eckles—J. Squire—Kaapsche Afd.
A. Cameron—J. Cameron—Kaapsche Afd.
J. G. Muller — F. C. W. Sutherland — Britstown.
J. G. Veldman—Gebrs. Battenhausen—Britstown.
D. S. Fourie—S. S. Grove—Prieska.
J. H. M. Loots—M. D. C. Ras—Victoria West
Green en Co., J. W. Green, F. Bowker—J. A. Knight—Uitenhage.
A. Moosage—J. H. Gates—Port Elizabeth.
F. H. van der Westhuizen — F. A. Visser—Queenstown.
J. G. Schlemmer—J. P. Smit—Dordrecht.
J. Abrahams (J. Abrahams, borg)—J. F. J. Wrensch—Kaapsche Afd.
J. P. Bierman—F. K. te Water—Carnarvon.
R. A. Gatt—P. R. Schoeman—Oudtshoorn.
P. J. J. Swanepoel—P. G. Steyn—Swellendam
S. J. Penny—J. B. Hayes—Tarka.
H. Highman, D. Jones, D. Jarvis—S. Kerr—Kaapstad.
B. Hendriks—Boedel J. F. van R. Mostert—Kaapstad.
L. Kaplan—M. Goldstein—Kaapstad.
F. J. du Preez—Standard Bank, Aberdeen—Aberdeen.
F. J. M. Kruger—Rente Fonds van de Theol. School te Burgersdorp—Venterstad.
G. D. Davidson—T. E. Marsh—Kaapsche Afd
J. E. Cornwell—T. E. Marsh—Kaapsche Afd.
F. J. J. Schipper—T. E. Marsh—Kaapstad.
J. P. Hough—Boedel G. A. R. Zahn—Ceres.
S. Misnum—Huwelijksvoorw. van Sir J. C. Molteno en S. M. Blenkins—Kaapsche Afd.

KUSTINGS.

J. A. Malan—F. H. Skead—Paarl.
"Onrust River and Seaside Township and Estate Co., Ltd."—W. McFarlane en V. J. Beyers—Caledon.
E. D. Jones—D. MacPherson—Port Elizabeth
F. H. van der Westhuizen—V. Weber—Queenstown.
J. F. Malan—J. P. Malan—Paarl.

GENERAAL.

H. J. Barge—W. H. Sherwood—Kaapstad.

KONTRAKTEN.

H. W. Olivier—A. S. J. Botha—Barkly Oost.

17 AUGUSTUS, 1903.

HYPOTHEKEN.

B. Rakoff—S. Horwitch—Tulbagh.
G. W. H. van Haght—A. Rosenthal—Kaapsche Afdeeling.
M. F. C. Roelke—W. Thorne—Kaapstad.
G. Schoch en S. Schoch — H. M. Arderne—Kaapsche Afd.
W. B. Cumming—J. G. Layton—Albert.
H. Louw—S. M. Bredenkamp—Caledon.
H. Louw D. P. van der Merwe—J. D. Albertijn—Caledon.
A. M. Wiggill — Queenstown Onderl. Bouw Vereeniging—Queenstown.
M. A. Temlett — Queenstown Onderl. Bouw Vereeniging—Queenstown.
C. D. Mocke—C. L. D. Swanepoel—Prins Albert.
W. Paeks—J. L. du Plessis—Middelburg.
J. Wagenaar—R. Barry—Oudtshoorn.
J. P. Marais—J. Nel—Laingsburg.
Roomsch Katholieke Kerk in Oostelijke Provincie van Kaap de Goede Hoop — "Aegis" Assurantie en Trust Maatschappij van Port Elizabeth, Beperkt—Port Elizabeth.
J. Sieff—W. Jappie—Oudtshoorn.
Z. J. S. Kruger—J. C. Bothma—Laingsburg.
W. H. Denyssen—J. A. Foster—Oudtshoorn.
P. Sanders, E. Sanders—J. A. Foster—Oudtshoorn.
J. P. Brewis—W. Kerr—Kaapsche Afd.
E. W. de Villiers—M. J. Joubert—Oudtshoorn
J. Hugo—Paarl Executeurskamer—Paarl.
O. M. du Preez—A. A. Flemmer—Steynsburg
L. J. Terblanche—J. B. Hewat—Oudtshoorn.
J. Rosenberg, H. Kalish, Kalish en Rosenberg Huwelijks overeenkomst van F. L. T. Struben en M. Dicey—Kaapstad.
W. Birch—Malmesbury Executeurskamer en Trust en Brandassurantie Maatschappij — Malmesbury.
P. G. Loubser—Malmesbury Executeurskamer en Trust en Brandassurantie Maatschappij—Malmesbury.
E. Field—S. W. Vorster—Cradock.
H. R. Robinson, W. G. West—F., I. J. J., Boedel T. J. C. en S. Inglesbury—Kaapstad.
H. R. Robinson, W. G. West—W. Marshall—Kaapstad.

KUSTINGS.

A. F. Godlonton—Boedel J. Jurgens—Kaapsche Afdeeling.
B. Hoberman—H. J. Dempers—Kaapstad.
B. Hoberman—H. J. Dempers—Kaapstad.
J. J. Schenck—H. C. Engelbrecht—Vanrhijnsdorp.
M. Saacks, W. Hoffman—C. Freeman—Kaapstad.
M. Saacks, W. Hoffman—C. Freeman—Kaapstad.
M. Saacks, W. Hoffman — H. Stevenson — Kaapstad.

KONTRAKTEN.

W. F. van Coller—S. A. de Jager—Hopetown.
M. J. L. Slabber—M. G. C. Smit—Malmesbury.
J. P. Botha—S. J. Potgieter—Elliot.
J. A. Awdrey—G. A. Cookson—Johannesburg
B. J. Dunn—C. A. Pullen—Port Elizabeth.
H. W. Mitchell — J. C. Caithness — Port Elizabeth.
E. B. Walton—E. L. Foster—Clanwilliam.
W. Taylor—E. K. Taylor—Johannesburg.

MEISJES, VROUWEN, EN MOEDERS.

Allen zijn onderhevig bij tijden aan kwalen, en toch onnoodig.

Die hoofdpijnen, die pijnen in de baarmoeder, die aanvallen van moedeloosheid en wanhoop zijn onnatuurlijk, en kunnen gemakkelijk voorkomen worden.

Duizenden vrouwen, die in stilte allerhande kwellingen lijden, prijzen vandaag mijne wijze van behandeling en zullen U verklaren dat deze hun het leven weer waard heeft gemaakt.

Wat voor anderen is gedaan, kan ook voor U gedaan worden.

Kom en onderzoek voor Uzelf, alle consulten zijn vrij. Als U niet kan komen, schrijf voor mijn nieuw boek "Gezondheid in de Natuur" Het wordt U vrij toegezonden bij ontvangst van uw naam en adres.

KOM OF ADRESSEER:

Dr. THEODORE SANDEN,

No. 4, Pleinstraat, KAAPSTAD.

Office-uren van 9 v.m. tot 6 n.m.; Zaterdags van 9 v.m tot 10 n.m.

E. R.

Aan Magazijnhouders, Kooplieden, Geldbeleggers, Speculateurs en Anderen.

DE VERKOOPING BIJ

PUBLIEKE VEILING

— VAN —

DE HOOFD BARAKKEN,

KAAPSTAD,

Zal plaats hebben op

DONDERDAG, 8 OCTOBER,

OM 11 UUR V.M.

Het land is onderverdeeld in 88 UITSTEKEND BOUW ERVEN, met het front aan Caledon, Buitenkant, Barrack, Zieke, Albertus en Parade Straten.

Het eigendom is midden in het centrum van KAAPSTAD gelegen.

Plannen van onderverdeeling zijn nu gereed en zullen aan eenig adres verzonden worden op aanvraag aan de Afslagers.

Verlof tot bezichtiging van de Barakken en verdere bijzonderheden kunnen verkregen worden van

DUFFUS & Co.,
Afslagers van Z. M. Imperiale Regeering,
St. George's en Kasteel Straten,
Kaapstad.

GROOTE VERKOOPING
VAN
Insolventen Voorraad.

Morrison & Co
PLEINSTRAAT.

Bieden HEDEN, ZATERDAG, eenige WONDERVOLLE KOOPJES aan, zijnde een gedeelte van den voorraad onlangs gekocht van den insolventen boedel van een Kaapstadsch Bankroet.

150	Dozijn	Dames Flanellette Nacht Costumes	2/6, 2/11, 3/11, 4/11 elk.
118	"	" " Hemden...	1/6, 1/11, 2/3, 2/11 "
175	"	" " Broeken...	1/6, 1/9, 2/6, 2/11 "
25	"	Kinder Broeken, drie maten, alle ad 7½ d elk.	
100	"	Dames Zuivere Wollen Vesten, geassorteerd, Wit, Paars, en Vleeschkleur,	8½ d. elk.

Er zijn eenige Wondervolle Lijnen in dezen Voorraad, die allen goed zullen beloonen, die ons Magazijn een bezoek wenschen te brengen.

Duitsche Prints en Flanellettes.

1752	Yards,	Nieuwste Patronen, alle tegen een prijs, 5¼ d. yard, waard 8½ d.
1595	"	Gebloemde Satijnen Prints, do., 5¼ d., waard 9 d.
1600	"	Fancy Gestreept Flanellette, ad 2¾ d., 3¾ d., en 6¾ d. yard.
1460	"	Hollandsche do., Eigen Kleuren, 4¾ d., 6 d., 8½ d., yard.
50	Dozijn	Dames Geribde Cashmieren Kousen, 1/- per paar.
40	"	Mannen Zuivere Wollen Sokken, 1/- per paar.
60	"	Meisjes Zwart Cashmieren kousen, 6½ d., 8 d., 10½ d., 1/- per paar.

Er zijn vele andere Wondervolle Lijnen, aangeboden tegen Bankroet Prijzen.

MORRISON & Co.,
Pleinstraat.

SPECIALE VERKOOPING

zoo als maar weinig geschiedt,
VAN

Een Consignament Negotie,

Goederen van alle soorten, pas geland
en wel zonder de minste reserve,
OP

VRIJDAG, den 28sten AUGUSTUS,
om 10 uur precies.

In de PAVILION HALL, PAARL, gedurende den geheelen dag en avond.

Bestaande uit een groote hoeveelheid Overjassen, Mans- en jongens-kleeden, Jerseys, Hemden, Fronts, Baatjes, Kousen en Sokken in soorten, Vrouwen kleederstoffen. Kombaarsen, Schoenen, Stevels, Strand-Schoenen in menigte, Kruisbanden, Rollen Kleedenstof, Hoeden, Schrijfbehoeften, School companions, Pennen, Potlooden, Beurzen, inkstands, Trommels, Speelgoed, Juwelierswaren in soorten, als Horloges, Kettingen, Ringen, Studs, Links, etc en een menigte andere goederen, te veel om te melden.

Om een idee te geven, bovenstaande goederen zijn in 15 groote kisten gepakt, nu is er niet alleen kans voor Winkeliers maar ook voor eenig persoon om zich van het noodige te voorzien.

Laat deze kans niet voorbijgaan, alles moet
ZONDER RESERVE VERKOCHT WORDEN
Vergeet datum, VRIJDAG, den 28sten DEZER, niet
Nogmaals! waarlijk een eerste klas kans.

A. B. DE VILLIERS & Co.,
AFSLAGERS.

KIESAFDEELING.
CALEDON — BREDASDORP.

Belangrijke Vergadering

— VAN DE —

ZUID-AFRIKAANSCHE PARTIJ.

KENNISGEVING geschiedt hiermede, dat eene Vergadering van Kiezers, behoorende tot de Zuid Afrikaansche Partij (Bondsmannen en niet Bondsmannen), zal gehouden worden te

CALEDON,

Op Zaterdag, den 19en September, 1903,

ON HALF ELF URE VOORMIDDAGS,

ten einde twee Kandidaten te nomineeren voor de Zuid Afrikaansche Partij bij de aanstaande Algemeene Electie voor deze Kiesafdeeling.

Deze Vergadering is van het uiterst gewicht zoo dat ieder lid dier Partij verwacht wordt tegenwoordig te zijn.

De vrienden van Bredasdorp en Napier worden ook speciaal uitgenoodigd deze Vergadering bij te wonen.

Op last,
H. P. BEYERS, Voorzitter,
C. JOEL KRIGE, Secretaris,
Districts Bestuur Afrikaander Bond.

Caledon, 25 Aug., 1903.

KENNISGEVING.

IK geef kennis, dat de oude publieke weg, die over mijn plaats "Olivenboom" gaat, herroepen is. Nu ga ik den weg sluiten van af de hoogte bij het boveneinde van den dam tot aan de heksluiting van af den 15en September.

G. HENNING.

Verder beletten wij ondergeteekenden eenig persoon te gaan in ons veld, op de plaatsen Olivenboom en Deuvenkop of eenig voetpad enz. te gebruiken zonder toestemming van eigenaren, of hij zal vervolgd worden.

G. en F. HENNING.

Olivenboom,
14 Augustus, 1903.

UIT DE HAND TE KOOP.

HET prachtige ERF van den heer H. J. de Waal, gelegen in Malherbe Straat. De gebouwen zijn alle onder ijzeren daken en goed gebouwd, met ruime vertrekken. De ligging als anderzins maakt het eigendom uitnemend geschikt voor een Boarding Huis of voor het drijven van eenige nering. Allerbeste en uitgebreide tuingrond, groot getal vruchtboomen van allerlei soort, en water ter besproeiing in overvloed.

Termen van verkoop zeer aannemelijk.

Doe aanzoek bij
M. L SMITH & Co.
Afslagers.

Wellington,
20 Augustus, 1903.

CALEDON.

LOUW'S LOGIESHUIS,
Eerste Klas Behandeling

MEISJES HOOGERE SCHOOL
(BOVEN PAARL.)

BENOODIGD eene Gecertificeerde "Kindergarten Onderwijzeres" voor bovengenoemde School. Salaris £80 per a. met vrij logies en inwoning. Applicaties met getuigschriften zullen door den ondergeteekende ingewacht worden niet later dan den 14den September aanst.

Plichten te worden aanvaard na de Kerstmis Vacantie.

Ds. A. MOORREES,
Voorzitter der School Commissie.

Paarl,
24 Augustus, 1903.

STADSRAAD VAN STELLENBOSCH

PUBLIEKE KENNISGEVING

KENNISGEVING geschiedt hiermede aan het Publiek van Stellenbosch, in termen van Sectie 161 van Wet 45 van 1882, dat de Raadsleden van plan zijn Z. E. den Gouverneur te verzoeken om verlof om de pachten te hernieuwen voor een tijdperk van twintig jaren van de hierna genoemde drie Erven Municipale Meent; de inkomsten aan te wenden tot versterking van het fonds van de Municipale Publieke Werken.

I. Om zeker een Erf grond te verpachten, groot 49 morgen, 190 vkt. roeden, 130 vkt. voet, in het Noord-Oosten en Oosten begrensd door Municipaal Land; in het Zuiden door Niet Gegund, in het Westen door Blauwklip en Municipaal Land als per Diagram; tegen een huur van 10/- per morgen per jaar.

II. Om zekere twee Erven grond te verpachten, groot 2 morgen, 120 vkt. roeden, 38 vkt. voet, en 2 morgen, 453 vkt. roeden, 133 vkt. voet, begrensd aan alle zijden door Municipaal Land als per Diagram; tegen een huur van zes ponden per erf per jaar.

III. Om zeker een Erf grond te verpachten, groot 39 morgen, 15 vkt. roeden, 110 vkt. voet, in het Noorden begrensd door Municipaal Land, in het Oosten door Kroon Land, in het Zuiden door Niet Gegund, in het Westen door Municipaal Land als per Diagram; tegen een huur van 1/- per morgen per jaar.

Plannen van bovengenoemden, voor een tijdperk van Twintig jaren te verpachten Grond, zullen ter inzage liggen op het Municipaal Kantoor, gedurende de kantooruren van 9 uur v.m. tot 12 uur, en van 1.30 n.m. tot 4 uur n.m. voor een tijdvak van 14 dagen van af Donderdag 27 Augustus, 19 tot Donderdag, 10 September, 1903, beide dagen inbegrepen.

Eenig persoon, die objecties wenscht te maken tegen de verpachting van genoemden grond, moet zijn objecties schriftelijk indienen bij den Raad op of vóór Donderdag 10 September, 1903.

Op last van den Raad,
D. P. MOSTERT.
Stadsklerk.

Stellenbosch,
24 Augustus, 1903.

Clanwilliam Municipaliteit.

SCHUTBERICHT.

OPGESLOTEN in het Schut te Clanwilliam langer dan den bepaalden tijd:—

4 SCHAPEN, rechter oor stomp, en linker oor zwaluw staart.

3 SCHAPEN, linker oor slip, en rechter oor zwaluw staart.

Indien niet te voren gelost, zullen de gemelde zeven Schapen publiek verkocht worden op Zaterdag den 26sten September, 1903, te Clanwilliam.

D. P. ROSSOUW,
Schutmeester.

Clanwilliam,
22 Augustus, 1903.

Fraserburg Afdeelings Raad.

TENDERS VOOR REPAREEREN VAN WEGEN.

TENDERS worden gevraagd voor repareeren van beneden genoemde wegen, die ingeleverd moeten worden (op behoorlijke vormen verkrijgbaar bij den Secretaris) op of voor 17 September 1903, om 4 ure 's middags, ten Afdeelings Raad Kantore, Fraserburg:—

1. Fraserburg over Kerkplaats Stoeifontein, Gorras, tot Tijgerfontein (Carnarvon lijn); een reparatie.

II. Fraserburg over Klipheuvels, Ezelsfontein, Hondefontein, Driefontein, De Kom, naar Rhenostevlei (Sutherland lijn); een reparatie.

III. Weg van Bamberger Hoogte over Leokraal, Rietpoort, Langekuilen, Kalkfontein, Koopmansgraf, Roodepoort (Beaufort lijn). Een reparatie.

Tenderaars te verstaan dat zij aansprakelijk blijven voor tweede en volgende inspecties, indien de wegen niet goed gekeurd op eerste inspectie.

Twee borgen moeten aanbevolen worden.

Verdere informatie is verkrijgbaar bij den Secretaris.

D. M. DYASON,
Secretaris.

Afdeelings Raad Kantoor,
Fraserburg,
Augustus, 1903.

Komen Aanloopen,

OP de plaats Kommetjesfontein, district Trompsburg, O.R.K., eenigen tijd geleden, een bruine BASUTO PONY HENGST, manen kort geknipt, Gouvernements brand op rechter bout, omtrent 7 of 8 jaar oud. Indien deselve over een maand van af datum dezes door den wettigen eigenaar niet is teruggehaald met betaling der kosten, zal het paard als mijn eigendom beschouwd worden.

P. J. LOUW.

Kommetjesfontein,
19 Augustus, 1903.

Malmesbury Executeurs Kamer en Voogdij en Brand Assurantie Maatschappij.

Publieke Verkooping

DE Ondergeteekende, als Trustee in den Insolventen Boedel van Nicolaas Willem Albertus Loubser, zal publiek doen verkoopen ter plaatse Klipbank, Malmesbury afdeeling, op Vrijdag den 11den September, 1903, te 10 ure des voormiddags, het volgende, behoorende tot gemelden Boedel:—

1 Open Kar op veeren,
Tuigen, Ploegen,
7 Varkens, Pikken, ens.
Ook Huisraad.
En wat verder zal aangeboden worden.

G. D. KOTZE,
Trustee.

J. D. STIGLING,
Afslager.

Malmesbury,
24 Augustus, 1903.

Mexicaansch Likdoornmiddel, Geregistreerd.

Somerset West, 13 Mei, 1887.
Den WelEdelen Heer B. DESVAGES,
Kaapstad.

Mijnheer,—Dit dient om te certificeeren, dat uw Mexicaansch Likdoorn middel mij volkomen bevrijd heeft van een zeer pijnlijken Likdoorn. Ik kan het aanbevelen als een hoogst uitmuntend en wonderbaar geneesmiddel.

Predikant der N. G. Kerk, Somerset West.
Verkocht door alle Apothekers. Overal per Post gezonden voor 1/8 in postzegels.

J. F. REITZ.

TULBAGH.

GROOTE
Publieke Verkooping
— TE —
PORTERVILLE WEG STATIE,
— OP —
Dinsdag, 29 Sept., 1903,
TE 10 UUR V.M. PRECIES.

DE Ondergeteekende, begunstigd met instructies van den Heer H. H. PLUMBLY, zal publiek verkoopen op gemelde plaats en datum,

Twee Dorsch Machines, kompleet met engines en kafmaker apparaat.
Twee Voer Persen, geschikt voor hand en stoom met Engine.
Een Dubbel Cylinder Engine en Ketel, (acht Paarden kracht) met Vier en Twintig Duim Cirkel Zaag Bank.
Een Staal Roller Molen, geschikt voor stoom en paarden kracht, maalt 2 zakken per uur.
Twee Bok Wagens,
Een kleine Veer Wagen,
Twee (4 plaats) Afslaan Kapkarren,
Twee lichte Buggies,
Een Amerikaansche Spider,
700 rollen Omheining Draad,
400 Zakken Mielies,
300 Zakken Rog,
400 Zakken Gerst,
1000 Zakken Koloniale Haver (indien niet voor dien tijd verkocht),
20 Muilen,
10 Paarden (3 paren eerste klas egaal),
8 Koeien,
50 Varkens,
EN EEN MENIGTE ANDERE GOEDEREN, TE VEEL OM ALLES TE OMSCHRIJVEN.

P. J. P. MARAIS,
Afslager.

Vendu Kantoor,
Tulbagh,
24 Augustus, 1903.

Uit de hand te Koop

EEN splinternieuwe, zware prachtig met leeuwenkoppen gebeeldhouwde, massief eikenhouten Eetzaaltafel, met drie inlegbladen, en 12 bijbehoorende hooge eikenhouten stoelen, eveneens keurig uitgesneden, met bruin lederen ruggen en zittingen, tezamen voor slechts £24. De gewone winkelprijs is minstens £40. Verder prachtige Turksche tapijten van af £2 10s., spiegels, schilderijen, rouwstoelen, en keurig aangekleede poppen, speelgoederen, wollen dekens enz., bijzonder geschikt voor bazaars, tegen spotprijzen Alles ingevoerd van Holland.

Kosteloos te bezichtigen bij:
B. GOLDSTEIN,
De Villiersstraat, 16,
3e Huis van hoek Roelandstraat
Kaapstad.

HUWELIJK.

EEN JONG KOLONIAAL, gevestigd in een goede zaak, wenscht in correspondentie te treden met een Hollandsche Koloniale Dame met middelen, met het oog op een eventueel huwelijk; de beste referenties. Letters K.K. "Ons Land."

DOODBERICHTEN.

OVERLEDEN te Richmond C.C., op 18 Augustus, de weduwe HERCULINA JOHANNA PRETONELLA ROOS, geb. VAN JAARSVELT, oud 79 jaren. Diep betreurd door haar bedroefde Kinderen:

H. J. P. WAGNER.
J. A. ENSLIN.
C. OCHSE.
P. ROSSOUW.
J. PIENAAR.
IG. OBERHOLZER.
C. v. d. MERWE.

AAN Familie en Vrienden wordt hiermede bekend gemaakt, dat het den Heere behaagd heeft van mijne zijde weg te nemen op Zaterdag, den 22sten August, 1903, te Fransch Hoek, mijne teedergeliefde Echtgenoote MARIA ANNA MAGDALENA MALHERBE geb. Mijburgh, in den ouderdom van 64 jaren. Hoe swaar het scheiden ook voor mij is, wil ik trachten mij te onderwerpen aan den wil des Heeren.

Verder breng ik mijn hartelijken dank toe aan de vrienden te Fransch Hoek, die mij zoo trouw hebben bijgestaan gedurende hare siekte.

De bedroefde Echtgenoot,
W. S. MALHERBE.

Klein Drakenstein,
Paarl.

Afdeelingsraad van Malmesbury

TENDERS.

TENDERS worden hierbij gevraagd voor het leggen van een nieuw blad op zekere secties van den Vreedenburg weg.

Het blad moet 9 inches zijn en Kalkklippen of Gruis moet gebruikt worden.

Het werk moet voltooid worden tot tevredenheid van den afdeelings Raad of zijn vertegenwoordigers.

De afstand, die van een nieuw blad voorsien moet worden, bedraagt ongeveer 3¼ mijl —(te weten):—Vanaf de plaats, genaamd Kemms Steengroef tot het Paal Baken—en van den heuvel boven de Bungalow van den heer Henry Albertijn tot den eersten boom langs den weg boven het woonhuis van den heer Neethling.

Den succesvollen Tenderaar zal veroorloofd worden de Rails en Trollies van den Raad te gebruiken, die in goeden staat moeten gehouden worden en teruggegeven worden aan den Raad bij het eindigen van het contract in goeden staat.

De breedte van den weg, die van een nieuw blad voorzien moet worden, moet ten minste 15 voet zijn. De contracteur moet verstaan dat de weg goed bewald moet worden aan beide kanten, en dat, waar het noodig is, afvoerbuizen en leidingen aangelegd moeten worden.

Tenderaars moeten de namen van twee borgen aan den Afdeelings Raad ter goedkeuring voorleggen.

De Raad behoudt zich het recht voor om eenige tender te weigeren of aan te nemen, en de laagste tender behoeft niet noodzakelijk te worden aangehouden.

Tenders moeten ingezonden worden aan den ondergeteekende, gemerkt op de enveloppe "Tender Vreedenburg Weg" niet later dan Donderdag, 3 September, 1903, 3 uur namiddags.

Op last,
A. L. BRODZIAK,
Secretaris.

Afdeelings Raad Kantoor,
Malmbury,
25 Aug. 1903.

BENOODIGD.

EENE gecertificeerde onderwijzeres voor een Private Boerenschool op de Kerkplaats Plooysburg, 4 uur van den spoorweg, 5 uur van Douglas. Salaris £40 p. a. Logies vrij. Spoorwegreisonkosten betaald. Vereischten: Hollandsch, Engelsch, Muziek en Handwerk. Werkzaamheden met het volgende kwartaal te beginnen. Applicaties, vergezeld van getuigschriften (copiën) zullen ingewacht worden tot 7 September, door

A. DU PLOOY,
Plooysburg.

V. C. Post Kaffersdam,
via Modder Rivier Statie.

BENOODIGD

EENE DAME voor Hollandsche correspondentie. In persoon aan te melden met eigen geschreven applicatie bij Dr. SANDEN, no. 4 Pleinstraat, Kaapstad.

ASSISTENTE BENOODIGD

VOOR de "PRIVATE FARM SCHOOL" op Jonaskloof, district Malmesbury. Onderwijs te worden gegeven tot Standard IV, alsook in Muziek en Hollandsch. Salaris:—al de Schoolgelden, bovendien de Gouvernementstoelage, logies en inwoning. Gedurende het jaar, eindigende 11 Juni, bedroeg de Gouvernements toelage £37 en de schoolgelden £25. Werkzaamheden in October te beginnen. Zend applicaties met getuigschriften den ondergeteekende vóór Septemb. 14, 1903.

Ds. P. K. ALBERTIJN.

Darling, 24 Augustus, 1903.

ZENDING INRICHTING.

De Drostdij, Worcester.

BENOODIGD.

EEN OPZICHTER over den Tuin en de boerderij bij deze inrichting. Een ongehuwd persoon zal de voorkeur hebben. Vrij logies wordt verschaft. Applicanten gelieven te melden tegen welk salaris en wanneer zij gereed zijn de betrekking te aanvaarden.

Voor verdere inlichtingen wende men zich tot den ondergeteekende.

A. F. LOUW.

Worcester,
24 Augustus, 1903.

Kans voor een Dokter.

Te PHILADELPHIA, Koeberg. £500 p. a. gewaarborgd. Kennis van Hollandsch verlangd. Doe aanzoek bij

M. J. LOUW.

Steelwater, Philadelphia,
P.O. Pt
K.K.

Commissie van Onderzoek

REDE DOOR DEN ED. HEER DE VILLIERS OP 11 AUG. L.L. IN HET HOOGERHUIS GEHOUDEN.

(Geplaatst wegens te kort rapport.)

De Ed. heer DE VILLIERS zeide, dat de verdedigers van het onderzoek beschuldigd waren, bitter te zijn in het aandringen op deze zaak, omdat zij volhielden. Wel, indien er werkelijk grieven moesten in overweging worden genomen, waarom zouden zij dan niet aankomen, en indien er geen grieven waren, zou het onderzoek dat aan het licht brengen. Zij die bepaalde voorbeelden van de slechte behandeling van loyale Kolonisten te berde brachten, hadden, indien eenige, meer reden om bitter te zijn, dan diegenen, wien alleen gevraagd werd, de motie te ondersteunen tot het houden van een onderzoek. Doch hij had in het geheel niet den wensch, bitter te zijn in een zaak, die hij rechtvaardig en redelijk beschouwde. Toen de Ed. Procureur-Generaal in dit Huis eenigen tijd geleden zeide, dat hij, bij het beantwoorden van de oorspronkelijke vraag van het Edele lid, die de voorsteller dezer motie was, zich niet bewust was, eenige warmte getoond te hebben, had hij (spreker) zijn verklaring geaccepteerd. De Procureur-Generaal zeide, sprekende in dat Huis op den 16den Juli l.l., met betrekking tot sprekers mededeeling, dat zekere inwoners van Carnarvon verbannen waren van hun huizen omdat zij tegenwoordig waren geweest bij het Congres te Worcester, dat er waarschijnlijk een andere reden was voor hun wegzending, en vroeg verder, waarom hij (de heer Villiers) dan ook niet was geëxporteerd. Sprekers antwoord was, dat hij met opzet zich er van had onthouden, eenige persoonlijke zaak in dat debat te mengen, omdat hij niet wenschte, aan dit Edele Huis het slechte voorbeeld van egoïsme en zelfzucht te geven; het was genoeg voor hem, te zeggen, dat het zijn geluk was, dat hij niet van zijn tehuis verbannen was, een omstandigheid waarover hij vertrouwde dat de Ed. leden eerder geneigd zouden zijn hem geluk te wenschen, dan andersom (hoor, hoor). Zooals hij tevoren zei, hij legde er zich met opzet op toe, niet hard of bits te zijn in eenige aanmerking, die hij in het Huis over dit onderwerp had gemaakt; toch was hij door 't voornaamste blad van een afdeeling der publieke pers in deze stad beschuldigd, dat hij bittere woorden in dat debat had gemengd. Nu vroeg hij, of het dat bedoelde blad paste, dit te doen, en of het 't zedelijke recht had, eenig lid van dat Edele Huis van bitterheid in debat te beschuldigen. Wanneer bedoeld blad

De PRESIDENT: Ik moet de aandacht van het Edele lid op het feit vestigen, dat hij slechts over het amendement mag spreken; hij heeft reeds over de hoofdkwestie gesproken en kan nu alleen over het amendement spreken.

De Ed. heer DE VILLIERS: Ik versta, dat de kwestie voor het Huis is over het amendement en dat dit Huis mij zal toestaan een verklaring te geven en het Huis te laten oordeelen, of de opmerkingen, die ik maakte, die critiek verdienen, die het de publieke pers goed gedacht heeft, over mij te vellen. Ik zeg, dat dat blad het laatste behoorde te zijn om zulk een melding te maken.

De PRESIDENT: Ik moet de aandacht van het Ed. lid bij het feit bepalen, dat hij alleen over het amendement kan spreken.

De Ed. heer DE VILLIERS: Ik neem de beslissing van den President aan en het spijt mij alleen, dat de debatregulaties van dit Edele Huis mij niet veroorloven te zeggen, wat ik denk dat zeer belangrijk en dat voor het algemeen welzijn van het land is om te weten. Voortgaande, zeide hij, dat met betrekking tot het amendement hij werkelijk betwijfelde, of hij het kon aannemen [illegible]. Hij had veel achting voor de magistraten van het land. Hij geloofde dat zij als geheel steeds gereed waren geweest, hun plicht op een zeer voorbeeldige wijze te doen en hij geloofde dat hun [illegible] niet alleen onder blaam waren, maar ook dat hij [illegible] omstandigheden in overweging, onder welke zij in deze zaak zouden werken. De plichten van magistraten waren voornamelijk geweest, recht te doen tusschen den eenen mensch en den anderen, doch men wist de omstandigheden, waaronder zij geplaatst waren gedurende den tijd der krijgswet. Hij dacht dat het zeer jammer was en een allerbetreurenswaardigste zaak, dat de mannen, die hier waren om recht uit te oefenen, waren gebruikt geworden als hulp administrateurs der krijgswet. Velen dezer mannen hadden werk gedaan, dat zij zonder twijfel niet wenschten te doen, een werk, waarvoor zij niet bijzonder geschikt waren, doch onder den drang der omstandigheden hadden zij het te doen en hij dacht, dat het ongewenscht was, verkeerd en onbillijk, dat de magistraten het voorgestelde onderzoek hadden te doen. Voortgaande, zeide het Ed. lid, dat men de duidelijke uitdrukking had van de opinie van het Gouvernement in de zaak, die toonde, hoe onwillig zij waren, de commissie toe te staan, die in dit Huis zoo aanhoudend gevraagd werd. Hij beschouwde het als de plicht van het Gouvernement, indien zij overtuigd waren, dat het onderzoek nuttig en redelijk zou zijn, dat het hun onvermijdelijke plicht zou zijn, de commissie aan te stellen op de wijze, zooals men oorspronkelijk voornemens was te doen. Zij hadden het van de hoogste autoriteit, dat de onbeschaamde aandringer soms gehoor vindt bij den onrechtvaardigen rechter en daarom bij den weerspannigen hoogen functionaris en hij zeide, dat, indien het Gouvernement zelf overtuigd was, dat het onderzoek nuttig en redelijk was, of indien het kon worden overtuigd door dit Huis van het recht en de noodzakelijkheid er van, dan zou het hun plicht worden hun dure plicht, om te trachten den Hoog Edelen Secretaris van Staat voor de Kolonien over te halen, in zulk een onderzoek toe te stemmen. Het speet hem, dat de Eerste Minister daar dien dag niet tegenwoordig was, hij wist, dat hij niet zonder schuld was met betrekking tot de moeilijkheden, waardoor deze Kolonie en Zuid-Afrika den laatsten tijd gegaan was. Hij (de Ed. heer De Villiers) dacht aan den tijd, toen de Eerste Minister in zijn publieke redevoeringen van een sectie der inwoners dezer Kolonie sprak als disloyalen. De Eerste Minister verklaarde dit wijd en zijd, toen hij door het land ging, en hij (de Ed. heer De Villiers) zou gedacht hebben dat, nadat de Eerste Minister het resultaat van het onderzoek naar de loyaliteit van het volk gezien had, en ook zooals bewezen door het rapport van een comité in een andere plaats—van een zekere politieke partij in dit land, toen het aangetoond was, dat er geen gronden waren, om den van disloyaliteit te verdenken, na wat de Eerste Minister gezien had sinds het terugkeeren van den vrede, dat de inwoners voorbeelden geweest waren en gereed, zich neer te leggen bij de uitkomst van het onderzoek, zeide hij (de Ed. heer De Villiers) dat hij verbaasd was, dat het beter gevoel van den Eersten Minister niet de overhand verkreeg en dat hij het niet als zijn plicht had beschouwd, het onderzoek toe te staan, waarom zoo dringend werd gevraagd. Hij (de ed. heer De Villiers) wist niet, of hij nog eenigszins verder op dit onderzoek zou aandringen, wanneer hij het ministerie zoo onwillig zag en zoo onsympathetisch met den wensch van het volk hier te lande dan zag hij niet, dat er eenig goed kon voortkomen uit het aandringen op deze zaak. Hij kon niet zien welk goed een commissie van onderzoek zou doen, tenzij zij de sympathie van het gouvernement had, en hij zou liever geen onderzoek zien, dan een dat geen voldoening gaf. Hij kon de positie niet verstaan, die het gouvernement in deze zaak had ingenomen. Op het gouvernement rust een dubbele verantwoordelijkheid: in de eerste plaats had het land het natuurlijke recht, dacht hij, een onderzoek in zulk een belangrijke, en in zulk een vreemde en ongewone zaak, als de regeering der krijgswet hier te lande, te eischen. In de tweede plaats was daar de stellige verzekering van het gouvernement, dat zulk een onderzoek zou worden toegestaan en daarom kon hij niet verstaan dat het gouvernement het van zich werpen, ignoreeren en onder den voet vertreden een belofte, plechtig aan de wetgeving gedaan. Hij hoopte, dat hij zich van de plicht gekweten had die hij dacht het land schuldig te zijn, door de zaak aan de aandacht van dit Huis op te dringen. Hij wiesch over deze zaak zijn handen in onschuld en wanneer hij tot zijn kiezers terugkeerde, zou hij aan hen den werkelijken staat van zaken voorleggen, inmiddels zou hij het aan het gouvernement over laten om te oordeelen, of hun handeling in overeenstemming was met de constitutie. (Toejuiching.)

QUEENSTOWN.

(Van een Correspondent.)

Uwe lezers zullen misschien al bij dezen tijd uitzien naar tijding van Queenstown, of denken, dat uw geëerd blad niet meer in ons distrikt gecirculeerd wordt; maar neen, het wordt nog steeds gelezen door het geheele distrikt, en wij hopen, dat het niet door nalatigheid afgebroken zal worden.

De droogte begint ernstig te worden; allen zien met verlangen naar regen, dewijl de lamtijd nabij is. Schapen zijn nog vet, maar indien wij geen regen krijgen voor dien tijd, dan zal het maar treurig gaan; beesten beginnen nu gebrek te lijden op alle plaatsen, waar het veld overstokt was geweest. Met het gezaaide gaat het niet al te voorspoedig; groote lappen zijn doodgerijpt, waar er geen water was, om het te benatten. Maar men heeft nog hoop dat de uitkomst nabij mag zijn. Met de markt gaat het voor de laatste week treurig; het is bijkans niet de moeite waard, om ze bij te wonen. Geen groenten van geen soort. Voor tien dagen achteruit waren wintergroenten nog volop, prachtige bloemkool, wortels, rapen en kopkool kwam bij dozijnen op de markt; iedereen kon zich van alles voorzien en voor redelijke prijzen; maar nu ziet men Koelie, Moor en Indiaan met gevouwen handen op de markt, waar zeer weinig of niets te doen is. Zij beginnen nu aan hunne thee plantages te denken; jammer, als zij misschien door die ellende terugkeeren naar hun land, vóór de groote dam daar is, dewijl wij dan van alles volop en goedkoop zullen hebben. Wij beginnen nu de vleeschtanden uit te trekken, omdat er geen vleesch te krijgen zal wezen. Want de Vrijstaters en Transvalers gaan met al hun vee daarheen, waardoor vleesch weder gerezen is tot chops, 1s. 3d. per lb.

Laatsten Zaterdag werd alhier in het district, slechts omtrent de acht mijlen van het dorp, een vreeselijke moord gepleegd, waarvan de moordenaars nog niet ontdekt zijn. Vier personen, de heer Shone met zijn echtgenoote, haar zuster, mej. Mapham, en mevr. Edwards zaten in hun voorkamer te spreken, toen mevr. Shone het gordijn van het venster oplichtte en dacht, dat zij iemand zag; niet lang, of er was een geklop bij de achterdeur van het huis; de arme man ging de deur open maken, toen iemand hem den weg naar Queenstown vroeg en meteen wordt er op hem gevuurd. Mej. Mapham was natuurlijk in de tegenwoordigheid; ongetwijfeld hebben zij hem gevolgd, en er werd gevuurd een twee, drie, vier schoten; de heer Shone op de plek dood; een kogel door het hart en de tweede door zijn lichaam. Mej. Mapham had den eenen kogel op den krop van de maag, die passeerde door de ruggegraat: de andere ook door het lichaam, maar niet doodelijk; haar stond de arme vrouw en werd ook met den dood bedreigd door haar wreeden vijand, die reeds een schot op haar gelost had, doch gelukkig miste het haar. Maar onder dit alles werd haar gelast, om alle geld, zijn geweer en andere kostbare waarden op te geven, er was geen geld in het huis, behalve, wat in zijn tasch was. Dit moest zij uithalen, alsmede zijn horloge, en daarmede ging de moordenaar heen. Er werd dadelijk een rapport ingezonden door de hulp van haar buren, de heeren Trincham en Fillmore, die ook om twee dokters zonden. Alles werd gedaan voor het arme meisje; maar zij overleed aan haar smarten den volgenden morgen om 4 uur. Het was vreeselijk en afschuwelijk geweest twee lijken te gelijk naar het graf te zien dragen, die in koelen bloede op zulk een wijze vermoord waren.

CALEDON.

(Van een Correspondent).

18 Augustus, 1903.

Sedert mijne jongste mededeeling hadden wij hier erg ruw weder; laatstleden Zaterdag sterken wind uit het noorden, die heel wat schade heeft veroorzaakt aan boomen zoowel als huizen. Op de plaats Zandfontein van den heer B. J. de Kock, zijn boomen van ouja onheugelijken ouderdom omver geworpen, en op de plaats annex van den heer Josias de Kock was de wind zóó sterk, dat zelf vensterramen uit erg stevige gebouwen uitgewaaid zijn. 's Avonds begon het te regenen en Zondag was de regen op sommige plaatsen genoeg iemand aan wijlen vader Noach te doen gedenken. De regen hield aan tot Maandag avond, en nu ten gevolge er van is alles verkwikkend en aangenaam. De regen was, volgens mededeeling, zeer uitgestrekt en omvatte een grooten kring. De landman is weer opgebeurd en ziet de toekomst met wat meer ruimen geest te gemoet.

—:o:—

De jaarlijksche bloemen tentoonstelling zal op 19 September alhier worden gehouden. Daar zeer ijverige voormannen aan het woelen zijn, zien wij een succes te gemoet. Men is nu in onderhandeling met de autoriteiten om bij die gelegenheid een specialen trein van de hoofdstad en andere plekken te krijgen tot gemak en gerief van bezoekers. Bezoekers behoeven zich geenszins te bekreunen over herberg en logies, daar Caledon zich het recht durft toeëigenen van in het bezit te zijn van eerste klasse hotellen en private logieshuizen.

—:o:—

Het doet ons leed melding te moeten maken Josias S. Fick, van Weltevreden, verkeert. De geachte patiente is sedert ruimen tijd sukkegeachte patient is sedert ruimen tijd sukkelend. Wij willen wenschen, dat een wending spoedig plaats vinden zal.

De heer P. V. van der Bijl is weer in zooverre hersteld, dat hij zijn bed kan verlaten en als naar oude gewoonte weer zit te kletsen.

—:o:—

Zaterdag, 22 dezer, wordt hier vergadering gehouden door den Afrikaander Partij ten doel hebbende de aanstaande algemeene elektie te bespreken en plannen te beramen, ten einde de nationale belangen te beschermen. Eene groote opkomst wordt verwacht. De Nationale Partij is hier nog wakker en het kan ook niet anders, want onze voormannen dutten niet als wijlen Homerus van ouds. Mannen als C. Joel Krige, S. J. Roome en anderen worden niet moede van in de richting der verlichting en opwekking te ijveren.

—:o:—

Ds. B. J. Wessels, hulpprediker alhier, is beroepen naar Douglas, en wij vertrouwen, dat hij bedanken zal, want hij is hier erg gewild. Zoo hij echter het beroep aanneemt, dan kunnen wij slechts zeggen, dat Caledon's verlies Douglas tot heil en zegen strekken zal.

—:o:—

Aan onze straten wordt hard gewerkt en Caledon begint weer schoon en netjes uit te zien. Aan onze paden wordt ook gewerkt en er is nu minder stof tot klagen.

—:o:—

Vaste eigendommen halen zeer hooge prijzen, en dit is een teeken, dat Caledon een toekomst heeft. Tuinerven halen tot £1,625. Er is groote aanvraag naar "stands" en erven. Het erf van wijlen Mej. de Wed. Le Roux haalde £1,480, en de gelukkige kooper is de heer Servaas le Roux.

AFRIKAANDER BOND.

ALBANIE, TAK 2.

Algemeene vergadering, gehouden op 8 Augustus, ten huize van den heer J. H. Bosch, Blauw-Vlei.

21 Leden tegenwoordig.

Wegens afwezigheid van den voorzitter, bekleedt de vice-voorzitter den stoel.

De secretaris opent met gebed.

Notulen der vorige vergadering gelezen, goedgekeurd en geteekend.

De heer J. H. Delport bedankt als comité lid en in zijn plaats wordt gekozen de heer B. Niemand en als secundus voor het districtsbestuur de heer J. H. Bosch.

Als vrijwillige bijdragen door hem ontvangen voor de leesclub, overhandigt de heer J. H. Nel den secretaris £1 14s.

De lijst tot ondersteuning van de weesinrichting te Langlaagte, Transvaal, wordt ter tafel gelegd en doorhen, dieop de vorige vergadering niet tegenwoordig waren, geteekend.

Een voorstel van den secretaris om een brief van rouwbeklag te richten tot de familie Rousseau, haar de sympathie der vergadering betuigende in het verlies geleden door het afsterven van haar vader, den WelEerw. heer W. P. Rousseau, vroeger predikant te Riebeek Oost, laatstelijk te Pietermaritzburg, werd staande aangenomen.

Voorstel F. P. Oosthuisen, gesecondeerd door J. J. v. d. Venter, om een schietclub opgericht te krijgen, werd in beginsel aangenomen.

Als commissie van onderzoek benoemd de heeren F. P. Oosthuisen, J. H. Erasmus, en J. J. v. d. Venter.

Voorstel J. H. Erasmus, gesecondeerd door J. J. v. d. Venter, om weder een giftclub op te richten; eveneens voorloopig aangenomen.

Commissie de heeren W. A. Bosch, J. H. Erasmus en de secretaris.

Voorstel J. J. v. d. Venter, gesecondeerd door J. H. Bosch, om de vergadering kwartaalsgewijze te houden, zal op de volgende vergadering behandeld worden.

De volgende vergadering wordt bepaald op Zaterdag, 10 October, 1903, ten huize van den heer B. Niemand, Tierkop.

Na een bedankje aan gastheer en gastvrouw sluit de heer N. J. Els de vergadering met gebed.

N. J. VAN RHIJN,
Secretaris.

KALKFONTEIN TAK (CARNARVON).

Notulen eener algemeene vergadering van den Kalkfontein Tak, A.B. en B.V., gehouden te Klipbank, ten huize van den heer L. van der Westhuizen, op den 10den Augustus, 1903.

12 leden tegenwoordig.

Vergadering geopend met gebed door den heer J. C. Kruger.

De heer L. van der Westhuizen stelde als nieuwe leden voor de heeren M. G. Laatsky en G. Laatsky, die aangenomen werden.

Notulen werden gelezen en goedgekeurd.

De voorzitter verwelkomt de leden, en zeide, dat het doel der vergadering is, om leden te nomineeren voor het Hoogerhuis.

De notulen van de vorige vergadering in behandeling, rapporteerde de heer J. P. Hugo als afgevaardigde naar het distriktsbestuur, dat hij de £1 13s. 4d. gestort heeft. Ook zeide hij, dat het distriktsbestuur besloten heeft, dat elk lid 2s. moet storten, hetwelk hij deed, dat goedgekeurd werd.

De heer J. Cloete stelt voor en gesecondeerd door den heer L. v. d. Westhuizen, dat het bedrag aan den heer J. P. Hugo moet terug gegeven worden, hetwelk aangenomen werd.

Verder zeide de heer J. P. Hugo, dat het distriktsbestuur een beroep op de Takken deed, om een vrije gift van een 6d. voor elk lid ter betaling voor de afgevaardigden naar het Provinciale Bestuur.

Het werd besloten dat de afgevaardigde de 6d. per lid betalen moet.

Notulen afgehandeld zijnde, ging de vergadering er toe over, leden te nomineeren voor het Hoogerhuis.

Op de nominatielijst kwamen voor de volgende heeren, namelijk: Du Toit, Immelman, D. Viljoen van Hanover en Ds. Kuhn.

Tot stemming gebracht kregen de heeren Du Toit en D. Viljoen de meerderheid van stemmen.

De voorzitter verklaarde dat genoemde twee heeren de wettige kandidaten voor onzen tak zouden zijn.

De voorzitter verklaarde, dat het nog niet de tijd was, kandidaten te nomineeren voor het Lagerhuis, maar zeide, dat hij gaarne het gevoelen van den Tak wilde hooren, waaruit bleek, dat de heeren P. Kuhn en A. Visser de gewenschte personen zullen wezen.

Niets voor de vergadering zijnde, werd de volgende vergadering bepaald te Kalkfontein.

Nadat de voorzitter den heer en mej. bedankt had, sloot hij met gebed.

Notulen eener buitengewone vergadering van den A. B. en B. Vereeniging, gehouden den 8sten Augustus, 1903, te Rijno, bij den heer J. J. Venter.

Tegenwoordig 15 leden; drie leden teekenen bij die gelegenheid het Bonds formulier: de heeren Engelbrecht, Botha en Van Wijk.

De voorzitter opent de vergadering met gebed.

Het doel der vergadering was, om een vraag te doen aan het Gouvernement, om het spoor van den spoorweg zooveel mogelijk buiten de erven te laten opmeten en waar het mogelijk niet kon verlegd worden, compensatie aan de erfhouders te geven.

Daarop werd uit deze vergadering een deputatie, bestaande uit de heeren J. Wannenburg en Jacobus de Bruin gekozen, om de personen, die de lijn afmeten, te ontmoeten.

Ten andere werd er eene petitie tegen de lokaties in het distrikt Elliot opgesteld en geteekend, toen werden de heeren P. Kruger J. B. en D. Nel gekozen, om deze petitie verder ter teekening in dit distrikt rond te brengen zoover deze wijkstak strekt en haar te laten teekenen.

Algemeen voorgesteld, om een commissie uit deze vergadering te benoemen, om een onderzoek te doen omtrent de omheiningswet tusschen plaatshouders en erfhouders, waarop de heeren G. J. C. Myburgh en J. du Plessis met algemeene stemmen gekozen werden als commissie van onderzoek.

Vervolgens werd de heer Jacobus de Bruin gekozen als secundus van den heer J. du Plessis voor het ditrictsbestuur, in plaats van den heer H. Sutherland, die bedankt heeft.

De heer J. du Plessis sloot de vergadering met gebed en daarop verdaagde de vergadering.

O. J. BESTER,
Secretaris.

(Verkort.)

Vergadering van 29 Juli te Winterslow.

Het doel der vergadering was, het verslag van de heeren Steyn en Venter te hooren, en daar de heer Steyn wegens ziekte niet tegenwoordig was, werd den heer Venter verzocht, de vergadering het gewenschte verslag te geven.

Hierop gaf de heer Venter verslag van de werkzaamheden van het jongste congres.

Voorstel J. Fouche—G. Strijdom: het verslag van den heer Venter met dank aan te nemen; met toevoeging van den heer D. Greyling: met leedwezen onze spijt te kennen gevende, dat de heer Steyn verhinderd is, tegenwoordig te zijn.

Gevraagd door G. Strijdom: uit deze vergadering een lid te voegen bij de commissie van roofdieren-uitroeiings vereeniging, ten einde de regelen van bovengenoemde vereeniging op te trekken. Voorstel D. Greyling—C. Strijdom: den heer G. Strijdom tot de commissie te voegen.

Amendement C. Strijdom—J. Fouche: den heer D. Greyling als lid van bovengenoemde commissie te benoemen.

De heer Strijdom kreeg de volle meerderheid.

Besloten, dat bovengenoemde commissie eene algemeene vergadering zal beleggen bij den heer A. Greyling, Clanville, ten einde de regels door hen opgesteld in overweging te nemen.

Brief gelezen van den heer P. de Wet, in antwoord op opdracht over dipstof.

Voorstel G. Strijdom—J. Fouche: de vergadering te verdagen en den voorzitter, secretaris en den heer Venter de gelegenheid te geven, eene petitie aan het Gouvernement over het onderwerp dipstof op te trekken, hierop werd de petitie goedgekeurd en geteekend door al de aanwezigen.

C. STRIJDOM,
Secretaris.

KUILSRIVIER. BEVESTIGING VAN DS. VAN BROEKHUIZEN. — Deze nieuw gestichte gemeente onzer Kerk had l.l. Donderdag, 13 dezer, het voorrecht haren eersten leeraar te verwelkomen, en zich aan haar te zien verbinden. Toen de beroepen leeraar arriveerde van de Kaapstad, vergezeld van Di. Steytler, van Heerden, Roome, de Beer, Roos, D. en B. Marchand, Luckhoff, S. P. Malherbe, Dr. Haarhoff en Eerw. J. P. de Villiers, bevond zich aan het station een groot aantal rijtuigen (ongeveer 50), om den nieuwen leeraar en de bezoekers te verwelkomen en te vervoeren. Er waren ook verscheidene belangstellenden van de Stellenbossche zijde aangekomen. Bij de tijdelijke woning als pastorie bestemd stond een groote schare de optocht in te wachten en bij de aankomst zongen de schoolkinderen een welkomstlied. Na gezang door de gemeente werden adressen van welkomst voorgelezen: door den Br. Oud. Brink, namens Kerkeraad en gemeente en door den Br. Onderwijzer de Wet namens de onderwijzers en onderwijzeressen en schoolkinderen. Op beide adressen werd gepast en hartelijk geantwoord door Ds. van Broekhuizen. Tegen 10 a.m. was ook Ds. Neethling van Stellenbosch gearriveerd, die de bevestigingsrede hield naar aanleiding van Joh. 1:6 en 7. Hij sprak treffend tot een groot en aandachtig gehoor over de volgende drie punten: (1) De Evangelie-Dienaar is van God gezonden, (2) Tot eene getuigenis van Jezus Christus. (3) Om tot het geloof te bewegen. Hij wees ten slotte ook op de kenmerken van zijne welgezinde gemeente. Ds. B. Marchand las het bevestigings-formulier, waarna al de aanwezige leeraren (zijnde behalve de reeds genoemde ook de Br. Weber van Sarepta tegenwoordig), den bevestigde een gepast woord toesprak en de gemeente hem biddend toezong Ps. 134:3. In den namiddag deed hij zijn intree-preek, sprekende over 1 Pet. 5:2, "Weidt de kudde Gods". Na een inleidend woord waarbij hij er op wees, dat de weg om zijn werk te Pretoria voort te zetten, voor hem was afgesneden, en dat hij had geleerd zijn patriotisme ondergeschikt te maken aan Gods wil, werden de volgende drie gedachten door hem ontwikkeld: (1) De Eigenaar der Kudde. (2) De Kudde zelve. (3) De Herder der Kudde. Na eene ernstige rede die met diepe aandacht werd aangehoord, bedankte hij Ds. Neethling, die hem ook te Pretoria in zijn werk had bevestigd, den consulent (Ds. B. Marchand), de andere evangeliedienaren, benevens Kerkeraad en Gemeente. Tusschen de vóór- en namiddag diensten werden de vreemdelingen hartelijk onthaald aan een maaltijd door de echtgenooten der Kerkeraadsleden bereid. De vreemdelingen werden zeer getroffen door de hartelijke gastvrijheid. De Heere zegene rijkelijk deze nieuwe gemeente en haren jeugdigen leeraar.

MARKT PRODUKTEN.

PORT ELIZABETH.

(Van de heeren John Daverin & Co.)

21 Aug., 1903.

Struisveeren.—De markt was deze week goed voorzien met een goede middelmatige sortering. Concurrentie was tamelijk scherp, en over het geheel vertoonden de prijzen weinig of geen verandering, vergeleken met die der vorige week.

De totale hoeveelheid, deze week op de publieke markt verkocht, bedroeg £9,680 7s. 10d., en woog 4,036 lbs. 12¾ ozs.

We noemen de volgende als loopende prijzen voor:—

	£	s.	d.		£	s.	d.
Prima, goed tot super.	12	0	0	—	18	0	0
Eerste witte	8	0	0	—	10	10	0
Tweede „	5	15	0	—	7	10	0
Derde „	3	10	0	—	5	10	0
Vijfjes, gepunt en grijs	5	10	0	—	9	10	0
„ tweede	2	15	0	—	4	10	0
„ derde	1	5	0	—	2	10	0
Fancy	4	10	0	—	7	0	0
Staartveeren, witte	1	2	6	—	1	15	0
„ lichte	0	15	0	—	1	5	0
„ gekl. en donker	0	4	0	—	0	12	6
Zwarte lang	4	0	0	—	5	10	0
„ middelmatig	1	15	0	—	3	5	0
„ kort	0	9	0	—	1	0	0
„ wirey	0	0	6	—	0	1	0
„ vlos	0	5	0	—	1	0	0
Vale, lang	2	5	0	—	3	5	0
„ middelmatig	0	15	0	—	1	10	0
„ kort	0	2	0	—	0	5	0
„ wirey	0	0	3	—	0	0	6
„ vlos	0	5	0	—	1	0	0
Spadonas, licht	1	5	0	—	2	10	0
„ donker	0	12	6	—	1	10	0
Chicks	0	0	3	—	0	1	6

Wol.—Deze markt blijft kalm. Eenige weinige kleine hoeveelheden van nieuw seizoen vetwol zijn ingekomen, waarvan het meerendeel zeer zanderig is, de uitwerking der erge droogte toonende. Waarschijnlijk zal er een gestadige vraag naar vetwol in goede conditie wezen, doch zware en afval zullen steeds lage prijzen brengen. Op de publieke markt van gisteren toonden de prijzen geen verandering van die der vorige week.

We noemen de volgende als loopende prijzen voor:—

Per lb.	d.		d.
Sneeuwwitte, extra superieur	16½	—	17½
„ superieur	15½	—	16
„ goed tot superieur	14½	—	15
„ inferieur en slecht	13½	—	14
Vetwol, sup. lange goede conditie grasveld	6½	—	7½
Dito, Karoo	6	—	6½
Dito, gemengd veld	6	—	6½
Vetwol, licht, zonder fout, middelmatig grasveld	5½	—	6½
Dito, Karoo	5½	—	5¾
Dito, kort	5	—	5½
Vetwol, kort, foutief en slecht	4	—	4½
grof en gekleurd	2½	—	3
Gewasschen, grof en gekleurd	5½	—	8
Vrijstaat grasveld vetwol, lang en in goede conditie	5½	—	5¾
Dito, midd. lang, licht met weinig fouten	5	—	5½
Dito, middelm. kort foutief en slecht	3½	—	4
Dito, middelm. Karoo, lang en goede conditie	5	—	5½
Dito, middelm. lang, licht en met min fouten	4½	—	4¾
Dito, middelm. kort, foutief en slecht	3½	—	4

Angorahaar.—In deze markt is geen verandering te rapporteeren. De eenige verkoopingen, gedurende de week in de open markt gehouden, waren van onszelf, van 100 balen tegen prijzen, die geen verandering toonden, nl. 10½d. voor gewone eersten, en 11d. voor speciale schursels. Een kleine hoeveelheid haar van jonge bokjes is verkocht tegen 15½d. voor gewone hoeveelheden. Op de publieke markt van Dinsdag werd een tamelijk groote hoeveelheid aangeboden, met vaste prijzen.

Wij noemen de volgende als loopende prijzen voor:—

Per lb.	s.	d.		s.	d.
Bokjes, superfijn	1	3	—	1	4
Superieure scheersels	0	11	—	0	11
Ordinaire scheersels	0	10½	—	0	10¾
Lang blauw Vrijstaat haar	0	11	—	0	11
Gemengd Vrijstaat haar	0	9½	—	0	10½
Tweede engrijs	0	7	—	0	8½
Derde	0	4½	—	0	5
Winter	0	0	—	0	0
Winter Bokjes	0	0	—	0	0

Vellen. Wij verkochten deze week schapevellen, tegen 5½d in bundels; pelts, 3½d; Kaapsche, 1s 3½; beschadigde, 5½d elk; angoras, 5½d, geschoren 4½d; beschadigde 2½d; bokvellen 10½d; beschadigde 5½d per lb; springbokvellen 9d elk.

Huiden.—Wij verkochten deze week zon gedroogde huiden tegen 7½d; beschadigde, 5½d, droog-gezoutene 6½d, beschadigde 5½d. en derde soort 3½d. Geitenvellen sullen waarschijnlijk de volgende week ½d. lager zijn.

Hoorns.—Wij verkochten perceelen over 't algemeen tegen 4d elk.

HANDEL EN NIJVERHEID.

SPOORWEGONTVANGSTEN

Spoorwegontvangsten voor de week geëindigd 23 Augustus, 1903:—

Stelsel.	Passagiers. £	Pakketten ens. £	Mails, Telegrafen, ens. £	Goederen en Mineralen. £	Levende Have £	Totaal. £
Westelijk ...	16976	2102	1122	25807	2502	48509
Middellandsch	4208	674	688	43912	1068	50550
Oostelijk ...	4006	295	339	26521	746	31907
Totaal ...	25190	3071	2149	96240	4316	130966
1902 ...	24808	3232	2883	114019	3514	150,75
1901 ...	18529	1751	1867	7.401	3269	90317

Deze cijfers zijn de totalen van de boekingen van de verschillende stations, sonder verdeeling tusschen de stelsels, en worden veranderd als sulke verdeeling plaats heeft. Zij sijn onderworpen aan verandering bij verdeeling van de opbrengst tusschen de Koloniale en vreemde gouvernementen en maatschappijen.

CONSTRUCTIE TARIEF INBEGREPEN ALS BOVEN.

	1903.	1903.	1901
Westelijk ...	854	—	—
Middellandsch ...	—	—	—
Oostelijk ...	—	—	—
Totaal ...	854	Nil.	Nil

WONDERVOLLE DROOM ZALF te koop (alom verkrijgbaar). Postkaart te richten postbus 725, Kaapstad, sal het u brengen. (Advt.)

Het "iets" is gekomen.

Het is MAZAWATTEE THEE verpakt in 3lb. tins, prachtig beschilderd met portretten van de vier Boeren Generaals,

BOTHA,
DE LA REY,
VILJOEN,
DE WET.

Blijft niet in gebreke er een als een Souvenir te krijgen.

Denk er aan dat

MAZAWATTEE THEE

veel sterker is dan gewone Thee, en dat slechts een lepel vol gebruikt behoeft te worden, waar gij anders gewoon zijt er twee te gebruiken.

STA ER OP MAZAWATTEE THEE TE HEBBEN,

en zie toe, dat gij ze krijgt, daar vele winkeliers trachten om extra voordeel te behalen, inferieure soorten daarvoor in de plaats te stellen.

Early Rose Aardappels.

Nieuwe kist uitgezochte TAFEL-AARDAPPELS, koken als een bal meel. Kisten van 78 lbs netto gewicht bij verzending.

Kleine, uitgezochte POOT-AARDAPPELS, kisten van dezelfde grootte, gereed voor planten. Geven prachtige resultaten.

SCHOONE KISTEN, SCHOONE AARDAPPELEN, GEEN AFVAL.

Conditie gegarandeerd goed.

Groote wekelijksche verschepingen. KAAPSTAD en PORT ELIZABETH

A. J. COLEMAN & Co., Beperkt,
LANGSTRAAT 26, KAAPSTAD.

BREUKEN.

Patente Breukbanden voor Radicale genezing van Breuken.

Eenvoudig, Snel en Doelmatig.
Een Gegarandeerde Remedie

Het bevestigen van breukbanden en raadgeving aan patienten BESLIST VRIJ VAN KOSTEN door een Specialiteit van het RAMOGNINO INSTITUUT.
Adderley Straat 134, (vroeger 106).
Consultatie VRIJ van 10 uur V.m. tot 5 uur n.m.

P.S.—Zij, die bijzonderheden wenschen te vernemen, moeten schrijven aan DEN BESTIERDER, RAMOGNINO INSTITUUT, Adderley Straat 134, Kaapstad. Alle correspondentie sal als strikt confidentieel behandeld en in gewone enveloppe beantwoord worden, sonder eenige betaling.

RAMOGNINO INSTITUUT,
ADDERLEY STRAAT 134 (VROEGER 106)
P.K. Bus 1341.
KAAPSTAD, ZUID-AFRIKA.

AFRIKAANDER BOND.

Notulen en Constitutie Boekje.

VERKRIJGBAAR aan het Kantoor VAN DE SANDT DE VILLIERS & Co., Bus 44, Kaapstad:—

(a) NOTULEN van het jongste Congres en gewijzigde constitutie, in een boekje ingebonden; prijs 6d. per exemplaar, vooruit te betalen.

(b) DE CONSTITUTIE in Hollandsch, 3d. per exemplaar, vooruit te betalen.

(c) DE CONSTITUTIE in Hollandsch, Engelsch en Duitsch sal binnen kort verkrijgbaar gesteld worden.

VAN DE SANDT DE VILLIERS & Co.,

ALS AGENT voor "ONS LAND" te HEIDELBERG, Transvaal, is aangesteld de heer ANDRIES STOCKENSTROOM

C. P. SCHULTZ.

Zwakke Oogen ! ! ! !

ROSEMONTS BRILLE'N

Versterken zwakke Oogen.

De Pers en de Medische Faculteit seggen "MR. ROSEMONT'S systeem van onderzoek naar het gesichts vermogen, is het meest volmaakte, wat bestaat."

Brillen, Oogglasen en Kunstoogen, tegen de billijkste prijsen.

Kosteloos onderzoek van het gezichts vermogen, door den heer

P. M. ROSEMONT, A.A.S.O.O.
ROSEMONT,
HOOGHEELKUNDIG OPTICIEN
"Mansion House" Kamers,
(2DE VERDIEPING)
Adderleystraat, KAAPSTAD

Schriftelijke orders worden per keerende post uitgevoerd.

Weggeloopen of Gestolen

VAN de plaats Gustro, Somerset West, een 3 jarig oud vaars in kalf, bruinbont met gelen bek. Vinder gelieve sich met Hendrik de Villiers, Vlagenberg, p. k. Lyndock Station in verbinding te treden.

P. J. BOSMAN & ZOON.

ISAAC BUIRSKI,
Produkten en Algemeene Makelaar.

Alle Commissies worden dadelijk uitgevoerd.

LEWIN'S KAMERS,
23, KASTEELSTRAAT
KAAPSTAD. POSTBUS 1121

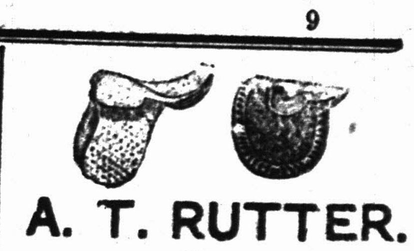

A. T. RUTTER.

MAKER van de beroemde Koloniale "INNES" en "CRIGHTON" Zadels bekend over de geheele Kolonie. Zadels op orde gemaakt. Oude Zadels nieuw opgemaakt of sekuur nagemaakt volgens patronen de klanten.

TUIGEN

Met de nieuwe Schuifstreng, om schaven te voorkomen.

Vraag om Prijslijsten.

WAALSTRAAT 28, KAAPSTAD.

Rammen. Rammen.

DE BEAUFORT WEST RAM FOKKERS ASSOCIATIE.

DE JAARLIJKSCHE VERKOOPING van Volbloed Merino Rammen sal gehouden worden te Beaufort West op WOENSDAG, 2 SEPTEMBER, 1903.

Als wanneer Rammen, als hieronder vermeld, zullen verkocht worden per publieke mededinging:—

Door M. J. WEEBER ... ... 100.
„ H. A. JACKSON ... ... 100.

JULIUS R. JACKSON,
Hon. Secr., B.W.R.A.

Verkoudheid.

Weest gewaarschuwd

Het is misdadig, een verkoudheid te veronachtzamen; een kittelende hoest kan op BRONCHITIS uitloopen, of een verkoudheid kan morgen PNEUMONIA zijn.

KEENE'S middel tegen verkoudheid van "Een Nacht",

breekt eenige verkoudheid in een nacht.

BEVAT NIETS NADEELIGS.

Beter dan Longversterkers.

KOOPT HET VANDAAG.

Bij alle Apothekers en in het groot van

LENNON, Beperkt.

Dales' GOLD MEDAL Dubbin

Maakt Stewels en tuig waterproef, sag en bestand te se gebruik. Aangename geur. 22 Tentoonstellings hoogste Belooningen. Zwart of wit (in tins). Word verkocht in tins door Stewel Magasijne, Saalmakers, Veerkoopers, etc. Fabriek: Dulwich, Londen, Engeland.

BENOODIGD.

EEN SUPERINTENDENT en ONDERWIJZER voor de Industrieele School te Stellenbosch. De ondergeteekende, bij wien men alle inlichtingen verkrijgen kan, zal aanzoeken ontvangen tot op den 15den Sept.

P. J. G. DE VOS.

KENNISGEVING

PERSONEN in de Buitendistrikten, die Ingevoerde Paarden, Esels, Slacht- en Aanteelbeesten, en Slachtschapen noodig hebben, gelieven aanzoek te doen bij den ondergeteekende, die aan alle orders hunne dadelijke en beste attentie geven.

W. H. F. Kleyn & Co.,
Afslagers, ens

37 St. George's Hotelkamers.
Telegrammen "Auction,"
Kaapstad

Hoofdonderwijzer Benoodigd.

VOOR de Volksschool te Vrijheid. Applicaties met getuigschriften van bekwaamheid en goed zedelijk gedrag zullen door den ondergeteekende ontvangen worden tot 15 September.

Salaris £300 per jaar. Werkzaamheden te beginnen op 6 October.

Ds. E. C. ANDERSSEN.

Vrijheid,
3 Augustus, 1903.

KENNISGEVING.

KENNISGEVING geschiedt hiermede, dat het niet geoorloofd is op mijn plaats "Achter Berg," Philadelphia, Distrikt Koeberg, te jagen, en dat alle overtreders, zonder onderscheid des persoons, zullen vervolgd worden.

JURIE J. M. PRINS.

19 Augustus, 1903.

Watermolen en Pompen.

G. TOUCHER,

Waterwerken Kontrakteur en Boren Ingenieur,

60, BREESTRAAT, Kaapstad,

Takken te Malmesbury en Piquetberg,

Houdt in voorraad een groote verscheidenheid van:
WINDMOLENS van 6 tot 16 voet doorsnede met
TORENS van 20 tot 60 voet hoog.
ZWART, STOOM, en GALV. PIJPEN van ½ tot 6 duim.
ELBOWS, TEES, BENDS, en algemeene behoorselen, dezelfde grootte.
POMPEN. Kontrakteurs, Tank, Koloniale, en andere pompen. Syphon, Muu, Loodgieters, en andere perspompen. Scheeps, Middelpunt chuwende, pers, en andere zware pompen. "Allweiler Quadruple Action Semi-rotary" Pompen, met klepje of ballen klep. Besproeings pompen, innemens pijpen van 4 tot 8 duim. "Rasch" Kontrakteurs Slijk Pompen voor modderig water (Kunnen niet opgepropt raken met papieren of stroo).
WIJN POMPEN: "Semi rotary," alle grootten op stoot wagens of voet
SLANGEN: Gomelastiek en Zeil, van ¾ tot 4 duim.
KLEPPEN: Voet, Peet, en hooge drukking tot 6 duim. Lucht en Ballen Kleppen tot 3 duim.
CILINDERS: Geelkopers en IJzer van 1½ tot 6 duim. Ook Windmolen Standaards, Hoofd, Range, en Stoom Ketel Kranen, Manhole Deksels, Wegbussen, enz.
Gegalvaniseerd vierkante en ronde Gerimpelde Water Tanks.

G. TOUCHER heeft de grootste ondervinding in Zuid-Afrika in het oprichten van Windmolens St en Pompelsels.
Reparatie wordt gedaan. Alleen worden ervaren mannen gebruik-

VAN DER BYL & Co.,

No 4, 6, 8 en 10, Riebeek Straat, KAAPSTAD.

DE ONDERGETEEKENDEN bieden het volgende te koop aan tegen de laagste Markt Prijzen:

KRUIDENIERSWAREN.
Koffie, Rijst Suiker, Olie, Wol en Graan Zakken, Zeep, Kaarsen, en een groote hoeveelheid van verschillende Smeerwaren.

IJZERWAREN.
Cement, Zolder- en andere Planken, Galvanische IJzeren Platen, en alle soorten van Bouwmaterialen, zooals.—Deuren, Vensters, Olie, Verf, Vernis, enz.—Alsook Staaf IJzer, Assen, Wagen- en Karspeken, Naven, Pompen, Graven. Heining- en Steekdraad een grooten voorraad van IJzeren Bedsteden, en andere Huishoudelijke IJzerwaren,

FIJNE WAREN.
Gemaakte Kleederen, Kleeding Stoffen, Schoenen, Stevels, Hoeden, Geruit, Fluweel, Ongebleekt Linnen, Horrocks, Crewdsons, en andere Linnen, Tabbert Stoffen, Hemden, Kombaarzen, Hoeden, enz.
En een grooter voorraad van alle andere Fijne waren, te veel om te melden.

Piano's van de beste Fabrieken. (in Noten- en Ebbenhout)
Geweren, (voor Hagel en Kogel gebruik.)

Wij zijn Handelaars "alleen in het Groot" en koopen allerlei soorten Produkten tegen hoogste prijzen.

VAN DER BYL & CO.

BUCKNALL STOOMVAART LIJNEN, BEPERKT.

VARENDE VAN KAAPSTAD NAAR ENGELAND.

Eerste Klas Prijs, £31 10s., alle Buitenkant Hutten.

PASSAGIERS DIENST.

S.S. "FORT SALISBURY" zal naar Engeland vertrekken met Passagiers en Lading op ongeveer 29 Augustus.

S.S. "BULUWAYO" vertrok 14 Augustus van Londen voor Algoa Baai en Oost Londen, aanleggende Kaapstad alleen om Passagiers te landen en op te nemen. Het moet ongeveer den 6en September te Kaapstad aankomen, en zal van Kaapstad naar Engeland vertrekken met Passagiers en Lading op ongeveer 29 September.

VRACHT DIENST.

S.S. "ZULU" vertrok 1 Augustus van Londen naar Kaapstad, Algoa Baai en Oost-Londen, moet 28 Augustus te Kaapstad aankomen.
Voor verdere bijzonderheden wat betreft lading, Stoombooten, enz. wende men zich tot

GEBR. BUCKNALL, Strandstraat.

Rijwielen en Motor-cars.

RUDGE-WHITWORTH Rijwielen zijn in elk opzicht de nieuwste; zij loopen rustig en gemakkelijk en zijn beter dan alle andere.
RUDGE-WHITHWORTH BPKT. zijn Agenten voor LANCHESTER, WOLSELEY and PEUGEOT MOTOR-CARS, en WERNER MOTOR CYCLES.

KUNST CATALOGUS POSTVRIJ VAN
RUDGE-WHITWORTH, Beperkt
POSTBUS 148,
KAAPSTAD.

Depots—ADDERLEY STRAAT, KAAPSTAD; PORT ELIZABETH DURBAN, BLOEMFONTEIN, en JOHANNESBURG, Agenten in alle steden

OP DE PLEK
RIES' ZAAD AARDAPPELEN.

Goede conditie gewaarborgd. Geschikt om dadelijk geplant te worden.
EARLY ROSE.
EARLY UP-TO-DATE.—Dezelfde als de voornaamste oogst, "Up-To-Date," voor een goeden vroegen oogst. Witte schil, en doorgaans wit. Uitstekende kookhoedanigheid.
White Earliest Riser, prachtige White Kidney, eerste klasse vroege soort, houdt goed, puike eetaardappelen, vroeger dan Early Rose en houdt langer.

IN 65 LBS. KISTJES.

Wij zullen de volgende aardappelen direct uit Frankrijk ontvangen om van af SEPTEMBER tot DECEMBER en later te leveren:
Fransche Early Rose en Fransche Magnums, van 7/1½ tot 8/6 per kistje, naar de kwaliteit die besteld wordt, aan het station te leveren. In kistjes van 66 lbs. tot 75 lbs. toen zij verscheept werden. Zoowel als Ries' Eerste klasse Engelsche Zaadaardappelen om te worden geleverd van af November tot Januari (misschien in October).
Vroegste soorten:—Early Puritan, Export Glory, Early Rose, King of the Earlies, White Elephant, Beauty of Hebron.
Vroege soorten:—Windsor Castle, Early Regent, Snowdrop, British Queen, Challenge Blue Rose, Blue Giant, Peach Blossom, Up-to-date.
Voornaamste Oogsten:—Redskin Flourball, Magnum Bonum, Sentinel, Redhill Russet, Snowflake, Imperator, Maincrop, German Blues, Fidler, Supremes.
Alle ad 17/9 tot 21/- per kist om aan het Station te leveren, naar de kwaliteit, die besteld wordt in speciale patent kisten van 132/150 lbs. toen zij verscheept werden.
N.B.—De bovenstaande prijsnoteeringen zijn onderhevig aan bevestiging en Verandering zonder kennisgeving. Als gij vermoedelijk eenige van bovenstaande wilt bestellen, schrijft dan onmiddellijk aan H. RIES & Co., Oost-Londen.

ACCOUNT CURRENT OF THE Divisional Council of Clanwilliam

For the Half Year ended 30th June, 1903

	Main Roads. £ s. d.	Other Roads, &c. £ s. d.	Total. £ s. d.
To Balance (Vide C.A. 132 for 31st December, 1902) ...	57 11 5¼	0 0 0	1 0 11½
„ General Rate — Arrears (1903)	215 19 2	323 18 10	539 18 0
—Current (1902)	19 5 5	28 18 2	48 3 7
„ Special Rates, viz.:—(1901)	4 8 6	6 12 10	11 1 4
„ Contribution from Government	243 14 10	0 0 0	243 14 10
„ Other Sources of Revenue, viz.:—			
Fraction not allowed ...	0 0 0¼	0 0 0	0 0 0¼
Adjusting entry to correct amount erroneously apportioned between main and other roads in previous accounts...	0 0 0	178 13 7	0 0 0
Overdrawn Balances on Main & other Roads ...	224 9 6	0 0 0	0 0 0
Overdrawn at Bank £435 18 6 Less Cash in Treasurer's Chest ... 108 3 6 £627 15 0	251 2 0	376 13 0	627 15 0
Total...	£1016 10 11	914 16 5	1471 13 9

No. of Abstract.		Main Roads. £ s. d.	Other Roads, &c. £ s. d.	Total. £ s. d.
	By Balance — (Vide C.A. 132 for 31st Dec., 1902	0 0 0	56 10 5¼	0 0 0
	Overdrawn Bank Balances on 31st Dec., 1902	220 15 3	331 2 11	531 18 2
	„ Salaries of Secretary, Auditors and all other Officers ...	49 12 0	74 8 0	124 0 0
	„ Payments to Members of the Council ...	1 8 0	2 2 0	3 10 0
	„ Maintenance and Repair of Main Roads and Dams thereon—Ordinary Main Roads	474 13 1	0 0 0	474 13 1
	„ Construction, Maintenance, Repair and Improvement of Divisional Roads and Dams thereon ...	0 0 0	89 0 0	89 0
	„ Other Payments, viz:—	58 9 10	87 14 8	146 4
	Interest and Instalment Government Loan	24 14 6	37 1 9	61 16 3
	Interest on Overdraft Bank of Africa ...	8 4 8	12 7 1	20 11 9
	Fraction not allowed	0 0 0	0 0 0¼	0 0 0
	Adjusting entry to correct amount erroneously apportioned between main and other roads in previous accounts	178 13 7	0 0 0	0 0 0
	„ Balances on Main and Other Roads... ...	0 0 0	224 9 5	0 0 0
	Total...	£1016 10 11	914 16 5	1471 13 9

We hereby certify (i) that We have examined the above account of the Receipts and Payments of the Divisional Council of Clanwilliam for the half year ended 30th June, 1903; (ii) that (subject to paragraph v hereof) it is supported by proper vouchers; (iii) that, so far as we can ascertain, the receipts therein entered are the only sums which have been received during the period stated; (iv) that the expenditure is lawful and in accordance with Votes, Resolutions and Contracts of the Council; (v) that we have disallowed the sum of———— for reasons stated in the annexed Report; (vi) that the balance consists of £108 3s. 6d. in the hands of the Treasurer (which was actually produced to us on the 30th June, 1903, in the denominations as stated on the Form C.A. 45 A), and of a credit balance of————in the ————Bank at ————and (vii) we further certify that we have examined the Statement of Assets and Liabilities of the said Council for the last half year, that it agrees with the ledger, and is, so far as we can ascertain, correct in every respect. And we also certify that we have carefully read the Regulations 36/54 of Chapter X of Audit Rules and Regulations and endeavoured to carry them out to the best of our ability.

WILL. J. DOWNES, E. WALTON, } Auditors.

Clanwilliam, 13th August, 1903.

I, Philippus Albertus Brand, do hereby certify, under the provisions of Section 2 of Act 32 of 1888, that the above is a true and correct statement of my account as Treasurer of the Divisional Council of Clanwilliam for the half-year ended 30th June, 1903, and that the balance is as detailed on the annexed Form C.A. 45 A.

P. A. BRAND, Treasurer.

Signed before me as witness, this 1st day August, 1903.

C. B. VAN ZYL.

Examined and allowed by the Council on the 14th day of August, 1903.

E. H. VAN NOORDEN, Chairman

REKENING COURANT VAN DEN Afdeelingsraad van Clanwilliam

Voor het Halfjaar geeindigd 30 Juni, 1903.

	Hoofdwegen. £ s. d.	Andere Wegen, enz. £ s. d.	Totaal. £ s. d.
Aan Balans—(Vide C.A. 132 voor 31 December, 1902)	57 11 5¼	0 0 0	1 0 11¼
„ Algemeene Belasting:— Achterstallige (1903)	215 19 2	323 18 10	539 18 0
Loopende (1902)	19 5 5	28 18 2	48 3 7
„ Speciale Belastings, t.w.:—(1901)	4 8 6	6 12 10	11 1 4
„ Toelaag van Gouvernement	243 14 10	0 0 0	243 14 10
„ Andere Bronnen van Inkomsten: t.w.			
Breuk niet toegekend ...	0 0 0¼	0 0 0	0 0 0¼
Herstellende inschrijving ter correctie van een bedrag abusief verdeeld tusschen hoofd- en andere wegen, in vroegere rekeningen	0 0 0	178 13 7	0 0 0
Overtrokken Balansen op Hoofd en andere Wegen...	224 9 6	0 0 0	0 0 0
Overtrokken bij de Bank... ... £435 18 6 Min Kontant in Kast van Thesaurier 108 3 6 £627 15 0	251 2 0	376 13 0	627 15 0
Totaal £1016 10 11		914 16 5	1471 13 9

No van Quitantie.		Hoofdwegen. £ s. d.	Andere Wegen, enz. £ s. d.	Totaal. £ s. d.
	Per Balans—(Vide C.A. 132 voor Dec. 31, 1902 ...	0 0 0	56 10 5¼	0 0 0
	Overtrokken Bank Balans op Dec. 31, 1903	220 15 3	331 2 11	551 18 2
	„ Salarissen van Secretaris, Auditeuren en alle andere Beambten	49 12 0	74 8 0	124 0 0
	„ Betalings aan Raadsleden	1 8 0	2 2 0	3 10 0
	„ Gewone Hoofdwegen ...	474 13 1	0 0 0	474 13 1
	„ Maken, Onderhoud, Reparatie en Verbetering van Afdeelingswegen en Dammen daarop ...	0 0 0	89 0 0	89 0 0
	„ Andere Uitgaven, t.w.:—	58 9 10	87 14 8	146 4 6
	Interest en afbetaling Gouvernement's leening	24 14 6	37 1 9	61 16 3
	Interest op overgetrokken, Bank of Africa	8 4 8	12 7 1	20 11 9
	Breuk niet toegekend	0 0 0	0 0 0¼	0 0 0
	Herstellende inschrijving ter correctie van een bedrag, abusief verdeeld tusschen hoofd en andere wegen, in vroegere rekeningen	178 13 7	0 0 0	0 0 0
	„ Balansen op Hoofd en andere Wegen ...	0 0 0	224 9 5	0 0 0
	Totaal	£1016 10 11	914 16 5	1471 13 9

Wij certificeeren mits dezen (i) dat wij bovenstaande Rekening van Ontvangsten en Uitgaven van den Afdeelingsraad van Clanwilliam voor het half jaar geëindigd 30 Juni, 1903, hebben nagezien; (ii) dat (onderworpen aan paragraaf v hiervan) dezelve door behoorlijke bewijsstukken gestaafd is; (iii) dat in zoo ver als wij kunnen vernemen, de ontvangsten daarin aangeteekend de eenige sommen zijn gedurende gemeld tijdperk ontvangen; (iv) dat de uitgaaf wettig en overeenkomstig stemmen, Resoluties en Contracten van den Raad is; (v) dat wij niet hebben toegelaten de som van———— om redenen gemeld in nevensgaand Rapport; (vi) dat het balans uit £108 3s. 6d. in handen van den Thesaurier bestaat (hetwelk aan ons werkelijk voorgelegd was op den 30sten Juni, 1903, zooals opgegeven in den Vorm C.A. 45 A.) en uit een Crediet balans van £————in de ———— te————en (vii) wij certificeeren verder dat wij de opgaaf van Baten en Lasten van gemelden Raad voor het laatste half-jaar hebben onderzocht, dat deselve met het Grootboek overeenkomt, en, voor zoo ver wij kunnen uitvinden, ten alle deele correct is. En wij certificeeren eveneens, dat wij zorgvuldig de regulaties 36-54 van hoofdstuk X der regels en voorschriften voor auditeuren hebben gelezen, en ernaar gestreefd hebben, dezelve naar onze beste krachten uit te voeren.

WILL. J. DOWNES, E. WALTON, } Auditeuren.

Clanwilliam, 13 Augustus, 1903.

Ik, Philippus Albertus Brand, certificeer mits dezen, onder de voorzienings van Sectie 2 van Wet 32 van 1888, dat bovenstaande een waar en naauwkeurig opgaaf is van mijne rekening als Thesaurier van den Afdeelingsraad van Clanwilliam, voor het half-jaar geëindigd 30 Juni, 1903, en dat het balans is zooals gespecificeerd op nevensgaanden Vorm C.A. 45 A.

P. A. BRAND, Thesaurier.

Geteekend voor mij, als getuige, dezen 1sten dag van Augustus, 1903,

C. B. VAN ZIJL.

Geëxamineerd en goedgekeurd door den Raad op den 14den dag van Augustus, 1903.

E. H. VAN NOORDEN, Voorzitter.

BARNETT'S

Meubel Magazijn,
LANGSTRAAT, 104,

Zie onze speciale soorten in Slaapkamer Ameublementen, ons £7 7s. set is werkelijk van groote waarde, ons 3ft. 6in. set met Kast £15 is het beste, dat verkrijgbaar is.

Ledikanten en alle soorten van Huismeubelen in groote verscheidenheid.

Speciale attentie voor orders van buiten, goede en zorgvuldige verpakking, verzending per spoor of over zee.

Geïllustreerd Catalogus kosteloos op aanvraage.

B. BARNETT,

Algemeene Huis Meubileerder, Fabrikant en invoerder.

TERMEN WORDEN GEREGELD.

Vertoonkamers: LANGSTRAAT 104.
Werkplaats en Magazijn ST. JOHNSTRAAT 31.

KAAPSTAD.

Samuels & Druiff,

OPTICIENS
DE BURLINGTON,
Kerkstraat 4, Kaapstad.

Brillen en Oog Glazen

wetenschappelijk verstrekt. Gezichtsvermogen wordt onderzocht

VRIJ VAN KOSTEN.

Oogheelkundige voorschriften worden opgevolgd.—Herstellingen van allerlei soort.

Veld en Opera Glazen,

in groote verscheidenheid.

Matige prijzen.

MARTIN'S
APIOL & STEEL PILLS
voor dames
Een Fransch Middel voor alle Ongeregeldheden. Dulvende Dames houden een doos van Martin's Pills in huis, zoodat bij het eerste teeken van eenige Ongeregeldheid een doos dadelijk worden ... Van alle Apothekers en ... MARTIN, Apotheker, Southampton, Engeland.

Kaapsche Boeren Nieuw Producten Depot.

Aan de Kaapsche Boeren, Vruchten Verbouwers en Producten Handelaars.

VOOR het gemak van Boeren en Vruchten Verbouwers van de Kaap, hebben wij nu onze NIEUWE VERKOOP KAMERS in Kasteel Straat 33, Kaapstad, geopend, waar wij geregeld Verkoopingen van Vruchten en Algemeene Plaats Producten houden op DONDERDAGEN en VRIJDAGEN.
In het midden van de Stad zijnde en in de nabijheid van het Station, zijn we in staat de hoogste prijzen te maken.
We schenken onze BESTE AANDACHT en SPECIALE ZORG aan alle soorten bederfelijke waren en OPGAVEN worden ONMIDDELLIJK verzonden.
Levende Have wordt ontvangen voor Publieke Verkooping te Kaapstad door schikkingen op uw Eigen Plaatsen.
Plaatsen en andere Land Eigendommen worden privaat of per Publieke Veiling Verkocht.
Consignaties aan de Centrale Verkoop Markt, Kasteelstraat 33, Kaapstad.

HET KOLONIALE BOEDEL EN VERKOOP AGENTSCHAP,
Centrale Verkoop Markt,
Kasteelstraat 33, Kaapstad.

P. C. VAN B. BAM, Algemeen Bestierder.

Wij hebben altijd en grooten voorraad van MIELIE AFMAKERS van alle grootten en kunnen van groote stoom toestellen, indien noodig bijzonderheden geven.

De RELIABLE vereenigde Incubator en Broeiër. De wereldsprijs Incubator. Een goed gemaakt en net instrument van onwederlegbare juistheid en erkende voortreflijkheid.

De beroemde twee-voor FLYING DUTCHMAN wiel in de voorloopende ploeg, 28 duim wijde loop, met draaikouters, patente doosjes en al de jongste verbeteringen. Sedert zijn invoer door ons eenige jaren geleden, heeft de "Flying Dutchman" een onafgebroken sukses gehad, en wordt te recht de "Koning van Gang Ploegen" genoemd. Wij hebben in voorraad drie maaksels van Scharen en alle extras. Wij kunnen ook de één- en drie-voor "Flying Dutchman" aanbieden, en hebben een zeer uitgebreide keus van ontwikkelde Landbouwgereedschap en Machinerie.

MALCOMESS & Co.,
MACHINERIE KOOPLIEDEN,
OPG. 1870 OOST LONDEN.

"Wat zult ge gebruiken?"
"Dank u. Ik neem
HENNESSY'S THREE STAR BRANDY.
Ge kunt er zeker van zijn dat dat goed is."

GEEN MEDEDINGSTER.

Om de fijnheid, schoonhied, kleur en zachtheid van de tint te bewaren, heeft Vinolia geen mededingster.

WM. ROBERTSON & ZONEN,

MEUBILEERDERS VAN HUIZEN,
MEUBELFABRIKANTEN,
STRANDSTRAAT 35, KAAPSTAD.

MEUBELEN IN ALLE TEEKENINGEN.
MASSIEF, DEGELIJK, GOEDKOOP.
BUITENGEWOON KOSTELIJKE SLAAPKAMER STELLEN.
KATELS IN DE NIEUWSTE MODELLEN.
KARPETTEN EN VLOERZEILEN.
KLEEDJES, MATTEN,
GORDIJNEN.
ALLES NIEUWE VOORRAAD. ELK ARTIKEL GEWAARBORGD
"Goedkoopste Huis in dezen handel."
WM. ROBERTSON & ZONEN

NAUDE & BOTHA,

Markt en Commissie Agenten en Produkten Handelaars
- - Pretoria en Johannesburg.

KOOPEN en VERKOOPEN Produkten en Levende Have, van welken soort ook, tegen Billijke Commissie

ALLE ORDERS WORDEN MET SPOED UITGEVOERD.

Telegram Adres: "Alpha," Pretoria. Telegram Adres: "Bena," Johannesburg.
Postbus 616. Postbus 4618.

Drukpers Maatschappij, Van de Sandt de Villiers & Co., Beperkt.